

Л. М. МОНТГОМЪРИ

Анн от „Зелените покриви“

Втора част

Една от най-известните творби
на североамериканската литература наред с „ОТНЕСЕНИ ОТ ВИХЪРА“.
Над 20 милиона екземпляра световен тираж.

В основата на сериала „ПЪТЯТ КЪМ АВОНЛИЙ“!

ЛУСИ М. МОНТГОМЪРИ АНН ОТ „АВОНЛИЙ“

Превод: Иван Робанов

chitanka.info

Към читателите

Нека не ви прави впечатление, че името на главната героиня Анн е изписано с две „н“ навсякъде. Добре знаем, че това нарушава правилата на българския правопис. Но решихме да уважим желанието на малкото момиче, многократно подчертавано в книгата, името му непременно да се пише по този своеобразен начин.

От издателя

ГЛАВА ПЪРВА

РАЗГНЕВЕНИЙТ СЪСЕД

Една висока и слабичка девойка, „преполовила шестнайсетте“, със сериозни сиви очи и коси, за които нейните приятели казваха, че са кестеняви, беше седнала на широкия червен пясъчник, на прага на една от фермите на остров Принц Едуард през късен августовски следобед, твърдо решена да разтълкува много редове от Вергилий.

Но августовският следобед, с неговата синя омара, която обвиваше полегатите нивя по склоновете, с леките си ветрове, които шепнеха палаво в тополите и с танцуващото в погледа великолепие на червените макове, разцъфнали на фона на тъмните млади елички в ъгъла на черешовата градина, беше по-подходящ за дрямка, отколкото за учене на мъртви езици. Вергилий скоро се изплъзна незабелязано на земята и Анн скръсти ръце под брадичката си, а очите ѝ се зареяха след очарователната кавалкада от пернати облаци, които се трупаха точно над дома на мистър Дж. А. Харисън като огромна бяла планина. Тя потъна в един великолепен свят, в който всеки истински учител можеше да свърши чудесна работа, оформяйки съдбите на бъдещите държавници и вдъхновявайки умовете и сърцата на младежите с възвишени и благородни амбиции.

За да бъдем по-точни, ако човек се принизеше до грубите факти, до които, нека си го кажем направо, Анн рядко се принизяваше... тя трябваше да признае, че всъщност нямаше много обещаващ материал за знаменитости в училището на Ейвънли, но пък и кой можеше да каже какво би могло да се случи, ако една учителка използваше своето влияние до края на живота си. Анн настина лелееше своите оцветени в розово идеали, те се пораждаха от мисълта за това, което една учителка можеше да постигне, ако само се насочеше по верния път към целта си.

В този миг тя се отдаде на една ужасно приятна въображаема сцена, чието действие се развиваше след четиридесет години, героят бе знаменитата личност... тази знаменитата личност беше точно такава,

каквато трябваше да бъде, защото нищо не пречеше на Анн в приятната мъглявост на въображението. Тя реши, че би било най-добре тази личност да е президент на колеж или премиер на Канада... мъжът правеше поклон пред нея, размахвайки изискано ръка, убеждавайки я, че тя е тази, която първа е запалила амбицията му и че целият си успех в живота той дължи на уроците, които тя му е преподавала преди много време в училището на Ейвънли. Тази приятна картина беше разбита на пух и прах от едно досадно премеждие.

Някаква твърде вироглава дребна крава от млекодайната порода Джърси се приближаваше, подтичвайки по алеята, а пет секунди по-късно пристигна и мистър Харисън... ако „пристигна“ беше точната дума, с която можеше да се смекчи описанието на начина, по който той избухна в проклетия наскред двора. Той прескочи оградата, без да дочака вратата да се отвори и яростно застана пред удивената Анн, която се бе изправила на крака и стоеше пред него, загледана объркана в лицето му. Мистър Харисън бе нейният нов съсед, но тя никога до този момент не беше го срещала, макар да го мярна веднъж или два пъти отдалече.

В началото на април, преди още Анн да се прибере от Куинс, мистър Робърт Бел, чиято ферма съседстваше с Кътбърт Плейс откъм западната му страна, бе разпродад имота си и се бе преместил в Шарлоттаун. Неговата ферма бе закупена от същия този мистър Дж. А. Харисън, чието име, както и фактът, че е пришълец от Ню Брънсуик, беше всичкото, което се знаеше за него. Но мисис Рейчъл Линд твърдеше, че още преди да е поживял и месец в Ейвънли, той си бе спечелил репутацията на странна личност, на „мърморко“. Мисис Рейчъл се оказа искрена и пряма лейди и онези от вас, които вече са се запознали с нея, ще потвърдят това. Мистър Харисън бе наистина различен от другите хора... съществена характеристика за един „мърморко“, всеки знаеше това много добре...

На първо място той поддържаше дома си сам и публично заявяваше, че не иска глупави жени да се мотаят около него. Женското съсловие на Ейвънли си отмъсти чрез страховити разкази за неговото домакинство и за кухнята му. Мистър Харисън беше наел малкия Джон Хенри Картър от Уайт Сандс и той започна да разпространява историите. На първо място, в имението на Харисън нямаше обявено време за ядене. Мистър Харисън „хапваше малко“, когато се

почувстваше гладен и ако Джон Хенри се случеше някъде наоколо по това време, той влизаше да сподели храната му, но ако не беше наблизко, трябваше да дочака следващото прегладняване на мистър Харисън. Джон Хенри твърдеше опечален, че би умрял от гладна смърт, ако не си ходеше в неделя у дома и не се натъпкваше добре, и ако неговата майка не му даваше винаги една кошница „лапачка“, която той понасяше със себе си в понеделник сутринта.

Колкото до миенето на чиниите, мистър Харисън никога не бе имал каквато и да било претенция, че върши това, освен през дъждовната неделя. Тогава той се залавяше за работа и ги измиваше всичките наведнъж в голямата бъчва с дъждовна вода, а след това ги оставяше да изсъхнат.

От друга страна, мистър Харисън беше „циция“. Когато го помолиха да внесе лептата си за заплатата на проповедника, мистър Алън, той каза, че би почакал, за да види колко пари ще струват неговите проповеди... явно не купуваше на сляпо доверие прасе в завързана торба. А когато мисис Линд отиде при него, за да го помоли да даде нещо за мисията... и да хвърли едно око за миг на вътрешността на дома му... той й каза, че в Ейвънли имало много повече езичници сред старите клюкарки, отколкото където и да било другаде и че той с удоволствие би подпомогнал мисията, за да ги християнизира, ако тя самата би могла да се заеме и да погребее клюките. Мисис Рейчъл си отиде и след това заяви, че Бог е милостив, защото е прибрал бедната мисис Робърт Бел в гроба, в противен случай сърцето й би се пръснало, ако бе видяла в какво състояние се намираше домът й, с който толкова се гордееше преди време.

— Ами че тя стържеше пода на кухнята през ден — каза мисис Линд на Марила Кътбърт с възмущение. — А ако можеше да види сега! Трябваше да повдигам полата си, докато го прекосяхах...

И не на последно място се говореше, че мистър Харисън си имал папагал на име Джинджър. Никой досега не беше отглеждал папагал в Ейвънли, следователно това едва ли можеше да мине за нещо, достойно за уважение. И то какъв папагал! Ако се вярваше на думите на Джон Хенри, никога на света не беше съществувала по-светотатствена птица от него. Папагалът ругаеше ужасяващо. Веднъж мисис Картър беше дръпнала настрана Джон Хенри, за да го запита дали би искал да се премести другаде на работа. На всичкото отгоре,

един ден Джинджър беше откъснал парченце от кожата на врата на Джон Хенри, когато онзи се приближил и се навел край клетката му. Мисис Картър показваше на всеки белега винаги, когато нещастният Джон Хенри си беше у дома в неделя.

Всички тези неща преминаха като вихрушка през главата на Анн, когато мистър Харисън се изправи, очевидно разгневен, пред нея. И в най-приятното му настроение мистър Харисън не можеше да бъде наречен хубав мъж, тъй като беше нисък, дебел и плешив, а в момента, в който лицето му изглеждаше кръгло и пурпурно червено от гняв, а изпъкналите му сини очи като че ли щяха да изхвъркнат от орбитите си, Анн си помисли, че той наистина е най-грозната личност, която някога бе виждала.

Мистър Харисън внезапно си възвърна гласа:

— Няма да се примиря с това — избълва слюнки той. — Нито ден повече, чувате ли ме, мис. Господ да ми е на помощ, това е третият път, мис... третият път! Аз предупредих леля ви последния път да внимава, за да не се случи отново... а тя позволи... тя го направи... какво иска да каже тя с всичко това, туй искам да узная сега. Затова съм тук, мис.

— Бихте ли обяснили какво лошо се е случило? — запита Анн с най-благовъзпитания си тон. Тя беше упражнявала гласа си твърде много, за да можеше да й свърши добра работа, когато училището започнеше заниманията си, но явно гласът ѝ нямаше никакъв ефект върху яростта на мистър Дж. А. Харисън.

— Лошо ли казвате?! Господ да ми е на помощ, мисля си, че е достатъчно неприятно, наистина. Неприятното, мис, е, че залових отново тази дойна крава в моя овес преди по-малко от половин час. За трети път, забележете. Залових я миналия вторник, залових я и вчера. Дойдох тук, за да кажа на вашата леля да не позволява това да се случва отново. Къде е леля ви, мис? Искam само да я видя за минутка и да ѝ дам да се разбере, да получи тя един съвет от Дж. А. Харисън...

— Ако имате предвид мис Марила Кътбърт, тя не е моя леля, при това не е тук, отиде надолу към Ийст Крафтън, за да навести една своя далечна роднина, която е много болна — каза Анн, и както се полагаше, повишаваше благовъзпитаността си с всяка изказана дума. — Много съжалявам, че моята крава е навлязла въпреки забраната във вашия овес... тя е моя крава, а не на мис Кътбърт. Матю ми я даде

преди три години, когато беше още малко теленце, купи я за мене от мистър Бел.

— Съжалявам, мис! Съжалявам, но това не променя изобщо нещата. Вие по-добре елате и вижте в какъв безпорядък това животно е оставило моя овес... изгазило го е от центъра до периферията, мис.

— Много съжалявам — повтори твърдо Анн, — но вероятно, ако поправите по-добре оградата си, Доли няма да може да тъпче овеса ви. Аз видях онзи ден, че частта от оградата, която разделя вашата овесена нива от нашето пасище, не е в много добро състояние.

— Моята ограда е в добро състояние — сопна се мистър Харисън и този път беше по-гневен от която и да било друга фаза на войната между двете враждуващите страни. — Тази предпазна ограда не може да удържи един кравешки демон като вашия. И мога да ви кажа на вас, червенокосо момиченце, че ако кравата е ваша, по-добре се заемете да я наблюдавате, за да не опропастява хорското зърно, отколкото да седите тук и да четете долнопробни жълти романчета... — мистър Харисън стрелна с унищожителен поглед изцяло невинния Вергилий, който лежеше в краката на Анн.

Нещо пламна на мига у Анн, но това далече не бяха нейните коси, а онзи пламтеж, който тя познаваше от детинството си:

— По-добре да имам червени коси, отколкото да нямам никакви или само няколко къдрици около ушите — избухна тя.

Накратко казано — мистър Харисън беше болезнено чувствителен на тема плешива глава. Яростта го разтреперан и той не успя да промълви и дума в лицето на Анн, която си възвърна хладнокръвието и се възползва от преимуществото си:

— Мога да проявя снизхождение към вас, мистър Харисън, защото имам въображение. Мога лесно да си представя колко много усилия сте положили, за да хванете кравата във вашия овес и няма да питая каквито и да били гневни чувства към вас заради всичко това, което казахте. Обещавам ви, че Доли никога вече няма да навлезе отново във вашия овес. Давам ви честната си дума по този въпрос.

— Е, помнете, че казахте... няма да влезе — промълви мистър Харисън и гласът му прозвуча някак си унил, но тромавата му тежка походка все още беше достатъчно гневна и Анн го чу как си мърмори, докато се отдалечаваше.

Наскърбена и разтревожена душевно, Анн прекоси двора и затвори немирната крава в обора.

— Тя няма да може да излезе оттук, освен ако не разбие стената — помисли си Анн. — При това сега изглежда съвсем спокойна. Предполагам, че се е поболяла от онзи овес. По-добре да я бях продала на мистър Шийрър, когато искаше да я купи миналата седмица, но си помислих, че ще е по-добре да изчакам, докато се открие пазара на добитък, за да отведем всички животни заедно. Мисля, че мистър Харисън е един голям мърморко.

Наистина, те двамата изобщо не бяха сродни души.

Анн винаги беше нащрек по отношение на сродните души.

Марила Кътбърт влезаше в двора, когато Анн закрачи към дома и след минутка изтича, за да запари чая. Те двете обсъдиха въпроса край масата за чай.

— Ще се радвам, когато разпродажбата приключи — каза Марила. — Прекалено голяма отговорност е да имаш толкова много стока на едно място и да няма кой, с изключение на този Мартин, на когото не може да се разчита, да се грижи за нея. Още не се е върнал, а наистина обеща да се прибере миналата нощ, ако го пусна, за да отиде на погребението на леля си. Не зная колко лели е имал, не мога да ги преброя. Тази е четвъртата, която умира, откакто го наех да наглежда имота преди една година. Ще бъда повече от благодарна, когато реколтата бъде вече прибрана и мистър Бари поеме фермата. Ще трябва да пазим Доли затворена в обора, докато Мартин се върне, трябва да я пуснем на задното пасище и оградата там трябва да бъде оправена. Твърдя, че светът е пълен с неприятности, както казва Рейчъл. Ето че бедната Мери Кейт умира, а какво ще стане с нейните деца, не знам. Тя имаше един брат в Британска Колумбия и му беше писала за тях, но не е получила все още вест от него.

— Какви са децата? Колко са големи?

— Минават шестте годинки... те са близнаци.

— О, аз винаги съм се интересувала, особено от близнаците, още от онова време... когато... у мисис Хамънд те бяха толкова много — каза оживено Анн. — Хубави ли са?

— Боже Господи, може ли някой да каже, та те са толкова мръсни. Дейви беше си направил пайове от кал, а Дора отиде да го извика. Дейви я бутна с главата напред в най-големия пай и след като тя се разплака, сам скочи и започна да се въргаля, за да ѝ покаже, че няма за какво да се плаче. Мери каза, че Дора наистина е добро момиче, но този Дейви е голям пакостник. Може да се каже, че никога не е бил възпитаван. Баща му умря, когато беше още бебе, а Мери е болна почти оттогава.

— Винаги съм съжалявала децата, които не могат да бъдат възпитани — каза дълбокомислено Анн. — Знаеш, че не бях добре възпитана, докато ти не ме пое в ръцете си. Надявам се, че техният чичо ще се погрижи за тях. Точно каква роднина ти е мисис Кейт?

— Мери ли? Никаква, за бога. Нейният съпруг ми беше роднина... Беше ми трети братовчед. Ето, че мисис Линд прекосява двора. Мисля, че е дошла, за да чуе нещо за Мери.

— Не ѝ разказвай за мистър Харисън и кравата — помоли Анн.

Марила обеща, но обещанието беше съвсем ненужно, защото мисис Линд още не бе се настанила на стола, когато каза:

— Видях мистър Харисън да гони вашата дойна крава от овеса си днес, когато се връщах у дома от Кармоди. Стори ми се, че е полудял. Направи ли нещо повече от обикновена свада?

Анн и Марила скришом си размениха по една усмивка. Малко неща в Ейвънли убягваха от погледа на мисис Линд. Дори същата тази сутрин Анн беше казала:

— И в собствената стая да влезеш в полунощ, да заключиш вратата, да пуснеш резето и да кихнеш, мисис Линд пак ще те запита още на следващия ден как ти е наистинката!

— Мисля, че е направил — призна Марила. — Не бях у дома. Скастрил е Анн.

— Мисля, ме е доста неприятен човек — каза Анн и гневно отметна яркочервената си глава.

— Никога не си казвала по-точна дума — каза мисис Рейчъл доста тържествено. — Знаех си, че ще има неприятности, когато Робърт Бел продаде мястото си на човек от Ню Брънсуик, ето какво. Не знаей какво ще стане с Ейвънли, след като толкова много странни хора нахлуват в него. Скоро няма да можем да си легнем спокойно в леглата.

— Защо, кои други странници са дошли в Ейвънли? — запита Марила.

— Не си ли чула? Е, има едно семейство Донъл. Те наеха старата къща на Питър Слоун. Питър е наел мъжа, да управлява мелницата. Те са от долния изток и никой не знае нищо за тях. След това... онова семейство... на Тимъти Котън ще се пренесе тук от Уайт Сандс и те просто ще бъдат бремене за обществото ни. Той си кашля туберкулозата, когато не краде, а неговата жена е едно отпуснато и разкривено създание, което не иска да си мръдне и пръста, за да свърши нещо. Тя мие чиниите си седнала. Мисис Джордж Пай беше взела сирачето, което е племенник на съпруга ѝ, Антъни Пай... Ще ходи на училище при тебе, Анн, така че ти можеш да очакваш неприятности, така си е. Ще имаш и още един особен ученик. Пол Ървинг пристига от Щатите, за да живее с баба си. Ти си спомняш баща му, Марила... Стивън Ървинг, който зарязва Лавендър Люис в Крафтън?

— Не мисля, че я е зарязал. Имаше някаква кавга... Предполагам, че и двамата се обвиняваха в нещо.

— Е, както и да е, той не се ожени за нея и тя стана толкова особена оттогава, казват... живеела напълно сама в тази малка каменна къща, която тя наричала Икоу Лодж. Стивън замина за Щатите, влезе в бизнеса на вуйчо си и се ожени за една янки. Оттогава той не се е връщал у дома си, въпреки че майка му го беше видяла един или два пъти. Неговата жена умря преди две години и той изпрати момчето у дома, при майка си, за известно време. Момчето е десетгодишно и не знае дали ще бъде много привлекателен ученик. Никога не можеш да бъдеш сигурен в тези янки.

Мисис Линд гледаше отвисоко на хората, които имаха нещастieto да са родени или да са дошли от другаде на остров Принц Едуард. Те можеха и да са добри хора, разбира се, но по-добре си беше човек да се съмнява в тях. Тя имаше специално отношение към „янките“. Нейният съпруг беше измамен с десет долара от един работодател, за който някога бе работил в Бостън и нито ангелите от първи ранг, нито ангелите от втори ранг, нито ангелите от шести ранг можеха да убедят мисис Рейчъл, че целите Съединени Щати не са отговорни за това.

— На училището в Ейвънли няма да му навреди малко свежа кръв — каза сухо Марила, — и ако това момче прилича на баща си, ще

бъде много добро. Стийв Ървинг беше най-хубавото момче, което е израснало по тези места, въпреки че някои хора го намираха за прекалено гордо. Мисля, че мисис Ървинг ще остане много доволна да гледа детето. Откакто нейният съпруг почина тя се чувстваше много самотна.

— О, момчето може и да е много добро, но ще бъде различно от децата на Ейвънли — каза мисис Рейчъл, като че ли това приключваше въпроса. Мненията на мисис Рейчъл, които засягаха някоя личност, място или каквото и да било друго нещо, винаги трябваше да бъдат приети за меродавни. — Какво е това, Ан, което чух, ще откриваш клуб за селищното общество?

— Току-що говорех за това с някои от момичетата и момчетата в последния Клуб за дебати — каза Анн и се изчерви. — Те мислят, че това начинание би било много добро, така мислят и мисис и мистър Алън. В повечето от селищата вече ги има...

— Е, ще си навлечеш големи неприятности, ако го направиш. По-добре го зарежи, Анн, ето какво. Хората не обичат да бъдат подобрявани...

— О, ние няма да се опитваме да подобряваме хората. А самото Ейвънли. Много неща могат да бъдат направени, за да изглежда то по-хубаво. Например, ако можем да склоним мистър Леви Баултър да събори ужасната стара къща в горната си ферма, това няма ли да бъде подобрение?

— Наистина ще бъде — съгласи се мисис Рейчъл. — Старата руина е трън в очите на всеки от селището от години. Но ако твоите съзаклятници могат да склонят Леви Баултър да направи нещо за обществеността, за което той няма да се налага да плаща, може би аз ще дойда там, за да видя как вървят нещата, така си е. Не искам да те обезкуражавам, Анн, защото може би има нещо в твоята идея, макар да предполагам, че си я възприела от някое глупаво списание на янките, но ти ще си заета с училището и те съветвам като приятелка да не се заемаш с това подобрителство, ето това е. Но зная много добре, че ти ще направиш каквото си си наумила. Ти винаги си успявала да вършиш нещата така, както си си наумила...

Нещо в здраво стиснатите устни на Анн показва, че мисис Рейчъл беше отишла много далеч в оценката си. Анн в сърцето си беше решила да сформира „Обществото за подобрение“. Гилбърт Блайт,

който преподаваше в Уайт Сандс, но винаги си беше у дома от петък вечерта до понеделник сутринта, беше ентусиазиран привърженик на тази идея, а повечето от другите младежи горяха от желание да се включат в нещо, което можеше да ги събира от време на време и което щеше да им осигури някакво „забавление“. Колкото до това — какво беше естеството на „подобренията“, никой нямаше ясна представа за него, освен самата Анн и самият Гилбърт. Те го бяха обсъждали и възнамеряваха дейността да продължи, докато Идеалният Ейвънли съществуваше само в главите им и никъде другаде.

Мисис Рейчъл все пак имаше още един новинарски бисер.

— Дали са училището в Кармоди на някаква си Присила Грант. Ти не ходеше ли на училище в Куинс с едно момиче, което носеше същото име, Анн?

— Да, наистина. Присила ще преподава в Кармоди! Наистина, колко хубаво! — възкликна Анн, сивите ѝ очи заблестяха, в един миг заприличаха на вечерни звезди и накараха мисис Рейчъл отново да се запита дали някога, за свое успокоение, би могла да даде със сигурност отговор на въпроса — хубава девойка ли е Анн Шърли или не.

ГЛАВА ВТОРА

РАЗПРОДАЖБА НА БЪРЗА РЪКА И РАЗКАЯНИЕ БЕЗ БЪРЗАНЕ

През следващия следобед Анн прескочи до Кармоди, за да си накупи някои неща и взе със себе си Дайана Бари. Дайана, разбира се, беше посветен член на „Общество за подобрение“ и двете девойки говориха много малко за други неща по пътя за Кармоди и обратно.

— Най-важното нещо, което сме длъжни да направим, след като започнем, е да боядисаме сградата — каза Дайана, когато минаха край Ейвънли Хол, една доста занемарена и неугледна постройка, която се издигаше сред обраслата с дървета долчинка и която смърчовете прихлупваха от всички страни. — Това място изглежда отвратително и трябва да му обърнем внимание, преди да се опитаме да убедим мистър Леви Баултър да разруши къщата си. Татко казва, че никога няма да успеем да направим това... Леви Баултър е доста стиснат, за да отдели време за такова нещо...

— Вероятно той ще позволи на момчетата да я разрушат, ако те обещаят да съберат дъските и да ги сортират вместо него по вида на дървото — каза Анн обнадеждено. — Ние трябва да направим всичко, което можем и да бъдем доволни, дори ако работата потръгне и малко. Разбира се, ще трябва да образуваме първо обществените чувства...

Дайана не знаеше какво точно означава това да образуваш обществените чувства, но фразата звучеше добре и тя се почувства доста горда при мисълта, че щеше да принадлежи на едно общество с такива цели и възгледи.

— Мислех си за нещо през изминалата нощ, което можем да направим, Анн. Ти знаеш онова триъгълно парче земя, където пътищата от Кармоди, Нюбридж и Уайт Сандс се срещат? То цялото е обрасло с млади смърчове, но не бива все пак да отсичаме всичките дървета, просто трябва да оставим две или три от брезите, които растат там.

— Великолепно — съгласи се весело Анн. — И да сковем пейка под брезите. Та когато пролетта разцъфне, да имаме цветна леха, която ще направим в средата му, а в нея ще засадим герании...

— Да, само трябва да измислим някакъв начин, по който да накараме мисис Хайръм Слоун да държи кравата си далеч от пътя... защото в противен случай тя ще ни опасе гераниите — засмя се Дайана. — Започвам да разбирам какво имаш предвид, когато казваш образование на обществените чувства, Анн. Ето там е старата къща на Баултър. Виждала ли си някога нещо толкова паянтово? И е кацнала точно край пътя при това. Когато гледам някоя стара къща, на която прозорците зият изцъклени, винаги ме връхлитат мисли за смъртта с нейните празни очни кухни.

— Мисля, че една стара, опустяла къща е много тъжна гледка — обади се със замечтан глас Анн. — Тя винаги ме кара да си мисля за миналото ѝ и да скърбя за радостните мигове на отминалите ѝ времена. Марила казва, че едно голямо семейство е живяло в тази стара къща преди много години и че мястото наистина е било много хубаво, с прекрасна градина, обсипана от всички страни с рози. Къщата била пълна с малки деца, със смях и песни, а сега е празна и нищо не я раздвижва, освен вятъра. Колко ли самотна и тъжна се чувства! Вероятно всички те се връщат в лунните нощи... духовете на малките деца, които са живели тук преди много години... и на розите... и на песните... и за кратко старата къща може да сънува, че е млада и изпълнена отново с радост...

Дайана поклати глава:

— Никога не си представям такива неща за околностите, Анн. Не си ли спомняш колко се ядосвах майка ми и Марила, когато си въобразихме, че има призраци в Хаунтид Ууд? Оттогава аз не мога да мина през тези храсталаци спокойно, след като се мръкне и ако започна да си въобразявам такива неща за старата къща на Баултър, също ще ме е страх да мина край нея. Освен това, онези деца не са мъртви. Те са пораснали всичките и се чувстват добре... и едно от тях е касапин. А цветята и песните изобщо не биха могли да бъдат призраци...

Анн изпусна лека въздишка. Тя обичаше Дайана много и те двете винаги са били добри приятелки. Но Анн отдавна беше разбрала, че когато блуждаеше в царството на фантазията, трябваше да остане сама.

Пътят към него беше омагьосана пътека, по която и най-скъпото й същество не можеше да я последва.

Дъжд, придружен с гръмотевици, рухна, докато двете момичета бяха в Кармоди, той обаче не продължи дълго, и пътят към дома, който минаваше през ливадите, където капчиците дъжд искряха върху големите клони на дърветата и през малките, обрасли в зеленина долинки, в които мокрите папрати изпускаха дъхави аромати, беше възхитителен. Но точно когато навлизаха в ливадата Кътбърт Анн видя нещо, което, според нея, разваляше красотата на пейзажа.

От дясната страна на пътя пред тях се простираше обширната сиво-зелена нива на мистър Харисън, която бе насадена с късен овес, нивата беше тучна и плодородна, а точно в средата й, сред нейната гладка повърхност, в средата на буйните стръкове, надвесила се над завоювания си овес и премигвайки срещу девойките спокойно си преживяше една дойна крава.

Анн отпусна юздите и се изправи, стиснала устни — факт, който не предвещаващо нищо добро за четириногия хищник. Без да каже и дума, тя слезе пъргаво, стъпвайки върху спиците на колелата и се спусна към оградата преди Дайана да разбере какво се беше случило.

— Анн, върни се — извика Дайана в мига, в който се съвзе от учудването и си възвърна гласа. — Ще си скъсаш роклята в тези влажни стръкове... ще я разкъсаш. Тя не ме чува! Е, сама тя никога няма да изкара кравата. Трябва да отида и да й помогна, разбира се...

Анн напредваше през овеса лудешката. Дайана скочи бързо на земята, върза коня за един от коловете, подви красивата си пола от лепен плат на карета, така че праметна полите й върху раменете си, прескочи оградата и последва яростната си приятелка. Тя можеше да тича по-бързо от Анн, която се затрудняваше от прилепналата до бедрата й мокра пола и скоро я задмина. Зад тях оставаше една просека, която щеше да разбие сърцето на мистър Харисън в мига, в който той я откриеше.

— Анн, за бога, спри — задъха се бедната Дайана. — Наистина останах без дъх, а ти си мокра до мозъка на костите...

— Аз трябва... да... изкарам... кравата... преди... мистър Харисън... да я види — задъха се Анн. — Не ме е... грижа... ако ще и да се удавя... стига да... успеем... да свършим това.

Но дойната крава очевидно не откри добра причина да бъде изгонена от нейното толкова вкусно за паша пространство. Миг след като двете, останали без дъх, момичета я доближиха, тя се обърна и се втурна направо към срещуположния ъгъл на нивата.

— Препречи й пътя — изпищя Анн. — Тичай, Дайана, тичай...

Дайана наистина тичаше. Анн се опита да се затича и проклетото животно побягна из нивата, като че ли тя си беше нейна собственост. Честно казано, Дайана си помисли, че наистина беше нейна собственост. Отне им цели десет минути, докато успеят да препречат пътя на животно и да го отведат през пролуката в един от ъглите на нивата в ливадата на фамилия Кътбърт.

Не можеше да се отрече, че Анн беше изпаднала в нещо подобно на ангелски гняв точно в този сублимен момент. Нито пък можеше да се отрече, че тя изобщо не видя кабриолета, който беше спрял встрани от ливадата, и в който седяха мистър Шийрър от Кармоди и неговият син — и двамата широко усмихнати.

— Предполагам, че беше по-добре да ми бяхте продали тази крава, когато исках да я купя миналата седмица, Анн — засмя се мистър Шийрър.

— Ще ви я продам сега, ако я искате — каза разчорлената собственичка. — Можете да я имате още в този момент.

— Дадено. Аз ще ти дам двацет за нея, както ти предложих и преди това, а Джим може да я откара направо за Кармоди. Тя ще замине за града с останалите доставки тази вечер. Мистър Рийд от Брайтън иска една такава дойна крава.

Пет минути по-късно Джим Шийрър и дойната крава маршируваха по пътя, а импулсивната Анн минаваше край алеята на „Зелените покриви“ с двацет долара в джоба си.

— Какво ще каже Марила? — запита Дайана.

— О, нея не я е грижа. Доли беше моя собствена крава, а тя вероятно няма да донесе повече от двацет долара на разпродажбата, която ще се открие наскоро. Но, о, Боже, ако мистър Харисън види овеса си, ще знае, че Доли отново е била в него и то след като му дадох честната си дума, че няма да позволя това да се случи вече никога! Е, това ми бе добър урок да не си давам честната дума за кравите. Една крава, която може да прескочи или да изпотроши оградата на нашия обор, не заслужава изобщо доверие.

Марила бе отишла до дома на мисис Линд и когато се върна, знаеше всичко за продажбата на Доли и за сделката, защото мисис Линд беше ставала свидетелка на повече от сделките, наблюдавайки ги през своя прозорец и дотъкмявайки си останалото във въображението.

— Много добре, че кравата си е отишла, предполагам, че това е така, въпреки че ти вършиш нещата по един ужасен и безразсъден начин, Анн. Не разбирам как кравата е излязла от обора. Тя трябва да е изкъртила някоя от дъските.

— Не мислех да оглеждам — каза Анн, — но ще ида да видя. Мартин не се е върнал все още. Вероятно някоя друга негова леля е починала. Мисля, че това прилича на случая с мистър Питър Слоун и октогеронтите. Една вечер мисис Слоун четяла вестник и казала на мистър Слоун: „Пише, че още един октогеронт току-що е умрял. Какво е това октогеронт, Питър?“ А мистър Слоун казал, че и той не знае, но според него октогеронтите трябвало да са някакви много болни създания, за които не са чули да се говори, но че те умират. Така се случва и с лелите на Мартин.

— Мартин е точно такъв, каквито са и всички останали французи — каза Марила с нотка на отвращение в гласа. — Не можеш да разчиташ на тях и за един ден.

Марила разглеждаше покупките, които Анн беше направила в Кармоди, когато чу остър писък откъм оборите. Минута по-късно Анн се втурна в кухнята, кършейки ръце.

— Анн Шърли, какво става сега?

— О, Марила, какво щях да направя! Това е ужасно. И изцяло е моя грешка. О, ще се науча ли някога да се спирам и да размислям малко, преди да направя нещо ужасно? Мисис Линд винаги ми е казвала, че ще направя нещо ужасно един ден, и сега аз го направих!

— Анн, ти си момичето, което най-много ме вбесява! Какво е това, което си направила?

— Продадох дойната крава на мистър Харисън... онази, която той купи от мистър Бел, на мистър Шийрър! Доли в момента е в обора за млечните крави...

— Анн Шърли, бълнуваш ли?

— Де да беше така. Това не е сън, по-скоро прилича на кошмар. И кравата на мистър Харисън в момента е в Шарлоттаун. О, Марила,

мислех, че ще си навлека неприятности и ето, сега съм затънала в най-голямата неприятност на целия ми живот. Какво да направя?

— Да направиш? Нищо не може да се направи, дете, освен да се отиде и да се каже на мистър Харисън за това. Можем да му предложим нашата дойна крава в замяна, ако той не иска да вземе парите. Тя е точно толкова добра, колкото и неговата.

— Сигурна съм обаче, че той ужасно ще се възпротиви и няма да се съгласи на това — простена Анн.

— Смея да кажа, че ще се съгласи. Той изглежда е от раздразнителния тип мъже. Ще отиде и ще му обясня, ако искаш.

— Не, разбира се, не съм паднала толкова ниско — възкликна Анн. — Това изцяло си е моя грешка и аз действително няма да ти позволя да поемеш моето наказание. Ще отиде сама още сега. Колкото по-скоро, толкова по-добре, защото ще бъде ужасно унижително.

Бедната Анн взе шапката си и двайсетте долара, и вече излизаше, когато случайно хвърли поглед през отворената врата на килерчето за провизии. Върху масата беше сложен орехов кейк, който тя бе изпекла сутринта... една доста вкусна нейна кулинарна измислица, полята с леден розов крем и украсена с орехи. Анн беше го предназначила за петъчната вечер, когато младежите от Ейвънли щяха да се съберат в „Зелените покриви“, за да организират Обществото на Подобренито. Но можеха ли те да се сравнят с несправедливо обидения мистър Харисън? Анн си помисли, че кейкът е предназначен да смекчи сърцето на всеки мъж, особено на онзи, който е принуден да си готви сам и тя бързо го мушна в една кутия. Щеше да го занесе на мистър Харисън като символ на предложението за мир.

— Това би могло да бъде така, ако той изобщо ми даде шанс да кажа нещо — помисли си тя обезсърчено, докато прескачаше оградата на ливадата и се отправяше по една от преките пътеки, която минаваше през нивата и беше позлатена от светлината на сънливата августовска вечер. — Сега знам как точно се чувстват хората, когато отиват на екзекуция.

ГЛАВА ТРЕТА

В ДОМА НА МИСТЪР ХАРИСЪН

Домът на мистър Харисън бе старомодна сграда с ниски стрехи и белосани стени, която се издигаше пред една гъста горичка от смърчове.

Самият мистър Харисън седеше на засенчената си от лози веранда по риза с къси ръкави и с удоволствие пушеше вечерната си лула. Когато той проумя кой идва по пътеката, скочи веднага на крака, втурна се в къщата и заключи вратата. Това негово поведение се дължеше главно на неприятната му изненада и на чувството му за срам при мисълта, че бе избухнал в гняв предишния ден. Но тази негова постъпка като че ли прогони и остатъка от смелостта в сърцето на Анн.

— Ако той е толкова ядосан сега, какво ще стане, когато чуе онова, което съм направила — помисли си тя с прискърбие, докато чукаше на вратата.

Но мистър Харисън отвори вратата, усмихнат глуповато, и я покани да влезе със спокоен, мек и приятелски глас, макар и в тона му да се чувстваше малко нервност. Той бе положил лулата си на масата и бе облякъл палтото си. Предложи на Анн един доста прашен стол, при това много любезно и приемът щеше да премине доста приятно, ако не беше този издайник, папагалът, който се взираше през решетката на кафеза със зловните си златни очички. Самата Анн току-що бе седнала, когато Джинджър възкликна:

— Благослови душата ми, откъде се появи тази червенокоса нахакана кукличка?

Беше трудно да се каже чие лице бе по-зачервено — дали лицето на мистър Харисън или лицето на Анн.

— Не му обръщайте внимание на този папагал — каза мистър Харисън, хвърляйки яростен поглед към Джинджър. — Той е... той... винаги говори глупости. Взех го от брат ми, който беше моряк. Моряците невинаги използват най-подбраните думи, а папагалите са най-добрите имитатори сред птиците.

— Така си и помислих — каза бедната Анн и споменът за нейната грешка смекчи съпротивата ѝ. Тя не можеше да си позволи да постави мистър Харисън на мястото му при тези обстоятелства, това беше повече от сигурно. Когато току-що си продал дойната крава на един човек на бърза ръка, без той дори да знае това или поне, без да се консултираш с него, не трябва да имаш нещо против неговия папагал, който повтаря неприятни думи. Въпреки това, „червенокоса нахакана кукличка“ не беше толкова различно от онова, което тя си бе представяла, че ще бъде.

— Дойдох да ви призная нещо, мистър Харисън — каза решително Анн. — То... се... отнася... за вашата... дойна крава.

— Господ да ми е на помощ — възкликна мистър Харисън нервно. — Избягала ли е или е връхлетяла отново в моя овес? Е, няма значение... няма значение, ако го е направила... Няма значение... нищо няма значение... Аз, аз бях толкова... прибързан вчера, това е факт. Няма значение, ако тя е влязла в овеса.

— О, ако беше само това — въздъхна Анн. — Но то е десет пъти по-лошо. Аз не...

— Господ да ми е на помощ, да не искате да кажете, че е влязла в житото ми?!

— Не... не... не... житото. Но...

— В такъв случай е зелето! Тя е влязла в зелето ми, което отглеждах за Изложбата, нали?

— Не е зелето, мистър Харисън. Аз ще ви кажа всичко... за това дойдох при вас, но... моля ви, не ме прекъсвайте. Това ужасно ме изнервя. Просто ми позволете да ви разкажа историята и не казвайте нищо, докато говоря... и след това, без съмнение, вие ще кажете всичко, което искате — завърши Анн, но част от думите ѝ бяха казани наум, разбира се.

— Няма да изрека нито дума повече — каза мистър Харисън и наистина направи така.

Но Джинджър не беше склонен на какъвто и да е договор и продължи да възклищава на интервали: „Червенокоса кукличка!“. Докато Анн в един миг не освирепя напълно.

— Затворих моята дойна крава в нашите обори вчера. Тази сутрин отидох до Кармоди и когато се върнах, видях една дойна крава във вашия овес. Дайана и аз я изгонихме и вие не можете да си

представите колко трудно ни беше това. Аз така ужасно се бях измокрила и така се изморих и ядосах... а мистър Шийрър мина наблизко точно в тази минута и ми предложи да купи кравата. Аз му я продадох за дваисет долара. Сгреших с това. Аз трябваше да изчакам и да се консултирам с Марила, разбира се. Но на мене ужасно ми се удава да върша необмислени неща... всички ме знаят и могат да ви потвърдят това. Мистър Шийрър отведе кравата направо, за да я качи на следобедния влак.

— Червенокоса кукличка! — изрецитира Джинджър с дълбоко раздразнен тон.

В този миг мистър Харисън се изправи и с едно изражение, което би внушило истински ужас у всяка птица, но не и у папагала, занесе клетката на Джинджър в съседната стая и затвори вратата на връщане. Джинджър изкрещя, изруга и продължи да се държи така, както предполагаше, че трябва да се държи, за да запази репутацията си, но след като в един миг осъзна, че е останал сам, отново изпадна в свирепо мълчание.

— Извинете ме и продължете — каза мистър Харисън, сядайки на мястото си отново. — Моят брат, морякът, не успя да научи тази птица на добри обноски.

— Аз си отидох у дома и след като пихме чай, отидох в оборите. Мистър Харисън... — Анн се приведе напред и склочи ръцете си съвсем по детински, докато големите ѝ сиви очи се бяха втренчили умолително в лицето на мистър Харисън, което в този миг изразяваше пълно объркване. — Аз видях, че моята крава все още си е затворена в обора. Продала съм вашата крава на мистър Шийрър.

— Господ да ми е на помощ! — възкликна мистър Харисън, изпаднал неочаквано в безизразно удивление от направения от Анн извод. — Какво необикновено нещо!

— О, това ни най-малко не е най-необикновеното нещо, с което самата вкарвам себе си и другите хора в неприятности — каза опечалено Анн. — Аз съм обречена да правя такива неща. Можете да предположите, че би трябвало вече да не върша подобни неща... ще стана на седемнайсет години през месец март, но изглежда не е така. Мистър Харисън, толкова ли е трудно да повярвам, че вие ще ми простите? Страхувам се, че е доста късно да върна вашата крава отново, но тук са парите от нея... или вие можете да вземете моята

крава в замяна, ако пожелаете. Тя е една много добра крава. И аз не мога да изразя колко много съжалявам, че извърших всичко това.

— Тц, тц — издаде остър звук мистър Харисън. — Не казвайте и дума повече за това, мис. То няма значение. Каквото и да е... няма значение. Такива инциденти ще има. Аз съм доста прибързан понякога, мис... прекалено прибързан. Но не мога да изказвам онова, което мисля и хората сигурно ме взимат за такъв, какъвто ме виждат. Ако тази крава беше в моето зеле сега... но няма значение, тя не е, така че всичко е наред. Аз мисля, че по-добре е да взема вашата крава в замяна, след като вие искате да се отървете от нея.

— О, благодаря ви, мистър Харисън. Толкова се радвам, че не се разгневихте. Страхувах се много, че ще се разгневите.

— Предполагам, че сте била изплашена до смърт от това, че е трябвало да дойдете тук и да ми разкажете, след онази свада, която аз направих вчера, нали? Но вие не трябва да ми обръщате внимание, аз съм ужасно прям стар човек, ужасно нещо е да казваш истината, като не си даваш сметка, че може да не бъде напълно разбрана.

— Така прави и мисис Линд — каза Анн, преди да си беше наложила забрана на езика.

— Коя? Мисис Линд? Да не искате да кажете, че аз приличам на онази стара клюкарка — погледна я раздразнено мистър Харисън. — Не приличам... ни най-малко... Какво носите в тази кутия?

— Кейк — каза Анн игриво. За нейно облекчение, неочакваната дружелюбност на мистър Харисън накара духа ѝ да политне нагоре лек като перце. — Донесох го за вас... Мислех си, че вие не хапвате кейк много често...

— Наистина не, това е факт, а аз много го обичам при това. Много съм ви задължен. Отвън изглежда много добър. Надявам се, че целият си го бива.

— Така е — усмихна се весело Анн. — Аз съм правила много лоши кейкове, както мисис Алън би могла да ви каже, но този тук е много хубав. Аз го направих за откриването на Общество на Подобренито, но за него мога да направя друг.

— Е, ето какво ще ви кажа, мис, вие трябва да ми помогнете да го изям. Аз ще сложа чайника и двамата ще пием чай. Какво ще кажете?

— Вие ще ми позволите ли да направя чай? — изказа съмнението си Анн.

Мистър Харисън се засмя:

— Виждам, че нямате голямо доверие в способността ми да правя чай. Грешите... Аз мога да ви кипна такъв чай, какъвто никога не сте пили. Но дайте да видим вие какво ще направите. За щастие миналата неделя валя, така че всички съдове са измити.

Анн скочи оживено и се зае с работа. Тя изми чайника в няколко води, преди да сложи чая да заври. Почисти печката и седна край масата, след като донесе чаши и чинии от килера. Състоянието на килера ужаси Анн, но тя мъдро не отвори дума за това. Мистър Харисън ѝ каза къде да намери хляба, маслото и една консерва с праскови. Анн украси масата с букет от градината и затвори очи за петната по покривката. Скоро чаят беше готов и Анн се настани срещу мистър Харисън на неговата собствена маса, наливайки в чашите от неговия собствен чай и бърборейки му свободно за нейното училище, за приятелите си и за плановите си в живота. Просто не можеше да повярва на сетивата си, че всичко това се случва.

Мистър Харисън донесе отново Джинджър, заявявайки, че бедната птица не трябва да бъде самотна, а Анн, чувствайки, че може да забрави и да прости всичко на всеки, му предложи един орех. Но чувствата на Джинджър бяха дълбоко наранени и той отказа всички увертюри на приятелството. Остана си унил на пръчицата, където беше кацнал и си чорли перата дотогава, докато не заприлича на истинска зелено-златна топка.

— Защо го наричате Джинджър? — запита Анн, която обичаше подходящите имена, и си помисли, че името Джинджър изобщо не подходеше на същество с толкова величествена перушина.

— Моят брат, морякът, го наричаше така. Може би е свързано с неговия характер. Мисля много за тази птица... ще останете изненадана, ако знаете колко много мисля. Това си има своите лоши страни, разбира се. Тази птица ми струва много така или иначе. Някои хора се ядосват на навика ѝ да ругае, но тя не може да бъде оскърбена от тях. Аз съм се опитвал... други хора са се опитвали. Някои имат предразсъдъци към папагалите. Глупаво, нали? Аз самият ги харесвам. Джинджър ми е голяма компания. Нищо не би ме убедило да продам тази птица... нищо на света, мис.

Мистър Харисън подхвърли последното изречение към Анн толкова експлозивно, сякаш искаше да я предпази от някакво евентуално нейно намерение да го убеди да продаде папагала си. Анн обаче започваше да харесва чудатия, свадлив и неспокоен дребен мъж и преди още да бяха хапнали, двамата с него бяха станали добри приятели. Мистър Харисън хареса идеята за организирането на Общество за Подобрение и заяви, че е готов да го одобри.

— Точно така. Давайте. Има толкова много помещения за подобрение в това селище... и толкова много хора също.

— О, не зная — изчерви се Анн. Пред самата себе си или пред близките си приятели тя можеше да признае, че съществуваха някои малки несвършенства, лесно отстраними, в Ейвънли и в неговите обитатели. Но да чуе това от един фактически външен човек, какъвто бе мистър Харисън, бе съвсем различно нещо. — Аз мисля, че Ейвънли е много хубаво място и хората му също са много добри...

— Предполагам, че характерът ти е доста пиперлив — заяви мистър Харисън, наблюдавайки зачервените ѝ бузи и изпълнените ѝ с негодувание очи, които бяха устремени към него. — Това подхожда на косите ти, мисля. Ейвънли е едно хубаво и благоприлично селище, в противен случай аз нямаше да се установя тук, но предполагам и дори ти ще го признаеш, че то си има някои слаби страни...

— С тях го обичам още повече — опази лоялността си към Ейвънли Анн. — Не обичам местата, както и хората, които нямат никакви грешки. Мисля, че една истински свършена личност би била много безинтересна. Мисис Милтън Уайт казва, че никога не е срещала в живота си свършена личност, но е слушала достатъчно за една... за първата жена на съпруга си. Не мислите ли, че е много неприятно да си омъжена за човек, чиято първа жена е била свършена?

— Би било много по-неприятно да си женен за свършена жена — заяви мистър Харисън с някаква внезапно появила се неочаквана топлина в гласа му.

Когато чаят свърши, Анн настоя да измие чиниите, колкото и мистър Харисън да я уверяваше, че има достатъчно чинии в къщата, които ще му стигнат за седмици напред. Тя желаше много да измете също и пода, но не виждаше метлата, а не посмя да попита къде е, от страх, че може би изобщо нямаше метла в тоя дом.

— Вие трябва да наминавате понякога, за да си поговорим — предложи мистър Харисън, когато Анн се приготви да си тръгва. — Не е далече, а хората трябва да си живеят по съседски. Аз съм много заинтригуван от това ваше Общество. Както изглежда, ще бъде доста забавно в него. Кого ще зачешете пръв?

— Ние няма да се занимаваме с хорските несъвършенства... а само с местата, чието състояние имаме намерение да подобрим — каза, с глас изпълнен с достойнство, Анн. Тя подозираше, че мистър Харисън иска да се подиграе с проекта.

Докато тя напускаше дома, мистър Харисън я наблюдаваше от прозореца... една лека момичешка фигурка, която подскачаше с леко сърце през полята на фона на слънчевия залез.

— Аз съм един свадлив, самотен, опак старец — каза си той на глас, — но има нещо в това малко момиче, което ме кара да се чувствам отново млад... и това като че ли е едно приятно усещане, което бих искал да изпитам още веднъж.

— Червенокоса кукличка! — изкрещя Джинджър подигравателно.

Мистър Харисън вдигна юмрук срещу папагала:

— Ти си една свадлива птица — прошепна той. — Почти ми се искаше да ти извия врата, когато брат ми, морякът, те донесе у дома. Винаги ли ще ме въвличаш в неприятности?

Анн тича до дома весела и разказа всичките си приключения на Марила, която беше се разтревожила много от дългото ѝ отсъствие и бе готова да тръгне да я търси.

— Светът е много хубав, в края на краищата, нали, Марила? — обобщи щастлива Анн. — Мисис Линд се оплакваше онзи ден, че светът не е много хубав. Тя каза, че когато очакваш с нетърпение да се случи нещо приятно, можеш да бъдеш сигурна, че ще откриеш много или по-малко разочарования..., че никога твоите очаквания няма да се сбъднат. Е, навярно това е така. Но то си има и добрата страна. Лошите неща винаги оправдават твоите очаквания... те почти винаги се оказват много по-добри, отколкото си мислиш, че са. Аз очаквах нещо ужасно да се случи, когато отидох у мистър Харисън тази вечер, а вместо това, той беше доста любезен и прекарах много хубаво. Мисля,

че ние ще станем с него истински приятели, ако проявяваме достатъчно снизхождение един към друг. Всичко мина много добре. Но въпреки това, Марила, аз наистина никога вече няма да продавам крава, преди да бъде сигурна на кого принадлежи тя. И още нещо, не обичам папагалите!

ГЛАВА ЧЕТВЪРТА

РАЗЛИЧНИ МНЕНИЯ

Една вечер по залез-слънце Джейн Андрюс, Гилбърт Блайт и Анн Шърли се разхождаха бавно край една ограда в сянката на леко поклащащите се клони на смърчовите, където една от просеките сред дърветата, наричана от местните хора Брезовата пътека, се съединяваше с главния път. Джейн беше прекарала деня с Анн, която я изпращаше и вече бяха извървели половината път до дома ѝ, когато край оградата срещнаха Гилбърт и тримата заговориха за съдбоносния утрешен ден, защото утрешният ден беше първи септември и училищата щяха да бъдат отворени. Джейн щеше да отиде в Нюбридж, а Гилбърт в Уайт Сандс.

— Вие двамата имате преимущество пред мене — въздъхна Анн. — Ще учите деца, които не ви познават, а аз трябва да преподавам на моите собствени съученици... и мисис Линд казва, че се страхува, защото не знае дали те ще ме уважават така, както биха уважавали един чужденец. Затова ми препоръчва да бъда много строга от самото начало. Но аз не мисля, че един учител трябва да бъде груб. О, според мене това е много голяма отговорност!

— Предполагам, че ще се спогаждаме добре — каза Джейн със задоволство. На Джейн в никакъв случай не ѝ се искаше да бъде някаква влиятелна личност. Тя възнамеряваше да си изкарва заплатата съвестно, да прави добро впечатление на членовете от училищното настоятелство и името ѝ да влезе в Училищния Инспекторски списък с чест. По-големи амбиции Джейн нямаше. — Главното ще бъде да спазваме реда, а един учител трябва да бъде и малко груб, за да постигне целта си. Ако моите ученици не правят това, което им кажа, ще ги наказвам.

— Как?

— Ще ги напляскам хубаво, разбира се.

— О, Джейн, не трябва да вършиш това — извика ужасена Анн.

— Джейн, ти не би могла!

— Наистина мога и трябва, ако те го заслужават — каза Джейн решително.

— Аз никога няма да ударя дете — каза Анн със същата решителност. — Не вярвам в този способ изобщо. Мис Стейси никога не ни биеше и при нея редът беше перфектен, а мистър Филипс винаги ни биеше, а при него ред изобщо нямаше. Не, ако не мога да се справя без бой, няма да се опитам втори път да преподавам в училище. Има по-добри начини за въздействие. Ще се опитам да спечеля чувствата на моите ученици и после ще изисквам да правят това, което им кажа.

— Но представи си, че не го правят — настоя Джейн. — Във всеки случай няма да ги бия. Сигурна съм, че това няма да доведе до нищо добро. О, недей да биеш учениците, скъпа Джейн, независимо какво правят...

— Какво мислиш ти за това, Гилбърт? — запита Джейн. — Не мислиш ли, че има някои ученици, които трябва да бъдат наплясквани от време на време?

— Не мислиш ли, че това е жестоко, варварско нещо... да удриш дете... което и да е дете? — възкликна Анн, лицето ѝ се зачерви и придоби суров израз.

— Е, — каза Гилбърт колебливо, разкъсан от вътрешните си убеждения и от желанието да се изравни с идеала на Анн. — Има нещо, което и двете страни трябва да знаят. Аз не вярвам много, че децата трябва да се бият. Мисля, както казваш Анн, че има много по-добри начини за възпитание като правило и този фелдфебелски начин на наказание чрез бой трябва да бъде последното средство. Но от друга страна, както казва Джейн, мисля, че понякога има деца, на които не може да се повлияе по друг начин и, накратко казано, се нуждаят от един хубав пердах и той би могъл да им помогне. Фелдфебелското наказание е последното средство, което мога да приема за правило.

Както обикновено се случва, Гилбърт, опитвайки се да угоди и на двете страни, не успя да постигне нищо добро.

Джейн поклати глава:

— Аз ще бия моите ученици, когато те са палави. Това е най-лесният и най-бързият начин за убеждение.

Анн хвърли към Гилбърт разочарован поглед:

— Аз никога няма да ударя дете — повтори думите си твърдо тя. — Убедена съм, че това нито е редно, нито е необходимо.

— Представи си, че едно момче ти отговори дръзко и нахално, когато го накараш да направи нещо? — обърна се Джейн към Анн.

— Ще го задържа след училище и ще му поговоря и любезно, и твърдо — каза Анн. — Има нещо добро във всяка личност, стига да можеш да го откриеш. Един учител е длъжен да го открие и да го развие. Това ни каза преподавателят по Училищно Възпитание в Куинс, спомняш си. Предполагаш ли, че би могла да откриеш нещо добро у едно дете чрез бой? Много по-важно е да повлияеш на децата и да ги възпитаеш добре, отколкото да ги научиш да четат, да пишат и да смятат. Така каза професор Рени.

— Но инспекторът ги изпитва по четене, писане и смятане, не забравяй това, и той няма да ти напише добра характеристика, ако учениците не отговорят на неговите стандарти — протестира Джейн.

— Предпочитам моите ученици да ме обичат и да гледат на мен след години като на човек, който наистина им е помогнал, отколкото да бъда вписана в списъка на честта — заяви решително Анн.

— Изобщо ли не би наказвала децата, когато те се държат лошо? — запита я Гилбърт.

— О, да, предполагам, че трябва да ги накажа, въпреки че мразя да го правя и съзнавам това. Но човек не може да държи децата в страх или да ги постави на пода, или да ги наказва да пишат безкрайни редове.

— Предполагам, че няма да наказваш момчетата, като ги караш за наказание да седат до момчетата? — запита с лукава усмивка Джейн.

Гилбърт и Анн се спогледаха и се усмихнаха малко глуповато. Едно време Анн беше наказана да седне до Гилбърт и от този факт бяха произтекли много тъжни и горчиви последствия.

— Е, времето ще ни покаже най-добрия начин — каза Джейн с философски апломб, когато се разделиха.

Анн се върна в „Зелените покриви“ по Брезовата Пътека, в която сенките шумоляха и ухаеше на папрат, мина през Долината на Теменужките и край Върбалака, където тъмното и светлото се докосваха в целувка под дърветата, мина и край Поляната на Любовниците... местата, които тя и Дайана бяха кръстили с тези

имена преди много години. Вървеше бавно, любувайки се на сладостта на гората и полето, на звездния летен сумрак и си мислеше угрижено за новите си задължения, с които щеше да се нагърби от утре. Когато стигна до двора на „Зелените покриви“ решителните тонове в гръмкия глас на мисис Линд вече се носеха през отворения прозорец на кухнята.

Мисис Линд е дошла, за да ми даде мъдър съвет за утре, помисли си Анн и смръщи лицето си в гримаса, но аз не мисля, че ще вляза. Нейният съвет много прилича на пипер... а пиперът е много пикантно нещо, когато е в малки количества, но е доста лютив при нейните дози. Ще се поразходя наоколо, ще си побъбря с мистър Харисън вместо с мисис Линд.

Това не беше първият път, когато Анн се разхождаше наоколо и бъбреше с мистър Харисън, от забележителния миг, в който тя продаде дойната му крава, порода Джърси. Няколко вечери тя бе ходила при мистър Харисън и двамата с него бяха станали много добри приятели, въпреки че имаше периоди и сезони, когато Анн намираще прямотата, с която самият той се гордееше, доста уморителна и непоносима. Джинджър все още продължаваше да се отнася към нея с подозрение и никога не пропускаше да я поздрави саркастично с думите „червенокоса кукличка“. Мистър Харисън напразно се бе опитвал да го отучи от този навик, като скачаше възторжено, когато виждаше, че Анн идва и възкликваше:

— Я виж ти, отново малкото хубаво момиче е тук — или нещо ласкателно от същия род.

Но Джинджър прозираше замисъла на плана му и го презираше. Анн така и не разбра колко много комплименти мистър Харисън бе изрекъл по неин адрес зад гърба ѝ. В действителност той не изрече нито един в лицето ѝ.

— Е, предполагам, че си била отново в гората, за да събереш пръчки за утре? — беше неговият сегашен поздрав към Анн, която вече се бе изкачила на верандата.

— Не, разбира се — каза Анн с възмущение. Тя беше една отлична мишена за дразнене, защото винаги вземаше нещата на сериозно. — Аз никога няма да имам пръчка в моето училище, мистър Харисън. Разбира се, ще ми е нужна една показалка, мистър Харисън, но ще я използвам само за показване...

— Искаш да кажеш, че вместо да биеш учениците, ще ги връзваш с ремъци? Е, не зная, може и да си права. Едно време пръчката жилеше повече, но ремъкът смъди по-дълго, това е факт...

— Аз няма да използвам неща от този род. Аз няма да бия моите ученици.

— Един Бог знае! — възкликна мистър Харисън, искрено удивен. — По какъв начин ще въдвориш ред в такъв случай?!

— Ще го въдворя чрез чувства, мистър Харисън.

— Няма да стане — каза мистър Харисън. — Изобщо няма да се получи, Анн. Изхвърли пръчката и ще развалиш детето. Когато аз ходех на училище, учителят ни биеше регулярно всеки ден, и казваше, че ако не съм извършил някаква магария, то съм възнамерявал да я извърша.

— Методите са се променили от времето, когато вие сте ходили на училище, мистър Харисън.

— Но човешката природа не се е променила. Запомни думите ми, ти никога няма да успееш с дечурлигата, ако не поддържаш пръчката за наказание и не ги биеш. Невъзможно е другояче.

— Е, първо ще опитам с моите методи — каза Анн, която имаше искреното желание да се справи сама и то по методите на своята собствена теория.

— Ти си доста голям инат, мисля аз — каза мистър Харисън. — Е, добре, ще видим. Един ден, когато кипнеш от яд... а хората с коси като твоята дяволски кипват... ще забравиш всичките си хубави принципи и така здраво ще ги нашибаш, че... Във всеки случай ти си прекалено млада, за да преподаваш... прекалено млада си, та ти си още дете.

Общо взето Анн си легна тази нощ в доста песимистично настроение. Спа лошо и беше толкова бледа и разстроена на закуска на следващата сутрин, че Марила се разтревожи и настоя да й направи чаша горещ джинджифилов чай. Анн отпи от чая търпеливо, въпреки че не можеше да си представи с какво можеше да й помогне джинджифиловият чай. Ако това беше една магическа отвара, която можеше да помогне на възрастта и на опита, Анн би погълнала четвърт от течността в чашата без съпротива.

— Марила, какво ще стане, ако се проваля!

— Трудно ще ти е да се провалиш само за един ден, а пред тебе има много дни — каза Марила. — Проблемът ти, Анн Шърли, е, че ще поискаш да обучиш тези деца на всичко и че ще поискаш да оправиш всичките им грешки веднага, а ако не успееш, ще си помислиш, че си се провалила.

ГЛАВА ПЕТА

ЕДНА НАПЪЛНО КВАЛИФИЦИРАНА УЧИТЕЛКА

Когато Анн се отправи за училището тази сутрин, за първи път в живота си тя прекоси Брезовата Пътека няма и сляпа за красотата ѝ. От всякъде я обгръщаше тишина. Предишната учителка беше научила децата да бъдат вече на местата си в мига, в който тя се появи и когато Анн влезе в класната стая, се озова с лице към предната редица от „блеснали утринни физиономии“ и ярки, изпитателни очи. Тя окачи шапката си и застана с лице към учениците, надявайки се, че не изглежда толкова уплашена и глупава, колкото самата се чувстваше и че те няма да забележат как се е разтреперила.

Беше седяла до дванайсет часа през изминалата нощ, за да съчини речта, с която искаше да се представи пред учениците си при откриването на училището. Беше я проверявала и подобрявала старателно, а след това я бе научила наизуст. Речта беше хубава и съдържаеше много интересни идеи, особено идеята за взаимопомощта и сериозния стремеж към знания. Единствената неприятност беше тази, че в този момент тя не можеше да си спомни и дума от нея.

След като десетте секунди в реалността ѝ се сториха цяла година, тя каза с отпаднал глас:

— Извадете си Заветите, моля — след това се отпусна, останала без дъх, на стола си, замаяна от шума и тропота на капациите на чиновете, които последваха думите ѝ. Докато учениците четяха своите стихове, Анн подреди мислите си и огледа спретнатата армия от малки пилигрими, устремени към Земята на Възрастните.

Повечето от тях, разбира се, ѝ бяха добре познати. Нейните собствени съученици бяха завършили училище през предходната година, но останалите всички бяха влезли в това училище заедно с нея, с изключение на учениците от първи клас и на десетте новодошли в Ейвънли. Анн почувства, че интересът ѝ към десетимата е по-голям,

отколкото към онези, възможностите на които тя познаваше добре. Разбира се, можеше да се окаже, че те са толкова обикновени, колкото и всички останали, но от друга страна, би могло да има и гений сред тях. А това беше една вълнуваща мисъл.

Ученикът, който седеше сам на чина в ъгъла, беше Антъни Пай. Лицето му беше малко, тъмно и мрачно. Момчето се взираше в Анн с черните си очи и изражението му беше враждебно. Анн на мига реши, че трябва да спечели чувствата на това момче и да обърка плановете на семейство Пай напълно.

В другия ъгъл, на чина до Арти Слоун, седеше едно непознато момче, много хубаво на вид малко момче, с чип нос, луничаво лице и големи, блестящи сини очи, обрамчени с бели мигли... вероятно това беше момчето на семейство Донъл. И ако можеше да се вярва на приликата, неговата сестра седеше в другата редица на един чин с Мери Бел. Анн се замисли — каква ли е тази майка, която бе изпратила дъщеря си на училище, облечена в такива дрехи. Момичето носеше избеляла рокля от розова коприна, която в краищата бе поръбена с памучна дантела, износени бели детски пантофи и копринени чорапи. Пясъчнорусите му коси бяха пресилено накъдрени на множество фалшиви и безвкусни къдрици, събрани с една крещяща яркорозова панделка, която беше по-голяма от главата на детето. Ако се съдеше по изражението на момичето, то се чувстваше превъзходно от вида си.

Онова бледо малко същество с меките вълнисти и фини като коприна светлобежови коси, които се пилееха по раменете му, трябваше да е Анета Бел, помисли си Анн, нейните родители някога бяха живели в училищния район на Нюбридж, но сега, понеже къщата им бе преместена с петдесет ярда на север от старото ѝ място, се падаха в района на Ейвънли. Трите бледи малки девойки, които бяха се натъпкали на един чин, бяха наистина представителките на семейство Котънс и нямаше никакво съмнение, че малката красавица с дългите кафяви къдрици и с лешниковите на цвят очи, която хвърляше кокетни погледи към Джак Гилис над ръба на своя Завет, беше Прили Роджърсън, чийто баща наскоро се бе оженил повторно и беше довел Прили от дома на баба ѝ в Крафтън, за да живее в Ейвънли. Висока и тромава на вид девойка на един от задните чинове като че ли имаше прекалено много крака и ръце. Анн не можеше да определи точното ѝ местонахождение изобщо. По-късно тя откри, че името на момичето бе

Барбара Шоу и че тя беше дошла да живее с една своя леля в Ейвънли. Тя откри също, че ако Барбара някога успееше да премине по пътеката между чиновете, без да се строполи на пода, препъвайки се сама или спъвайки се върху краката на някого, учениците от Ейвънли правеха една резка по стената на верандата, за да ознаменуват този факт.

Но когато погледът на Анн срещна погледа на момчето от първия чин, чието лице беше точно срещу нейното, една весела тръпка премина през тялото ѝ: като че ли бе открила своя гений. Анн знаеше, че това трябва да е Пол Ървинг и че мисис Рейчъл Линд е била права в онзи миг, в който бе пророкувала, че той няма да прилича на тукашните деца. Нещо повече от това: Анн проумя, че той се различаваше от всички други деца по света и че тя бе срещнала една изящна сродна душа, която се взираше в нейната през доста тъмносините му очи, които я наблюдаваха така напрегнато.

Анн знаеше, че Пол беше на десет години, но момчето изглеждаше на не повече от осем. Лицето му беше най-красивото малко детско лице, което някога бе виждала. Чертите му бяха изключително деликатни и префинени, бяха оградени с ореол от кафяви къдрици. Устните му бяха чувствени и плътни, без да бъдат нацупени — тъмночервени устни, леко докосващи се една в друга и завършващи с извивка в самите си краища, където почти се превръщаха в трапчинки. Изражението на лицето му беше сериозно, тежко и замислено, като че ли духът му беше много по-възрастен от тялото, но когато Анн му се усмихна меко, това изражение изчезна внезапно и лицето му отговори на усмивката ѝ. Като че ли някаква светлина внезапно бе припламнала буйно вътре в него и го бе осветила от върха на главата до пръстите на краката. Най-хубавото от всичко в тази негова усмивка беше, че тя бе непреднамерена, родена не от напрегнато усилие или мотив, а просто от вътрешността на прикритата му индивидуалност. И това, според Анн, бе нещо рядко, хубаво и сладостно. В тази бърза размяна на усмивки Анн и Пол бяха станали мигновено приятели, преди да разменят и една дума помежду си.

Денят премина като насън. Анн никога не можа да си го припомни по-късно. Като че ли не беше тя тази, която бе преподавала, а някой друг. Тя се вслушваше в класа, смяташе и полагаше книжките механично. Децата се държаха съвсем прилично, само два случая на нарушаване на дисциплината преживя класът. Морли Андрюс беше

заловен да изважда чифт обучени щурци на пътеката между чиновете. Анн остави Морли на подиума за един час и... нещо, което Морли почувства по-остро — конфискува щурците. Постави ги в една кутия и по пътя от училището до дома ги пусна на свобода във Вайлит Вейн, но Морли си втълпи тогава и завинаги, че тя си ги бе отнесла у дома и си ги бе запазила за свое собствено забавление.

Другият виновник беше Антъни Пай, който изля последните капки вода от собствената си тъмносива бутилка във врата на Орилия Клей. Анн задържа Антъни в междучасието и му разказа какво се изисква от един джентълмен, убеди го, че джентълмените никога не изливат вода във вратовете на лейдите. Искаше ѝ се всички нейни момчета да бъдат джентълмени и тя му довери това. Малката ѝ лекция беше съвсем любезна и вълнуваща, но за нещастие Антъни остана абсолютно равнодушен. Той я изслуша мълчаливо с все същото кисело изражение на лицето и подсвирна презрително, когато си тръгна.

Анн въздъхна и след това си каза: горе главата, напомняйки си, че да завоюваш чувствата на Пай, както и да превземеш една крепост, не беше работа за един ден. Фактически, беше съмнително дали някой от семейство Пай имаше изобщо някаква чувствителност, която можеше да бъде завоювана, но Анн се надяваше Антъни да е по-добър и зад неговата кисела физиономия се крие много по-добро момче, стига някой да успееше да достигне до него.

Когато училищните занимания свършиха и децата се бяха разотишли, Анн се отпусна уморено на стола си. Главата я болеше и се чувстваше злостно обезкуражена. Нямаше реална причина за това обезкуражаване, защото нищо ужасно не беше се случило, но тя бе много уморена и склонна да мисли, че никога няма да се научи да обича учителстването. А колко ужасно беше да вършиш нещо, което не обичаш, ден след ден... е, да кажем четиридесет години. Съзнанието ѝ беше раздвоено — не знаеше дали да се разплаче още там, на място, или да изчака и да се разплаче, когато се прибере у дома си, в своята собствена стая. Преди да бе решила, чу шум от стъпки и някаква копчинена материя прошумоля по пода на верандата, след което Анн се озова срещу една лейди, чийто външен вид ѝ напомни последните критики на мистър Харисън, по адрес на жените, които бе виждал в магазина на Шарлоттаун. Тя изглеждаше като нещо средно между модна чиния и нощен кошмар.

Новодошлата беше величествено натруфена в бледосиня лятна копринена рокля, силно набрана, накъдрена и надиплена навсякъде, където можеше да бъде надиплена, накъдрена и набрана. Главата ѝ беше украсена с огромна бяла шапка от шифон, в която бяха набучени три дълги, но доста оръфани щраусови пера. Воал от розов шифон, разточително осеян с огромни черни точки, висеше като волан от периферията на шапката ѝ, спускаше се към рамената ѝ и се раздвояваше на два ефирни потока зад нея. Появилата се носеше всички възможни бижута, които можеха да бъдат натруфени по тялото на една малка жена и от нея се долавяше силен аромат на парфюм.

— Аз съм мисис Донал... Мисис Х. Б. Донал — обяви гостенката. — Дошла съм да ви видя във връзка с едно нещо, което Кларис Алмайра ми каза, когато се върна у дома за обед днес. То ме подразни изключително.

— Съжалявам — заекна Анн, опитвайки се напразно да си спомни някакъв инцидент от сутринта, свързан с децата на семейство Донал.

— Кларис Алмайра ми каза, че произнасяте нашата фамилия Донъл. Вижте какво, мис Шърли, точното произношение е Донъл... ударението пада на последната сричка. Надявам се, че ще помните това за в бъдеще...

— Ще се опитам да го запомня — остана за миг с отворена уста Анн, ужасена от дивото си желание да се разсмее. — Зная от опит, че е много неприятно нечие име да се изписва неправилно и предполагам, че още по-лошо е да бъде произнасяно погрешно.

— Настина е много неприятно. И Кларис Алмайра също ме информира, че наричате моя син Джейкъб.

— Той ми каза, че името му е Джейкъб — възпротиви се този път Анн.

— Можех да очаквам това — каза Мисис Х. Б. Донъл с тон, по който се подразбираше, че благодарност от децата не можеше да се очаква на тази неукрепнала възраст. — Момчето има същия плебейски вкус, мис Шърли. Когато той се роди, аз исках да го наречем Сент Клер... звучи толкова аристократично, нали?! Но неговият баща настоя да бъде наречен Джейкъб, на името на неговия чичо. Аз отстъпих, защото чичо Джейкъб беше един богат стар ерген. И какво мислите, мис Шърли?! Когато нашето невинно момче беше на пет години, чичо

Джейкъб взе, че се ожени и сега вече си има три собствени деца. Чували ли сте за такава неблагодарност? В мига, в който поканата за сватбата пристигна... защото той имаше нахалството да ни изпрати покана, мис Шърли, в момента, в който поканата пристигна, аз казах: „Няма вече за мене Джейкъб, благодаря!“ От онзи ден аз наричам моя син Сент Клер и твърдо съм решила той да се нарича Сент Клер. Неговият баща упорито продължава да го нарича Джейкъб и самото момче има някакво свършено необяснимо за мене желание да продължи да се нарича с това вулгарно име. Но той е Сент Клер и Сент Клер ще си остане. Моля ви любезно да запомните това, мис Шърли, нали... Благодаря ви. Аз казах на Кларис Алмайра, че съм сигурна... това просто е било недоразумение и че само една дума ще оправи положението. Донъл... акцентът е на последната сричка... и Сент Клер... в никакъв случай Джейкъб. Нали ще запомните! Благодаря ви.

Когато Мисис Х. Б. Донъл си беше отишла вече, Анн заключи вратата на училището и си тръгна за къщи. В подножието на хълма, край Брезовата Пътека, тя откри Пол Ървинг. Той ѝ подаде едно букетче от изящни малки диви орхидеи, които децата от Ейвънли наричаха „оризови лилии“.

— Заповядайте, учителко, набрах ги в нивата на мистър Райт — каза стеснително Пол. — И се върнах да ви ги дам, защото си мисля, че вие сте от онзи тип дами, които ги обичат и защото... — той вдигна големите си красиви очи — аз ви харесвам, учителко...

— Скъпи мои — каза Анн, поемайки ароматните стръкчета, като че ли думите на Пол бяха някакво магическо очарование. Разочарованието и умората ѝ изчезнаха, духът ѝ се възвърна на мига, а надеждата ѝ порасна в сърцето и избуя като буен фонтан.

Анн премина с леки стъпки Брезовата Пътека, понесена от сладостта на орхидеите си като от някакъв благослов.

— Е, как се справи? — поиска да узнае Марила.

— Запитай ме след един месец и може би ще мога да ти кажа. Сега не мога... Сама не зная... Много съм вътре във всичко. Мислите ми са като вихрушка сега, а бяха толкова тежки и мрачни. Единственото нещо, което наистина ми е ясно от извършеното днес е, че убедих Клифи Райт, че А е А. Той не го знаеше досега. Не е ли това началото на пътя, по който можеш да изведеш една душа до Шекспир и „Загубеният рай“?

Мисис Линд се появи малко по-късно с още окуражителни новини. Тази добра лейди беше пресрещала учениците пред вратата на дома си и ги бе разпитвала дали харесват новата си учителка.

— И всеки от тях ми каза, че те обичат много, Анн, с изключение на Антъни Пай. Трябва да призная, че той не те обича. Каза, че си „просто като всички други момичета учителки“. Маята на семейство Пай се проявява пред очите ти. Но няма значение.

— Няма да го запомня — каза Анн спокойно. — И ще направя Антъни Пай също като мен самата. С търпение и добри обноси сигурно ще го спечеля.

— Е, за Пай никога не може да се каже такова нещо — каза мисис Рейчъл предпазливо. — Тях винаги трябва да ги приемаш на обратно, също като сънищата... в повечето случаи. Колкото до тази жена, Донъл, да има да взема тя от мене, мога да те уверя в това. Името е Донъл и винаги е било така. Тази жена е луда, ето какво. Тя има едно куче, мопс, което нарича Куини и то се храни на масата, заедно с цялото семейство от чиния китайски порцелан. Бих се страхувала от възмездие, ако бях на нейно място. Томас казва, че самият Донъл и един много свестен и работлив човек, но не е бил с всичкия си, когато си е избирал жена, ето това е.

ГЛАВА ШЕСТА

ВСИЧКИ КАТЕГОРИИ И УСЛОВИЯ ЗА МЪЖЕ... И ЖЕНИ

В един септемврийски ден по пясъчните дюни по хълмовете на остров Принц Едуард откъм морето духаше остър ветрец; през нивята и горите се извиваше дълъг червен път и надвисваше над един от краищата на гъстата смърчова горичка, вече превърната в плантация за млади яворови дървета, под които се разстилах огромните пухкави листа на папратите. Дълбоко от една падина извираше поточе, напускаше дърветата и отново се връщаше сред тях, нагрятото от обилната слънчева светлина, която струеше сред тесните ивици на златника и мъглявосините богородични; ефирна трепетлика потръпваше от цвъртенето на безбройните щурци; из летните хълмове се мяркаха дребни, радостни пенсионери, едно закръглено, кафяво пони бродеше бавно в походка равна край пътя, а след него вървяха две момичета, изпълнени до тъглчетата на устните с обикновената безценна радост на младостта на живота.

— О, това е един ден, останал от Едем, нали, Дайана? — Анн въздъхна щастливо. — Във въздуха има нещо магическо. Погледни към пурпура в широтата на тази житна долина, Дайана. И, о, мирише на прясно отсечен бор! Този аромат излиза от малката слънчева долчинка, където мистър Ибън Райт е сякъл колове за оградата си. Блаженство е в такъв ден да си жив, но да усещаш мириса на боровете е цяло щастие. Това е две трети Уърдсуърд и една трета Анн Шърли. Изглежда невъзможно, че в блаженството има умиращ бор, нали? И все пак, според мене, като че ли блаженството щеше да бъде много по-пълно, ако не се долавяше полъха на умирация бор, когато минаваш сред дърветата. Вероятно ароматът ще съществува и без смъртта на бора. Да, мисля, че ще съществува. Този сладък аромат трябва да е самата душа на елите... и, разбира се, той ще отлети в небесата.

— Дърветата нямат души — каза реалистката Дайана, — но мирисът на отсечен бор наистина е хубав. Аз ще направя една възглавничка и ще я напълня с борови иглички. Добре ще е и ти да направиш една, Анн.

— Мисля, че ще направя... и ще си подремвам на нея. Сигурно тогава ще сънувам, че съм горска дриада или нимфа. Но точно в тази минута аз съм много доволна, че съм Анн Шърли, учителка в Ейвънли, която се движи по пътя хей така, в този прекрасен и хубав ден.

— Денят е прекрасен, но ние нямаме нищо друго, освен една хубава задача пред нас — въздъхна Дайана.

— Защо, за бога, предложи да бъде проучен внимателно този път, Анн? Почти всички мърморковци в Ейвънли живеят край него и вероятно те ще си помислят, че просим нещо за самите себе си. Това е най-лошият път в околността.

— Затова избрах него. Разбира се, Гилбърт и Фред биха поели по този път, ако бяхме ги помолили. Но ти виждаш, Дайана, аз се чувствам отговорна за О. С. П. Е., след като бях първата, която го предложи, струва ми се, че съм длъжна да се заема с най-неприятните неща. Съжалявам, че това ще се отрази зле върху тебе, но ти не трябва да отваряш и дума в домовете на мърморковците. Аз ще водя всички разговори... Мисис Линд би казала, че аз мога да се справя. Мисис Линд не знае дали да одобри нашето начинание или не. Тя е склонна обаче да го направи, когато си спомни, че мистър и мисис Алън са го одобрили, но фактът, че клубовете за подобряването на селищата от началото са създадени в Съединените Щати — й пречи. Така че тя се люшка между двете мнения и само успехът ще ни оправдае в очите на мисис Линд. Присила ще напише едно съобщение за следващата среща на клуба ни и аз очаквам то да бъде добро, защото нейната леля е много добра писателка и без съмнение този талант го има във фамилията. Никога няма да забравя какъв трепет ме обзе, когато разбрах, че мис Шарлот Е. Морган е леля на Присила. Толкова е чудесно, че аз съм приятелка с момичето, чиято леля е написала „Дни в края на гората“ и „Градината с разцъфналите рози“.

— Къде живее мисис Морган?

— В Торонто. И Присила казва, че тя ще дойде да я посети на острова през следващото лято и ако е възможно, ще ми уреди среща с

нея. Това изглежда прекалено хубаво, за да е истина, но е толкова хубаво да си мислиш за него, когато си легнеш в леглото.

Обществото за Селищно Подобрение в Ейвънли беше един организационен факт. Гилбърт Блайт беше президент, Фред Райт — вицепрезидент, Анн Шърли — секретарка, а Дайана Бари — ковчежничка. „Подобрителите“, както набързо всички се бяха нарекли, трябваше да се срещат веднъж на четиринайсет дни в някой от домовете на членовете на клуба. Признаваше се, че те не можеха да очакват много подобрителни действия толкова късно през сезона, но възнамеряваха да планират кампанията за следващото лято, да предлагат и обсъждат идеи, да пишат и четат доклади, студии и, както се изрази Анн, да възпитават чувство в обществеността, което бе най-важното.

Някои не одобряваха начинанието, разбира се, а най-болезнено на подобрителите се отразиха на малкото подигравки. Разпространи се слухът, че мистър Илайша Райт бил предложил едно по-подходящо име за организацията и то било Клуб за Ухажване. Мисис Харъм Слоун заяви, че е чула подобрителите да казват, че ще разорат двете страни на пътищата и ще ги засадят с герании. Мистър Леви Баултър предупреди своите съседи, че подобрителите ще настояват всички да съборят къщите си и да ги построят наново, след като плановите им са одобрени от Организацията за подобрение. Мистър Джеймс Спенсър им изпрати една бележка, в която се казваше, че той би искал, ако им е възможно, да сринат хълма, на който се намира църквата. Ибън Райт каза на Анн, че би искал подобрителите да могат да убедят стария Джошуа Слоун да поддържа мустаците си сресани. Мистър Лорънс Бел каза, че би варосал хамбарите си, ако нищо друго не би задоволило подобрителите, но не би окачил дантелени пердета по прозорците на оборите, където държи кравите си. Мистър Мейджър Спенсър запита Клифтън Слоун, един подобрител, който караше мляко в Кармоди за мандрата за сирене, дали е истина, че всички ще трябва да боядисат собственоръчно доилния си стенд през следващото лято и да изографисат украса в центъра му.

Младежите приемаха все пак човешката природа такава, каквато е, затова Обществото енергично се зае с подобрение, на което членовете му можеха да се надяват, че ще осъществят тази есен. На втората среща, която се състоя в гостната на семейство Бари, Оливър

Слоун ги подтикна да открият една подписка за препокриване с дървени плочи и боядисване на сградата, Джулия Бел го подкрепи с чувство на неудобство и с мисълта, че се занимава с нещо, което не приляга много на една лейди. Гилбърт направи едно предложение, то бе прието единодушно и Анн го записа бързо в протокола си. Следващото нещо, което трябваше да свършат, бе да изберат комитет и Гърти Пай, който беше решил да не позволи на Джулия Бел да обере всички лаври, смело предложи мис Джейн Андрюс да бъде председател на този комитет. Това глупаво предложение беше подкрепено и прието, Джейн отвърна на комплимента, като предложи Гърти да влезе в комитета, заедно с Гилбърт, Дайана, Анн и Фред Райт. Комитетът набеляза действията си на тайно заседание. Анн и Дайана бяха определени за пътя към Нюбридж, Гилбърт и Фред — за пътя към Уайт Сендс, а Джейн и Гърти — за пътя към Кармоди.

— Защото — обясни Гилбърт на Анн, когато двамата вървяха към къщи заедно и минаха през Хаунтид Ууд, — семейство Пай живее край този път и те няма да дадат и цент, освен ако някой от самите тях не се включи в подписката.

Следващата събота Анн и Дайана започнаха. Те изминаха целия път, който водеше до дома и се отбиха първо при „момичетата Андрюс“.

— Ако Катерин е сама, може и да получим нещо — каза Дайана, — но ако Елайза е там, няма да получим нищо.

Елайза беше там и изглеждаше дори по-мрачна от всеки друг път. Мис Елайза беше едно от онези момичета, които ти внушаваха впечатлението, че животът наистина е свят на мъки и печал и че една усмивка, да не говорим за смях, е прахосване на енергия и наистина заслужава порицание. Момичетата Андрюс бяха „момичета“ по на петдесетина години и като че ли щяха да останат момичета до края на земния си живот. За Катерин се говореше, че не била изцяло изоставила надеждата си, но Елайза, която си бе родена песимистка, никога не бе имала каквато и да била надежда. Те живееха в малка кафява къщичка, построена в един слънчев ъгъл, изсечен в буковата гора на Марк Андрюс. Елайза се оплакваше, че през лятото е ужасно горещо у дома им, но Катерин беше свикнала да казва, че мястото е хубаво и топло през зимата.

Елайза шиеше някаква възглавница, не защото тя беше необходима, а просто в знак на протест срещу фриволната дантела, която плетеше Катерин. Докато момичетата обясняваха за какво са дошли у тях, Елайза слушаше намръщена, а Катерин се усмихваше. Естествено, когато очите на Катерин срещнеха погледа на Елайза, усмивката ѝ се превръщаше във виновна гримаса, но тутакси се възвръщаше в следващия момент.

— Ако имах пари за пряхосване — каза мрачно Елайза, — щях да ги запала и да се люблювам вероятно на пламъка им, но не бих ги дала за тази сграда, нито цент. Тя не е от полза за селището... тя просто е едно място, където младите се срещат и флиртуват, когато много по-добре е да си бъдат у дома, в леглата.

— О, Елайза, младите трябва да се забавляват с нещо — възпротиви се Катерин.

— Не виждам необходимостта. Ние не търсехме развлечения в сгради и места, когато бяхме млади, Катерин Андрюс. Този свят става все по-лош с всеки изминал ден.

— Аз мисля, че става все по-добър — каза твърдо Катерин.

— Ти мислиш! — в гласа на мис Елайза прозвуча върховно презрение. — Няма никакво значение какво ти мислиш, Катерин Андрюс. Фактите са си факти.

— Е, аз винаги обичам да гледам нещата откъм светлата им страна, Елайза.

— Няма никаква светла страна.

— О, наистина има — извика Анн, която не можеше да понесе такава ерес мълчаливо. — Виж ти, има толкова много светли страни, мис Андрюс. Светът наистина е хубав.

— Ти не можеш да имаш такова високо мнение за него, след като не си живяла толкова дълго, колкото аз съм живяла — отвърна ѝ мис Елайза сопнато. — И не трябва също така да бъдеш толкова ентузиасирана от мисълта да го подобриш. Как е майка ти, Дайана? Скъпа моя, тя е доста отпаднала напоследък. Изглежда ужасно изтощена. И колко време ще мине, докато Марила ослепее напълно, Анн?

— Докторът мисли, че състоянието на очите ѝ няма да се влоши, ако тя е внимателна с тях — излъга Анн.

Елайза поклати глава:

— Лекарите винаги говорят така, просто за да окуражават хората. Аз не бих имала много надежди, ако бях на нейно място. По-добре е да се подготви за най-лошото.

— Но не сме ли длъжни да се подготвим и за най-хубавото? — извика Анн. — То е толкова вероятно да се случи, колкото и най-лошото...

— Не и в моя живот, а аз съм на петдесет и седем години, а ти си на шестнайсет — отвърна ѝ Елайза. — Разбираш ли ме? Е, аз се надявам, че това ваше ново общество ще запази Ейвънли от разруха, но нямам големи надежди в това отношение.

Анн и Дайана напуснаха дома с облекчение и се впуснаха по пътя толкова бързо, за колкото стигаха силите на малкото им дебело пони. Когато минаха завоя под буковата гора, една закръглена фигура изскочи с голяма скорост от пасището на мистър Андрюс и им замахва възторжено. Това беше Катерин Андрюс, която беше останала без дъх и едва можеше да говори, но успя да мушне в ръцете на Анн няколко монети от по двайсет и пет цента.

— Моята помощ за боядисването на сградата — задъха се жената. — Бих искала да ви дам цял долар, но не смея да взема повече от парите от яйцата, защото Елайза ще ме разкрие, ако го направя. Аз наистина се интересувам от вашето общество и вярвам, че ще направите много добрини. Аз съм оптимистка. И трябва да бъда, след като живея с Елайза. Трябва да побързам да се върна, защото ѝ липсвам... тя мисли, че храня кокошките. Надявам се, че ще имате късмет да убедите хората и не обръщайте внимание на това, което каза Елайза. Светът става по-добър... наистина става.

Следващият дом беше домът на Даниъл Блеър.

— Сега всичко зависи от това дали жена му си е вкъщи или не — каза Дайна, докато кабриолетът раздрусваше двете момичета по дълбоко изровената поляна. — Ако тя си е у дома, няма да вземем нито цент. Всички говорят, че Дан Блеър не смее да се подстриже, без да иска позволение от нея и наистина тя е много стисната, за да бъде уравновесена. Тя казва, че някога е била щедра, но мисис Линд казва пък, че тази щедрост е била толкова „някога“, че изобщо никога вече няма да се върне при нея.

Анн разказа преживяното у семейство Блеър на Марила същата вечер:

— Завързахме коня и след това почукахме на кухненската врата. В дома нямаше никого, но вратата беше отворена и чухме, че някой в килера вдига ужасна кавга. Не можехме да разберем нито една дума, но Дайана каза, че това са ругатни, разбрала го била по шума, който се вдигал. Не можех да повярвам, че мистър Блеър може да ругае така, защото той винаги е бил толкова спокоен и мек човек, но вероятно е бил доведен до това състояние, защото, Марила, когато бедният човек се показва на вратата, зачервен като цвекло и по лицето му видях да текат потни вадички, той беше препасал една от ленените престилки на карета, които жена му обикновено носи: „Не можах да сваля този парцал — каза той, — защото връзките й така са се преплели във възела, че не можах да ги развържа, така че трябва да ме извините, лейди...“ Ние го помолихме да не се притеснява от подобно нещо, влязохме и седнахме. Мистър Блеър също седна, той изви престилката около кръста си и я нави на руло, но изглеждаше толкова засрамен и разтревожен, че аз просто го съжалих, а Дайна каза, че се страхувала да не би да сме дошли в неудобно за него време. „О, не, в никакъв случай!“ — каза мистър Блеър и се опита да се усмихне... ти знаеш, Марила, че той винаги е много любезен. „Аз съм малко зает... заех се да изпека един кейк. Жена ми получи телеграма днес, че сестра й от Монреал пристига тази вечер и тя отиде на гарата, за да я посрещне и ми поръча да направя кейк и чай. Тя ми написа рецептата и ми каза какво трябва да направя, но аз вече забравих половината от наставленията. При това се казва... «подправки на вкус», какво означава това? Как можеш да го определиш? И какво ще стане, ако моят вкус не пасне на вкуса на хората? Една лъжичка ванилия достатъчна ли ще е за един малък наложен кейк?“ Аз още повече съжалих бедния човек. Беше повече от ясно, че той изобщо не плува в свои води. Бях чула за съпрузи, които жените ги водят за носа, но сега видях с очите си един такъв. Беше ми на устата да кажа: „Мистър Блеър, ако вие се отзовете на подписката за сградата, аз ще приготвя кейка вместо вас“. Но внезапно си помислих, че не би било по съседски да сключа такава унизителна сделка с приятелско същество, изпаднало в беда. Така че предложих да направя кейка въобще без никакви условия. Той просто подскочи от радост при моето предложение. Каза, че преди да се ожени, сам си е месил хляб, но за кейк никога не е имал претенции и все пак не му се искаше да

разочарова жена си. Взе още една престилка, а Дайна разби яйцата и омеси кейка. Мистър Блеър тичаше насам-натам и ни донасяше продуктите. Беше забравил, че носи престилка и когато тичаше, тя се развяваше зад него и Дайна каза, че той би умрял от притеснение, ако бе забелязал това. Каза още, че може да изпече кейка добре... каза, че е пекъл много кейкове... а след това ни помоли да извадим подписката и ни даде четири долара. Така, че сама разбираш, Марила, ние бяхме възнаградени. Но дори и цент да не ни беше дал, аз винаги щях да чувствам, че постъпихме като истински християни, когато му помогнахме.

Домът на Тиодор Уайт беше следващата спирка. Нито Анн, нито Дайана бяха идвали в този дом преди това и много слабо познаваха мисис Тиодор, която не се отличаваше с голямо гостоприемство. Трябваше ли да се върнат към входната врата? Докато двете момичета шепнешком се питаха какво да предприемат, мисис Тиодор се появи на вратата на къщата с цял вързоп вестници в ръце. Тя решително започна да нарежда един след друг вестниците по пода на верандата и по стълбите, които водеха до нея, а след това по пътеката и стигна чак до краката на удивените си гостенки.

— Бихте ли си отместили внимателно краката върху тревата, а след това да стъпите върху тези вестници? — изрече с раздразнение в гласа тя. — Аз току-що изметох цялата къща и не мога да си позволя отново да вкарам прах в нея. По пътеката се е натрупала много прах от онзи ден, в който валия...

— Да не си посмяла да се засмееш — Анн предупреди шепнешком Дайана, когато двете момичета закрачиха по вестниците. — И умолявам те, Дайна, не поглеждай към мене, каквото и да каже тя, защото и аз няма да мога да удържа лицето си сериозно.

Вестниците бяха разпръснати из целия хол и из подредената и изчистена до блясък гостна. Анн и Дайана седнаха развеселени на най-близките столове и обясниха за какво са дошли. Мисис Уайт ги изслуша любезно, прекъсна ги само на два пъти — веднъж, за да проследи една нахална муха и втория път, за да сграбчи едно малко парченце стъкло, което беше изпаднало на килима от роклята на Анн. Анн се почувства ужасно виновна, но мисис Уайт извади два долара и ги положи до листа със списъка.

— За да се предпази от повторното ни идване — каза Дайана, когато двете момичета излязоха навън.

Мисис Уайт вече беше събрала отново вестниците, преди те още да бяха отвързали коня си, а когато се отдалечиха на ярд разстояние, я видяха да размахва метлата в хола.

— Винаги съм чувала, че мисис Тиодор Уайт е най-чистата жива домакиня и след като видях всичко това, ще вярвам навеки в казаното — обади се Дайана, избухвайки в смях, след като бяха се отдалечили на достопочтено разстояние.

— Радвам се, че тя няма деца — каза Анн с горчивина в гласа. — Би било изключително ужасно за тях... ако ги имаше.

В дома на семейство Спенсър мисис Изабела Спенсър ги накара да се почувстват неудобно, когато започна да разказва неприятни неща за всеки един от Ейвънли. Мистър Томас Баултър отказа да даде каквото и да било за сградата, защото когато тя била строена преди двайсет години, не била издигната на мястото, което той бил препоръчал. На мисис Естър Бел, която цъфтеше от здраве, ѝ отне половин час да обяснява в детайли всичките си болки и болези, след което даде петдесет цента... защото нямало да може да даде лептата си догодина, когато щяла да бъде вече в гроба си...

Най-лошият им прием, обаче, беше в дома на Саймън Флетчър. Когато двете момичета влязоха в двора, видяха две лица, които се взираха в тях през прозореца на верандата. Но след като почукаха на вратата и изчакаха търпеливо и настойчиво няколко минути, никой от дома не се приближи до вратата. Двете крайно обезпокоени и възмутени момичета напуснаха прага на Флетчъррови. Дори Анн призна, че започва да се чувства обезкуражена. Следваха няколко домове от рода Слоун, където успяха да получат щедри вноски за подписката и от този миг, до края на обиколката, им вървеше добре, с изключение на едно място, където ги посрещнаха с вирнати носове. Последният дом, в който трябваше да се отбият, бе домът на Робърт Диксън, който се намираше до моста над езерцето. Тук ги поканиха на чай, въпреки че и двете вече бяха стигнали близо до домовете си. Приеха, за да не обидят мисис Диксън, която се славеше като много „докачлива“ жена.

Докато бяха в тази къща, се появи старата мисис Джеймс Уайт.

— Току-що бях в дома на семейство Лоренцо — обяви тя. — Той е най-гордият мъж в Ейвънли в момента. Какво си мислите? Роди му се ново момче... и то след няколко момичета, това е цяло събитие, мога да ви кажа...

Анн наостри уши и когато двете с Дайна излязоха, обяви:

— Отивам направо в дома на семейство Лоренцо Уайт.

— Но той живее на пътя за Уайт Сендс, а това е доста далече от нашия периметър — възпротиви се Дайана. — Гилбърт и Фред ще минат край тях.

— Те няма да стигнат до този район до следващата събота, а това ще бъде прекалено късно — каза Анн твърдо. — Радостта ще поутихне дотогава. Лоренцо Уайт е ужасно стиснат, но ще се отзове на каквато и да е подписка точно сега. Ние не трябва да изпуснем да ни се изплъзне такава златна възможност, Дайана.

Резултатът потвърди предположенията на Анн. Мистър Уайт ги посрещна в двора, сияещ като слънце по Великден. Когато Анн го помоли да се присъедини към начинанието, той се съгласи с ентусиазъм.

— Разбира се, разбира се. Просто ме запишете с един долар повече от най-голямата ви вноска до този момент...

— Това ще означава пет долара, мистър Даниъл Блеър даде четири — каза Анн и изпита лек страх.

Но Лоренцо не измени на обещанието си.

— Пет и това е... ето парите веднага. А сега искам да влезете у дома. Има нещо, което си заслужава да видите... нещо, което малко хора са видели до този момент. Просто влезте и си кажете мнението.

— Какво ще кажем, ако бебето не е хубаво? — прошепна Дайана, разтреперена от вълнение, когато двете последваха възторжения Лоренцо в къщата му.

— О, винаги има нещо хубаво, което може да се каже — успокои я с лекота Анн. — Винаги може да се каже нещо хубаво за едно бебе...

Бебето беше хубаво, а и мистър Уайт почувства, че в замяна на петте долара, които даде, получи от момичетата честното им възхищение от пълничкото малко новородено. Но това беше първият, последният и единственият път, в който Лоренцо Уайт се отзова на подписка.

Въпреки че беше много уморена, Анн направи още едно усилие за общото благо тази вечер, прекоси поляната, за да се срещне с мистър Харисън, който както винаги си пушеше лулата на верандата и Джинджър беше край него. Ако трябва да бъдем поточни, той живееше на пътя за Кармоди, но Джейн и Гърти, които го познаваха само от злословията по негов адрес, с голямо вълнение помолиха Анн да се отбие при него.

Мистър Харисън обаче спокойно отказа да даде и цент за подписката и всички усилия на Анн да го склони се оказаха напразни.

— Но аз си мислех, че вие одобрявате нашето общество, мистър Харисън — проплака Анн.

— Одобрявам го... Одобрявам го, но моето одобрение не е толкова дълбоко, колкото е моят джоб, Анн.

— Още малко изпитания от рода на тези, които имах през този ден, ще ме накарат да се чувствам и аз песимистка като мис Елайза Андрюс — произнесе Анн пред отражението си в огледалото, което бе окачено на източната стена в стаята ѝ.

ГЛАВА СЕДМА

ПОСОЧВАНЕТО НА ЗАДЪЛЖЕНИЯТА

Анн се отпусна на облегалката на стола в една от октомврийските вечери и въздъхна. Тя седеше край масата, която бе отрупана с тетрадки и контролни работи, но гъсто изписаните листове пред нея нямаха явна връзка нито с уроците, нито с училищната дейност.

— Какво става? — запита Гилбърт, който беше пристигнал и бе застанал на отворената кухненска врата точно навреме, за да чуе въздишката.

Анн се зачерви и набута писанията си под училищните контролни работи.

— Нищо толкова ужасно. Просто се опитвах да опиша някои от мислите си, както професор Хамилтън ме посъветва, но не можах да ги докарам дотам, че да ми харесат. Изглеждат толкова тромави и глупави, когато ги напиша черно на бяло. Образите са като сенки... не можеш да ги уловиш в клетка, толкова са непокорни и капризни, като че ли танцуват пред погледа ми и не мога да ги уловя. Но вероятно ще науча тайната им един ден, ако продължавам да опитвам. Не съм отделяла много време за упражнения, ти знаеш. Когато завършвам поправките на контролните работи и съчиненията на класа, не мога да се съсредоточа върху моите писания...

— Ти се справяш великолепно в училището, Анн. Всички деца те обичат — каза Гилбърт и седна на едно от каменните стъпала.

— Не, не всички. Антъни Пай не ме обича и няма да ме обикне. И, което е по-лошо, той не ме уважава, не... не ме уважава. Просто ме презира и аз нямам нищо против да ти призная, че това ме прави ужасно нещастна. И това е така, не защото той е много лош... той просто е един пакостник, но не по-лош от всички останали. Често не ми се подчинява, но когато се подчини, го прави с презрително търпение, като че ли не си заслужава нещо да бъде обсъждано или той не би си направил труда... а това се отразява зле на останалите.

Опитвах се толкова пъти да го спечеля, но започвам да се страхувам, че никога няма да успея. Искam да успея, защото той е доста будно малко момче, макар и да е от семейство Пай. Бих могла да го обичам, ако той ми позволи.

— Може би така се получава главно поради приказките, с които му пълнят ушите у дома...

— Не изцяло. Антъни е едно независимо малко хлапе и сам взима решение какво да прави. Той винаги е имал учители мъже и затова казва, че момичетата учителки не са добри. Е, ще видим колко търпение и любезност ще са необходими. Аз обичам да преодолявам трудностите, а преподаването е наистина много интересна работа. Пол Ървинг компенсира всичко онова, което липсва на другите, Гилбърт, отгоре на всичко е гений, убедена съм, че светът ще чуе един ден за него — завърши Анн и гласът ѝ наистина изрази убедеността ѝ.

— Аз също обичам да преподавам — каза Гилбърт. — Това е добър тренинг от една страна, Анн, аз научих повече неща за детската душевност в Уайт Сендс през седмиците, в които преподавах, отколкото съм научил през всичките онези години, в които сам ходих на училище. Ние като че ли всички се справяме много добре. Чувам, че хората от Нюбридж обичат Джейн, мисля, че и Уайт Сендс е доволен от твоя покорен слуга... всички, с изключение на Андрю Спенсър. Срецнах мисис Питър Блеует по пътя за вкъщи миналата вечер и тя ми каза колко задължена се е почувствала да ми предаде, че мистър Спенсър не одобрява моите методи.

— Забелязал ли си, Гилбърт — запита го Анн замислено, — когато хората казват, че е техен дълг да ти кажат нещо, можеш да се подготвиш за нещо неприятно? Защо те никога не чувстват за свой дълг да споделят с тебе нещо приятно, което са чули по твой адрес? Мисис Х. Б. Донъл идва отново в училището вчера и ми каза, че неин дълг е да ми каже някои неща: мисис Хармън Андрюс не одобрявала това, че чета приказки на децата; мистър Роджърсън мислел, че Прили не напредва достатъчно бързо в аритметиката... Ако Прили прави по-малко мили очи на момчетата и се вглежда в тетрадката си, може да сполучи повече. Аз съм съвсем сигурна, че Джай Гилис ѝ сумира числата, въпреки че нито веднъж не успях да го заловя на местопрестъплението.

— Успя ли да помириш благонадеждния син на мисис Донъл с неговото непорочно име?

— Да — засмя се Анн, — но това наистина е много трудна задача. Когато за първи път го нарекох Сент Клер, на него изобщо не му направи впечатление, докато не го изрекох два или три пъти, а след това, когато другите момчета го побутнаха, той вдигна поглед нагоре толкова наскърбен, като че ли бях го нарекла Джон или Чарли, пък и изобщо не можеше да очаква, че аз имах предвид самия него. Така че се наложи да го задържа след училище една вечер и да поговоря мило с него. Казах му, че неговата майка желае от мен да го наричам Сент Клер и аз не мога да вървя против нейните желания. Разбра всичко, след като му обясних... Той е едно много разумно малко приятелче... каза ми, че аз мога да го наричам Сент Клер, но ще извади червата на всяко от момчетата, което се опита да го нарече така. Разбира се, аз трябваше да го смърдя отново, задето използва такъв ужасен език. Оттогава го наричам Сент Клер, а момчетата го наричат Джак и всичко върви гладко. Той ми разказа, че иска да стане дърводелец, но мисис Донъл казва, че аз ще направя от него преподавател в колеж.

Споменаването на думата колеж отклони мислите на Гилбърт в друга посока и двамата заговориха за времето, в което градяха плановите си и споделяха желанията си... и тъжните, и веселите, и сериозните, и онези, които бяха изпълнени с надежда, за времето, в което като всички други младежи обичаха да говорят за предстоящите неща, за времето, в което бъдещето бе все още една пътека, по която не е стъпвал човешки крак и която е пълна с чудесни възможности.

Гилбърт най-накрая бе решил да стане лекар.

— Това е великолепна професия — каза ентусиазирано той. — Не е ли човек едно борещо се животно?... Аз искам да се боря с болестите и болките, с невежеството... това са неща, които произтичат едни от други. Искам да работя честно в този живот, Анн... да добавя малко към сбора от човешките знания, които толкова умни хора са събрали от началото на света до днес. Хората, които са живели преди мене, са направили толкова много, че аз искам да им изкажа благодарността си, като направя нещо за хората, които ще живеят след мене. Мисля, че това е единственият начин, по който всеки би трябвало да изпълни честно своите задължения към човешкия род.

— Бих желала да увелича красотата в живота — каза Анн замечтано. — Не искам просто да накарам хората да знаят повече... въпреки че това е най-благородната амбиция, убедена съм в това, но бих искала да накарам хората да изживяват по-хубаво живота си... заради мене, за да имам малко повече радост и щастливи мисли, които никога не биха съществували, ако не бях се родила.

— Мисля, че осъществяваме нашите амбиции всеки божи ден — каза възторжено Гилбърт.

При това той беше прав. Анн бе едно от децата на светлината от деня на рождението си. След като бе преминала през досегашния си живот с усмивка и всяка дума, излязла от устата ѝ беше лъч слънчева светлина, Господарят на този живот прецени, че тя заслужава, поне засега, името ѝ да бъде свързано с надеждата, с красотата и уважението.

Най-накрая в гласа на Гилбърт се прокрадна нотка на съжаление:

— Е, трябва да изтичам до семейство Макфърсън. Муди Спърджън си идва от Куинс днес, за да прекара неделата у дома си и трябва да ми донесе една книга, която професор Бойд ми е дал да прочета.

— И аз трябва да приготвя чая на Марила. Тя отиде да види мисис Кейт тази вечер и скоро ще се прибере.

Анн вече бе приготвила чая, когато Марила се прибра у дома, огънят прашеше весело, една ваза със снежнобяла папрат и рубинено червени листа от явор украсяваше масата и приятната миризма на шунка и препечени филийки се носеше из въздуха. Но Марила се отпусна на стола с дълбока въздишка.

— Очите ли те тормозят? Главата ли те боли? — запита разтревожена Анн.

— Не. Само съм уморена... и разтревожена. За Мери и онези деца... Мери е по-зле... тя няма да издържи много. А колкото до близнаците, не зная какво ще стане с тях.

— Не се ли е обадил нейният чичо?

— Да, Мери е получила писмо от него. Той работел в един лагер за дърводобив и се „отървал“, както се казва. Изобщо казал, че не му е възможно да вземе децата до пролетта. Възнамерявал да се ожени, да си изгради дом и след това да вземе децата при себе си, казал още, че тя трябва да намери някои съседи, които да ги гледат през зимата.

Мери каза, ме не може да си позволи да моли никого от съседите. Тя никога не се е спогаждала с хората от Ийст Крафтън и това е факт. И надълго, и накратко казано, Анн, аз съм сигурна, че Мери иска от мене да взема децата... тя не го казва, но така изглежда.

— О! — Анн плесна с ръце и потръпна от възмущение. — И, разбира се, ние ще ги вземем, Марила, нали?

— Още не съм решила — каза Марила доста остро. — Не се втурвам в нещата така прибързано като тебе, Анн. Третите братовчеди са доста слаба връзка. При това страхотна отговорност е да се грижиш за две деца по на шест години, близнаци при това...

Марила си представяше, че близнаците бяха двойно по-лоши деца от всички останали.

— Близнаци са много интересни... поне някои от тях — каза Анн. — Само когато пред очите ти се мяркат два или три чифта близнаци, животът ти става монотонен. И аз мисля, че наистина ще бъде хубаво за тебе да си имаш нещо за забавление, когато съм в училището.

— Не считам, че ще бъде голямо забавление... повече тревога и дразнения при всичко останало, мога да го кажа. Не би било толкова рисковано, ако те бяха на възрастта, в която те взех тебе. Не бих имала нищо против Дора, тя изглежда толкова тиха. Но този Дейви е такъв палавник...

Анн обичаше децата и сърцето ѝ жадуваше за близнаците на Кейт. Нейното собствено нещастно детство бе все още много жив спомен. Тя знаеше, че единствената уязвима точка на Марила беше нейното пълно посвещение на онова, което смяташе за свой дълг и Анн умело се насочи в аргументите си по тази линия.

— Ако Дейви е пакостник, това е още една причина той да получи добро възпитание, нали, Марила? Ако ние не ги вземем, бог знае кой ще ги вземе, не знаем под какво влияние ще израснат. Предполагаш ли, че съседите на мисис Кейт, семейство Спрот, ще ги вземат. Мисис Линд казва, че Хенри Спрот е най-глупавият човек, който някога е живял на този свят и не може да се вярва и на една дума, която децата му произнасят. Няма ли да е ужасно за близнаците да се учат в такава обстановка? Или да предположим, че отидат у семейство Уигинс. Мисис Линд казва, че мистър Уигинс разпродава всичко от дома си, което може да бъде продадено и довежда

семејството си до състояние на просешка тояга. Ти не би искала твоите роднини да гладуват, дори ако те са само трети братовчеди, нали? Според мене, Марила, ние сме задължени да ги вземем.

— Предполагам, че е така — съгласи се Марила с мрачно изражение на лицето. — Ще кажа на Мери, че ще ги взема. Недей да се радваш толкова много, Анн. Това ще означава много допълнителна работа и за тебе. Аз не мога да измина и един бод с тези очи, така че ти трябва да преправяш и кърпиш дрехите им. А ти не обичаш шиенето.

— Мразя го — каза спокойно Анн. — Но ако решим да вземем тези деца от чувство за отговорност, сигурно ще започна и да шия от чувство за отговорност. Добре е, че на хората им се налага да вършат неща, които не харесват... разбира се... всичко с мярката си...

ГЛАВА ОСМА

МАРИЛА ОСИНОВЯВА БЛИЗНАЦИТЕ

Мисис Рейчъл Линд седеше край кухненския си прозорец и си плетеше кротко, както си беше седяла и в онази вечер преди няколко години, когато Матю Кътбърт се беше спуснал от хълма с момичето, наречено от мисис Рейчъл „неговото скъпо сираче“. Но онова беше през пролетта, а сега беше късна есен и всички листа от дърветата бяха окапали и полята изглеждаха повехнали и кафяви. Слънцето надвисваше над острова Принц Едуард, заливаше небето с разкошна пурпурна и златна светлина — на фона на тъмните дървета на запад от Ейвънли, препускаше един кабриолет, теглен от едно непретенциозно кафяво пони и се спускаше от хълма към равнината.

Мисис Рейчъл се взря жадно в тази посока.

— Марила се връща от погребението — обърна се тя към мъжа си, който лежеше на кухненската кушетка. Томас Линд се залежаваше много повече напоследък върху кухненската кушетка, отколкото преди време, но мисис Рейчъл, която беше толкова чувствителна към онова, което се случваше извън дома ѝ, все още не беше отбелязала този факт. — И води двете близначета със себе си... да... това е Дейви, той се е надвесил над предния капак на кабриолета и дърпа понито за опашката, а Марила го тегли назад. Дора седи на седалката толкова чинно, колкото не можеш да си представиш. Тя винаги изглежда така, като че ли току-що е била колосана и изгладена. Е, на бедната Марила несъмнено ръцете ѝ ще са заети тази зима. И все пак аз не виждах какво може друго да направи при тези обстоятелства, освен да прибере децата при себе си, пък и Анн ще ѝ помага. Анн е страшно доволна от цялата тази работа, при това страшно умело се справя с децата, трябва да се признае. Господи, не беше изминал и един ден, откакто бедният Матю доведе самата Анн у дома и всички започнаха да се смеят на идеята на Марила да възпитава това дете. А сега тя е осиновила близнаци. Никога не можеш да бъдеш сигурен в нещо, докато си жив.

Дебелото пони премина по моста на Линдс Холоу и се отправи към поляната пред „Зелените покриви“. Лицето на Марила беше ужасно мрачно. Разстоянието от Ийст Крафтън беше десет мили, а Дейви Кейт като че ли бе обхванат от страстта непрекъснато да се движи. Не беше по силите на Марила да го усмири и тя се изнерви по пътя при мисълта да не би той да падне през задния капак на колата и да си счупи врата или пък да се сгромоляса през предния под копитата на понито. Изпаднала в отчаяние, най-накрая тя го заплаши, че ще го набие здраво, когато стигнат у дома. След което Дейви се изкачи в скута ѝ и без да обръща внимание на юздите, обви шията ѝ с двете си ръце и я притисна в мечешка прегръдка.

— Не вярвам на това, което говориш — каза ѝ той, притискайки пламенно лицето си до набръчканата кожа на бузите ѝ. — Ти не изглеждаш на лейди, която бие малки момчета, само защото те не могат да стоят мирни. Не намираш ли, че е ужасно трудно да седиш мирен, когато си толкова малък, колкото съм аз?

— Не, аз винаги съм била мирна, когато са ми казвали да мирувам — отвърна му Марила, опитвайки се да говори сериозно, въпреки че почувства как сърцето ѝ омеква от импулсивните ласки на Дейви.

— Е, предполагам, че това е било така, защото си била момиче — каза Дейви, извивайки се отново към мястото си, след като още веднъж я беше притиснал в прегръдката си. — Ти си била момиче някога, предполагам, че е ужасно смешно като си помислиш. Дора може да седи мирно... но мисля, че не ѝ е много весело. Според мене трябва да си тъп, за да бъдеш момиче. Хей, нека да те развеселя малко...

Методът на Дейви за „развеселяване“ се свеждаше до това да сграбчи къдриците на Дора и да ги дръпне силно. Дора изпищя, а след това се разплака.

— Как можеш да бъдеш толкова пакостливо момче в деня, в който майка ти току-що е легнала в гроба си? — запита го в отчаянието си Марила.

— Но тя се радваше, че умира — каза Дейви убедено. — Аз знам това, защото тя ми го каза. Тя беше ужасно уморена от боледуването. Ние дълго говорихме през нощта преди тя да умре. Тя ми каза, че ти ще дойдеш да ни вземеш, мене и Дора за през зимата и че аз трябва да

бъде добро момче. Аз ще бъде добро момче, но може ли човек в едно и също време да бъде добър пазач и да си седи спокоен на едно място? А майка ми каза, че трябва да бъда внимателен с Дора и да заставам зад нея... и аз ще изпълнявам това...

— Това дърпане на косите ѝ ти внимание ли наричаш?

— Е, аз няма да позволя на никого другото да го направи — каза Дейви, свивайки юмруци и смръщвайки лицето си. — Само да се опитат. Аз не я нараних много... тя просто плаче, защото е момиче. Радвам се, че съм момче, но съжалявам, че съм близък. Когато сестрата на Джими Спрот го дразни, той просто казва: „Аз съм по-голям от тебе, това означава, разбира се, че съм по-умен!“ и това я оправя. Но аз не мога да кажа на Дора така... тя продължава да мисли различно от мене. Ти би могла да ми позволиш да поддържа юздите за малко, след като съм мъж.

Общо взето Марила беше благодарна на съдбата жена в мига, в който вкара кабриолета в двора си. Есенният вятър вихреше кафявите листа на дърветата. Анн бе излязла до външната врата, за да я посрещне и да свали децата. Дора позволи покорно да я целунат, но Дейви отговори на посрещането от страна на Анн с една от неговите сърдечни прегръдки и весело обяви:

— Аз съм мистър Дейви Кейт.

Когато вечеряха, Дора се държеше на масата като една малка лейди, но по отношение маниерите на Дейви имаше още какво да се желае.

— Толкова съм гладен, че нямам време да ям изискано — избълва той, когато Марила му направи забележка. — Дора не е и на половината толкова гладна, колкото съм аз. Помисли си само за всички упражнения, които направих по време на пътуването дотук. Този кейк е ужасно вкусен и има дъх на сливи. Ние не сме яли кейк у нас от много време насам, защото майка беше толкова болна и не можеше да ни прави, а мисис Спрот каза, че и да ни изпече хляб, е прекалено много за нея. А мисис Уигинс никога не поставя сливи в нейните кейкове. Никога не го прави! Може ли да си взема още едно парче?

Марила би му отказала, но Анн му отрязва още едно голямо парче, но му напомни, че трябва да каже „благодаря!“. Дейви само ѝ се усмихна и отхапа един огромен залък. Когато привърши парчето кейк, обяви:

— Ако ми дадеш още едно парче, ще ти кажа благодаря...

— Не, ти яде достатъчно кейк — каза Марила с тон, който Анн вече познаваше добре, а Дейви трябваше да научи, че означава край на разговора.

Дейви премигна срещу Анн и след това се протегна през масата, сграбчи кейка, който бе сервиран за Дора, и от който тя бе отхапала съвсем малко, изтръгна го от пръстите ѝ, след което отвори устата си до краен предел и набута цялото парче в нея. Устните на Дора трепнаха и Марила не можа да проговори от ужаса, който я обзе.

Анн възкликна веднага и вложи в тона си цялото си „учителско“ умение:

— О, Дейви, джентълмените не правят такива неща.

— Зная, че не правят — каза Дейви в мига, в който можа да отговори, — но аз не съм джентълмен...

— Но не искаш ли да бъдеш? — запита го ужасена Анн.

— Разбира се, че искам. Но никой не може да бъде джентълмен, докато расте...

— О, разбира се, че ти можеш — побърза да го увери Анн, виждайки в мига благоприятна възможност да посее семето на доброто. — Ти можеш да започнеш да се държиш като джентълмен, още когато си малко момче. А джентълмените никога не грабят нещата от дамите... нито пък забравят да кажат „благодаря“... нито дърпат косите на останалите.

— Не им е много забавно в такъв случай, това е факт — каза Дейви и пролича, че го казва искрено. — Предполагам, че ще почакам и ще стана джентълмен, чак когато порасна...

Марила отрязва със сурово лице ново парче кейк за Дора. Не ѝ се искаше да се занимава повече с Дейви. Денят се беше оказал много труден за нея, погребението и дългото пътуване я бяха уморили. От този момент тя очакваше бъдещето с песимизъм, който надминаваше дори песимизма на самата Елайза Андрюс.

Близнаците не си приличаха много, въпреки че и двамата бяха руси. Дора имаше дълги и лъскави къдрици, които никога не бяха разпилени. Прическата на Дейви представляваше един обръч от коса, който се извиваше около главата му с букет от ситни руси къдрици. Лешниковите очи на Дора бяха меки и кротки, очите на Дейви святкаха дяволито и играеха като на истински пакостник. Носът на Дора беше

прав, а носът на Дейви беше един категорично високомерен нос. Устните на Дора бяха стегнати и винаги прибрани, устните на Дейви винаги бяха разтегнати в усмивка и освен това, той имаше трапчинка на едната си буза, а на другата нямаше, факт, който му придаваше един мил, комичен и малко несиметричен вид, когато се смееше. Веселие и жажда за пакост се излъчваше от всеки сантиметър на малкото му лице.

— По-добре е да си отиват в леглата — каза Марила, която си мислеше, че това е най-лекия начин да се отърве от децата.

— Дора ще спи при мене, а ти можеш да сложиш Дейви в западната мансарда. Ти не се страхуваш да спиш сам, нали, Дейви?

— Но няма да си отида в леглото толкова скоро — заяви със задоволство Дейви.

— О, разбира се, че ще си легнеш — това беше всичко, което Марила се опита да каже, но нещо в тона ѝ накара дори Дейви да замълчи.

Той се подчини боязливо и се качи на горния етаж заедно с Анн.

— Когато порасна, първото нещо, което ще направя, ще бъде да остана буден цяла нощ, за да видя какво е това нощта — каза ѝ той доверително.

След години Марила никога не можеше да си помисли за тази първа нощ, в която близнаците дойдоха да живеят в нейния дом, без да потръпне. Тя не беше толкова лоша, в сравнение със седмиците, които я последваха, но изглежда тя беше причината за всичко, което се случи след това. Рядко ѝ оставаше и една минутка време през деня, в която Дейви да не направи някоя пакост или да не измисли някое пъклено дело. А първия си значителен подвиг той извърши два дни след пристигането си, в неделя сутринта... Това беше един прекрасен, слънчев и доста топъл за септември ден. Анн го облече за църква, докато Марила оправяше Дора. Отначало Дейви се противопостави сериозно на намерението ѝ да измие лицето му.

— Марила ме изми вчера... а мисис Уигинс ме изтърка с един твърд сапун в деня на погребението. Това ми е достатъчно за цяла седмица. Не виждам защо трябва да бъда толкова ужасно чист. Много по-хубаво си е да си мръсен.

— Пол Ървинг си мие лицето сам всеки ден съвсем доброволно — каза Анн твърде дипломатично.

Дейви беше обитател на „Зелените покриви“ за малко повече от двадесет и четири часа, но той вече обожаваше Анн и мразеше Пол Ървинг, защото тя започна да му пълни ушите с ентусиазирани хвалебствия за него още на следващия ден, след пристигането на близнаците в „Зелените покриви“. След като Пол Ървинг миеше лицето си всеки ден, това решаваше въпроса. Той, Дейви Кейт, щеше да прави същото, та ако ще това да го убиеше. Същото разсъждение го накара да се подчини кротко и на останалите детайли от подготовката на тоалета му и когато всичко бе привършило, той се превърна в едно наистина хубаво малко момче. Анн се почувства почти майчински горда с него, докато го настаняваше на старата, запазена за Кътбъртови, скамейка в църквата.

Отначалото Дейви се държеше добре, защото беше зает да хвърля прикрити погледи към всички малки момчета, които се мяркаха пред очите му, питайки се — кой от тях е Пол Ървинг. Четенето на първите два химна от Светото Писание премина безметежно. Мистър Алън се молеше, когато се появи сензацията.

Лорета Уайт, която седеше пред Дейви, беше наклонила леко главата си напред и русата ѝ коса се спускаше надве плитки, между които проблясваше, изкушително открита, бялата ѝ шия, обвита в едно леко дантелено жабо. Лорета беше едно дебело, солидно на вид момиче на осем години, което се държеше безупречно в църквата от първия ден, в който майка ѝ я беше довела в нея като бебе на шест месеца.

Дейви бръкна в джоба си и извади оттам... една гъсеница, една космата, гърчеща се в ръката му гъсеница. Марила видя това и го сграбчи, но беше закъсняла доста много. Дейви пусна гъсеницата във врата на Лорета.

Точно по средата на молитвата на мистър Алън избухна серия от пронизителни писъци. Проповедникът спря молитвата си ужасен и отвори очи. Всички глави в паството се вдигнаха. Лорета Уайт се мяташе като обезумяла върху скамейката и се опитваше да сграбчи гърба на роклята си.

— О... мамо, мамичко... о, махни гоо... махай го... това лошо момче ми го постави във врата... мамичко... то слиза надолу... о, о...

Мисис Уайт скочи с каменно лице и изведе изпадналата в истерия и мятаща се от една страна на друга Лорета от църквата. Писъците на момичето заглъхнаха в далечината и мистър Алън продължи службата си. Но всички почувстваха този ден провален. За първи път в живота си Марила не проумя нищо от текста на молитвата, а Анн се вцепени на скамейката със зачервено от унижение лице.

Когато се върнаха у дома, Марила постави Дейви в леглото и го наказва да остане в него до края на деня. Тя реши да не му дава никаква друга храна, освен чай, хляб и мляко. Анн му донесе храната и приседна скръбно край него, докато той се хранеше със задоволство и без всякакво намерение да се покае.

— Предполагам — каза замислено той в един миг, — че Пол Ървинг не би пуснал гъсеницата във врата на едно момиче, нали?

— Наистина, не би го направил — каза с горчивина Анн.

— Е, в такъв случай, аз изпитвам някакво съжаление, че го направих — призна си Дейви. — Но това беше една толкова хубава гъсеница... Аз я намерих на стъпалата на църквата, малко преди да влезем в нея. Беше ми жал да я оставя. Пък и не беше ли много забавно, когато момичето пицеше?

Във вторник следобед Обществото за подобряване се събра в „Зелените покриви“. Анн побърза да се прибере вкъщи от училището, защото знаеше, че Марила ще има нужда от помощник и тя можеше да ѝ помогне. Дора, чиста и прилежно облечена в нейната красиво колосана рокля с черен колан, седеше край членовете на подобряването в гостната, които спореха от време на време и от време на време млъкваха. При това тя държеше да я приемат за примерно дете. Дейви, който беше блажено мръсен, правеше кейкове от кал в двора пред плевниците.

— Казах му, че може да ги прави — каза с уморен глас Марила. — Помислих си, че ще му отвлече вниманието и няма да извърши някоя пакост. Може само да се изцапа от това. Ние ще успеем да си изпием чая, преди да го извикаме. Дора може да пие чая си с нас, но аз никога не бих си позволила да допусна Дейви да седне край масата, край всички членове на дружеството...

Когато Анн предложи на гостите чая, тя откри, че Дора не беше вече в гостната. Мисис Джаспър Бел каза, че Дейви се приближил до вратата и я извикал навън. След една бърза консултация с Марила в килера, двете решиха да позволят на двете деца да пият по-късно чая си заедно.

Пиенето на чай почти беше свършило, когато в трапезарията нахълта една окаяна на вид фигура. Марила и Анн се вгледаха в нея втрещени, а по лицата на гостите се изписа удивление. Можеше ли това да бъде Дора... това ридаещо, неописуемо същество, облечено в просмукана от рядката кал рокля и с коси, от които водата се стичаше на потоци върху новия, безупречно чист килим на Марила?

— Дора, какво се е случило с тебе? — извика Анн и отправи поглед, изпълнен с вина към мисис Джаспър Бел, за чието семейство се говореше, че е единственото в света, в което никога не се случват подобни инциденти.

— Дейви ме накара да вляза в кочината — проплака Дора. — Аз не исках, но той ме нарече страхлива котка. И аз паднах в кочината... и моята рокля се окаля, а прасето скочи отгоре ми. Роклята ми беше толкова ужасна, но Дейви каза, че ако застана под помпата, той ще я изчисти... и аз застанах, а той изпомпа вода върху ми, но роклята ми не стана никак по-чиста, а хубавият ми колан и обувките ми се развалиха...

Анн остана да пази честта на дома край масата, докато Марила се качи на горния етаж и преоблече Дора в собствените си стари дрехи. Дейви беше заловен и изпратен в леглото. За наказание бе оставен без вечеря.

Анн влезе в стаята му привечер и разговаря с него сериозно... един метод, на който тя имаше голямо доверие и който досега не беше показал категорични резултати. Каза му, че самата тя се чувства много зле от неговото поведение.

— Аз самият сега съжалявам — призна си Дейви. — Но неприятното е това, че винаги съжалявам за нещата, след като вече съм ги направил. Дора не искаше да ми помогне да направя онези кейкове, защото се страхуваше, че ще изцапа дрехите си и това ме влуди. Предполагам, че Пол Ървинг не би накарал неговата сестра да прескочи оградата на кочината, ако знаеше, че тя ще падне вътре, нали?

— Не, той не би и сънувал подобно нещо. Пол е един съвършен малък джентълмен.

Дейви затвори очи и стисна здраво клепачи, опитвайки се да медитира със смисъла на казаното от Анн няколко мига. След това той скочи и обви ръцете си около врата на Анн, гушейки пламналото си малко лице в гърдите ѝ.

— Анн, не ме ли обичаш поне малко, макар и да не съм такова добро момче, каквото е Пол?

— Разбира се, че те обичам — каза искрено Анн. Кой знае защо, невъзможно бе да не обичаш Дейви. — Но бих те обичала много повече, ако не беше все пак такъв пакостник.

— Аз направих... още едно нещо... днес — продължи да мърмори Дейви. — Сега съжалявам и ме е ужасно страх да ти го кажа. Ти няма да се разсърдиш много, нали?... И няма да кажеш на Марила, нали?

— Не знам, Дейви. Вероятно трябва да ѝ кажа. Но мисля, че мога да ти обещаю да не ѝ казвам, ако никога повече не го правиш, каквото и да е то.

— Не, никога няма да го правя повече. Във всеки случай малко вероятно е да я открия отново тази година. Намерих я на стъпалата към мазето.

— Дейви, какво е това, което си направил?

— Пуснах една крастава жаба в леглото на Марила. Ти можеш да се качиш горе и да я махнеш, ако искаш. Но кажи, Анн, не е ли страшно забавно да оставиш жабата в леглото?

— Дейви Кейт! — Анн се освободи като пружина от прегръдката му и се втурна по коридора към стаята на Марила. Леглото беше леко омачкано. Тя отметна одеялото с трепереща от бързината ръка и в него откри една съвсем истинска крастава жаба, която премигна срещу ѝ изпод възглавницата.

„Как мога да махна това нещо от тук?“ — изстена Анн разтреперана.

Сети се за лопатката, с която изравяше пепелта от печката и се промъкна на долния етаж за миг, докато Марила бе заета с нещо в килера. Анн имаше доста неприятности, докато свали краставата жаба по стълбите, защото тя изскочи от лопатката три пъти и единия път

Анн вече си помисли, че я е загубила в коридора. Когато най-накрая я изнесе в черешовата градина, въздъхна с дълбоко облекчение.

„Ако Марила знаеше, никога вече през живота си нямаше да се чувства спокойно в леглото си. Толкова се радвам, че този малък грешник се разкая навреме. Дайана ми дава знак от нейния прозорец. Радвам се... аз наистина чувствам нужда от малко развлечение, защото заради Антъни Пай в училището и Дейви Кейт у дома, нервите ми ще се скъсат от всичко това, което понасят за един божи ден.“

ГЛАВА ДЕВЕТА

ВЪПРОС НА ЦВЯТ

— Старата напаст Рейчъл Линд днес беше тук отново, непрекъснато ми досаждаше с приказки за някакъв абонамент за покупка на килим за църковната канцелария — каза мистър Харисън разгневен. — Аз се отвращавам от тази жена повече, отколкото от всеки друг, когото познавам. Тя може да ти изнесе цяла проповед, цяла беседа, може да я коментира след това само с шест думи, които ти хвърля в лицето като тухли.

Анн, която беше кацнала на ръба на верандата и се наслаждаваше на очарованието на мекия западен вятър, който духаше откъм наскоро изораните нивя през ноемврийския сумрак и леко и мелодично просвирваше сред извиващите си ели в долната част на градината, обърна замечтаното си лице към него.

— Неприятното е, че вие и мисис Линд не се разбирате взаимно — обясни тя. — Така се получава винаги, когато хората не се обичат един друг. Аз отначало също не харесах мисис Линд, но след като започнах да я разбирам, започнах да я харесвам.

— Мисис Линд може би се погажда с някои хора, но аз не продължавам да ям банани, защото са ми казали, че ще почна да ги харесвам, ако ги ям — изръмжа мистър Харисън. — А колкото до това да я разбираш, аз разбирам, че тя е една утвърдена сплетница, която винаги се бърка в чуждите работи и й го казах.

— О, то сигурно е наранило чувствата й много — каза укорително Анн. — Как можяхте да й кажете такова нещо? Аз съм казвала някои ужасни неща на мисис Линд преди много време, но това се случи, защото излязох извън нервите си. Не бих могла да кажа всичко това преднамерено.

— Това, което казах, си беше истината и аз мисля, че истината трябва да се казва на всеки.

— Но вие не казвате цялата истина — възпротиви се Анн. — Вие казвате само неприятната част от истината. Ами... вие сте ми казвали

много пъти, че косите ми са червени, но никога не сте ми казвали, че имам красив нос.

— Смея да кажа, че ти си знаеш това, без някой да ти го казва — засмя се мистър Харисън.

— Знам, че също имам червени коси... въпреки че косата ми сега е много по-тъмна, отколкото беше някога... така че няма нужда да ми казвате това отново...

— Е, е, аз ще се опитам и няма да го споменавам отново, след като си толкова чувствителна. Ти трябва да ме извиниш, Анн. Аз си имам навика да бъда прям и хората не трябва да ми се сърдят за това...

— Но те не могат да не ви се сърдят. И аз не мисля, че този навик ви е от полза. Какво ще си помислите за някой, който бode с борови иглички или с карфици хората и казва... „Извинете ме, не трябва да ми се сърдите... това просто ми е навик.“ Ами вие ще си помислите, че той просто е луд, нали? А колкото до това, че мисис Линд е сплетница, която се бърка непрекъснато в чуждите работи, вероятно то си е така. Но казахте ли й, че има добро сърце и винаги помага на бедните, и никога не казва и дума, когато Тимоти Котън краде буца масло от къщата й и казва на жена си, че го е купил от нея? Мисис Котън изтърсва пред мисис Линд след това, когато двете се срещнат, че маслото имало вкус на ряпа и мисис Линд само казва, че съжалява, че се е оказало толкова лошо.

— Предполагам, че тя има някои добри качества — призна мистър Харисън неохотно. — Повече хората имат добри качества. Аз самият имам добри качества, може би ти не ги подозираш. Но въпреки това, няма да дам нищо за този килим. Хората винаги се точат пред моя дом, за да просят пари, така ми се струва. Какво става с твоя проект за боядисването на сградата, напредва ли?

— Великолепно. Имахме среща на групата миналия петък вечерта и видяхме, че сме събрали много пари с подписката и можем да боядисаме сградата, и да я припокрием с дъски. Повечето от хората бяха много отзивчиви, мистър Харисън.

Анн беше добродушна девойка, но тя можеше да вкара капка по капка отрова в невинните на пръв поглед думи, когато случаят го изискваше.

— Какъв цвят ще я боядисате?

— Решихме да я боядисаме в доста хубав зелен цвят. Покривът ще бъде тъмночервен, разбира се. Мистър Роджър Пай ще донесе боята от града днес.

— Кой ще свърши работата?

— Мистър Джошуа Пай от Кармоди. Той почти е привършил с полагането на дъските на покрива. Трябваше да подпишем с него договор, защото всеки един от фамилия Пай, а те са четири семейства, казва, че няма да даде и един цент, ако Джошуа не се заеме със сградата. Те дадоха дванайсет долара, събраха ги помежду си, въпреки че някои хора мислят, че не сме получили нищо от фамилия Пай. Мисис Линд каза, че те се опитват да диктуват всичко.

— Главният въпрос е този Джошуа ще свърши ли работата добре. Ако я свърши, не виждам каква е разликата в това дали името му ще бъде Пай или Падинг.

— Познават го като добър работник, въпреки че казват, че е много особен човек. Той почти никога не говори.

— Доста особен е в такъв случай — каза мистър Харисън сухо. — Или поне така ще го нарекат хората тук. Аз никога не съм говорил толкова много преди да дойда в Ейвънли, трябваше да започна да говоря, за да се защитавам, в противен случай мисис Линд би казала, че съм глухоням и ще пусне подписка, за да се съберат пари за обучението ми на езика на глухите. Ти не си тръгваш още, нали Анн?

— Трябва. Трябва да уشيا някои неща за Дора тази вечер. Освен това, Дейви вероятно е разбил сърцето на Марила с някоя нова пакост по това време. Тази сутрин първото нещо, което ме запита, беше следното: „Къде отива тъмнината, Анн? Искам да знам!“ Казах му, че отива от другата страна на планетата, но след закуска той заяви, че това не е така... че тя пропадала в кладенеца. Марила казва, ме го хванала да виси над кладенеца четири пъти днес, опитвал се да достигне тъмното...

— Той е голям палавник — заяви мистър Харисън. — Намина онзи ден и изтегли четири пера от опашката на Джинджър, преди да успее да го хвана около хамбара. Оттогава бедната птица е много тъжна. Тези деца трябва да са ти голяма грижа...

— Всяко нещо на този свят носи някаква неприятност — каза Анн, тайно решавайки за себе си да прости на Дейви следващата простъпка, след като беше отмъстил на Джинджър заради самата нея.

Мистър Роджър Пай донесе боята за сградата у дома си същата вечер и мистър Джошуа Пай, този толкова мълчалив мъж, го увери, че ще започне да боядисва сградата от следващия ден. Той не се тревожеше за задачата си. Сградата се намираше на така наричания от всички „по-долен път“. Късно през есента този път беше вече много кален и наводнен, така че хората минаваха за Кармоди по по-дългия „горен“ път. Сградата бе така обградена от елите, че оставаше напълно невидима до мига, в който не се стигнеше близо до нея. Мистър Джошуа Пай я боядиса на спокойствие, никой не наруши мира на неговото толкова недружелюбно сърце.

В петък следобед той привърши работата и си отиде в Кармоди. Скоро след като си замина, мисис Рейчъл Линд мина край сградата, имайки смелостта да преджапа калта на долния път, подгонена от любопитството да види как изглежда сградата като новобоядисана. Когато излезе от завоя на смърчовата горичка, тя се изправи пред сградата.

Видът на боядисаната постройка направи странно впечатление на мисис Линд. Тя изпусна юздите, вдигна ръце към небето и извика:

— Боже Господи! — тя не можа да откъсне поглед от сградата и като че ли не вярваше на очите си. След това се засмя почти истерично.

— Трябва да има някаква грешка... сигурно е грешка... Аз си знаех, че тези Пай ще оплескат нещата...

Мисис Линд подкара кабриолета си към къщи и срещна няколко души по пътя. Тя спря пред всеки един от тях, за да им разкаже за сградата. Новината се разпространи като зловец пожар. Гилбърт Блайт, който се бе задълбочил над една тетрадка у дома си, чу новината от наетото от баща му момче привечер и се втурна, останал без дъх, към „Зелените покриви“. По пътя го настигна Фред Райт. Те намериха Дайана Бари, Джейн Андрюс и Анн Шърли, всичките седнали доста отчаяни край портите на „Зелените покриви“, под голите клони на големите върби.

— Това не е истина, нали, Анн? — възкликна Гилбърт.

— Истина е — отговори Анн и го изгледа като музата на трагедията. — Мисис Линд се отби на връщане от Кармоди, за да ми

каже. О, това е просто ужасно! Каква е ползата да се подобрява каквото и да било!

— Кое е ужасното? — запита Оливър Слоун, който пристигна в същия миг с една кутия за шапки, която беше донесъл от града за Марила.

— Не си ли чул? — запита го гневно Джейн. — Е, това е... просто... този... Джошуа Пай... е боядисал сградата синя, вместо зелена... в един наситен, ярък син цвят, в този нюанс, в който се боядисват каруците и ръчните колички. А мисис Рейчъл каза, че това е най-отвратителният цвят за сграда, особено, когато е в комбинация с червен покрив, който тя някога е виждала или е могла да си представи. Човек просто можеше да ме духне с перце и щях да падна, когато чух това. Почти като сърдечен удар, в края на краищата тази неприятност ние си я докарахме.

— Как, за бога, можа да се случи такова нещо? — проплака Дайана.

Срамът от това немилостиво бедствие в края на краищата беше прехвърлен на фамилия Пай. Подобрителите бяха решили да използват боите на Мортън-Харис, а кутиите с боя на Мортън-Харис бяха в много голяма цветова разновидност и се предлагаха на цветна картичка. Един купувач избира нюанса, който му е необходим по цветната картичка и по съответния номер.

Номер 147 беше нюансът на зеленото, който всички желаеха и мистър Роджър Пай заръча на сина си, Джон Андрю, да каже на Подобрителите, че е ходил в града и е взел боята, която бяха поръчали, Подобрителите казаха на Джон Андрю да каже на баща си да вземе боя номер 147. Джон Андрю твърдеше, че е казал точно това на баща си, но мистър Роджър Пай упорито заявяваше, че Джон Андрю го бил накарал да купи боя номер 157 и това разминаване си остана неразрешено до днес.

Тази вечер настъпи пълно объркване във всеки дом на Ейвънли, в който живееше някой от Подобрителите. Скръбта в „Зелените покриви“ беше толкова напрегната, че потисна дори Дейви.

Анн се разрида и дълго време не можеше да се успокои.

— Аз трябва да плача, въпреки че съм на седемнадесет години, Марила — ридаеше тя. — Толкова е потискащо. Като че ли над нашето

Общество прозвънтя смъртна камбана. На нас просто ще ни се смеят до припадък.

В живота, както и в сънищата, обаче нещата често се приемаха на обратно. Хората от Ейвънли не се смяха, те прекалено много се разгневиха. Техните пари бяха отишли за боята на сградата и следователно те се чувстваха горчиво обидени от грешката. Общественото възмущение се концентрира върху семейство Пай. Роджър Пай и Джон Андрю бяха оплескали взаимно нещата, а колкото до самия Роджър Пай, той сигурно си беше роден глупак, след като не бе забелязал, че има нещо нередно, когато бе отворил кутиите и бе видял цвета на боята. Джошуа Пай отговори на критиките, отправени към него, че отношението на Ейвънли към цветовете не беше негов проблем, каквото и да бе неговото собствено мнение, той беше нает да боядиса сградата, а не да говори за нея, което означаваше, че трябваше да му се плати за извършената работа.

Подобрителите му платиха парите покрусени, след като се бяха консултирали с мистър Питър Слоун, който беше миров съдия.

— Трябва да му платите — каза им Питър. — Не можете да го държите него отговорен за грешката, след като той заявява, ме никога не му е казвано в какъв цвят трябва да бъде боядисана сградата, а само че ще получи кутиите с боя, за да извърши работата. Но това е голям срам и тази сграда наистина изглежда ужасно.

Нещастните Подобрители очакваха, че Ейвинли ще се отнесе към тях с много по-голямо презрение от когато и да било, но вместо това симпатията на обществеността нарасна неимоверно в тяхна полза. Хората си мислеха, че пламенната и ентусиазирана малка група, която бе работила толкова усърдно върху къщата от тяхното селище, е излъгана доста лошо. Мисис Линд им каза да продължат дейността си и заяви, че семейство Пай са наистина единствените хора на света, които не могат да свършат нещо, без да го оплескат. Мистър Мейджър Спенсър заръча да им кажат, че ще разчисти всички пънове по протежението на пътя пред неговата ферма и ще насади мястото с трева за своя собствена сметка, а мисис Харъм Слоун се отби един ден в училището и направи тайнствен знак на Анн да излезе на верандата, за да ѝ каже, че ако „обществото“ иска да разоре лехи с герании на пресечките през пролетта, не трябва да се страхуват от нейната крава, защото, Анн сама може да се увери и да види, ако иска, че животното

мародер го държат завързано на здрава верига. Дори мистър Харисън се разсмя, ако това неговото изобщо можеше да се нарече смях, и изглеждаше изпълнен изцяло със симпатия.

— Няма значение, Анн. Повечето бои потъмняват и стават по-грозни с всяка изминала година, но тази синя боя е толкова грозна само в началото и отсега нататък ще потъмнява приятно и ще става все по-хубава. А покривът е накован с дъски и е боядисан добре. Хората ще могат да влизат в сградата след всичко това и над главите им няма да капе дъжд. Вие все пак свършихте добра работа...

— Но синята сграда на Ейвънли ще се превърне в посмешище за всички жители на махалата отсега нататък — каза с горчивина Анн.

И трябваше да се признае, че това си беше така.

ГЛАВА ДЕСЕТА

ДЕЙВИ ТЪРСИ СЕНЗАЦИЯ

На път за вкъщи по Брезовата Пътека през един ноемврийски следобед Анн отново почувства със сигурност, че животът е много хубаво нещо. Денят беше преминал чудесно, всичко беше наред в нейното малко кралство. Сент Клер Донъл не беше се сбил с никое от другите деца заради името си, лицето на Прили Роджърсън беше толкова пламнало от главоболието, че тя нито веднъж не се опита да кокетира с момчетата в нейното обкръжение. Барбара Шоу беше преживяла само един инцидент... разля черпак вода върху пода... а Антъни Пай изобщо не беше идвал на училище.

— Колко хубав беше месец ноември тази година! — каза си Анн, която изобщо не беше се отказала от детинския си навик да говори сама на себе си. — Ноември е бил винаги толкова неприятен месец... като че ли годината внезапно е открила, че остарява и не може да направи нищо друго, освен да се разплаче и да се измъчва от това. Тази година остарява красиво... точно като великолепна стара лейди, която съзнава, че може да бъде очарователна дори със сиви коси и бръчици около очите. Дните са толкова хубави по тези места, а здрачът е вълшебен. През последните четиринайсет дни времето беше спокойно и дори Дейви се държа почти прилично. Аз наистина мисля, че той се е поправил много. Колко спокойни са дърветата днес... дори листец не трепва, освен когато вятърът разлюлее върховете им! Като вълна, дошла от някакъв далечен бряг. Колко красиви са дърветата! Здравейте, красиви дървета! Обичам всяко от вас като приятел!

Анн се спря и обви с ръце една малка брезичка и целуна кремавобелия ѝ ствол. Дайана, която излизаше от завоя на пътеката, я видя и се засмя.

— Анн Шърли, нали казваш, че вече си пораснала. Аз мисля, не дори и на възраст, ти ще си като малко момиче, каквото ще си останеш завинаги.

— Е, не мога да отхвърля изведнъж навика да се чувствам понякога като малко момиче — каза весело Анн. — Разбираш ли, бях малко момиче цели четиринайсет години и съм пораснала едва през последните три. Сигурна съм, че винаги ще се чувствам като дете в гората. Тези разходки от училището до дома са почти единственото време, в което мога да мечтая... с изключение на онзи половин час преди да заспя. Толкова съм заета с преподаването и с ученето, с помощта, която оказвам на Марила при отглеждането на близнаците, че нямам други свободни мигове, в които да си въобразявам някои неща. Ти не знаеш в какви вълшебни приключения участвам за миг-два всяка вечер, след като си легна в източната мансарда. Винаги си представям, че съм нещо величествено, великолепно и триумфално... една велика примадона или милосърдна сестра от Червения Кръст, или кралица... Миналата вечер бях кралица. Наистина е чудесно да си представяш, че си кралица. Можеш да се наслаждаваш на всички кралски забавления, без да се страхуваш от неприятностите и можеш да спреш да бъдеш кралица, когато си поискаш, нещо, което не можеш да направиш в реалния живот. Но тук, в гората, обичам да си представям съвсем различни неща... Аз съм една горска нимфа, която живее в един стар бор или съм малка кафява горска фея, която е скрита под едно шумолящо листо. Тази бяла бреза, която ти ме залови да целувам, е моя сестра. Единствената разлика е, че тя е дърво, а аз съм момиче, но това все пак не е истинска разлика. Къде отиваш, Дайана?

— Надолу, към семейство Диксън. Обещах да помогна на Алберта да си скъси новата рокля. Не можеш ли да се разходиш надолу тази вечер, Анн, и да дойдеш у дома с мене?

— Бих могла... след като Фред Райт е извън града — каза Анн с прекалено невинен израз на лицето.

Дайана се зачерви, отметна главата си и закричи напред. Тя обаче не изглеждаше обидена.

Анн наистина възнамеряваше да се разходи по тия места тази вечер, но не го направи. Когато пристигна в „Зелените покриви“, тя завари нещата в такова състояние, че всички мисли от този род изчезнаха от главата ѝ.

Марила я пресрещна в двора с широко разтворени от ужас очи.

— Анн, Дора се е загубила!

— Дора се е загубила! — Анн погледна към Дейви, който се люлееше на дворната порта и откри някакво весело пламъче в очите му. — Дейви, знаеш ли къде е тя?

— Не, не знам — каза нахакано Дейви. — Не съм я виждал от вечерята насам, честен кръст.

— Мене ме нямаше само един час след вечерята — каза Марила. — Томас Линд се разболя изведнъж и Рейчъл ме извика веднага. Когато излязох оттук, Дора играеше с куклата си в кухнята, а Дейви правеше купчинки от кал зад хамбара. Върнах се само преди половин час... и Дора вече не се виждаше никъде. Дейви заявява, че изобщо не я е виждал, след като съм излязла от къщата.

— Наистина не съм я виждал — заяви тържествено Дейви.

— Може би е някъде наоколо — каза Анн. — Тя никога не се отдалечава много сама... ти знаеш колко примерна е. Вероятно е заспала в някоя от стаите.

Марила поклати глава:

— Претърсих цялата къща. Но може да е в някоя от пристройките.

Претърсването продължи. Всеки ъгъл на дома, всеки ярд и всички пристройки бяха претърсени от двете разтревожени жени. Анн преброди овощните градини и Хаунтид Ууд, викайки момичето по име. Марила взе една свещ и претърси мазето. Дейви ги придружаваше една подир друга и щедро предлагаше местата, които би могла да бъде Дора. Най-накрая Марила и Анн се срещнаха отново в двора.

— Такова мистериозно нещо! — изпъшка Марила.

— Къде може да бъде? — изказа на глас тревогата си Анн.

— Може да е паднала в кладенеца — подхвърли весело Дейви.

Анн и Марила се спогледаха страхливо в очите. Мисълта ги беше връхлетяла и двете още по време на претърсването, но нито една от тях не посмя да отвори дума за нея.

— Тя... може... да е... — прошепна Марила.

Анн се почувства зле, когато отиде до кладенеца и надникна в него. Ведрото си беше на поставката във вътрешността на отвора. Долу ниско проблясваше спокойната повърхност на водата. Кладенецът на фамилия Кътбърт беше най-дълбокият в Ейвънли. Ако Дора... но Анн не можеше да допусне тази мисъл в главата си. Тя потръпна и се махна от кладенеца.

— Изтичай за мистър Харисън — каза Марила и закърши ръце.

— Мистър Харисън и Джон Хенри не са тук... те днес отидоха до града. Ще отида за мистър Бари.

Мистър Бари дойде с Анн, носейки дълго навито въже, прикрепено на нещо, което приличаше на кука и което в края си имаше два остри шипа, подобни на шиповете на вилица. Марила и Анн стояха край него, изстинали и разтреперени от ужас и страх, докато мистър Бари претърси кладенеца, а Дейви, който беше застанал край портите, наблюдаваше групата и по лицето му можеше да се прочете огромно задоволство.

Най-накрая мистър Бари въздъхна облекчено.

— Тя не може да бъде тук долу. Много е интересно обаче къде може да е. Я ме погледни, млади човече, сигурен ли си, че не знаеш къде е сестра ти?

— Казах ви толкова пъти вече, че не знам — каза Дейви и по лицето му пролича обидата. — Може би някой скитник е дошъл и я е откраднал.

— Глупости — обади се рязко Марила, която все още беше под въздействието на облекчението, че Дора не е паднала в кладенеца. — Анн, предполагаш ли, че може да е прескочила до дома на мистър Харисън? Тя непрекъснато говореше за неговия папагал, откакто ти я взе онзи път със себе си...

— Не мога да повярвам, че Дора ще предприеме такава разходка сама до толкова отдалечено място, но ще отида и ще видя — каза Анн.

Никой не гледаше към Дейви точно в този момент, в противен случай щеше да забележи, че по лицето му се изписа много категорична промяна на настроението. Той тихо се отпусна от портата и побягна по посока на хамбара толкова бързо, колкото можеха да издържат краката му.

Анн прекоси бързо нивята, които ги отделяха от дома на мистър Харисън с не много голяма надежда. Домът бе заключен, кепенците на прозорците бяха спуснати и нямаше никакъв знак, че във вътрешността на къщата имаше жива душа. Тя застана на верандата и извика името на момичето силно.

Джинджър, който беше в кухнята зад гърба ѝ, изпищя и изруга, изпаднал във внезапна ярост, но в затишията между неговите крясъци Анн можа да долови някакъв жален плач, който долетя откъм малката

постройка в двора, която служеше на мистър Харисън за работилничка и в която той държеше инструментите си. Анн хукна към вратата на постройката, махна резето и очите ѝ попаднаха върху едно малко същество с обляно от сълзи лице. То бе изпаднало в отчаяние, застанало върху една обърната бъчонка, в която мистър Харисън си държеше гвоздеите.

— О, Дора, Дора, колко много ни изплаши, да знаеш! Как се озова тук?

— С Дейви дойдохме, за да видим Джинджър — разрида се Дора, — но не можахме да го видим в края на краищата, Дейви само го накара да ругае край вратата на кухнята. И тогава Дейви ме доведе тук, избяга и затвори вратата... и аз не можах да изляза. Плаках и плаках, толкова се изплаших и... ооо... толкова съм гладна и ми е студено... и си мислех, че никога няма да дойдеш, Анн.

— Дейви? — Анн не можа да изрече нито една дума повече.

Тя отведе Дора у дома със свито сърце. Радостта ѝ от факта, че бе открила детето здраво и читаво, бе помрачена от болката, причинена от поведението на Дейви. Приумицата да заключи Дора в онази постройка можеше да бъде извинена лесно. Но Дейви беше излъгал, изрече неверни неща... това бе отвратително, при това беше изрекъл всичко с такова хладнокръвие. Ето грозният факт, пред който Анн не можеше да си затвори очите. Прииска ѝ се да седне и да изплаче разочарованието си. Тя беше започнала да обиква Дейви нежно... колко нежно го беше обикнала, тя дори не съзнаваше до този момент... и разкритието, че той бе виновен в предумишлена измама, нарани сърцето ѝ непоносимо.

Марила изслуша разказа на Анн с мълчание, което не предвещаваше нищо добро за Дейви. Мистър Бари се смя и посъветва жените да накажат Дейви незабавно. Когато той си тръгна за дома, момичето успокои и затопли ридаещата и разтреперена Дора, даде ѝ да вечеря и я сложи в леглото. След това се върна в кухнята, точно в мига, в който и Марила влезе с цялата си суровост, водейки, по-точно влачейки дърпащия се назад объркан Дейви, когато тя бе намерила скрит в най-тъмния ъгъл на обора.

Марила домъкна момчето върху рогозката по средата на стаята и след това сама седна до източния прозорец. Анн се отпусна до прозореца, който гледаше на запад. Между двете жени бе виновникът.

Неговият гръб бе обърнат към Марила и това беше един смирен, превит и изплашен гръб. Лицето на Дейви беше обърнато към Анн и въпреки че по него си личеше срамът, в очите му присветваше и някакво дружелюбие, като че ли момчето съзнаваше простъпката си, за която трябваше да бъде наказано, но не се отказваше от намерението по-късно двамата с Анн да се посмеят над случилото се.

В този случай обаче прикритата му усмивка не срещна ответ в сивите очи на Анн, в погледа на Дейви тя като че ли откри не само въпроса на пакостника. В тях имаше и нещо друго... нещо грозно и отвратително.

— Как можеш да се държиш по такъв начин, Дейви? — запита го с прискърбие тя.

Някаква тревожна спазма премина през тялото на Дейви.

— Аз... го направих... просто за забавление. Нещата тук са толкова скучни от много време насам и аз си помислих, че ще бъде забавно да ви поизплаша малко, това бе всичко...

Вместо да се изплаши и да се разкае, Дейви се захили, спомняйки си за преживяното.

— Но ти излъга за всичко, Дейви — каза Анн по-тъжна от когато и да било.

Дейви я погледна озадачен:

— В какво съм излъгал? Искаш да кажеш, че съм изрекъл опашата лъжа?

— Имам предвид това, че разказа нещо, което не бе истина.

— Разбира се, че го направих — каза с искрен глас Дейви. — Ако не бях го направил, вие нямаше да се изплашите. Аз трябваше да го направя...

Анн вече чувстваше реакцията от страха и напрежението. Фактът, че Дейви не се разкая, преля чашата. Две големи сълзи просветнаха в очите ѝ.

— О, Дейви, как можеш така?! — промълви тя с разтреперан глас. — Не знаеш ли колко лошо е всичко това?

Дейви бе втрещен. Анн плачеше... той беше накарал Анн да се разплаче! Поток от истинско разкаяние връхлетя малкото му горещо сърце и го погълна. Той се спусна към Анн, сви се в скута ѝ, обгърна с ръце шията ѝ и избухна в сълзи.

— Не знаех, че е толкова грозно да разказвам опашати лъжи — ридаше Дейви. — Как очакваш от мене да знам, че това е лошо? Всички деца на мистър Спрот ги говорят всеки божи ден и се кръстят също. Предполагам, че Пол Ървинг никога не говори опашати лъжи и... аз ужасно се опитвах да бъда добър като него, но сега предполагам, че ти никога повече няма да ме обичаш. Но мисля, че ти беше длъжна да ми кажеш, че така не е добре. Аз ужасно съжалявам, че те накарах да плачеш, Анн, аз никога повече няма да изрека опашата лъжа.

Дейви зарови лицето си в рамото на Ани и бурно се разплака. В този миг, така, както го държеше притиснат до себе си и през рамото му гледаше към Марила, на Анн изведнъж ѝ мина през главата едно прозрение.

— Той не знаеше, че е лошо да се говорят лъжи, Марила. Мисля, че трябва да му простим заради това този път, ако обещае никога да не говори отново нещо, което не е истина.

— Никога няма да говоря лъжи, сега зная, че това е лошо — увери ги Дейви в паузите на риданието си. — Ако ме хванете още веднъж да казвам опашати лъжи, вие може... — Дейви напъна мозъка си, за да измисли подходящо наказание — можете да ме одерете жив, Анн.

— Не казвай „опашата лъжа“, Дейви... кажи само лъжа — в Анн проговори учителката.

— Защо? — поиска да узнае Дейви, след което се настани удобно, вдигна зацапаното си от сълзи лице и огледа изпитателно двете жени. — С какво опашатата лъжа е по-лоша от лъжата? Искам да знам. Това е просто една голяма дума...

— Това е жаргон и не е хубаво едно малко момче да използва жаргона...

— Ужасно много неща има, които не трябва да се правят — въздъхна Дейви. — Никога не съм предполагал, че са толкова много. Съжалявам, че е лошо да се казва опашата... лъжа, не, защото е ужасно готино, но след като е такава, каквато казвате вие, аз няма да я използвам вече. Какво ще ми направите за това, че я казах този път? Искам да знам.

Анн погледна с молба в очите към Марила.

— Не искам да бъда прекалено твърда с едно дете — каза Марила. — Наистина, никой не го е учил, че да се говорят лъжи е грешно и онези деца на семейство Спрот не бяха добра компания за него. Бедната Мари бе прекалено болна, за да го научи на всичко, което трябва и аз мисля, че ние не трябва да очакваме от едно шестгодишно дете да знае тези неща по инстинкт. Предполагам... трябва да признаем, че той не знае нищо както следва и трябва да започнем отначало. Но той ще бъде наказан за това, че затвори Дора и аз не мога да измисля нищо друго, освен да го изпратя в леглото, без да му дам да вечеря, но ние сме правили толкова пъти това. Не можеш ли да предложиш нещо друго, Анн? Ти си длъжна да измислиш нещо друго, с твоето въображение, ти винаги си в състояние да измислиш нещо.

— Но наказанията са толкова ужасни, аз обичам да измислям приятни неща — каза Анн, прегръщайки Дейви. — Има толкова много неприятни неща в света, че няма полза човек да измисля повече.

Накрая Дейви бе изпратен в леглото, както обикновено, със заръката да остане в него до обяд на следващия ден. Той очевидно вече беше намислил нещо, защото когато Анн отиде в неговата стая малко по-късно, тя чу той да прошепва тихо името ѝ. Когато влезе, тя го откри да седи в леглото, опрял лакти в коленете и брадичката в дланите си.

— Анн — каза той тържествено. — За всеки ли е лошо да изрича опаша... да изрича лъжи? Искам да знам това!

— Да, разбира се.

— Грешно е и за възрастните?

— Да.

— Тогава — обяви решително Дейви — Марила е лоша, защото тя ги изрича. И тя е по-лоша от мене, защото аз не знаех, че не трябва да се изричат, а тя знае...

— Дейви Кейт, Марила никога не е разказвала нищо подобно в живота си — каза възмутено Анн.

— Така прави. Тя ми каза миналия вторник, че нещо ужасно ще ми се случи, ако не си казвам молитвите всяка вечер. Аз не съм ги казвал вече цяла седмица, само и само да видя какво ще се случи... и нищо не се случи — обобщи Дейви с печален глас.

Анн пропъди някакво лудо желание да се разсмее с убеждението, че то ще бъде фатално и след миг, съвсем сериозна, се зае да

утвърждава авторитета на Марила.

— Защо, Дейви Кейт — изрече тя тържествено, — нещо ужасно ти се случи през същите тези дни.

Дейви я изглежда скептично.

— Имаш предвид това, че ме изпратихте в леглото, без да вечерям, предполагам — погледна я презрително той, — но това не е ужасно нещо. Разбира се, аз не го харесвам, но толкова много пъти сте ме изпращали в леглото, откакто съм тук, че започвам да свиквам. При това вие не печелите нищо, като ме карате да се качвам в леглото, без да вечерям, защото аз винаги ям два пъти повече на закуска...

— Нямам предвид това, че те изпращаме в леглото, без да си вечерял. А факта, че ти изрече лъжа днес. При това, Дейви... — Анн се приведе над рамката на леглото и размаха заплашително пръст срещу виновника, — тъй като за едно момче, което не казва истината, това е почти най-лошото, което може да му се случи. Така че Марила ти е казала истината.

— Но аз мислех, че лошото нещо ще бъде вълнуващо — възпротиви се Дейви с обида в гласа.

— Марила не може да бъде обвинена за това, което ти си мислил. Лошите неща невинаги са вълнуващи. Често те просто са отвратителни и глупави.

— Беше страшно забавно обаче да видиш как Марила и ти гледате надолу в кладенеца — призна Дейви, притискайки колене в брадичката си.

В стаята Анн запази лицето си сериозно, но щом излезе на стълбището, а после и на канапето в гостната се смя, докато я заболя лицето.

— Да беше ми казала каква е шегата — рече Марила с лека печал в гласа, — не съм забелязала нещо смешно днес.

— И ти ще се смееш, когато чуеш това — увери я Анн.

И Марила наистина се смя, факт, който показва колко много бе напреднало нейното образование, откакто бе осиновила Анн. Но тя въздъхна веднага след това:

— Предполагам, че не трябваше да му казвам това, въпреки че чух един свещеник да го говори на едно дете веднъж. При това той така ме вбеси. Това беше вечерта, в която вие бяхте на концерта в Кармоди и аз го слагах в леглото. Дейви ми каза, че не вижда защо

трябва да се моли, след като още не е пораснал достатъчно, за да бъде от значение за самия Бог. Анн, аз не знам какво ще правим с това дете. Никога не съм го виждала изтощен. Чувствам се обезкуражена.

— О, не казвай това, Марила. Спомни си колко лоша бях самата аз, когато дойдох в този дом.

— Анн, ти никога не си била лоша... никога. Сега разбирам това напълно, когато виждам какво наистина е лошотия. Ти винаги се въвличаше в неприятности, това признавам, но мотивът ти винаги беше добър. Дейви просто обича неприятностите...

— О, не, не мисли, че наистина е лошо момче — замоли я Анн. — Той е просто един пакостник. Пък и тук е прекалено спокойно за него, сама разбираш. Липсват му момчета, с които да играе, а мозъкът му трябва да е зает с нещо. Дора е толкова примерна и благопристойна, тя не е добра компания за едно момче. Аз наистина мисля, че ще бъде по-добре за тях да тръгнат на училище, Марила.

— Не — каза решително Марила. — Моят баща винаги казваше, че децата не трябва да бъдат затваряни между четирите стени на училището, преди да са навършили седем години и мистър Алън казва същото. Близнаците могат да взимат няколко урока, но да ходят на училище не трябва, докато не навършат седем години...

— Е, в такъв случай трябва да се опитаме да променим Дейви у дома — каза весело Анн. — С всичките си грешки, той наистина е много мило малко момче. Не мога да не го обичам. Марила, може би е ужасно да говоря така, но честно казано, аз обичам Дейви повече от Дора, при все че тя е толкова добра...

— Не зная, но и аз чувствам нещата така — призна Марила. — А това не е честно, защото Дора не ни е донесла никаква неприятност. Тя не можеше да бъде по-добро дете, просто не я чувстваш, когато е у дома...

— Дора е прекалено добра — каза Анн. — Държи се толкова възпитано, като че ли не съществува човек, който може да ѝ каже какво да прави. Тя си беше родена възпитана, така че не се нуждае от нас и аз мисля... — обобщи Анн и като че ли в следващия миг попадна точно на жизнената истина, — че ние обичаме повече хората, които имат нужда от нас. Дейви се нуждае от нас много.

— Той действително има нужда от нещо — съгласи се Марила. — Рейчъл Линд винаги казва, че това нещо е едно добро

наплескване...

ГЛАВА ЕДИНАДЕСЕТА

ФАКТИ И ИЗМИСЛИЦИ

„Учителстването е наистина много интересна професия — написа Анн на една близка приятелка от Академията Куин. — Джейн казва, че според нея тя е монотонна, но аз не я намирам за такава. Почти е сигурно, че нещо забавно ще се случи всеки божи ден и децата казват толкова интересни неща. Джейн твърди, че тя наказва нейните ученици, когато използват странни думи. Тя прави това навярно, защото намира учителското за монотонно. Този следобед малкият Джими Андрюс се опитваше да каже по букви «луничав» и не успяваше. Е, — каза най-накрая той, — не мога да го изрека, но зная какво означава!“

— Какво? — запитах го аз.

— Това е лицето на Сент Клер, мис.

— Сент Клер наистина е много луничав, въпреки че аз се опитвам да науча останалите да не говорят за луничките му... защото и аз самата бях луничава някога и много добре си спомням това. Но не мисля, че Сент Клер има нещо против. Той се ядосва, защото Джими го нарече „Сент Клер“, тогава той се нахвърлил върху него по пътя от училището за вкъщи. Чух за свадата, но не дадох вид, че зная за нея, защото ще ми повлияе...

Вчера се опитвах да науча Лоти Райт да събира числата. Запитах я: „Ако имаш три бонбони в едната ръка и две в другата, колко ще бъдат всичките?“ „Една пълна уста!“ — каза ми Лоти. А когато в класа, който изучава природата, помолих да посочат една добра причина, поради която краставата жаба трябва да бъде убивана, Бенджи Слоун отговори мрачно: „Защото ще вали на следващия ден!“

Трудно е да не се засмееш, Стела. Аз трябва да прикривам всичките тези забавни неща чак до дома и Марила казва, че я изнервям, когато чува дивите ми весели крясъци, които долитат до нея откъм източната мансарда без каквато и да била видима причина. Тя

казва, че един човек в Крахтън е полудял някога и всичко започнало по този начин.

Знаеш ли, че Томас Бекет беше канонизиран като една змия? Роуз Бел казва това... също така Уилям Тиндъл е написал Новия Завет. Клод Уайт казва, че „глетчер“ това е човекът, който слага рамките на прозорците!

Мисля, че учителстването е най-трудното нещо, както и най-интересното нещо е да предразположиш децата така, че да можеш да им предадеш твоите истински мисли за нещата. Един ден през миналата седмица, в който имаше буря, аз събрах учениците около себе си на вечеря и се опитах да ги накарам да ми говорят така, като че ли аз съм една от тях. Помолих ги да ми разкажат за нещата, които най-много желаят да имат. Някои от отговорите бяха достатъчно обикновени... кукли, понита, кънки... Други наистина бяха оригинални. Хестър Баултър искаше „да носи неделната си рокля всеки ден и да се храни в гостната“. Хана Бел искаше да „бъде добра, без това да ѝ коства никаква неприятност“. Мейджъри Уайт, която е на десет години, искаше да стане вдовица. Когато я запитах защо, тя ми отговори тъжно, че ако едно момиче не се омъжи, хората го наричат стара мома, ако си имаш съпруг, то той властва над тебе, но ако си вдовица, няма да има опасност да изпаднеш в такива бедствени положения. Но най-забележителното изказване принадлежи на Сали Бел. Тя искаше „меден месец“. Запитах я дали знае какво е това и тя предположи, че е някакъв извънредно красив тип велосипед, защото нейният братовчед в Монреал отишъл на меден месец, след като се оженил и винаги имал най-последните модели велосипеди!

Един ден пък помолих всички да ми кажат най-пакостното нещо, което някога са правили. Не можах да накарам най-големите да си признаят това, но трети клас ми отговори съвсем свободно. Елайза Бел запалила кардирания плат на леля си. Когато я запитах знаела ли е какво точно прави, тя ми отговори: „Не изцяло!“ Тя само опитала в единия край, за да разбере дали материята гори и целият топ пламнал на мига. Емерсън Гилис беше похарчил десет цента за бонбони, а не ги сложил в кутията за мисионерската лепта. Най-голямото престъпление на Анета Бел беше фактът, че е яла „боровинки, които растат в гробището“. Уили Уайт се беше пързалиял по покрива на овчарника много пъти с панталоните, които носи в неделя. „Но бях наказан за

това, защото трябваше да нося кърпените панталони в неделното училище през цялото лято и когато те наказват за нещо, ти не трябва да се разкайваш за това!“ — заяви Уили.

Бих искала да видиш някои от техните съчинения, толкова много ми се ще да ги видиш, че ще ти изпратя копия от някои от работите им, писани напоследък. Миналата седмица казах на учениците си от четвърти клас, че искам от тях да ми напишат писма за нещо, което им доставя удоволствие, като прибавих, че могат да ми разкажат и за местата, които са посетили или за някои интересни неща или личности, които са срещали или видели. Те трябваше да напишат писмата на истинска хартия за писма, да ги запечатат в плик и да ги адресират до мене, да направят всичко това сами, без ничия помощ. Миналия петък сутринта открих цял куп писма на бюрото си и тази вечер разбрах отново, че учителството си има своите хубави мигове, както и своите мъки. Тези съчинения компенсират едното с другото. Предлагам ти писмото на Нед Клей, както е написано с всичките му граматически особености:

„До госпожица учителката Шърли:
«Зелените покриви», пощенска кутия остров Принц
Едуард.“

„птици

Скъпа учителко, аз мисля, че ще ти напиша едно съчинения за птици, птиците са много полезни животни, моят котарак лови птици. Неговото име е Уилям, но татко го нарича Том. Той е навсякъде шарен и едното му ухо измръзна миналата зима. Само заради това той изглежда много добре. Моят вуйчо си е осиновил един котарак, той дойде в неговата къща един ден и вече не си отива и вуйчо казва, че той е забравил повече неща, отколкото повечето от другите хора някога са знаели. Той му позволява да спи на люлеещия се стол, а моята леля казва, че той мисли повече за него, отколкото за неговите си деца това не е така. Ние трябва да бъдем любезни с котките и да им сипваме прясно мляко, но ние не трябва да бъдем по-добре

към тях, отколкото към нашите деца. Това е всичко, което аз мога да измисля, така че няма нищо повече засега.

Едуард Блейк Клей.“

Съчинението на Сент Клер Донъл е, както винаги, късо и веднага минава на въпроса. Сент Клер никога не си прахосва думите. Не мисля, че той избира темата си или добавя поскриптурно нещо от зъл умисъл. Той просто няма силно развито чувство за такт и въображението му е слабо.

„Скъпа мис Шърли,

Ти ни каза да опишем нещо чуждо, което ние сме видели. Аз ще опиша Ейвънли Хол. Тя има две врати, една вътре и една отвън. Тя има шест прозореца и един комин. Тя има два края и две страни. Тя е боядисана в синьо. Това е, което я прави странна. Тя е построена на по-долния път за Кармоди. Тя е третата по важност сграда в Ейвънли. Другите са църквата и ковачницата. В нея се изнасят лекции и се водят дебати.

Искрено ваш:

Джейкъб Донъл.

П.С. Сградата е яркосиня.“

Писмото на Анета Бел беше много дълго, което ме изненада, защото написването на едно есе не беше стихията на Анета и обикновено нейните писания са толкова кратки, колкото и писанията на Сент Клер. Анета е съвсем малко момиченце и е еталон за добро държание, но има някаква сянка в произхода ѝ.

Това е писмото ѝ:

„Най-скъпа учителко,

Мисля, че ще ти напиша едно писмо, за да ти разкажа колко много те обичам. Обичам те с цялото си сърце и душа и разум... обичам те с всичко, което съм аз... и искам

да ти служи завинаги. Това ще бъде моята най-голяма привилегия. Затова се опитвам толкова усърдно да бъда добра в училище и да си уча уроците.

Ти си толкова хубава, учителко моя. Твоят глас е като музика, а твоите очи са като теменуги, когато ги е поръсила росата. Ти си като една величествена кралица. Твоята коса е като накъдрено злато. Антъни Пай казва, че тя е червена, но ти не трябва да му обръщаш внимание на Антъни.

Познавам те само от няколко месеца, но аз не мога да допусна, че е имало време, в което не съм те познавала... когато ти не си влизала в моя живот, за да го благословиш и да го осветиш. Винаги ще гледам не тези години като на най-чудесните в моя живот, защото те ми донесоха тебе. Освен това, те са години, в които ние се преместихме в Ейвънли от Ню Бридж. Моята любов към теб е много богата и тя ме предпазва много от беди и злоба. Дължа всичко на тебе, моя най-сладка учителко.

Никога няма да забравя колко сладка изглеждаше последния път, в който те видях в онази черна рокля с цветята в косите ти. Ще те виждам такава винаги, дори когато ние и двете остареем и побелеем. Ти винаги ще си млада и руса за мене, най-скъпа учителко. Аз мисля за тебе непрекъснато... сутрин и по обяд, и привечер.

Обичам те, когато се смееш и когато въздишаш... дори когато изглеждаш надменна. Никога не те видях да изглеждаш разгневена. Антъни Пай казва, че ти винаги изглеждаш така, но аз не се чудя, че ти му изглеждаш разгневена, защото той заслужава това. Обичам те във всичките ти рокли... ти изглеждаш по-възхитителна във всяка своя нова рокля.

Най-скъпа учителко, лека нощ. Слънцето е залязло и звездите светят... звездите, които са толкова блестящи и красиви, колкото твоите очи. Целувам ръцете ти и лицето ти, сладка моя. Моят Бог бди над тебе и те пази от всички злини.

Твоята възхитена ученичка:

Анета Бел“

Това необикновено писмо ме озадачи не малко. Знаех, че Анета не можеше да го е съчинила. Когато отидох в училище на следващия ден, аз я изведох на разходка надолу към поточето в междучасието и я помолих да ми каже истината за писмото. Анета се разплака и призна всичко. Каза ми, че никога не е писала писмо и че тя не знае как се пише то и какво трябва да се каже в него, но имало връзка любовни писма в чекмеджето на бюрото на майка ѝ, които били писани до нея от един стар неин обожател.

— Не е баща ми — разрида се Анета. — Това е някой, който е учил за проповедник и затова можел да пише такива хубави писма, но майка ѝ не се омъжила за него все пак. Казваше, че не можела да разчита на него, защото той пътувал през половината част от живота си. Но аз си помислих, че писмата бяха хубави и че мога да препиша оттук-оттам нещо от тях и да ти напиша писмото. Аз написах „учителко“ там, където той беше написал „лейди“ и вмъкнах нещо от себе си, когато успеях да го измисля, промених и някои от думите. Написах „рокля“ на мястото на „настроение“. Аз не знаех точно какво е това „настроение“, но предположих, че е нещо, което се носи. Не предполагах, че ти знаеш разликата. Не разбирам как позна, че не съм написала всичко самата аз. Трябва да си ужасно умна, учителко...

Казах на Анета, че е много лошо да преписваш писмото на друг човек и да го пробутваш като свое собствено. Но се страхувам, че Анета не се разкая за всичко и много от нещата останаха неразкрити.

— Аз наистина те обичам, учителко — разрида се момичето. — Това беше цялата истина, въпреки че проповедникът е написал писмото пръв. Наистина те обичам с цялото си сърце.

Много е трудно да смърриш някого, както заслужава при тези обстоятелства.

Ето и писмото на Барбара Шоу. Не мога да възстановя първоначалните му грешки.

„Скъпа учителко,

Ти каза, че мога да ти пиша за едно посещение. Аз съм ходила на гости само веднъж. Това беше в дома на моята леля Мери миналата зима. Моята леля Мери е много особено жена и много голяма домакиня. Първата вечер у

тях бяхме на чай. Аз ударих буркана и го счупих. Леля Мери каза, че тя е имала този буркан още от деня, в който се е омъжила и никой не го е чупил преди това. Когато се изправихме, аз настъпих роклята ѝ и всичките ѝ набори по полата се разкъсаха. На следващата сутрин, когато станях, аз ударих каната в легена и счупих и каната, и легена, и преобърнах чаша чай върху покривката на масата за закуска. Когато помагах на леля Мери да нареди чиниите за вечеря, изпуснах една чиния от китайски порцелан и тя се разби на парчета. Същата вечер паднах по стълбите и си навехнах глезена и се наложи да остана в леглото цяла седмица. Чух как леля Мери каза на вуйчо Джоузеф, че това е цяло щастие, защото в противен случай съм щяла да изпочупя всичко в къщата. Когато се оправих, беше станало време да се върна у дома. Не обичам да гостувам много. Повече обичам да ходя на училище, особено откакто дойдох в Ейвънли.

С уважение:

Барбара Шоу.“

Уили Уайт започва така:

„Уважаема мис,

Аз искам да ти разкажа за моята Много Смела Леля. Тя живее в Онтарио и един ден тя отиде в хамбара и видя едно куче на двора. Кучето нямаше работа на това място, затова тя взе една пръчка и го удари силно, и го прогони в хамбара, и го затвори в него. Много скоро един мъж дойде, за да си търси някакъв именажерен лъв (остава открит въпросът — дали Уили имаше предвид лъв от менажерия?), който бил избягал от цирка. И се оказа, че кучето било лъв и моята Много Смела Леля беше го затворила в хамбара с помощта само на една пръчка. Чудно беше, че тя не беше много висока, но беше много смела. Емерсън Гилис казва, че ако тя е мислила, че това не е куче, нямало е да бъде чак толкова смела.

Но Емерсън ревнува, защото той самият си няма Смела Леля, а си има само вуйчовци.“

Аз пазя най-доброто, написано напоследък. Ти ми се смееше, защото мисля, че Пол е гений, но съм сигурна, че неговото писмо ще те убеди, че той е наистина едно много необикновено момче. Пол живее близо до брега с баба си и наоколо няма деца, с които да си играе... няма истински деца, с които да си играе. Ти си спомняш, че професорът, който беше директор на нашето училище, ни казваше, че не трябва да имаме „фаворити“ сред учениците, но аз не мога да не обичам Пол Ървинг най-много от всички мои ученици. Не мисля, че това е вредно обаче, защото всички обичат Пол, дори мисис Линд, която винаги е казвала, че никога не е вярвала, че може да понася един янки. Другите момчета в училището го обичат също. Няма нищо слабо или момичешко в него, въпреки че обича да мечтае и да си фантазира. Той е много мъжествено момче и се справя сам много добре във всички игри. Той се би наскоро със Сент Клер, защото Сент Клер каза, че Съюзният Джак е излязъл много напред пред американския отбор под националното знаме със звездите и ивиците... Резултатът беше една изтощителна битка и едно взаимно съгласие двамата да уважават собствения си патриотизъм отсега нататък.

Сент Клер каза, че той може да удря най-силно, но Пол може да удря най-бързо.

Ето писмото на Пол.

„Моя скъпа, учителко,

Ти ми каза, че можем да ти напишем нещо интересно за хората, които познаваме. Аз мисля, че най-интересните хора, които познавам, са моите обични хора и аз имам намерение да ти разкажа за тях. Аз на никого не съм разказвал за тях, освен на баба и на татко, но бих искал и ти да знаеш за тях, защото ти разбираш нещата. Много хора не разбират нещата, така че няма смисъл да им се разказва.

Моите скъпи хора живеят на брега. Аз често ги посещавах, почти всяка вечер, преди да дойде зимата. Сега

аз не мога да ходя при тях чак до пролетта, но те ще си бъдат там, защото хората като тях никога не се променят... това е чудесно нещо. Нора беше първата от тях, с която се запознах, мисля, че я обичам най-много. Тя живее в Андрюс Коув и има черни коси и черни очи. Тя знае всичко за морските сирени и за водните духове. Ти трябва да чуеш историите, които тя разказва. След това са Моряците Близнаци. Те не живеят никъде, те плуват през целия си живот, но често идват на брега, за да ми разкажат нещо. Те са двама весели моряци и са видели всичко в света... и дори това, което е извън света. Знаеш ли какво се случило на по-младия Моряк Близнак веднъж? Той плувал и плувал направо към лунната пътека. Лунната пътека е една диря, която луната прави над водата, когато тя се издига от морето, ти знаеш, учителко. Е, младият Том Моряка плувал по лунната пътека докато се изкачил направо на луната и там имало една малка златна врата и той я отворил и преминал през нея. Преживял чудесни приключения на луната, но това писмо ще стане много дълго, ако ти разкажа за всички тях.

След това е Златната Лейди от пещерата. Един ден аз открих една голяма пещера надолу по брега и влязох в нея и след известно време попаднах на Златната Лейди. Тя имаше златни коси, които стигаха чак до стъпалата ѝ и роклята ѝ цялата блести и припламва като живо злато. И тя има златна арфа и свири на нея по цял ден... човек може да чуе музиката по всяко време край брега, ако слуша внимателно, но повечето от хората биха помислили, че това е вятърът, който свири в скалите. Аз никога не съм казвал на Нора за Златната Лейди. Страхувах се, че това ще нарани чувствата ѝ. Нейните чувства биха се наранили, дори ако говоря по-дълго време с Близнаците Моряци.

Аз винаги срещам Близнаците Мораци край Стрипт Рокс. Младият Близнак Моряк е много добродушен, но по-възрастният Близнак Моряк може да изглежда страшно разгневен понякога. Аз подозирам, че старият Близнак Моряк би станал и пират, ако поиска. Има наистина нещо

много мистериозно около него. Той изруга веднъж и аз му казах, че ако го направи още веднъж, не трябва да идва на брега да говори с мене, защото аз съм обещал на баба, че никога няма да се свързвам с хора, които ругаят. Той се изплаши здравата, заклевам се и каза, че ако му простя, той би ме отвел при залеза. Така че на следващата вечер, когато си седях на скалите и старият Близнак доплува с една великолепна лодка, аз влязох в нея. Лодката цялата беше от перли и цветовете на дъгата, отвътре приличаше на морска раковина, а платното ѝ беше като лунен блясък. Е, ние плувахме направо към залеза. Помисли за това, учителко, аз съм бил в залеза. И какво предполагаш, че е той? Залезът е една земя, осеяна с цветя, като една голяма градина, а облаците са лехите на цветята. Ние доплавахме до едно голямо пристанище, цялото златно и излязохме от лодката върху една голяма поляна, цялата покрита с лютичета, големи колкото рози. Аз стоях дълго сред тях. Може би цяла година, но старият Близнак каза, че са минали само няколко минути. Ти сама разбираш, в земята на залеза времето е много по-дълго, отколкото е тук.

Твоят любящ те ученик:

Пол Ървинг.

П.С. Разбира се, това писмо не е истина, учителко.“

ГЛАВА ДВНАДЕСЕТА

ПЕТЪК, 13

Всичко започна предишната нощ с непрестанно, безсънно бдение, причинено от ужасен зъбобол. Когато Анн се вдигна от леглото в сумрачната, хаплива зимна утрин, почувства, че животът е монотонен, банален и безполезен.

Тя не отиде в училището с ангелско настроение. Бузата ѝ беше подута и лицето ѝ беше изкривено от болката. Класната стая беше студена и задимена, защото огънят не се разпалваше и децата се бяха струпали на отделни групички и трепереха от студа. Анн ги разпрати по местата им с по-остър тон, от когато и да било. Антъни Пай се отправи наперено към своето място с неговата постоянно нахакана походка и Анн го видя да шепне на момчето, което седеше до него нещо, а след това отправи поглед към нея и се захили.

Никога, така ѝ се стори на Анн, не бяха скърцали така моливите, както тази сутрин и когато Барбара Шоу излезе на дъската, за да реши една аритметична задача, препъна се в кофата за въглища и резултатът беше плачевен. Въглищата се разпиляха из всички части на помещението, плочата, на която пишеше, се счупи на парчета и когато самата тя се надигна, лицето ѝ беше изцапано от въглищния прах, та това накара момчетата да изреват от смях.

Анн изостави втория клас, на който беше дала задачата да си прочете урока и извърна глава:

— Наистина, Барбара — каза раздразнено тя. — Ако не можеш да се движиш, без да паднеш върху нещо, по-добре си седни на мястото. Просто е безобразно за едно момиче на твоята възраст да бъде толкова тромаво.

Бедната Барбара се отправи тежко към мястото си, сълзите ѝ се смесиха с въглищния прах и ефектът от това смесване беше наистина гротесков. Никога досега нейната любима учителка не беше ѝ говорила с такъв тон и по такъв начин, и сърцето на Барбара се разби. Самата Анн почувства прилив на угризение, но той само увеличи

духовното ѝ раздразнение и вторият клас, който четеше, ѝ напомни, че следва урокът по аритметика, който си беше едно безмилостно наказание. Точно когато Анн обяви сбора от числата с остър глас, в стаята се втурна, останал без дъх, Сент Клер Донъл.

— Закъсняваш с цял половин час, Сент Клер — напомни му раздразнително Анн. — Защо закъсня?

— Моля ви, мис, трябваше да помогна на майка ми да направи пудинга за вечеря, защото очакваме гости, а Кларис Алмира е болна — каза Сент Клер със съвършено благочестив глас, но въпреки това неговите съученици избухнаха в буен смях.

— Седни си на мястото и отговори на шестте въпроса на страница осемдесет и четвърта от аритметиката си за наказание — каза Анн.

Сент Клер я погледна доста удивен от тона ѝ, но отиде на мястото си и извади плочата си за писане. След това крадешком подаде един малък пакет на Джо Слоун, който седеше отвъд пътеката. Анн го залови точно в този момент и прибърза да направи фаталния извод за пакета.

Старата мисис Хайръм Слоун напоследък беше започнала да приготвя и да продава „орехови кейкове“, за да си докара нещо в прибавка към оскъдните доходи. Кейковете особено изкушаваха малките момчета и в последно време Анн беше имала не малко неприятности с тях. По пътя за училището момчетата похарчваха заделените си пари при мисис Хайръм и носеха кейковете в училище и, разбира се, ако беше възможно, ги ядяха и черпеха приятелите си по време на учебните часове. Анн беше ги предупредила, че ако донесат още кейкове в училището, ще ги конфискува. И ето в този момент Сент Клер съвсем спокойно подаваше един пакет, обвит в хартия на бели и сини ивици, каквато мисис Хайръм използваше, пред собствените ѝ очи.

— Джоузеф — каза Анн, — донеси този пакет тук.

Джо, смутен и сконфузен, се подчини. Той бе дебело хлапе, което винаги почервяняваше и започваше да заеква, когато беше изплашено от нещо. Никой не можеше да те погледне толкова виновно, колкото самият Джо я гледаше в този момент.

— Хвърли го в огъня — каза Анн.

Джо изглеждаше много объркан.

— М-м-м-оля, м-м-м-ис — заекна той.

— Направи каквото ти казах, Джоузеф, и нито дума повече.

— Но... но... но, м-м-м-ис... има... — задъха се, изпаднал в отчаяние Джо.

— Джоузеф, ще ми се подчиниш ли или не?

Едно по-смело и по-хладнокръвно момче от Джо Слоун би могло да се изплаши от тона и от опасния блясък в очите на Ан в този момент. Това беше една нова Анн, която нито един от нейните ученици не беше виждал до този момент. Джо погледна ужасено към Сент Клер и отиде до печката, отвори голямата ѝ квадратна вратичка и хвърли синьо-белия пакет в нея, преди Сент Клер да бе скочил на крака и да бе изрекъл и една дума. След това момчето навреме се отдръпна от печката.

Няколко минути ужасените ученици на училището в Ейвънли не знаеха дали ги беше разлюляло земетресение или някакъв вулкан беше изригнал наблизо. Невинният на вид пакет, за който Анн прибързано бе предположила, че съдържа орехов кейк, закупен от мисис Хайръм, всъщност съдържаеше някакъв вид фойерверки и бомбички, които Уорън Слоун бе помолил бащата на Сент Клер да му донесе от града предишния ден, възнамерявайки да празнува рожден ден същата вечер. Бомбичките изгърмяха оглушително, а фойерверките избухнаха през вратичката на печката и се разпръснаха с яростно свистене из цялото помещение.

Анн се свлече зашеметена и пребледняла на стола си, а всички момичета изпищяха и се изкатериха върху чиновете си. Джо Слоун стоеше като закован сред цялата тази олелия, а Сент Клер, премалаял от смях, се олюляваше насам-натам по пътеката между чиновете. Прили Роджърсън припадна, а Анета Бел изпадна в истерия.

Стори им се, че бе изминало много време, въпреки че бяха изтекли само няколко минути, преди бомбичките да утихнат. Анн, която вече беше възвърнала самообладанието си, спусна се да отвори вратата и прозорците, за да може димът и газовете, които бяха изпълнили стаята, да излязат навън. След това тя помогна на момичетата да пренесат припадналата Прили на верандата, където Барбара Шоу, която бе изпаднала в истерично желание да помогне, изля пълно ведро леденостудена вода върху лицето и раменете на Прили, преди някой да беше успял да я спре.

Измина цял час, докато спокойствието се възвърне, но всеки можеше да почувства какво бе това спокойствие. Всички ученици разбираха, че дори експлозията не беше променила душевното състояние на учителката им. Никой, с изключение на Антъни Пай, не посмя да прошепне и дума. Нед Клей само проскърца с калема си, докато събираше числата, но когато срещна погледа на Анн, му се прииска да се бе разтворила земята и да го погълне. Класът по география бе подгонен из целия континент с такава скорост, че на всички им се зави свят. Класът по граматика направи анализ за части от секундата. Честър Слоун, който произнасяше думата „благоуханен“ с две у, бе накаран да почувства, че няма да може да преживее позора на това положение — нито в този свят, нито в онзи, който щеше да се роди в бъдеще.

Анн знаеше, че се държи глупаво и че на този инцидент щеше да се смее още същата вечер край масата по време на чая, но тази мисъл само увеличи яростта ѝ. В едно по-спокойно състояние, тя можеше да излезе от положението със смях, но сега това беше невъзможно, така че тя се отнесе към него с ледено презрение.

Когато Анн се върна в училището след обяд, всички деца бяха, както обикновено, по местата си и всяко лице беше приведено усърдно към дъската на чина, с изключение на лицето на Антъни Пай. Той гледаше над ръба на книгата си към Анн, черните му очи искряха от любопитство и подигравка. Анн дръпна чекмеджето на бюрото си, за да намери тебешир и под самата ѝ ръка се стрелна едно хубаво мишле, то изскочи на бюрото и от там се хвърли на пода.

Анн изпищя и отскочи назад, като че ли бе видяла змия пред себе си, а Антъни Прай се разсмя гръмко.

След това настъпи тишина... една много зловеща и неприятна тишина. Анета Бел беше раздвоена в съзнанието си — дали да припадне отново или не, още повече, че не се знаеше точно къде бе отишла мишката. Тя все пак реши да не припада. Кой можеше да излезе от истеричното състояние при вида на една такава учителка, на която лицето беше побеляло, а очите ѝ присвяткаха яростно пред класа?

— Кой постави мишката в бюрото ми? — запита Анн. Гласът ѝ беше много тих, но от него една тръпка премина по гърба на Пол Ървинг.

Джо Слоун срещна погледа ѝ и се почувства отговорен от главата до петите, но езикът му се преплете ужасно:

— Н-н-н-е... съм... аз, учителко... н-н-н-е... с-с-с-съм... аз...

Анн не обърна внимание на бедния Джоузеф. Тя впери поглед в Антъни Пай, а Антъни Пай се обърна и погледна назад, без да чувства нито срам, нито вина.

— Антъни, ти ли беше?

— Да, аз бях — каза безочливо той.

— Ела тук, Антъни.

Това наказание изобщо не можеше да се приеме за най-суровото, което Антъни Пай бе понасял. Анн, макар и в този миг тя да беше една Анн с буреносна душа, не можеше да си позволи да наказва децата жестоко. Но показалката ѝ се раздвижи енергично и най-накрая смелостта на нахакания Антъни Пай изчезна, той примига и сълзите напълниха очите му.

Анн се сепна в един миг от угризението, отпусна показалката и каза на Антъни да си седне на мястото. Тя също седна зад бюрото си и се чувства засрамена, чувства, че се разкайва и горчиво съжали за случилото се. Нейният внезапен гняв бе изчезнал и си помисли какво не би дала, за да може да си поплаче за облекчение. Излезе така, че въпреки всичките хвалби, които беше изричала по този въпрос... всъщност бе ударила един от своите ученици. Как щеше да триумфира Джейн! И как мистър Харисън щеше да се смее! Но по-лошото от всичко това, най-горчивата мисъл, породена от случилото се, беше мисълта, че бе загубила последната си възможност да спечели Антъни Пай. Той никога вече нямаше да може да я обикне.

Както някои биха се изразили, с херкулесовско усилие Анн сдържа сълзите си до дома тази вечер. След това се затвори в източната мансардна стая и изплака всичкия си срам, угризенията си и цялото си разочарование, заровена във възглавницата... плака толкова дълго, че Марила се разтревожи и нахлу в стаята, настоявайки да научи каква неприятност ѝ се бе случила.

— Неприятното е това, че имам проблеми със съвестта — зариде Анн. — О, това си беше един петък, тринайсето число, Марила. Толкова се срамувам от самата себе си. Загубих самообладание и набих Антъни Пай.

— Радвам се да чуя това — каза решително Марила. — Той заслужаваше да бъде набит много-много отдавна.

— О, не, не, Марила. Не виждам как ще мога да погледна децата отново в очите. Чувствам, че съм се самоунижила и съм паднала толкова ниско. Ти не знаеш колко ужасно, грубо и жестоко беше. Не мога да забравя изражението в очите на Пол Ървинг... Той гледаше толкова учуден и разочарован. О, Марила, толкова много се опитвах да бъда търпелива и да спечеля симпатията на Антъни... и сега всичко отиде на вятъра.

Марила положи твърдата си, загрубяла от работата, ръка върху лъскавата разчорлена коса на Анн с удивителна нежност. Когато риданията на момичето се успокоиха, тя се обърна много ласкаво към него:

— Вземаш много присърце нещата, Анн. Ние всички правим грешки... но хората ги забравят. И петък, тринайсето число идва за всеки. Колкото до Антъни Пай, защо трябва да се тревожиш, че той няма да те обича? Той е само един.

— Не мога да го позволя. Искам всички да ме обичат и ме боли, когато дори само един не ме обича. А Антъни Пай вече няма да ме обича. О, аз се държах днес като идиотка, Марила. Ще ти разкажа цялата история.

Марила изслуша цялата история и дали тя се засмя на нещо, Анн така и не разбра. Когато разказът свърши, тя се обърна към нея оживено:

— Е, няма значение. Този ден е свършил и идва следващият утре, в него няма да има грешки, както ти сама казваше. Ще видиш, че една хубава чаша чай и онези сладкиши със сливи, които направих днес, ще повдигнат духа ти.

— Сладкишите със сливи няма да излекуват мислите ми — не можеше да се утеши Анн, но Марила си помисли, че тя достатъчно си беше възвърнала хладнокръвието и можеше да изслуша един цитат.

Веселата вечерна трапеза, озарена от лъчезарните лица на близнаците, както и безподобните сладкиши със сливи, които Марила беше приготвила... и от които Дейви изяде четири, наистина „повдигнаха духа“ ѝ в значителна степен. Тя спа добре тази нощ и се събуди на сутринта, за да открие, че самата тя, както и светът около нея, са се променили. Бе валил нежен и пухкав сняг през всичките

часове на тъмата и красивата белота, и блестящата в скрежа слънчева светлина като че ли с магическа мантия бяха покрили всички грешки и унижения от миналото.

— „Всяка утрин е ново начало, всяка утрин светът става нов“ — изпя Анн, докато се обличаше.

Със сърце, изпълнено с благодарност към снега, тя трябваше да измине пътя до училището, мислейки си, че наистина е дяволско съвпадение, че Антъни Пай разравяше пътрината на пътя точно в мига, в който тя напусна полянката пред „Зелените покриви“. Анн се почувства толкова виновна, колкото би се почувствала и ако те двамата си бяха разменили местата, но за нейно необяснимо удивление, Антъни не само свали шапката си... нещо, което никога досега не беше правил, но и с лекота изрече:

— Трудно се върви, нали? Мога ли да ви помогна с книгите, учителко?

Анн му подаде книгите си и се запита дали изобщо беше се събуждала тази сутрин. Антъни вървеше мълчаливо по пътя за училището, но когато Анн си взе книгите от него, тя му се усмихна... не с онзи стереотипен „вид“ усмивка, който той заслужаваше за своята упорита арогантност, а с една внезапна и искрено дружелюбна усмивка. Антъни се усмихна... не, ако трябваше да се каже цялата истина, Антъни отново се захили. Хиленето не се смяташе за акт на уважение, но Анн внезапно почувства, че дори да не бе спечелила симпатията на Антъни, по един или друг начин, беше спечелила неговото уважение.

Мисис Рейчъл дойде на другия ден у дома и потвърди това:

— Е, Анн, мисля, че си спечелила Антъни Пай, ето какво... Той казва, че ти вярва, че си добра, макар и да си момиче. Казва, че боят, който си му хвърлила, е бил „съвсем по-мъжки“...

— Никога не съм очаквала, че ще го спечеля, след като го набия — каза Анн с известно прискърбие, чувствайки, че нейните идеали й бяха изиграли някакъв номер, — това не изглежда много хубаво. Сигурна съм, че моята теория за любезността не може да е грешна.

— Но семейство Пай са едно изключение на всички познати правила, ето какво... — заяви мисис Рейчъл Линд с дълбоко

убеждение.

Мистър Харисън, когато разбра за случилото се, каза следното:

— Мислех, че ще стигнеш до тук.

А Джейн се възползва от този факт безмилостно.

ГЛАВА ТРИНАДЕСЕТА

ЗЛАТЕН ПИКНИК

По пътя за Орчард Слоуп Анн среща Дайана, която се бе отправила към „Зелените покриви“. Двете се срещнаха точно край мъхнатия стар дървен мост, който минаваше над потока при Хаунтид Ууд и седнаха в страни от Драйд Бабъл, където тънките папрати се разстилаха като къдрокоси глави на зелени горски духове, разбудени от дрямката им.

— Тъкмо бях тръгнала да те помоля да ми помогнеш да посрещна рождения си ден в събота — каза Анн.

— Твоят рожден ден? Но твоят рожден ден бе през март!

— Това не беше моя грешка — засмя се Анн. — Ако моите родители ме бяха информирали, това нямаше да се случи. Бих избрала да се родя през пролетта, разбира се. Сигурно е прекрасно да дойдеш на този свят с майските цветя и с виолетките. Винаги ще се чувстваш тяхна кръвна сестра. Но след като не съм се родила през пролетта, поне мога да празнувам през пролетта рождения си ден. Присила ще дойде в събота, Джейн също ще бъде у дома. Ние четирите ще отидем в гората и ще прекараме един чудесен ден, ще посрещнем и ще се запознаем с пролетта. Нито една от нас всъщност не я познава, но можем да я срещнем там, в гората, както никъде другаде. Искам да проуча всички онези поляни и усамотени местенца в онзи край. Имам чувството, че там изобилстват прекрасни кътчета, които никой не е виждал истински, въпреки че може би много хора са ги зървали. Ще станем приятелки с вятъра и небето, със слънцето и ще донесем в домовете си пролетта в сърцата си...

— Това звучи ужасно красиво — каза Дайана с някакво вътрешно недоверие в магическите думи на Анн. — Но няма ли да е прекалено влажно все още из някои места?

— О, ще си носим гумените постелки — Анн отстъпи на крачка от романтиката. — И аз искам от тебе да прескочиш у нас рано в събота сутринта, за да подготвим храната за обяда ни. Ще приготвя по

възможност най-прекрасните неща... неща, които ще подхождат на пролетта, разбираш ли... малки желирани сладкиши и бишкоти, и курабийки, замразени в розов и жълт сладолед, както и кейк с лютичета. Трябва да си направим също и сандвичи, въпреки че те не звучат толкова поетично.

Събота бе идеален ден за пикник... един ден, изпълнен със свежест и синева, топъл, слънчев, само лекият ветрец шумолеше в ливадите и овощните градини. Всяко окъпано от слънчевата светлина място по хълмовете и поляните беше отрупано с нежни цветя и зеленина.

Мистър Харисън, който брануваше земята в задната част на фермата си и чувстваше магията на пролетта дори в своята кръв на средна възраст, видя четирите момичета с кошниците да минават по синора на неговата нива, там, където тя достигаше брезовата горичка, сред която се мяркаха и ели.

Гласовете на девойките бяха весели и ехото на смеха им достигаше до самия него.

— Толкова е лесно да се почувстваш щастлив в ден като този, нали? — възкликна Анн, изразявайки в тези си думи цялата си философия. — Хайде да се опитаме да го превърнем наистина в златен ден, момичета, в един ден, към който винаги можем да се връщаме в мислите си с удоволствие. Ще търсим само красотата и ще отхвърляме от погледите си всичко останало. Махайте се, глупави грижи! Джейн, ти мислиш за нещо лошо, което се е случило в училището вчера...

— Как позна? — зяпна от удивление Джейн.

— О, познавам го по изражението на лицето ти. Долавяла съм го толкова често по собственото си лице. Изхвърли го от съзнанието си, тук е толкова хубаво. Остави черните мисли за понеделник, ако те се разпилеят, още по-добре. О, момичета, момичета, вижте това място е пълно с виолетки! Има нещо, което заслужава да остане в картинната галерия на паметта. Когато стана на осемнайсет години... ако наистина стана... ще затворя очите си и ще видя тези виолетки точно такива, каквито ги виждам и сега. Това е първият хубав подарък, който нашият ден ни прави...

— Ако човек може да си представи една целувка в образ, мисля, че тя би приличала на виолетката — каза Присила.

— Толкова съм радостна, че изказа тази мисъл, Присила — възкликна Анн, — наместо да си я бе мислила само и да бе я запазила за самата себе си. Този свят би бил много по-интересно място... въпреки, че той и сега си е много интересно... ако хората изказват истинските си мисли.

— Би било доста неприятно да привлечеш вниманието на някои хора — допълни дълбокомъдрено Джейн.

— Предполагам, че е така, но тяхна ще си бъде грешката, ако си мислят отворителни неща. Така или иначе, днес можем да си изказваме мислите, защото те ще бъдат изпълнени само с красота. Всеки може да казва онова, което му идва на ум. Това е разговор. Тук има една малка пътека, която никога досега не съм виждала. Хайде да я изследваме.

Пътеката беше лъкатушна и толкова тясна, че момичетата вървяха в редица по едно и въпреки това клоните на елите докосваха лицата им. Под елите имаше цели възглавнички от кадифен мъх, а по-нататък, където дърветата ставаха по-малки и по-редки, земята избуяваше пищно в най-различни зелени растения.

— Колко много бегонии, така наречените слонски уши... — възкликна Дайана. — Ще си набера голям букет, толкова са хубави!

— Как може толкова прекрасни цветя да бъдат наричани с такива ужасни имена? — запита Присила.

— Защото онзи, който за първи път ги е наименоувал, или не е имал никакво въображение изобщо, или е имал прекалено голямо въображение — каза Анн. — О, момичета, вижте това!

„Това“ нещо беше едно плитко горско езерце в центъра на малка, открита горска полянка, където пътеката свършваше. По-късно през сезона то щеше да пресъхне и на негово място щяха да избуят буйни папратови стебла, но сега езерцето блестеше със спокойната си повърхност, кръгло като чиния и чисто като кристал. Един кръг от стройни, млади брезички го ограждаха, а малките папрати украсяваха като с ресни бреговете му.

— Колко е красиво! — възкликна Джейн.

— Хайде да потанцуваме около него като горски нимфи — извика Анн и пусна кошницата си, за да протегне ръце към приятелките си.

Но танцът не се оказа много успешен, защото земята беше мочурлива и галошите на Джейн се изхлузиха.

— Не можеш да бъдеш горска нимфа, ако носиш галоши — направи извода самата тя.

— Е, ние трябва да наименуваме това място, преди да го напуснем — каза Анн, съгласявайки се с неопровержимата логика на фактите. — Всеки ще предложи едно име и ще теглим жребий. Дайана?!

— Езерото на брежите — предложи бързо Дайана.

— Кристалното езеро — каза Джейн.

Анн, която бе застанала зад двете момичета, се вгледа в очите на Присила, внушавайки ѝ да не сгреша с някакво подобно име и Присила се издигна до равнището на внушението ѝ с: „Блестящото стъкло“. Изборът на самата Анн бе „Огледалото на феите“.

Имената бяха изписани върху ивици брезова кора с молива на учителката Джейн, който тя извади от джоба си и бяха поставени в шапката на Анн. След това Присила затвори очите си и изтегли едната от корите. „Кристалното езеро“, прочете Джейн триумфално и въпреки убеждението на Анн, че на езерцето беше изигран мръсен номер, не каза нищо.

Проправяйки си път през избуялите шубраци отвъд езерцето, момичетата излязоха в едно уединено местенце в задната част на пасището на мистър Сайлъс Слоун. На отсрещната му страна те попаднаха на излаза на една полянка, която се виждаше през клоните на дърветата и гласуваха идеята да изследват и нея. Изследването им бе възнаградено с поредица от приятни изненади. Първото нещо, което видяха, след като заобиколиха пасището на мистър Слоун и излязоха на открито, бе аркообразен свод, образуван от клоните на диви череши, потънали в цвят. Момичетата отметнаха шапките на гърбовете си и закичиха косите си с кадифените, пухкави цветове. След това полянката се изви под прав ъгъл и навлезе в смърчова горичка, която бе толкова гъста и тъмна, че момичетата вървяха в мрак като по здрач и не можеха да видят дори късче небе, нито лъч слънчева светлина.

— Това място се обитава от лоши горски духове — прошепна Анн. — Те са палави и жестоки, но не могат да ни навредят, защото не им се позволява да вършат никакво зло през пролетта. Един от тях надничаше към нас иззад онази стара и разкривена ела, и не видяхте

ли една тълпа от тях върху онази петниста голяма отровна гъба, край която минахме? Добрите феи винаги живеят на слънчеви места.

— Би ми се искало там да има наистина добри феи — каза Джейн. — Нямаше ли да е хубаво да имаме право на три желания... или дори на едно? Какво бихте си пожелали, момичета, ако имахте право на желание? Аз бих си пожелала да бъда богата, красива и умна.

— Аз — да бъда висока и стройна — каза Дайана.

— Аз — да бъда известна — каза Присила.

Анн си помисли за косата си и след миг пропъди мисълта като незаслужаваща внимание.

— Аз бих си пожелала винаги да е пролет, във всички сърца и през целия ни живот — каза тя.

— Но това — обади се Присила, — означава този свят да заприлича на небесата...

— Само на част от небесата. В другите части би могло да бъде лято и есен... да, и малко зима, разбира се. Мисля, че искам блестящи, снежни полета и бял скреж в небесата понякога. Нали, Джейн?

— Не зная — Джейн изпита затруднение в този миг.

Джейн беше добро момиче, ходеше редовно на църква, опитваше се съзнателно да живее съобразно професията си и вярваше във всичко, което преподаваше. Но, въпреки това, тя никога не беше си мислила за небесата повече, отколкото бе необходимо.

— Мини Мей ме запита онзи ден дали на небесата бихме могли да си носим новите дрехи всеки ден — засмя се Дайана.

— Не й ли каза, че бихме могли — запита Анн.

— За бога, не! Казах й, че там не бихме мислили изобщо за дрехи...

— О, аз съм сигурна, че ще мислим... малко — каза със сериозно изражение Анн. — Ще имаме много време за това в цялата тази вечност и няма да изпуснем по-важните неща. Мисля, че всички ние ще носим красиви дрехи... или предполагам, че по-правилно е да се каже одеяния. Бих искала да нося розово първите няколко века... дълго време ще мине, докато се уморя от него, сигурна съм. Наистина обичам розовото, а не мога да го нося в този свят.

Отвъд смърчовите полянката се спускаше надолу в слънчева широка равнина, където един дървен мост се извиваше над някакво поточе и момичетата навлязоха сред великолепно брезова горичка,

окъпана от слънцето. Тук въздухът беше като прозрачно старо вино, а листата — свежи и зелени, и земята около дърветата приличаше на мозайка от трептяща светлина. Откриха още диви черешки и една малка долинка, пълна с гъвкави ели, след това излязоха на хълма, който бе толкова стръмен, че момичетата останаха без дъх, докато го изкачваха, но когато достигнаха върха му и излязоха на откритото, видяха, че там ги очаква най-хубавата изненада.

Отвъд се простираше „задната мера“ на фермите, която достигаше до горната част на пътя за Кармоди. Точно пред тях, в едно обградено от брези и ели място, което бе открито от южната си страна, се намираше градина... или нещо, което някога бе било градина. Една полуразрушена каменна дига, обрасла с мъхове и трева, ограждаше тази градина. В източната ѝ страна имаше цяла редица черешови дървета, бели в короните като преспи сняг. Все още личаха следи от някакви стари пътеки и от една двойна леха от розови храсти се мярна пред очите им в средата на парцела, но останалата част от мястото представляваше равнина, отрупана с жълти и бели нарциси, които полюшваха на вятъра най-ефирните си и най-красиви цветове над тучната зелена трева.

— О, каква свършена красота! — извикаха три от момичетата.

Само Анн продължаваше да съзерцава гледката в красноречиво мълчание.

— Как, за бога, се е случило така, че тук някога е имало градина? — запита смаяна Присила.

— Може би това е градината на Хестър Грей — каза Дайана. — Чувала съм майка ми да говори за нея, но никога досега не бях я виждала и не съм предполагала, че може да съществува все още. Чувала ли си историята, Анн?

— Не, но името ми звучи познато.

— О, виждала си го в гробището. Тя е погребана в тъгъла край тополите. Виждала си онзи малък кафяв камък, на който са издълбани едни разтворени врати и е изписано: „В памет на Хестър Грей, двайсет и две годишна!“. Джордан Грей е погребан точно до нея, но над него няма камък. Чудно защо Марила не ти е разказала за това, Анн. Естествено, това се е случило преди трийсет години и всички са го забравили.

— Е, ако това е история, ние трябва да я знаем — каза Анн.

— Хайде да седнем тук долу, сред нарцисите и Дайана ще ни я разкаже. Хей, момичета, та те са стотици... покрили са всичко. Като че ли тази градина е постлана с килим от лунна и слънчева светлина. Това откритие си заслужава вниманието ни. Като си помисля само, че съм живяла на миля разстояние от това място цели шест години и никога досега не съм го виждала... Хайде, Дайана.

— Преди много години — започна Дайана — тази ферма принадлежала на стария мистър Дейвид Грей. Той не живеел в нея... той живеел там, където сега живее Сайлъс Слоун. Имал един син, Джордън. Отишъл Джордан една зима в Бостън на работа и докато бил там, се влюбил в едно момиче на име Хестър Мъри. Тя работела в магазин и мразела работата си. Била отгледана на село и винаги искала да се върне на село. Когато Джордан я помолил да се омъжи за него, тя му казала, че би се омъжила, ако той я отведе далече от Бостън, в някое тихо и спокойно място, където няма да вижда нищо друго, освен полята и дърветата. Така че той я довел в Ейвънли. Мисис Линд каза, че той бил поел страхотен риск като се оженил за една янки и това било така, защото Хестър била много крехка девойка и много лоша домакиня, но майка казва, че била много хубава и мила, и Джордан просто боготворял земята, по която тя стъпвала. Е, мистър Грей дал на Джордан тази ферма и той си построил малка къща тук, отзад, и Хестър живяла в нея цели четири години. Тя не излизала много и трудно някой можел да я види, освен майка ми и мисис Линд. Джордан ѝ направил тази градина, тя била луда по нея и прекарвала по-голямата част от времето си там. Не била много добра домакиня, но много обичала цветята и умеела да ги отглежда. А не след дълго се разболяла. Майка ми си мислела, че тя боледувала от белодробна туберкулоза още преди да дойде по тези места. Тя наистина никога не легнала на легло, но ставала все по-слаба и по-слаба от ден на ден. Джордан не можел да наеме никого да я гледа. Той самият се грижел за нея и майка ми казва, че бил толкова нежен и мил, колкото би могла да бъде и една жена. Всеки ден той я обвинявал в един шал и я отнасял в градината... и тя седяла там на една пейка напълно щастлива. Хората говорят, че тя карала Джордан да коленичи край нея всяка вечер и всяка сутрин, за да се моли с нея тя да умре навън в градината, когато му дойдело времето. И молбата ѝ била чута. Един ден Джордан я изнесъл на пейката, а след това набрал всичките рози в градината и ги

натрупал върху нея, а тя само му се усмихнала... и затворила очи... това е... — завърши Дайана тихо. — Това е краят.

— О, каква прочувствена история — въздъхна Анн, изтривайки сълзите от лицето си.

— Какво станало с Джордан? — запита Присила.

— Той продал фермата след смъртта на Хестър и се върнал в Бостън. Мистър Джейбиз Слоун купил фермата и изтеглил къщата до пътя. Джордан починал след десет години и тялото му било докарано у дома и погребано до тялото на Хестър.

— Не мога да разбера защо тя е искала да живее тук, далеч от всичко — каза Джейн.

— О, напълно разбирам това — каза Анн замислено. — Аз самата не бих го искала, въпреки че обичам полята и горите, защото обичам също и хората. Но мога да разбера какво е чувствала Хестър. Тя е била уморена до смърт от шума на големия град и от тълпите на хората, които постоянно са идвали и са си отивали, без да ѝ донесат нещо на самата нея. Тя просто е искала да избяга от всичко това и да живее в някое тихо, зелено, дружелюбно място, където е можела да си почине. И е получила онова, което е желала, нещо, което се случва на много малко хора, мисля аз. Тя е изживяла четири хубави години преди да умре... четири години на пълно щастие, така че би могло да ѝ се завижда, а не да се съжбява. Да затвориш очите си и да заспиш сред розите край човека, когото си обичала най-много на света... и да му се усмихнеш... о, аз мисля, че това е красиво!

— Тя е посадила онези черешови дървета, хей там — каза Дайана. — Тя споделила на майка, че никога няма да доживее да хапне от плодовете им, но искала да си мисли, че нещо, което тя е засадила, ще се роди и ще помогне на света да стане по-красив след смъртта ѝ.

— Радвам се, че хванахме по този път — каза Анн с блеснали от вълнение очи. — Това е моят нов рожден ден, нали знаете, и тази градина, и тази история са подарък за рождения ми ден. Казвала ли ти е майка ти как е изглеждала Хестър Грей, Дайана?

— Не... само това, че е била хубава...

— Много се радвам за това, защото мога да си представя как е изглеждала, без да се затруднявам от фактите. Аз мисля, че е била много слабичка и малка, с нежни къдрави тъмни коси и големи, мили, кротки кафяви очи, и с малко тъжно и бледо лице.

Момичетата оставиха кошниците си в градината на Хестър и прекараха остатъка от следобеда, лудувайки из горите и полята, които я заобикаляха и откриха много други хубави скрити местенца и полянки. Когато огладняха, обядваха на най-хубавото местенце... на стръмния бряг на ромолящото поточе, където белите брези се извисяваха над рехавата зелена трева. Момичетата насядаха на земята, сред корените на тревите и оцениха с достойнство деликатесите на Анн, дори и непоетичните сандвичи бяха високо оценени от искрения апетит, който беше изострен от свежия въздух и игрите, в които бяха лудували.

Анн бе донесла чаши и лимонада за гостите си, но нейното собствено питие бе студената вода от поточето, от което тя загреба с чашка, направена от брезова кора. В чашката имаше пролуки и водата миришеше на пръст, както миришеха всички пролетни води, но Анн си помисли, че за случая подобава повече да се пие чиста и естествена вода, отколкото лимонада.

— Погледни, виждали ли сте такава поема? — извика тя в един миг и посочи с ръка.

— Къде? — Джейн и Дайана се вгледаха в същата посока, като че ли очакваха да видят Руническите рими сред брезовите дървета.

— Там... долу, в ручея... онзи стар зеления сал мъхест дънер, който е заят от водата и върху него се образуват тези гладки вълнички, които изглеждат сресани с гребен... и онзи самотен слънчев лъч, който пада направо точно върху него, там долу... във водата... О, това е най-красивата поема, която някога съм виждала.

— По-добре да я нарека картина — каза Джейн. — Една поема, това са редове и стихове...

— О, скъпа моя, не — поклати главата си Анн, на която бе положила пухкавия венец от диви череши. — Редовете и стиховете са само външното облекло на поемата и са точно това, което са твоите панделки и джуфки за самата тебе, Джейн. Истинската поема е душата в тях... и това красиво нещо хей там е душата на една ненаписана поема. Не всеки ден човек може да види душата... на поема.

— Аз се чудя какво е това душа... душата на човек... как изглежда — каза замечтано Присила.

— Мисля, че като тази — отговори ѝ Анн, посочвайки към блестящата слънчева светлина, която се процеждаше през клоните на

брезите. — Само че с форма и черти, разбира се. Обичам да си представям, че душите са изградени от светлина. А някои са примесени с розови багрила и тръпки... други пък присвяткват нежно като лунна светлина над морето... а трети са бледи и прозрачни като утринна мъгла...

— Четох някъде веднъж, че душите са като цветята — каза Присила.

— В такъв случай твоята душа е една градина от нарциси — каза Анн, — а душата на Дайана е като червена... червена роза. Душата на Джейн е ябълков цвят, розов, здравословен и сладък...

— А твоята е бяла виолетка с пурпурни ивици в сърцевината — довърши сравненията Присила.

Джейн прошепна на Дайана, че наистина не може да разбере за какво говорят всички и я запита дали тя самата наистина го разбира.

Момичетата се върнаха, огрени от светлината на един мек и спокоен златен залез, кошниците им бяха пълни с цветовете на нарцисите от градината на Хестър, някои от които Анн отнесе на следващия ден в гробището и ги положи на гроба на Хестър. Певците червеношийки просвирваха откъм елите и жабите пропяваха откъм мочурищата. Всички езерца и поточета сред хълмовете бяха обрамчени от светлина на топази и смарагди тази привечер.

— Е, в края на краищата прекарахме един вълшебен ден — каза Дайана, изглежда тя не бе очаквала това да ѝ се случи, когато тръгваха сутринта.

— Това беше един наистина златен ден — каза Присила.

— Аз самата наистина съм ужасно влюбена в дърветата — каза Джейн.

Анн не каза нищо. Тя се бе загледала в небесната далечина на изток и си мислеше за малката Хестър Грей.

ГЛАВА ЧЕТИРИНАДЕСЕТА

ПРЕОДОЛЯНА ОПАСНОСТ

По пътя от пощата за вкъщи в един петъчен ден към Анн се присъедини мисис Линд, която, както обикновено, се беше нагърбила с грижите по църквата и общината.

— Току-що бях в дома на Тимоти Котън, за да видя дали бих могла да взема Алис Луис, за да ми помага няколко дни — каза тя. — Миналата седмица тя ми помогна, въпреки че е доста мудничка. По-добре тя да ми помага, отколкото никой друг. Но е болна и не може да дойде. Тимоти си седи там и също кашля и се оплаква. Той умира от десет години и ще продължава да умира още десет години. Този тип хора не могат дори да умрат и не могат да се справят с каквото и да било... не ги бива за нищо, дори да се разболеят така, че болестта да ги довърши. Те се ужасно некадърно семейство и какво ще излезе от тях, не знам — вероятно Провидението ще покаже.

Мисис Линд въздъхна, тя като че ли се съмняваше в това доколко Провидението съзнаваше всичките тези работи.

— Марила ходи да си прегледа очите отново във вторник, нали? Какво каза специалистът за очите ѝ? — запита тя.

— Беше много доволен — оживи се Анн. — Каза, че има голямо подобрение на очите и мисли, че опасността да загуби зрението си е напълно отминала. Но каза още, че тя не трябва никога да чете дълго или да се занимава отново с ръкоделие. Как върви подготовката за твоя предстоящ базар?

Дамското общество за взаимопомощ подготвяше панаир и тържествена вечеря и мисис Линд беше начело в това начинание.

— Много добре... тъкмо се сетих. Мисис Алън мисли, че ще бъде хубаво да подготвим павилион, да направим нещо като една от едновременните кухни и да сервираме вечеря от печен фасул, понички, кейк и така нататък. Събираме стари прибори отвсякъде. Мисис Саймън Флетчър ще ни даде сърмените си черги, а мисис Мери Леви някои стари столове, лелята на Мери Шоу ще ни даде бюфета си

със стъклените вратички. Предполагам, че Марила ще ни даде нейните медни свещници... Имаме нужда и от много стари чинии. Мисис Алън има намерение да се сдобием с един истински син старовремски поднос, с изрисувани по него плачещи върби, ако можем да намерим някъде такъв, де. Но никой в Ейвънли като че ли няма подобен. Знаеш ли, откъде можем да се сдобием с такъв поднос?

— Мис Джоузефин Бари има такъв. Ще ѝ пиша и ще я запитам дали не би ни го отстъпила за случая — каза Анн.

— Е, бих желала да успееш. Предполагам, че вечерята ще бъде след четиринайсет дни. Чичо Ейби Андрюс предвещава дъжд и бури по това време, което е доста добър знак, че ще имаме хубаво време.

За споменатия „Чичо Ейб“ би трябвало да се каже, че беше от онези пророци, които се ползваха с малък авторитет в родното си място. За него се говореше винаги като на шега, защото малко от предсказанията му се бяха сбъднали. Мистър Илайша Райт, който живееше с впечатлението, че самият той е местен мъдрец, често казваше, че никой в Ейвънли не си е мислил да поглежда във всекидневниците на Шарлоттаун, за да види какво ще бъде времето. Не, хората просто питаха Чичо Ейб какво ще бъде времето утре и очакваха точно обратното. Без да обръща внимание на подигравките, Чичо Ейб продължаваше да вещае.

— Ние трябва да проведем панаира, преди да започнат изборите — продължи мисис Линд, — защото кандидатите сигурно ще дойдат и ще похарчат много пари. Торите ще хвърлят бакшиши наляво и надясно, така че трябва да им се даде възможността да си похарчат парите веднъж честно.

Анн бе запалена поддръжница на Консервативната пария от лоялност към паметта на Матю, но не каза нищо. Тя бе достатъчно благоразумна да позволи на мисис Линд сама да навлезе в политиката.

Анн носеше писмо, адресирано до Марила, чието клеймо бе ударено в Британска Колумбия.

— Вероятно е за децата от чичото — каза тя възторжено, когато се прибра у дома. — О, Марила, чудя се какво ли говори той за тях.

— Най-добре е да го отвориш и да видиш — каза кратко Марила. Внимателният наблюдател би си помислил, че също е възбудена, но тя по-скоро би предпочела да умре, отколкото да покаже това.

Анн разкъса плика и хвърли един поглед върху някак си разхвърляното и лошо написано писмо.

— Той пише, че не може да вземе децата тази пролет... бил е болен през по-голямата част от зимата и женитбата му била отложена. Искане да узнае дали ние можем да ги задържим до есента, когато ще се опита да ги вземе. Ние ще ги задържим, разбира се, нали, Марила?

— Не виждам какво друго ни остава да направим — каза Марила доста мрачно, въпреки че сама изпита тайно облекчение. — Кой знае защо те вече не ни доставят толкова неприятности сега, колкото в началото... пък и ние свикнахме с тях. Дейви се е поправил много...

— Неговите обноски наистина са много по-добри — каза предпазливо Анн, като че ли тя не беше много подготвена да каже нещо повече за възпитанието на момчето.

Анн се бе прибрала от училището у дома предишната вечер и откри, че Марила я няма, бе отишла на нейната среща на жените в Обществото за взаимопомощ. Дора бе заспала на кухненската кушетка, а Дейви в килера до кухнята, блажено се тъпчеше със съдържанието на прочутия буркан с конфитюр от жълти сливи, с който Марила се гордееше. „Приятелчето буркан“ Дейви наричаше конфитюра, който му беше забранено да докосва. Той изглеждаше доста гузен, когато Анн се нахвърли върху му и го измъкна от килера.

— Дейви Кийт, не знаеш ли, че е много лошо от твоя страна да ядеш от този буркан, след като ти е казано никога да не се докосваш до нищо в този килер?

— Знам, че не е хубаво — призна Дейви с недоволство, — но конфитюрът е ужасно вкусен, Анн. Просто надникнах в него и той изглеждаше толкова вкусен, че си помислих просто да го опитам. Бръкнах с пръст... — Анн въздъхна — и си облизах пръста. И то се оказа много по-вкусен, отколкото дори си бях мислил, че ще е и тогава взех една лъжица и се залових с него...

Анн му изнесе една доста сериозна лекция за греха от кражбата на буркани със сливи, че Дейви получи угризения и обеща, обсипвайки я с целувки на разкаяние, да не прави никога отново така.

— Във всеки случай, на небето ще има много буркани, това е цяло удоволствие — каза самодоволно той.

Анн потуши усмивката си с усилие.

— Вероятно ще има, ако ние искаме това... — каза тя. — Но какво те кара да мислиш така?

— Е, така е в катехизиса — каза Дейви.

— О, не, в катехизиса няма нищо такова, Дейви.

— Но аз ти казвам, че има — настоя Дейви. — Имаше го във въпроса, който Марила ми преподаде последната събота. „Защо трябва да обичаме Бог?“, казано е: „Защото той прави конфитюри^[1] и ни спасява.“ Конфитюр е просто свещената дума за буркан...

— Трябва да пийна малко вода — каза припряно Анн.

Отне ѝ доста време, докато възвърне самообладанието си и обясни на Дейви, че една запетайка, поставена в катехизиса пред думата променя до голяма степен значението ѝ.

— Е, и аз си мислех, че е прекалено хубаво, за да е истина — каза най-накрая Дейви и въздъхна, убеден в разочарованието си. — И освен това... аз не виждам кога ТОЙ намира време, за да пълни буркани, след като неделният ден е безкраен, както се казва в химна. Не вярвам да ми се ходи в небесата. Там изобщо ли няма съботи, Анн?

— Да, има съботи и всички други красиви дни. И всеки ден в небесата ще бъде по-красив от предхождащия го, Дейви — увери го Анн, която беше доста доволна от факта, че Марила я нямаше у дома, защото би се ужасила от случилото се. Марила, то не е и необходимо да се казва, но все пак... отглеждаше близнаците съобразно златните стари канони на теологията и не одобряваше всички онези въображаеми размишления. Дейви и Дора научаваха по един химн, един въпрос от катехизиса и два стиха от Библията всяка неделя. Дора учеше кротко и рецитираше като малка машинка и вероятно като такава малка машинка и проумяваше смисъла на заученото. Дейви напротив, беше много любопитен и често задаваше въпроси, които караха Марила да тръпне за целостта на вярата си.

— Честър Слоун казва, че ние няма да правим нищо на небето, а само ще се разхождаме в бели роби, ще играем или ще свирим на арфа. Той казва също, че се надява да не му се наложи да отиде на небето дотогава, докато не остарее е, защото може би тогава той ще го хареса повече. Той мисли, че ще бъде ужасно да носиш роба и аз също мисля така. Защо хората ангели не могат да носят панталони, Анн? Честър Слоун се интересува от тези неща, защото техните искат да го направят проповедник. Той е решил да стане проповедник, защото

баба му е оставила пари, с които да го изпратят в колеж и той не може да ги получи, ако не стане проповедник. Баба му мисли, че проповедник е нещо много уважавано в едно семейство. Честър казва, че той няма нищо против... въпреки че би искал да стане ковач, но му се ще да се забавлява много, преди да е започнал да става проповедник, защото предполага, че след това няма да може. Аз няма да ставам проповедник. Аз ще ставам магазинер, като мистър Блеър и ще имам цели купища бонбони и банани. Но бих предпочел да отида в онези небеса, за които ти ми говориш, ако ми разрешат да свиря на устна хармоничка, вместо на арфа. Предполагаш ли, че ще ми разрешат?

— Да, мисля, че ще ти разрешат, ако ти искаш — беше всичко, което Анн вярваше, че може да се каже в този случай.

Обществото на Подобрителите се събра в дома на мистър Хармън Андрюс тази вечер, присъствието на всички бе задължително, предвид на въпросите, които предстояха да бъдат обсъждани. Обществото процъфтяваше и вече беше извършило чудеса. Рано през пролетта мистър Мейджър Сиенсър беше изпълнил своето обещание и бе отъпкал, нивелирал и засял целия път пред фермата си. Дюзина други мъже, някои от които просто не искаха да позволят на Спенсър да мине с едни гърди пред тях и, подтикнати да се раздвижат от Подобрителите в собствените си домакинства, бяха последвали неговия пример. Резултатът беше една дълга ивица от кадифено гладки чимове там, където преди време избуяваха само неприятни за окото шубраци и храсти. Лицевите страни на фермерските сгради, които не бяха оправени, изглеждаха толкова зле, за разлика от техните собственици, които тайничко изпитваха срам, когато им идваше на ум какво биха могли да направят през следващата пролет. Триъгълното парче земя между пресечките, вече беше изчистено и посадено, а лехата с герании на Анн, опазена от нахалството на някоя крава мародер, вече беше избуяла в центъра ѝ.

Общо взето Подобрителите мислеха, че биха могли да се справят още по-добре, макар и мистър Леви Баултър, който бе посетен от един грижливо подбран комитет във връзка с фермата му, която се намираше в горния край на селището, да бе им заявил безцеремонно, че нямало да се разправя с нея.

По време на тази специална среща те възнамеряваха да напишат една петиция до училищните настоятели, в която смирено да помолят за ограда, която да отдели двора на училището от останалото пространство, планирано бе също да се обсъди засаждането на няколко декоративни дървета край църквата, ако фондовете на Обществото позволяха това, както самата Анна каза, нямаше защо да започват друга подписка, след като сградата на залата си остана боядисана в синьо. Членовете се събраха в гостната на семейство Андрюс и Джейн вече беше на крака, за да открие срещата на Комитета, на която трябваше да се изнесе доклад за цената на споменатите вече декоративни дървета, когато Гърти Пай се втурна с прическа тип мадам Помпадур и както винаги наперена до край. Гърти имаше противния навик да закъснява винаги: „За да направи появяването си по-величествено!“ — казваха злословниците.

Появата на Гърти в този момент наистина беше поразителна, защото тя се спря драматично в средата на стаята, вдигна ръцете си във въздуха, завъртя очи и възкликна:

— Току-що чух нещо съвършено ужасно! И какво мислите? Мистър Джадсън Паркър ще даде под наем цялата ограда край пътя на фермата си на една патентна медицинска компания, за да я изрисуват с реклами.

За първи път в живота си Гърти Пай предизвика такова вълнение със сензацията си, каквото желаше. Ако тя беше хвърлила бомба сред равнодушните Подобрители, едва ли щеше да предизвика по-голямо вълнение.

— Това не може да е истина — заяви категорично Анна.

— Така казах и аз, когато го чух за първи път, ще знаеш — отбеляза Гърти, която се забавляваше във висша степен. — Казах, че не може да бъде истина, че Джадсън Паркър не би имал сърце да направи това, ще знаеш... Но татко го срещнал този следобед и го запитал за това и онзи потвърдил, че е истина. Просто си представете! Неговата ферма е от страната на пътя, който води за Нюбридж и колко съвършено ужасно ще изглежда той с тези реклами за хапчета и гипсове по цялото си протежение, нали съзнавате?

Подобрителите наистина съзнаваха всичко много добре. Дори и най-слабото въображение можеше да си представи какъв гротесков ефект ще има дългата половин миля ограда, украсена с такава една

реклама. Всички мисли за църквата и училищната ограда изчезнаха пред тази нова опасност. Правилата за вежливост и наредбите бяха забравени и Анн, която беше изпаднала в отчаяние, се опита да опази тишината. Всички бяха заговорили в един глас внезапно и врявата заплашваше да се усили.

— О, хайде да запазим спокойствие — замоли се Анн, която беше по-възбудена от всички останали. — И да се опитаме да измислим някакъв начин, по който да предотвратим това.

— Не зная как ще го предотвратиш — възкликна Джейн с горчивина в гласа. — Всеки знае какъв е Джадсън Паркър. Той би направил всичко за пари. Няма и искрица обществен дух и каквото и да било чувство за красота.

Перспективата изглеждаше твърде обезкуражителна. Джадсън Паркър и неговата сестра бяха единствените Паркър в Ейвънли, така че никакви средства за постигане на целта не можеха да бъдат приложени по фамилна линия. Марта Паркър бе лейди на пределна възраст, която не одобряваше младите хора и особено пък Подобрителите. Джадсън бе общителен, гладко изразяващ се мъж, така унифицирано добре възпитан и любезен, че беше чудно защо имаше толкова малко приятели. Вероятно той бе надхитрял партньорите си в много сделки... нещо, което рядко можеше да създаде добър авторитет. Имаше репутацията на „хитър“ и общото мнение беше, че няма „много принципи“.

— Ако Джадсън Паркър има шанс да „спечели честно пени“, както сам казва, той никога няма да го загуби — заяви Фред Райт.

— Някой сред нас няма ли влияние над него? — запита отчаяно Анн.

— Той посещава Луиза Спенсър в Уайт Сандс — обади се Гари Слоун. — Вероятно тя би могла да го склони да не си дава оградата под наем.

— Не и тя — каза остро Гилбърт. — Познавам Луиза Спенсър добре. Тя не вярва в нашето движение, но вярва в доларите и центовете. Тя по-скоро ще подтикне Джадсън, отколкото да го разубеди.

— Единственото нещо, което може да се направи, е да насрочим среща на Комитета, да го изчакаме и да протестираме — каза Джулия Бел. — И трябва да изпратите момичета, защото той ще бъде твърде

официален с момчетата, но аз няма да отида, така че никой няма защо да ме предлага.

— По-добре Анн да отиде сама — каза Оливър Слоун. — Тя може да говори с Джадсън така, както никой друг.

Анн протестира. Тя искаше да отиде и наистина да говори, но около нея трябваше да има други младежи, за „морална поддръжка“. Дайана и Джейн бяха назначени да я подпомогнат морално и Подобрителите се разпръснаха, жужукайки като разгневени пчели от искрата на новината. Анн бе толкова разтревожена, че не можа да заспи почти до сутринта, а след това започна да сънува, че съветниците бяха поставили ограда около училищния двор и бяха написали с боя върху нея: „Три пурпурни хапчета“.

Комитетът изчака Джадсън Паркър през следващия следобед. Анн красноречиво пледира срещу неговото нечестно намерение и Джейн и Дайана я подпомогнаха морално и войнствено.

Джадсън бе любезен, учтив, ласкателен, направи им няколко комплимента за красотата на слънчогледите и наистина не му беше приятно да отпрати такива очарователни млади дами, но бизнесът си е бизнес, той не можеше да си позволи чувствата да застанат на пътя му в тези трудни времена.

— Но аз ще ви кажа какво ще направя — каза той и някаква светлинка проблесна в светлите му очи. — Ще кажа на агента, че той трябва да използва само хубави, приятни цветове... червени и жълти, и така нататък. Ще му кажа, че трябва да боядиса рекламите непременно в синьо.

Победеният комитет отстъпи, обладан от съвсем неиздържани в духа на закона мисли, които в никакъв случай не можеха да бъдат изказани.

— Ние направихме всичко, което можахме и просто трябва да оставим другото в ръцете на Провидението — каза Джейн, имитирайки тона и маниерите на мисис Линд.

— Мисля си дали мистър Алън не може да направи нещо — замисли се Дайана.

Анн поклати глава:

— Не, няма смисъл да тревожим мистър Алън, особено сега, когато бебето е толкова болно. Джадсън би се измъкнал от него така гладко, както и от нас се измъкна, въпреки че ходи на църква всеки

божи ден. Това е просто така, защото бащата на Луиза Спенсър е по-възрастен и много удобен за обработка по отношение на неща от подобен род.

— Джадсън Паркър е единственият човек в Ейвънли, който е сънувал оградите си, дадени под наем — каза с възмущение Джейн. — Дори Леви Баултър или Лоренцо Уайт няма да прибегнат до това, каквито и ции да са. Те много повече уважават общественото мнение.

Общественото мнение наистина се отрази зле на Джадсън Паркър, когато фактите излязоха наяве, но това не промени с нищо нещата. Джадсън се подсмихна на себе си и устоя на вълната, а Подобрителите се опитваха да се помирят с перспективата, че ще видят най-хубавата част от пътя към Нюбридж облепена с рекламите, когато Анн се надигна в един миг кротко по време на избора за председател, за да докладва на комитета по време на следващата сбирка на Обществото, че мистър Джадсън Паркър я е упълномощил да информира Обществото, че той няма да дава оградите си под наем на медицинската компания.

Джейн и Дайана гледаха така, като че ли им беше много трудно да повярват на ушите си. Вежливият етикет, който обикновено бе поддържан стриктно в Обществото на Подобрителите, им забраняваше да си позволяват изблици на любопитство, но след като Обществото приключи работата си, Анн беше обсадена и всички искаха обяснения от нея. Тя не можеше да даде никакво обяснение, защото Джадсън Паркър я беше застигнал на пътя предишната сутрин и ѝ бе казал, че е решил да отстъпи пред Обществото на Подобрителите и пред неговото решение да се бори против патентните медицински реклами. Това беше всичко, което Анн можеше да каже, по-късно тези думи си останаха единствената истина, но когато Джейн Андрюс по пътя за дома си, довери на Оливър Слоун твърдото си убеждение, че зад мистериозната сърдечна промяна на Джадсън Паркър се крие нещо много повече, отколкото Анн Шърли бе разкрила, тя също каза истината.

Анн беше ходила надолу при старата мисис Ървинг, която живееше на пътя край брега, предишната сутрин и се беше прибрала у дома по пряката пътека, която я изведе първо над нивята в подножието край брега, а след това през брезовата горичка, намираща се под

фермата на семейството на Робърт Диксън, това беше една малка пътечка, която се отбиваше от главния път точно над Езерото на Блестящата Вода, което хората без всякакво въображение наричаха Локвата на Бари.

Двама мъже седяха в кабриолета си и се движеха от едната страна на пътя, точно до мястото, от което се отбиваше пътеката. Единият бе Джадсън Паркър, другият — Джери Коркоран, един човек от Нюбридж, за когото мисис Линд би казала с красноречиви изрази, че никога не било възможно да му се лепне никаква сянка на позор. Той бе агент, който представяше земеделски сечива и бе известен в областта на политиката. Имаше пръст — някои хора говореха — всичките му пръсти във всеки скалъпен политически пай; и понеже Канада беше в навечерието на големите си избори, Джери Коркоран беше зает от много седмици насам, защото обхождаше страната в интерес на кандидата на собствената си партия. Точно когато Анн се появи изпод надвисналите над пътеката брезови клони, тя чу Коркоран да казва:

— Ако ще гласуваш за Еймсбъри, Паркър... е, аз имам една забележка относно този чифт брани, който ти получи през пролетта. Предполагам, че няма да имаш нищо против да ги върнеш обратно, а?

— Ние... ще... след като поставяш нещата по този начин — усмихна се Джадсън. — Смятам, че всъщност бих могъл да го направя. Човек трябва да следва интересите си в тези тежки времена...

И двамата видяха Анн в този миг и разговорът им внезапно прекъсна. Анн ги поздрави хладно и продължи по пътя си, леко повдигнала брадичката си малко по-високо от обикновено.

Скоро Джадсън Паркър я застигна.

— Ще се качиш ли, Анн? — запита я любезно той.

— Благодаря ви, не — каза Анн също любезно, но с тънка нотка на презрение в гласа, която успя да прободне дори не особено чувствителното съзнание на Джадсън Паркър. Лицето му почервения и той размаха юздите яростно, но в следващата секунда благоразумието надделя и той спря. Изглежда с тежък поглед Анн, която крачеше с твърда крачка, загледана право пред себе си. Беше ли чула тя категоричното предложение на Коркоран и това, че той самият го прие? Дяволите го взели този Коркоран! Ако той не внимава какво говори, би си навлякъл големи неприятности. И проклетите учителки с

червените шапчици, които имаха навика да изскачат от гората, където изобщо не им беше мястото. Ако Анн беше чула, (а на Джадсън Паркър му се струваше, че е така и с тази преценка излъга сам себе си, както обикновено се случваше с такива хора като него), тя вероятно щеше да го разкаже нашир и надлъж. И въпреки че Джадсън Паркър не беше човек, който много се съобразяваше с общественото мнение, той сметна за отвратително хората да го знаят като човек, който приема подкупи. Ако този слух стигнеше до ушите на Исаак Спенсър, това означаваше сбогом завинаги на надеждата да спечели Луиза Джейн с нейните приятни перспективи като наследница на заможен фермер. Джадсън Паркър знаеше, че мистър Спенсър го гледа някак си подозрително, затова не можеше да си позволи да поеме никакви рискове.

— Хей, Анн, очаквах да те срещна, за да разговаряме по въпроса, който обсъждахме онзи ден. Реших да не давам оградата си на онази компания в края на краищата. Общество, което има цел като вашата, трябва да бъде окуражено.

Анн не промени почти нищо в походката си:

— Благодаря ви — само каза тя.

— И... и... и ти не трябва да споменаващ нищо за този мой малък разговор с Джери.

— Не възнамерявам да го споменавам изобщо — каза Анн хладно, защото тя по-скоро бе готова да види всяка ограда в Ейвънли налепенa с реклами, отколкото да сключи сделка с един такъв човек, който би продал гласа си при изборите.

— Точно така... точно така — съгласи се Джадсън, въобразявайки се, че двамата се разбраха добре. — Аз и не предполагах, че ще го направиш. Разбира се, само будалках Джери... той си мисли, че е най-големият хубавец и че е най-умният. Не възнамерявам да гласувам за Еймсбъри. Ще гласувам за Грант, както винаги съм правил... ти ще се увериш в това, когато свършат изборите. Просто подведох Джери, за да видя дали самият той ще се въвлече в играта. А с оградата вече е решено... можеш да кажеш на Подобрителите това.

— Всички типове хора трябва да изграждат света, това го чувам често, но си мисля, че на някои трябва да се отказва тази привилегия — каза Анн пред собственото си отражение в огледалото в източната

мансарда същата вечер. — Не бих споменала отвратителното нещо дори на една душа изобщо, така че моята съвест е чиста при тази равностметка. Аз наистина не зная на кого или на какво да благодаря за това. Не съм направила нищо, за да се случи това и е трудно да се повярва, че Провидението понякога работи чрез онзи тип политически мъже от рода на Джадсън Паркър и Джери Коркоран.

---

[1] Непреводима игра на думи — *prekery*, освен закриля, запазва, означава и конфитюр, сладко — Б.пр. ↑

ГЛАВА ПЕТНАДЕСЕТА

НАЧАЛОТО НА ВАКАНЦИЯТА

Анн погледна към вратата на училището в тихата, жълтеникава вечер, когато ветровете мъркаха в смърчовете около игрището и сенките се издължаваха лениво в края на горичката. Тя пусна ключа в джоба си с въздишка на задоволство. Учебната година беше свършила, тя беше наета и за следващата, а по лицата на всички беше прочела искрено задоволство... само мистър Хармън Андрюс ѝ каза, че трябва да използва каиша по-често и двата прекрасни месеца напълно заслужена ваканция я привличаха неудържимо. Анн се почувства в дружески отношения със света и със самата себе си, докато вървеше надолу по хълма с кошница, пълна с цветя. Анн никога не бе пропускала да отиде на гроба на Матю и да положи цветя. Всеки друг в Ейвънли, с изключение на Марила, вече бе забравил напълно тихия, незабележим Матю Кътбърт, но неговият образ все още беше жив в сърцето на Анн и винаги щеше да бъде така. Тя не можеше никога да забрави милия старец, който пръв се бе обърнал към нея с любов и симпатия, за които нейното гладно детство беше жадувало.

В подножието на хълма едно момче седеше на оградата в сенките на смърчовете... едно момче с големи, мечтателни очи и красиво, чувствително лице. То се извърна и се приближи до Анн, усмихвайки се, но по лицето му все още личаха следите от сълзи.

— Мислех, че трябва да ви изчакам, учителко, защото знам, че ще отидете на гробищата — каза момчето, мушкайки ръката си в нейните ръце. — Аз също отивам там... Нося този букет от герании, за да ги поставя на гроба на дядо ми Ървинг. И вижте, аз ще поставя този букет от бели рози край гроба на дядо в памет на моята мъничка майка... защото не мога да отида до нейния гроб. Но мислите ли, че тя ще разбере това?!

— Да, мисля, че ще го разбере, Пол.

— Виждате ли, учителко, изминаха точно три години, откакто моята бедна майка умря. Това е толкова много, много време, но ме

боли толкова, колкото и преди... и тя ми липсва както преди...

Гласът на Пол се разтрепери и устните му потръпнаха. Той сведе поглед към розите си, надявайки се, че учителката няма да забележи сълзите в очите му.

— И все пак — каза Анна много нежно, — ти не трябва да искаш болката да спре... ти не трябва да искаш да забравиш своята майка, дори да можеше...

— Не, разбира се, не бих могъл, точно така чувствам и аз нещата. Вие сте толкова добра и разбирате всичко, учителко. Никой друг не разбира толкова добре... дори баба ми, въпреки че тя е добра с мене. Татко ме разбира много добре, но все още аз не мога да говоря много с него за майка, защото той се разстройва ужасно от това. Когато той постави ръка на лицето си, аз винаги знам, че е време да спра. Бедният татко, той сигурно е ужасно самотен без мене, но ти разбираш, учителко, той сега си няма никого, освен икономката, при това си мисли, че икономките не са добри във възпитанието на децата, особено когато на него му се налага да отсъства от къщи по работа. Бабите са по-добри, те са след майките. Някой ден, когато порасна, аз ще се върна при татко и никога няма да се разделим с него отново.

Пол беше говорил толкова много на Анна за майка си и баща си, че тя доби чувството, че познава тези хора. Помисли си, че неговата майка сигурно е приличала много на самия Пол по характер и по външен вид, представяше си, че Стивън Ървинг е човек достолепен, дълбокомислен и нежен по природа, качества, които той прикрива добросъвестно от света.

— Татко не е човек, с когото може да се поддържа познанство — бе казал веднъж Пол. — Никога не можах да се сближа с него преди майка ми да умре. Но той е великолепен, когато го опознаеш. Най-много него обичам на този свят, след това баба ми, а след това теб, учителко. Бих те обичал на второ място след баща ми, ако не беше мой дълг да обичам баба ми Ървинг повече, защото тя прави толкова много неща за мене. Ти знаеш, учителко. Бих искал обаче тя да оставя лампата ми да свети по-дълго в стаята, докато не заспя. Тя я взима веднага, щом като ме сложи в леглото, защото, според нейните думи, не трябва да стана страхливец. Аз не се страхувам, но бих предпочел да ми е светло. Моята бедна майка винаги седеше край мене и ми

държеше ръката, докато заспя. Мисля, че ме е разглезила. Майките така правят понякога, нали знаеш...

Не, Анн не знаеше това, въпреки че можеше да си го представи. Тя си помисли за своята „бедна майка“, майката, за която винаги бе мислила, че е била „свършена хубавица“ и която бе умряла преди много време и бе погребана край своя съпруг, почти момче, в този далечен и непосещаван гроб. Анн не можеше да си спомни майка си и по тази причина почти завиждаше на Пол.

— Моят рожден ден е следващата седмица — каза Пол, докато двамата вървяха нагоре по пътя към червения хълм, който се припичаше на юнското слънце, — а баща ми писа, че ми изпраща нещо, за което той мисли, че аз ще харесам повече от всичко друго, което би могъл да ми изпрати. Мисля, че то вече е пристигнало, защото баба ми го пази в чекмеджето на библиотеката заключено и че това е нещо ново. А когато аз я запитах защо, тя само погледна загадъчно и каза, че малките момчета не трябва да бъдат толкова любопитни. Много е вълнуващо да имаш рожден ден, нали? Аз ще стана на единайсет години. Никога няма да кажеш, че съм на единайсет години, когато ме погледнеш, нали? Баба твърди, че аз съм много малък за моята възраст и това е така, защото аз не ям достатъчно каша. Правя каквото мога, но баба ми поднася такива препълнени чинии... не обвинявам баба ми в нищо, трябва да знаеш това. Дори след като ти и аз водихме онзи разговор за молитвите, когато си отивахме у дома от неделното училище онзи ден, учителко... когато ти каза, че ние трябва да се молим, за да изкупим всичките си недостатъци... аз се молих всяка нощ Бог да ми даде цялата си благословия, за да мога да изяждам цялата каша по време на закуските сутрин. Но никога не можах да постигна това до сега; дали имам толкова малко от божията благословия или кашата е прекалено много, наистина не мога да разбера. Баба казва, че баща ми е пораснал от кашата и тя сигурно на него му е помогнала, ти трябва да видиш какви широки рамене има той. Но понякога... — Пол въздъхна и се замисли в края на думите си. — Аз наистина мисля, че кашата ще е моята смърт...

Анн си позволи да се усмихне в мига, в който видя, че Пол не гледа към нея. Всички в Ейвънли знаеха, че старата мисис Ървинг отглеждаше своя внук със старомодните представи за хранене и морал.

— Да се надяваме, че това няма да е така, скъпи — извика му весело тя. — Как се справят твоите хора от скалата? По-големият близък все още ли продължава да се държи добре?

— Той трябва да го прави — каза с категоричен тон Пол. — Знае, че няма да дружа с него, ако не се държи добре. Мисля, че той наистина е пълен с пороци...

— Разкрила ли е Нора Златната Лейди вече?

— Не, но предполагам, че подозира за нейното съществуване. Почти съм сигурен, че ме наблюдаваше последния път, когато влязох в пещерата. Нямам нищо против тя да разбере... Аз само заради самата нея не искам тя да... така че нейните чувства да не бъдат наранени. Но ако тя се е решила да нарани чувствата си, нищо не може да се направи.

— Ако аз дойда на брега някоя нощ с тебе, мислиш ли, че също бих могла да видя твоите скални хора?

Пол поклати мрачно глава:

— Не, не мисля, че би могла да видиш моите скални хора. Аз съм единственият човек, който може да ги види. Но ти би могла да видиш твоите собствени скални хора. Ти си от този тип, който може да го направи. Ние и двамата с тебе сме от този тип. Ти знаеш това, учителко — добави Пол и сграбчи дружески ръката ѝ. — Не е ли чудесно да си от този тип, учителко?

— Великолепно е — съгласи се Анн и сивите ѝ очи присветнаха, когато тя погледна към блестящите сини очи на момчето. Анн и Пол знаеха „Какво прекрасно царство пред взира се открива...“ и двамата знаеха пътя до тази щастлива страна. Там розата на радостта цъфти вечно край долината и поточето, облаците никога не затъмняват слънчевото небе, медните камбани никога не нарушават с дрънченето си мелодията и е пълно със сродни души. Познанието за географията на тази земя „на изток от слънцето, на запад от луната“... е безценно знание и не може да се купи на нито един пазар. То трябва да бъде дар от добрите феи по рождение и годините не могат никога да ти помогнат да ги срещнеш или да ти ги отнемат... По-добре е да притежаваш този дар, живеейки в мансардна стая, отколкото да бъдеш жител на дворци, без да го притежаваш.

Гробището в Ейвънли беше потънало в самотата на избуялата трева както винаги. Естествено, Подобрителите му бяха хвърлили око

и Присила Грант бе проучила писанията за гробищата преди Обществото да се събере на последната си среща. В близко бъдеще Подобрителите имаха намерение да заместят потъналата в лишеи стара табела-указател с една нова, чиста и завързана на жица, да окосят тревата и да вдигнат падналите надгробни плочи.

Анн постави цветята, които бе донесла, на гроба на Матю и след това отиде в ъгъла, под сянката на тополата, където почиваше Хестър Грей. От деня на пикника през пролетта Анн беше поставяла цветя на гроба на Хестър всеки път, когато посещаваше гроба на Матю. Всяка вечер, преди да направи поклонението на гроба, тя отиваше в малката пуста градина в гората и донасяше оттам малко от белите рози на самата Хестър.

— Мисля, че ти ще ги харесаш повече от всички други, скъпа — каза тя, изпълнена с нежност.

Анн все още седеше край гроба, когато една сянка падна в тревата и когато тя вдигна поглед нагоре, видя мисис Алън. Двете се върнаха заедно у дома.

Лицето на мисис Алън не беше лицето на момичето булка, което проповедникът беше довел в Ейвънли преди пет години. То беше загубило своя цветущ вид и чертите на младостта, около очите и устните, вече се бяха очертали хубави, спокойни бръчици. Един малък гроб в същото това гробище имаше връзка с тях, а някои от новите ѝ бръчици се бяха получили по време на последната болест на малкия ѝ син, която вече за щастие беше преминала. Но трапчинките на мисис Алън бяха толкова сладки и се появяваха винаги така внезапно; очите ѝ бяха толкова чисти, блестящи и искрени, нейното лице, макар и да бе загубило девичата си красота, се бе сдобило в замяна на това с повече нежност и сила.

— Предполагам, че очакваш с нетърпение ваканцията си, Анн? — каза тя, когато двете напуснаха гробището.

— Да — кимна Анн, — тази дума ми звучи толкова сладко. Мисля, че лятото ще бъде прекрасно. Поради това, че мисис Морган ще дойде на Острова през юли и Присила ще отиде да я доведе. При тази мисъл усещам една от моите стари „тръпки“.

— Надявам се, че ще прекараш приятно, Анн. Ти работи усърдно през изминалата година и пожъна много успехи.

— О, не зная. Не успях да направя толкова много неща. Не успях да свърша онова, което възнамерявах, когато започнах да преподавам миналата есен... Не постигнах идеалите си...

— Никой от нас не го е направил — каза мисис Алън и въздъхна. — Но знаеш ли какво казва в такива случаи Лоуел: „Не провалът, а ниската цел е престъпление!“. Ние трябва да имаме идеали и да се опитваме да живеем според тяхната висота, дори ако никога не успеем да ги осъществим. С тях животът е по-величествен и по-хубав. Дръж се здраво за идеалите си, Анн.

— Ще се опитам. Но аз провалих много голяма част от моите собствени теории за света — каза Анн и се засмя леко. — Имах толкова хубав набор от теории, каквито човек може да си представи, когато започнах да работя като учителка, но всяка една от тях ме провали в една или друга степен...

— Дори и теорията за телесното наказание — подразни я леко мисис Алън.

Анн почервения:

— Никога няма да забравя как наплясках Антъни.

— Глупости, скъпа моя, той си го заслужаваше. И сам си го призна. Не си имала неприятности с него оттогава, а той мисли, че такъв човек като тебе няма никъде. Твоята любезност спечели любовта му, след като идеята му, че една „девойка не е добра“, най-после бе изхвъркнала от упоритата му глава.

— Може би си го е заслужавал, но не в това е въпросът. Ако бях спокойна и предварително бях взела решение да го набия, защото си мисля, че заслужава наказание, аз не бих се почувствала така, както се почувствах тогава. Но истината е, мисис Алън, че аз просто излязох от кожата си и го набих по тази причина. Аз не мислех дали това е справедливо или не е справедливо... дори ако той не го заслужаваше, аз пак щях да направя същото. Това е, което ме кара да се чувствам унижена.

— Е, ние всички правим грешки, скъпа, така че просто го отхвърли зад гърба си. Трябва да съжаляваме за нашите грешки и да се учим от тях, но никога да не ги пренасяме в бъдното заедно със самите нас. Виж, там минава Гилбърт Блайт със своето колело... прибира се у дома за ваканцията, предполагам. Как се справяте двамата с вашето учение?

— Много добре. Възнамеряваме да завършим Вергилий тази вечер... имаме още двайсет реда, за да привършим. След това няма да учим чак до септември.

— Мислиш ли някога да отидеш в колеж?

— О, не зная — Анн погледна замечтано надалече, към оцветения в опалова светлина хоризонт. — Състоянието на очите на Марила никога няма да бъде по-добро, отколкото е сега, въпреки че ние сме толкова благодарни и на факта, че то няма да се влоши. След това и... близнаците... някак си не вярвам, че техният вуйчо наистина някога ще дойде да ги вземе. Вероятно колежът ми ще бъде около завоя на пътя, но все още не съм стигнала до завоя на пътя, затова не си мисля много за него, за да не ми стане криво.

— Е, бих искала да те видя как отиваш в колежа, Анн, но ако никога не го направиш, не се измъчвай за това. Ние си имаме свой собствен живот, където и да сме, в края на краищата. Колежът само може да ни помогне да го направим малко по-лек. А животът е щедър или скъперник, според това, което ние влагаме в него, и според това, което успеем да извлечем от него. Животът е богат и смислен тук... и навсякъде... само ако можем да се научим как да разкрехнем сърцата си с цялото им богатство и щедрост.

— Мисля, че разбрах какво имате предвид — каза Анн замислено. — И зная, че трябва да съм толкова много благодарна за... за моята работа... и за Пол Ървинг, и за скъпите близнаци, и за всички мои приятели. Знаете ли, мисис Алън, аз съм много благодарна на приятелството. То украсява живота толкова много.

— Приятелството наистина е нещо много хубаво — каза мисис Алън — и ние трябва да го пазим като висш идеал, и никога да не го петним с някой провал на истината и искреността. Страхувам се, че самото понятие приятелство често се принизява до някакъв вид интимност, която не е никакво истинско приятелство.

— Да... както приятелството на Гърти Пай и Джулия Бел. Те са много интимни и винаги вървят заедно, но Гърти винаги говори отвратителни неща за Джулия зад гърба ѝ и всеки мисли, че тя го прави от ревност, защото изпитва удоволствие, когато някой критикува Джулия. Мисля, че е светотатство това да бъде наречено приятелство. Ако ние имаме приятели, трябва да виждаме най-хубавото в тях и да

им даваме най-хубавото от нас, не мислите ли така? В такъв случай приятелството би било най-хубавото нещо на света.

— Приятелството е много хубаво нещо — усмихна се мисис Алън, — но един ден...

В следващия миг тя внезапно замълча. В нейното деликатно лице, с избелелите вежди, в искрените ѝ очи и в подвижността на чертите ѝ имаше нещо по-скоро детинско, отколкото моминско. В сърцето на Анн досега се таяха единствено мечти за приятелство и амбиции, затова мисис Алън не поиска да откъсне цвета на нейното сладко невежество и тя реши да довърши начинанията си в някоя от следващите години.

ГЛАВА ШЕСТНАДЕСЕТА

ЕСТЕСТВОТО НА НЕЩАТА, В КОИТО СЕ НАДЯВАХМЕ

— Анн — каза Дейви с умоляващ глас, катерейки се по осветеното от слънцето и тапицирано с кожа канапе в кухнята на „Зелените покриви“, където Анн седеше и четеше едно писмо. — Анн, ужасно съм гладен. Нямах си представа колко съм гладен...

— Ще ти дам филия хляб с масло след минутка — каза разсеяно Анн.

Писмото ѝ очевидно съдържаше някакви вълнуващи новини, защото бузите ѝ бяха порозовели с цвета на розите от големия розов храст отвън, а очите ѝ блестяха със звезден блясък, както само очите на Анн можеха да блестят.

— Но аз не съм гладен за хляб с масло — каза Дейви и в гласа му прозвуча тон на отвращение. — Гладен съм за кейк със сливи.

— О — засмя се Анн, отпускаяки писмото си и протягайки ръка, за да сграбчи Дейви, — това е един вид глад, който може да се понася много добре, Дейви, момчето ми. Ти знаеш: едно от правилата на Марила гласи, че не може да ти се дава нищо друго между обяда и вечерята, освен хляб с масло.

— Е, дай ми едно парче в такъв случай... моля те...

Дейви най-после се беше научил да казва „моля те“, но той казваше тези думи обикновено след главното си изречение. След миг огледа с одобрение дебелата филия, която Анн вече му поднасяше.

— Ти винаги намазваш голям слой масло върху нея, Анн. Марила го намазва много тънък. Филията се плъзва надолу по гърлото ми много по-лесно, когато е намазана с повече масло.

Филията се „плъзна“ с поносима лекота, ако се съдеше по бързината, с която изчезна.

Дейви отпусна главата си на канапето, след това направи двойно салтомортале върху килима, а миг по-късно се изправи и обяви

решително:

— Анн, взех решението си за небесата. Не искам да ходя там.

— Защо? — запита мрачно Анн.

— Щото небесата са в таванската стаичка на Саймън Флетчър, а аз не обичам Саймън Флетчър.

— Небесата са... в таванската стаичка на Саймън Флетчър! — зяпна от удивление Анн, прекалено объркана, за да може да се засмее. — Дейви Кийт, откъде се взе тази необикновена идея в главата ти?

— Милти Баултър казва, че те са там. Миналата неделя в неделното училище. Урокът беше за Св. Илия и Св. Елдсей, аз станах и запитах мис Роджърсън къде се намират небесата. Мис Роджърсън изглеждаше ужасно обидена. Тя се разгневи за нещо, защото ни запита какво Св. Илия оставя на Св. Елисей, когато отива на небето, а Милти Баултър каза: „старите си дрехи“ и ние всичките се засмяхме, преди да размислим. Бих искал човек да можеше да помисли, а след това да върши нещата, които не би направил. Но Милти нямаше намерение да бъде неуважителен. Той просто не можеше да помисли за смисъла на нещата. Мис Роджърсън каза, че небесата са там, където е Господ Бог и аз не зададох никакви въпроси от този род. Милти ме сбута с лакът и ми прошепна: „Небесата са в таванската стая на чичо Саймън Флетчър и аз ще ти обясня това по пътя за вкъщи“. Така че, когато се връщахме вкъщи, той ми обясни. Милти много го бива да обяснява нещата. Дори ако ти нищо не знаеш за нещото, той ще ти наговори куп неща, така ме ще ти стане ясно абсолютно всичко. Неговата майка е сестра на мисис Саймън и той ходи с нея на погребението, когато неговата братовчедка, Джейн Елен, умря. Проповедникът казал, че е отишла на небесата, обаче Милти казва, че лежала точно пред тях, в ковчега. Но той предполага, че те след това са отнесли ковчега в таванската стаичка. Е, когато Милти и майка му се качили на горния етаж след това, за да си вземе тя шапката, той я запитал къде се намират небесата, в които е отишла Джейн Елен и майка му посочила точно към тавана и казала: „Там горе!“. Милти знаел, че там горе, над тавана, нямало нищо друго, освен таванската стаичка, така той разбрал всичко. И оттогава го било ужасно страх да ходи при чичо си Саймън...

Анн взе Дейви на коленете си и направи всичко възможно да развърже този теологически заплетен възел. Тя беше много по-добре подготвена от Марила, защото си спомняше своето собствено детство

и инстинктивно усещаше любопитните идеи, с които седемгодишните понякога обогатяваха въпросите, които, разбира се, за възрастните хора бяха толкова обикновени и прости. Тя току-що бе успяла да убеди Дейви, че небесата не са в таванската стаичка на Саймън Флетчър, когато Марила се върна от градината, където тя и Дора бяха брали грах. Дора бе трудолюбива малка душа и никога не се чувстваше пощастлива от миговете, в които помагаше да се свърши нещо в леките дейности, които бяха подходящи за нейните малки закръглени пръстчета. Тя хранеше пилетата, събираше трески, миеше чинии и изпълняваше множество поръчки. Бе едно спретнато, благонадеждно и послушно момиче и никога не се налагаше да ѝ се казва по два пъти да направи нещо, и никога не забравяше своите малки задължения. Дейви, от друга страна, беше доста небрежен и разсеян, но той беше роден да печели любовта, дори Анн и Марила го обичаха повече, отколкото обичаха Дора.

Докато Дора горделиво белеше граховите шушулки, а Дейви правеше лодки от шушулките с мачти от кибритени клечки и платна от хартия, Анн разказа на Марила удивителното съдържание на писмото.

— О, Марила, какво мислиш за това? Получих писмо от Присила: тя казва, че мисис Морган е на Острова и ако времето е хубаво в четвъртък, те ще тръгнат за Ейвънли и ще пристигнат тук някъде около дванайсет часа. Ще прекарат следобеда с нас и ще се върнат в хотела в Уайт Сандс вечерта, защото някои от американските приятели на мисис Морган са отседнали там. О, Марила, не е ли чудесно? Почти не мога да повярвам, че не сънувам.

— Смея да кажа, че мисис Морган много прилича на другите хора — каза сухо Марила, въпреки че и тя самата наистина почувства лека възбуда. Мисис Морган бе известна жена и едно посещение от нейна страна не беше често срещано явление. — Те ще бъдат тук за обяд в такъв случай?

— Да... и... о, Марила, може ли аз да приготвя целия обяд? Искам да почувствам, че мога да направя нещо за авторката на „Розовата градина“, та дори то да е приготвянето на един обяд. Нямах нищо против, нали?

— Боже Господи, не обичам толкова да готвя край огъня през юли, така че няма да се подразня, ако някой друг го свърши вместо мене. Ти съвсем добре се справяш с тази работа.

— О, благодаря ти — каза Анн с такава възхита, като че ли Марила току-що ѝ бе направила някаква огромна услуга. — Ще измисля менюто още тази вечер.

— По-добре не се опитвай да поддържаш прекалено много стил — предупреди я Марила, малко разтревожена от високопарната думичка „меню“. — Вероятно ще ни стане много мъчно, ако се престараяш...

— О, няма да се стремя да поддържам какъвто и да е „стил“, ако не се смята това, че ще направя онези неща, които ние невинаги имаме на масата си в празнични случаи — увери я Анн. — Това ще бъде очарователно и, макар и да зная, че нямам много силно развит усет и не съм толкова улегнала, качества, които една детска учителка би трябвало да притежава, дори и да е на седемнайсет години, аз не съм толкова глупава. Но искам всичко да бъде прекрасно и изискано, колкото е възможно повече. Дейви, момчето ми, не оставяй тези грахови шушулки на задните стълби... някой може да се подхлъзне по тях. Ще направя лека супа за начало от... ти знаеш, Марила, че мога да правя много хубава лучена крем супа... а след това няколко печени птици. Ще приготвя двата бели петела. Аз наистина много се привързах към тези петли от мига, в който сивата кокошка излюпи само тях, двамата... малки жълти пухени топчици... Но зная, че те все някой ден трябваше да бъдат жертвани и мисля, че няма по-подходящ случай от този. Но, о, Марила, аз не мога да ги заколя... дори заради мисис Морган не мога да го направя. Ще помоля Джон Хенри Картър да наmine и да свърши тази работа вместо мене.

— Аз ще я свърша — предложи услугите си Дейви. — Ако Марила ги държи за краката, защото предполагам, че и двете ми ръце ще са заети с брадвата. Ужасно забавно е да гледаш как се мятат, след като главите им са отхвъркнали...

— След това ще направя грах и фасул, и доматена каша, и салата от марули, зеленчуци — обобщи бъдещите си усилия Анн, — а за десерт лимонов пай с разбит крем и кафе, и сирене, и бишкоти. Ще направя пайовете и бишкотите утре и ще поправа бялата си муселинена рокля. И трябва да кажа на Дайана тази вечер, защото тя ще иска да поправи нейната рокля. Героините на мисис Морган почти винаги са облечени в бял муселин, а Дайана и аз винаги сме смятали, че така ще се облечем, ако някога я срещнем. Това ще бъде един

толкова изящен комплимент, не мислиш ли? Дейви, скъпи, ти не трябва да пъхаш грахови шушулки в процепите по пода. Трябва да покания мисис и мистър Алън, и мис Стейси на обяд... също така, защото те всичките много искат да видят мисис Морган. Толкова е съдбовно това, че тя ще дойде в Ейвънли, докато мис Стейси е тук. Дейви, скъпи, не пускай граховите шушулки да плуват в кофата с вода... иди ги пускай в коритото. О, аз наистина се надявам, ме ще прекараме един прекрасен четвъртък и мисля, че ще е така, защото чичо Ейб каза снощи, когато се отби в дома на мистър Харисън, че ще вали през по-голямата част от седмицата.

— Това е добър знак — съгласи се Марила.

Анн затича към Орчард Слоуп тази вечер, за да каже новината на Дайана, която също много се развълнува от нея и двете обсъдиха въпроса в хамака, който се люлееше под голямата върба в градината на Бари.

— О, Анн, не бих ли могла да ти помогна в приготвянето на обяда? — замоли се Дайана. — Знаеш, че мога да правя великолепни марулени салати.

— Вярно е, че можеш — каза великодушно Анн, — и аз ще искам от тебе да ми помогнеш и в украсата. Имам предвид да превърнем гостната в едно градинско кътче, отрупано с цветя... и обедната трапеза трябва да бъде украсена с бели рози. О, аз наистина се надявам всичко да върви гладко. Героините на мисис Морган никога не си навличат неприятности и никога не изпадат в неудобно положение... и винаги са толкова самоуверени, и толкова добри домакини. Те като че ли се раждат такива. Аз си спомням онази Гертруд в „Дни в края на гората“, която поддържаше къщата на баща си, когато беше само на осем години. Когато аз бях на осем години, аз едва ли знаех как да свърша нещо, само можех да възпитавам деца. Мисис Морган трябва да бъде един авторитет за момичетата, след като е написала толкова много за тях и аз наистина искам тя да остане с добро мнение за нас. Представях си всичко това по хиляди различни начини... как ще изглежда тя, какво ще каже... и какво аз ще кажа. И толкова се тревожа за носа си. На него има седем лунички, както можеш сама да се убедиш. Те се получиха на пикника на

Подобрителите, когато аз се подложих на слънцето без шапка. Предполагам, че не е благодарно от моя страна да се тревожа заради тях, след като трябва да бъда благодарна, че те не се разпространиха из цялото ми лице, както веднъж през детството ми, но наистина бих искала да ги нямаше... всичките героини на мисис Морган имат толкова хубава кожа и хубав тен на лицата. Не мога да си спомня една луничава сред тях.

— Твоите не се забелязват толкова — успокои я Дайана. — Опитай да ги премахнеш с малко лимонен сок тази вечер.

На следващия ден Анн приготви пайовете и бишкотите, поправи муселинената си рокля, измете и избърса прахта във всички стаи на дома... нещо, което съвсем не беше необходимо в този момент, защото „Зелените покриви“ бяха, както винаги, любимото място в света за сърцето на Марила. Но Анн почувства, че една прашинка може да дискредитира дома, който щеше да има честта да посрещне Шарлот Е. Морган. Тя изчисти дори и килера под стълбището, който побираше всевъзможни неща, въпреки че не съществуваше ни най-малка възможност мисис Морган да надникне във вътрешността му.

— Но аз искам да чувствам, че той е в изрядно състояние, дори тя да не погледне в него — каза Анн на Марила, — ти знаеш, че в книгата си „Златните ключове“ тя описва две героини, Алис и Луиза, чието мото е стихът на Лонгфелоу:

*„В доброто старо време на вечното изкуство
изпитаха творците нещата с много чувство,
извайваха те всеки детайл и всеки ред,
защото боговете ги гледаха отвед...“*

И затова те винаги държаха килерите под стълбището изстъргани до блясък и никога не забравяха да преметат под леглата си. Щях да имам угризения на съвестта само при мисълта, че този килер не е подреден, когато мисис Морган пристигне у дома. След като прочетохме „Златните ключове“ с Дайана през април, взех за мое мото същия стих.

Вечерта Джон Хенри Картър и Дейви, който се навърташе около него, ексекутираха двата бели петела и Анн ги оскуба, тази работа

винаги ѝ беше противна и се примиряваше само и единствено с предназначението на тези закръглени птици.

— Не обичам да скубя птици — каза тя на Марила, — но не е ли цяло щастие, че ние не трябва да влагаме душите си в онова, което ръцете ни правят? Аз съм оскубвала птици със собствените си ръце, но съм си представяла, че блуждая из Млечния Път...

— Аз пък си мисля, че ти разпръскваш повече пера по пода от всеки друг път — отбеляза Марила.

След това Анна постави Дейви в леглото и го накара да обещае, че ще се държи възпитано на следващия ден.

— Ако аз утре се държа добре, толкова добре, колкото мога, ще ми позволиш ли да бъда толкова лош, колкото си искам на последващия ден? — запита Дейви.

— Не бих могла да направя това — отвърна му предпазливо Анна, — но ще ви взема с Дора да погребете малко край мочурището, точно на онова място, където е езерцето, ще вървим по крайбрежието на пясъчните хълмове, и ще си направим един пикник.

— Това е сделка — каза Дейви. — Ще бъда добър, можеш да бъдеш сигурна. Имах намерение да намина към дома на мистър Харисън и да стрелям с моята пушка в Джинджър с грахови зърна, но това ще го направя някой друг ден. Предполагам, че утре ще бъде просто неделя, но за един пикник по брега все пак си струва човек да запази търпение...

ГЛАВА СЕДЕМНАДЕСЕТА

ЕДНА ГЛАВА, ИЗПЪЛНЕНА СЪС ЗЛОПОЛУКИ

Анн се събужда три пъти през нощта и се приближава до прозореца, за да провери дали предсказанието на чичо Ейб не се е сбъднало. Най-после се сипна зората с бисерна мекота, после от небето заструи сребърно сияние и се посипаха бляскави лъчи — пробуди се един чудесен ден.

Дайана пристигна скоро след закуската, с кошница в едната ръка, а през другата бе праметнала своята муселинена рокля, тъй като нямаше да може да я облече, докато не приключеха всичките приготовления за обяда. В този миг тя бе облечена в следобедната си розова басмена рокля и с чудесно набраната, обшита с волани, ленена престилка. Изглеждаше спретната от главата до петите, хубава и настроението ѝ беше приповдигнато.

— Ти си просто една сладурана — възхити ѝ се Анн, когато я видя.

Дайана въздъхна:

— Но се наложи да отпусна по шевовете всяка една от моите рокли отново. Наддала съм четири паунда от юли месец. Анн, докъде ще я докарам така? Героините на мисис Морган са все високи и тънички.

— Е, хайде сега, да забравим нашите грижи и да мислим за хубавите неща — отговори Анн радостно. — Мисис Алън казва, че винаги, когато си мислим за нещо неприятно, досадно, трябва също да си припомним и нещо хубаво, което можем да му противопоставим. Макар и да си се закръглила малко, ти имаш най-милите трапчинки; какво, че моят нос е покрит с лунички, затова пък формата му е много правилна. А ти мислиш ли, че луничките ми избледняват от лимоновия сок?

— Да, наистина има полза — огледа я внимателно Дайана.

— Първо ще украсим гостната — Анн, въодушевена от този отговор, се упъти към градината, изпъстрена с ефирни сенки и златисти отблясъци. — Имаме предостатъчно време, тъй като Присила каза, че ще бъдат тука около дванайсет и половина най-късно. Значи ще обядваме в един.

Съмнявам се дали в този миг някъде в Канада или в Съединените щати имаше две по-щастливи и по-развълнувани момичета от нашите. С всяко подкастриране розите, божурите и зюмбюлите като че ли проговаряха: „Мисис Морган пристига днес“. Анн недоумяваше как мистър Морган може така тихо, кротко да си коси тревата в ливадите оттаяк междуселския път, сякаш не им предстоеше такова вълнуващо събитие.

Гостната на „Зелените покриви“ бе доста неприветлива и мрачна, мебелите бяха тапицирани с конски кожи и пълни с твърд косъм, върху облегалките на столовете и канапето имаше малки покривчици, положени и изравнени като с конец, с изключение на случаите, когато те се закачваха за копчетата на нещастните гости. Но дори и Анн не би могла да окаже никакво влияние върху Марила за каквато и да е промяна в дома, тъй като тя не даваше да се чуе и дума за това. Все пак цветята освежиха невероятно стаята и след като Анн и Дайана приключиха работата си, тя изглеждаше неузнаваема.

На полираната маса момичетата сложиха голяма купа, отрупана с картофи — бели и пухкави като снежни топки; на полицата на камината изсипаха куп рози и папрат; на лавиците за украшения наредиха синчец; от двете страни на тъмната решетка на камината поставиха по една ваза с искрящо червени божури, а самата решетка освежиха с жълти макове. Цялата тази изумителна феерия от цветове проблясваше и трептеше на слънчевата светлина, която си пробиваше път през виещите се край прозореца орлови нокти, през буйната зеленина. Изобилие от ярки цветове и танцуващи сенки, които трептяха по стените и пода и преобразяваха във въображението на Анн мрачната малка стая в уютна беседка. Промяната порази дори Марила и изтръгна от гърдите ѝ вик на възхищение в мига, когато тя влезе с намерението да ги критикува.

— А сега трябва да подредим масата — каза Анн с интонацията на жрица, готова да пристъпи към свещен ритуал в чест на някое божество. — Ще сложим една голяма ваза с диви рози в центъра на

масата и по една роза над чинията на всеки... ще има и един специален букет от току-що разтворили се розови пъпки само над чинията на мисис Морган... като алюзия за „Градината на розите“, нали разбирате.

Аранжираха масата във всекидневната, като използваха най-финия ленен комплект на Марила, най-хубавия порцеланов сервиз и най-хубавите чаши и сребърни прибори. Можете да сте напълно сигурни, че всяка чиния, чаша и прибор бяха излъскани до съвършен блясък.

После момичетата припнаха към кухнята, изпълнена с апетитни аромати от фурната, в която пилетата вече се бяха опекли и месото цвъртеше приятно. Анн приготви картофите, а Дайана — граховите и бобените зърна. След това, докато Дайана приготвяше в малкото килерче, в което имаше и чешма, салатата от марули, Анн, чието лице бе пламнало до яркочервено, както от вълнение, така и от горещия огън, приготви хлебния сос за пилетата, накълца лука за супата и накрая разби сметаната за лимоновите сладки.

А какво правеше Дейви през цялото това време? Дали спазваше обещанието си да бъде послушен? Да, наистина. Той настоя да остане в кухнята — любопитството го караше да наблюдава всичко, каквото ставаше там. Но тъй като седеше тихо и кротко в ъгъла, зает с развързването на възлите на парче мрежа за херинга, намерено по време на последното му спускане до брега, никой не възропта срещу присъствието на малчугана.

В одинайсет и половина салатата от марули бе готова, златистите тестени кошнички за лимоновите сладки бяха напълнени с разбитата сметана и всичко, което трябваше да цвърти и бълбука, наистина цвъртеше и бълбукаше вкусно.

— Най-добре ще е вече да отидем да се преоблечем — каза Анн, — защото те могат да се появят преди дванайсет. Трябва да обядваме точно в един часа, тъй като е задължително супата да бъде сервирана веднага щом стане готова.

Церемонията по обличането в източното крило се оказа сериозна работа. Анн често-често се вторачваше загрижено в огледалото, за да се увери и да се зарадва, че луничките ѝ съвсем не се забелязват — било от лимоновия сок или от необичайната руменина по лицето ѝ.

Когато двете момичета се приготвиха, те бяха също толкова хубавки, гиздави и женствени, каквито бяха всичките героини на мисис Морган.

— Много се надявам да мога да казвам от време на време по някоя дума, а не просто да седя като глухоняма — каза Дайана разтревожена. — Всяка една героиня на мисис Морган умее да води разговор така добре, а аз се страхувам, че езикът ми ще се заплете и ще изглеждам кръгла глупачка. И сигурно ще кажа: „Аз съм се схванала“. Не съм употребявала често тези думи, откакто мис Стейси бе учителка тук, но в моменти на вълнение те със сигурност ще ми се изплъзнат. Анн, ако кажа и пред мисис Морган „Аз съм се схванала“, ще умра от срам. И това би било още по-зле, отколкото нищичко да не кажа.

— Притеснявам се за много неща — Анн също изказа своята тревога, — но не мисля, че съм изплашена чак дотолкова, че да не мога да приказвам.

Трябва да бъдем справедливи към нея и да признаем, че думите ѝ бяха искрени.

Анн покри своето муселинено великолепие с голямата престилка и слезе в кухнята да наглежда супата. Марила също се бе облякла според случая и бе пременила близнаците. Изглеждаше поразвълнувана от всякога. В дванайсет и половина дойдоха семейство Алан и мис Стейси. Всичко вървеше според предвижданията, но Анн започна да се нервира: време беше вече да пристигне също и Присила с мисис Морган. Момичето изтичваше често до портата и поглеждаше неспокойно към пътеката, както правеше в приказката „Синята брада“ нейната съименница, като надничаше тревожно от прозорчето на кулата.

— Боя се, че те изобщо няма да дойдат — каза тя огорчена.

— Не си мисли такива неща. Би било прекалено неучтиво — отговори Дайана, макар самата тя да изпитваше вече неприятни предчувствия.

— Анн — провикна се Марила от прага на гостната, — мис Стейси иска да види порцелановия поднос с върбата.

Анн забърза към шкафа във всекидневната, за да вземе подноса. Според уговорката им с мисис Линд, тя бе писала на мис Бари в Шарлоттаун, за да я помоли да ползва скъпоценната вещ известно време. Мис Бари бе отдавнашна приятелка на Анн и веднага даде съгласието си, като изпрати подноса заедно с една бележка, в която

предупреждаваше Анн да бъде много внимателна с него, тъй като бе платила двацет долара за него. Подносът бе използван по предназначение на благотворителната разпродажба, след което отново бе прибран на мястото си в шкафа в „Зелените покриви“, защото Анн не би се доверила на никого, освен на себе си, когато се наложеше да го върне в града.

Момичето понесе внимателно подноса към входната врата, към гостите, насядали на верандата, за да се радват на прохладния бриз откъм потока. Когато всички огледаха детайлно чудото и му се възхитиха, а Анн току-що го бе поела обратно в ръцете си, откъм килера на кухнята долетя силен трясък. Марила, Дайана и Анн побягнаха натам. Анн се забави, само за да подпре скъпоценния поднос на второто стъпало на стълбището.

Когато трите стигнаха до килера, пред очите им се появи наистина една картина на пълно опустошение: малкото момче с виновно изражение се бе прекатурило от масата, чистата му щампована блузка бе изцяло изпоцапана от жълтия крем, а на масата се пилееха остатъците от чудесните лимонови сладкиши.

Дейви бе приключил заниманието си с парчето мрежа за херинга и бе навил канапа на кълбенце. След това бе отишъл в килера, за да сложи кълбенцето на рафта над масата, където той отбелязваше с резки колко такива кълбенца си има. Те, както можеше да се разбере, не служеха за нищо друго, освен, за да го радват, че и той си има нещо. На Дейви му се бе наложило да се качи на масата и да се протегне към рафта под много опасен ъгъл — нещо, което му бе забранено от Марила, след един горчиво завършил опит преди време. Резултатът и в този случай бе катастрофален. Дейви се бе подхлъзнал и се бе проснал върху сладкишите с лимон. Чистата му блуза се бе изцапала непоправимо, а сладкишите бяха напълно съсипани. Последствията от този случай не вещаеха нищо добро и може би единствена полза от злощастната постъпка на Дейви щеше да има само свинята.

— Дейви Кейт — разтърси раменете му Марила, — не ти ли забраних веднъж да се катериш по масата? Не ти ли забраних?

— Забравих — смотолеви Дейви. — Вие ми казахте да не правя толкова много неща, че аз не мога да ги запомня всичките.

— Тогава марш горе и ще останеш там чак до края на обяда. Може би през това време ще си ги припомниш. Не, Анн, изобщо да не

си помислила да се застъпваш за него. Не го наказвам заради това, че съсипа сладкишите ти... това е било злощастен случай. Наказвам го заради непослушанието му. Казах да вървиш, Дейви.

— Ама няма ли да имам нищо за обяд? — проплака Дейви.

— Можеш да дойдеш, след като обядът приключи и да се нахраниш в кухнята.

— О, много добре — каза Дейви успокоен. — Аз знам, че Анн ще ми запази няколко хубави парчета от месото, нали Анн. Щото много добре знаеш, че аз съвсем не исках да падна върху твоите сладкиши. Кажи Анн, щом като те вече са смачкани, не може ли да взема няколко парчета с мен на горния етаж?

— Не, никакви лимонови сладкиши за тебе, млади господин Дейви — каза Марила, побутвайки го към хола.

— Какво да направим за десерт сега? — запита Анн, поглеждайки със съжаление към купчината натрошени и смачкани сладкиши.

— Извади едно гърненце от запасите с ягоди — утеши я Марила. — Остана и още много разбит каймак в купата, така че всичко ще се нареди.

Стана един часа, но от Присила и мисис Морган нямаше дори и вест. Анн изпадна в отчаяние. Всичко бе приготвено по реда си и супата бе станала точно такава, каквато трябваше да бъде, но не биваше да изстива, защото нямаше да запази вкуса си.

— Не вярвам вече, че ще дойдат — каза ядосана Марила.

Анн и Дайана потърсиха утешение една в друга, поглеждайки се. В един и половина Марила отново се показва от гостната:

— Момичета, ние трябва да обядваме. Всички сме гладни и няма смисъл да чакаме повече. Ясно е, че Присила и мисис Морган няма да дойдат, а с чакане нищо няма да постигнем.

Анн и Дайана се заеха да слагат масата без никаква охота.

— Не вярвам, че ще мога да се храня с апетит — каза печално Дайана.

— Нито пък аз. Но се надявам, че на мис Стейси, на мистър и мисис Алън обядът ще им хареса — отговори Анн вяло.

Когато Дайана разпределяше бобената салата в чиниите, опита една лъжица от нея и изведнъж лицето ѝ се изкриви от неочаквана гримаса.

— Анн, сложи ли захар в бобената салата?

— Да — отговори Анн, която през това време мачкаше картофеното пюре, с вид на човек изпълнил както трябва задълженията си. — Сипах една препълнена лъжица. Ние винаги така правим. Не ти ли харесва?

— Да, но аз също я подсладих с една препълнена лъжица захар, когато сложих граха и боба да се варят — добави Дайана.

Анн изпусна лъжицата си и побърза да опита грахово-бобената салата, след което и нейното лице се изкриви в гримаса.

— Ужасен вкус! И на ум не ми дойде, че ти може да си сипала захар, защото знай, ме майка ти не я приготвя така. Сетих се да го направя, както никога... иначе все забравям... и взех, че подсладих хубавичко...

— Мисля, че точно на това се казва прекалено много жени в кухнята — отбеляза Марила, която бе изслушала диалога на момичетата с доста виновно изражение на лицето. — Не допуснах, че вие можете да се сетите за захарта, Анн, тъй като знай отпреди, че не ви идва наум за нея... и аз също подсладих салатата с една препълнена лъжица захар...

Гостите дочуваха изблици от смях, който се носеше от кухнята, но не можеха да разберат от какво е породен той. Така на обяда не беше сервирана грахово-бобена салата.

— Е, — възвърна си отново настроението Анн и лицето ѝ светна, — все пак ние имаме салата и не мисля, че е станало кой знае какво. Хайде сега да сервираме.

Не може да се каже, че обядът премина успешно. Семейство Алън и мис Стейси се напругаха да поддържат добра атмосфера, да спасят положението, а обичайното спокойствие на Марила бе нарушено, макар тя да се стараеше да не го издава. Но Анн и Дайана, под влияние на разочарованието и всичките следобедни вълнения, не можеха нито да се отпуснат да поговорят свободно, нито да хапнат залък, без да им приседне в гърлото. Анн с героични усилия се опита да вземе участие в разговора заради гостите, но цялото ѝ въодушевление бе погубено до този момент и независимо от нейните добри чувства към семейство Алън и мис Стейси, тя непрекъснато си мислеше колко хубаво би било, ако всички се разотидат по домовете

си, а на нея най-после ѝ се удаде възможност да зарови умората и разочарованието си във възглавниците.

Има една стара поговорка, която понякога наистина се съживява с пълна сила: „Едно нещастие никога не идва само“. Горчивата чаша на този ден все още не беше изпита до дъно. Мистър Алън приключваше с благодарностите си за обяда, когато изведнъж откъм стълбището се разнесе, като все повече се усилваше странен, зловещ звук — сякаш някакъв твърд, тежък предмет падаше от стъпало на стъпало, докато най-после се приземи на пода с трясък и се разби на хиляди парченца. Всички се спуснаха към коридора. Анн нададе ужасен вик.

В подножието на стълбището лежеше голяма розова раковина, разположила се точно по средата на парченцата от онова, което доскоро се наричаше подносът на мис Бари; а на горния край на стълбището стоеше на колене обърканият до смърт Дейви и втренчено гледаше надолу с широко отворени очи.

— Дейви — проговори Марила със заплашителна нотка в гласа, — ти нарочно ли хвърли тази раковина?

— Не, за нищо на света — проплака момчето. — Аз само си бях коленичил тука, от тих по-тих и ви гледах вас, възрастните, през перилата на стълбището... и тогава моят крак бутна това старо нещо... и аз съм страшно гладен... и повече ми се иска да ме бяхте напердашили и да бяхме приключили с всичко, вместо все да ме изпращате в горната стая и аз да пропускам веселбата.

— Недей да обвиняваш Дейви — каза Анн, събирайки парчетата с треперещи пръсти. — Грешката беше моя. Аз оставих тук подноса и съвсем забравих за него. Сега съм наказана както трябва заради моята небрежност. Господи, какво ли ще каже мис Бари?

— Е, както знаеш, тя е купила подноса, той не е семейна ценност — опита се да я утеши Дайана.

Много скоро след злополучния случай гостите си тръгнаха, усещайки, че това е най-доброто, което могат да направят, а Анн и Дайана измиха съдовете, като този път разговаряха по-малко от всякога. После Дайана си тръгна с главоболие, Анн отиде в стаята си в същото състояние и остана там, докато Марила се прибра от пощата по залез-слънце. Тя пристигна с писмо от Присила, написано, предния ден. Мисис Морган си била навехнала глезена много лошо и трябвало да остане на легло.

„И, о, скъпа Анн — пишеше още Присила, — аз безкрайно съжалявам, но се оказва, че ние така и няма да можем изобщо да дойдем в «Зелените покриви». Докато глезенът на леля оздравее, тя ще трябва да се връща в Торонто. Датата е отдавна определена.“

— Е — въздъхна Анн, полагайки писмото върху стъпалото от червен пясъчник на задната порта, където бе седнала да наблюдава как здрачът се спуска от доскоро изпъстреното с цветовете на залеза небе. — Винаги съм си мислила, че е прекалено хубаво, за да е истина мисис Морган да ни посети. Но като че ли тези думи звучат толкова песимистично, колкото и обичайното настроение на мис Елайза Андрюс, затова се срамувам за тях. В края на краищата тази идея не беше чак толкова хубава, за да е истинска... на мен непрекъснато ми се случват и такива, и много по-добри неща. Мисля си дори, че днешните случки си имат и своята смешна страна. Вероятно, когато Дайана и аз остареем и побелеем, ще можем да се посмеем от сърце над тях. Но дотогава няма да мога и да се усмихна, защото разочарованието ми беше наистина голямо.

— Ти със сигурност ще имаш много повече и по-горчиви разочарования от това, преди да изживееш живота си и да побелееш — отговори ѝ Марила, която искрено се надяваше, че по този начин успокоява момичето. — Струва ми се, Анн, че ти никога няма да надраснеш навика си да се впускаш към всичко с цялото си сърце, а след това да събираш неговите разбити от отчаяние парченца, защото ти не преценяваш, не разбираш нещата.

— Зная, че имам такава способност — съгласи се момичето обезсърчено. — Когато си мисля, че хей сега ще се случи нещо чудесно, усещам как политам на крилата на предчувствието, а след това първото нещо, което осъзнавам е, че съм се върнала на земята с гръм и трясък. Но вярвай ми, Марила, онези мигове, през които летя, наистина са великолепни през цялото време... то е като да се рееш сред залеза. Направо си заслужава трясъка след това.

— Е, може и така да е — не се възпротиви Марила. — Предпочитам да си вървя мирно и кротко по пътя и съм си много добре както без летенето, така и без трясъка. Но всеки живее посвоему... Доскоро си мислех, че има само един правилен начин, откакто обаче имам теб и близнаците, не съм толкова сигурна в него. Какво смяташ да правиш с подноса на мис Бари?

— Предполагам, че ще трябва да ѝ върна двайсетте долара, които тя е платила за него. Толкова съм благодарна, че той не е семейна ценност, тъй като в противен случай никакви пари не биха могли да възмездят загубата.

— Може би ще намериш някъде подобен на него и ще го купиш.

— Едва ли ще мога. Толкова стари подноси като този са рядкост. Мисис Линд не можа да открие такъв никъде, беше ѝ нужен за вечерните блюда. Де да можех да го откроя и мис Бари отново да си има поднос като предишния, стига да е така старинен и ценен. Марила, погледни онази голяма звезда над яворовите дървета на мистър Харисън и се вслушай в святата тишина, обгърнала небето над нея. Тя ме кара да се чувствам като на молебен. В края на краищата, щом като човек може да вижда звездите и небето по този начин, малко разочарования биха могли да са от такова значение, нали така?

— Къде е Дейви? — запита Марила вместо отговор, поглеждайки безразлично към звездата.

— В леглото си. Обещах на него и на Дора да ги заведе утре на пикник край брега. Разбира се, съгласието ми дойде, след като ми обеща да се държи добре. И той наистина се стараеше... затова не ми даде сърце да го разочаровам.

— Ти един ден ще удавиш или себе си, или близнаците с това гребане в онова корито — измърмори Марила. — От шейсет години живея тук и никога още не съм ходила на езерото.

— Ами никога не е късно да го направиш — каза Анн дяволито. — Предполагам, че и ти би могла да дойдеш с нас утре. Ще спуснем кепенците на „Зелените покриви“ и ще прекараме целия ден на брега, загърбвайки света с неговите разочарования.

— Не, благодаря — отговори Марила искрено възмутена. — Добра гледка бих била, нали, аз — наблегнала здраво на греблата на онова корито в езерото? Мисля си, че още отсега чувам как Рейчъл ме разнася из цялото селище. А, виж, мистър Харисън заминава нанякъде. Допускаш ли да има някаква истина в клюката, че мистър Харисън навещава Изабела Андрюс?

— Не. Сигурна съм, че няма. Той се е отбивал само веднъж по работа с мистър Хармън Андрюс, а мисис Линд го видяла и тъй като бил с бяла колосана яка, за нея това е белег, че той се навърта там. Не

вярвам мистър Харисън някога да се ожени. Той има предразсъдъци към женитбата.

— Де да знам, с тези стари ергени човек никога не може да бъде сигурен. И ако той наистина е бил с бяла колосана яка, тогава бих се съгласила с Рейчъл, че тук има нещо подозрително, тъй като никога преди мистър Харис не е слагал бяла колосана яка, сигурна съм.

— Мисля, че я е сложил, единствено защото е искал да приключи сделката си с Хармън Андрюс — каза Анн. — Чувала съм го да казва, че единствено когато има делова среща мъжът трябва да обръща изключително внимание на облеклото си: ако има вид на преуспяващ партньор, то ответната страна няма да се опитва да го мами. Наистина ми е жал за мистър Харисън. Не вярвам да е доволен от живота си. Човекът си няма никого, който да се грижи за него, освен един папагал, сигурно се чувства много самотен. Не мислиш ли така? Но забелязвам, че мистър Харисън не обича да го съжаляват. Изглежда никой не обича такова отношение.

— Виждам Гилбърт да идва по пътеката — каза Марила. — Ако иска да отидете на разходка с лодка по езерото, не забравяй да си облечеш палтото и гумените галоши. Довечера ще падне роса.

ГЛАВА ОСЕМНАДЕСЕТА

ПРИКЛЮЧЕНИЕ НА ТОРИ РОУД

— Анн — каза Дейви, седнал в леглото и подпрял брадичката си с две ръце. — Анн, къде е сънят? Хората заспиват всяка нощ и, разбира се, аз зная, че точно сънят е мястото, където аз мога да направя всичко, което пожела, но искам да зная къде е той и как така аз попадам в него и се връщам обратно, без да разбера нищо... само по една нощна ризка. Къде е той?

Анн бе коленичила пред прозореца, гледащ на запад и наблюдаваше залеза, който приличаше на огромно цвете с венчелистчета на минзухар и с огнено жълта сърцевина. При въпроса на Дейви тя обърна глава и отговори замечтано:

— „Над планините под луната, сред сенките на долината.“

Пол Ървинг трябваше да знае значението на тези думи или да намери смисъл в тях за самия себе си, ако не можеше да ги разбере. Но практичният Дейви, както Анн често отбелязваше отчаяно, понеже нямаше влечение към въображаемия свят, бе объркан и отвлечен.

— Анн, мисля, че това са просто врили-некипели.

— Разбира се, милото ми момче. Не знаеш ли, че е много глупаво някой да говори само разумни неща през цялото време?

— Ами аз просто си мислех, че ти трябва да ми дадеш разумен отговор, щом задавам разумен въпрос — отвърна Дейви с отчетливата интонация на наскърбен човек.

— О, ти си прекалено малък, за да разбереш — подхвана тогава Анн, но веднага се засрами от думите си: не си ли спомняше тя много такива подобни ситуации от нейните ранни години. Тогава тържествено се бе заклела никога да не казва на никое дете, че е прекалено малко, за да разбере.

Но сега самата тя постъпваше като всички останали възрастни... колко огромна е понякога бездната между теорията и практиката.

— Добре де, аз с всички сили се старая да порасна — отвърна й Дейви, — но това не е нещо, което можеш да го пришпориш. Ако

Марила не беше толкова стисната да крие сладкото, вярвам, че щях да порасна по-бързо.

— Марила не е стисната, Дейви — заговори строго Анн. — Много неблагодарно е от твоя страна да казваш подобно нещо.

— Е, има и друга дума, която означава същото и звучи много по-добре, но аз не мога да я запомня — намръщи се момчето. — Чух Марила да казва така за самата себе си оня ден.

— Ако имаш предвид думата „икономична“, то тя означава нещо съвсем различно от „стисната“. Да бъдеш икономичен е чудесна черта на характера. Ако Марила бе стисната, тя нямаше да вземе тебе и Дора, когато майка ви умря. Щеше ли да ти хареса с мисис Уигинс?

— Можеш дори да се обзаложиш, че нямаше да ми хареса! — Дейви бе категоричен. — Нито пък бих поискал да отида при чичо Ричард. По-добре е да си живея тука, макар и Марила да е... онази дълга дума, когато става дума за сладкото, щото ти си тук, Анн. Кажи, Анн, няма ли да ми разкажеш една история, преди да заспя? Не искам някоя сладка приказка. Те всичките са за момичета, така си мисля. А аз искам нещо да бушува... нещо с много убийства и престрелки, къща, обвита в пламъци и разни други интересни неща от този род.

Цяло щастие за Анн бе, че Марила я повика точно в този момент:

— Анн, Дайана подава спешни сигнали. Най-добре е да видиш какво иска да ти каже.

Анн се спусна към източното крило и видя светлините, които проблясваха в здрача от прозореца на Дайана. Сигналите пристигаха на групи по пет, а това на техния отдавнашен детски език означаваше: „Ела веднага, имам да ти съобщя нещо изключително важно“. Анн се наметна с белия си шал и забърза през Хаунтид Ууд и напряко през пасищата на мистър Бел към Орчард Слоуп.

— Имам добри новини за теб, Анн — каза припряно Дайана. — Мама и аз току-що се върнахме у дома от Кармоди. В магазина на мистър Блеър видях Мери Сентнър от Спенсървейл. Тя казва, че момичетата на стария Коп на Тори Роуд имат порцеланов поднос и според нея той е точно такъв, какъвто беше нашият. Казва още, че те с удоволствие ще го продадат, тъй като Марта Коп е известна с неудържимото си желание да продава всичко, което би могла да продаде. Но дори и да не се съгласят, има още един поднос, този на

Уесли Кийсън в Спенсървил. Те биха го продали, но Мери Сентнър не знае дали той е същият като на леля Джоузефин.

— Утре веднага заминавам за Спенсървил — реши на мига Анн — и ти трябва да дойдеш с мен. Само да знаеш от какъв товар ще се освободи съзнанието ми. Вдругиден ще трябва да ида в града и с какви очи бих могла да се явя пред твоята леля Джоузефин без порцелановия поднос? Сегашният случай е дори по-лош от предишния, когато трябваше да ѝ се извинявам за това, че скочихме в нейното легло, тъкмо когато тя беше заспала.

Двете момичета се посмяха на стария спомен. Що се отнася до него, за онези мои читатели, които са неосведомени и изиявяват любопитство, аз трябва да ги упътя към по-ранните приключения на Анн.

На следващия ден, следобед, момичетата се отправиха в своята експедиция за търсене на порцеланов поднос. Спенсървил се намираше на десет мили, а денят не беше особено приятен за пътуване. Времето бе много горещо и тихо, не появяваше никакъв ветрец. По пътя, както можеше да се очаква след двумесечната суша, се вдигаше прахоляк на кълба.

— Иска ми се да завали вече колкото е възможно по-бързо — въздъхна Анн. — Всичко е прегоряло. Горките поля, жал ми е да ги гледам, дърветата сякаш протягат ръце в молба за дъжд. А моята градина, всеки път, когато отивам там, ме заболява сърцето. Но мисля, че не би трябвало да се оплаквам за моята градина, след като нивите на фермерите също страдат. Мистър Харисън казва, че неговите пасища са направо изгорели и бедните му крави едва намират по някой друг стрък трева да залъжат глада си. Той самият се усеща виновен заради жестокото наказание, което изтърпяват животните, всеки път, щом срещне техните очи.

След уморителното пътуване момичетата стигнаха до Спенсървил и завиха надолу по Тори Роуд — по пътя, наречен Пътят на Торите, който бе доста широк и отдалечен от останалите. Зелените ивици трева между коловозите подсказваха за малкото преминаващи оттук коли. Покрай по-голямата част от пътя бяха строени гъсто прорасли млади смърчове, които напиреха към пътя — тук-там проредени от крайните ниви на фермата Спенсървил или от някое

обширно сечище със стари дънери, пламнало от огнените и златисти цветя.

— Защо този път се нарича Пътят на Торите? — запита Анн.

— Мистър Алън казва, че по принцип едно място, на което растат дървета, може да се нарече гора. Още повече, че покрай този път не живее никой. Тук са само дъщерите на Коп, а на другия му край е старият Мартин Бовийер, който е либерал. Правителството на торите прокарало пътя, когато било на власт само, за да докаже, че те вършат нещо.

Бащата на Дайана бе либерал, докато цялото домочадие на „Зелените покриви“ винаги бе поддържало консерваторите и поради тази причина двете приятелки никога не подемаха политически разговори.

Най-после момичетата стигнаха до чифлика на стария Коп — толкова изрядно подредено стопанство, че дори „Зелените покриви“ бледнееха в сравнение с него. Къщата беше построена в много стар стил, разположена на височинка, поради което се бе наложило от едната страна каменната ѝ основа да бъде повдигната малко повече. Къщата и пристройките бяха изрядно боядисани в бяло, а в спретнатата зеленчукова градина, опасана с ограда от колове, не се виждаше и един плевел.

— Всички сенници са спуснати — отбеляза Дайана обезсърчена.
— Мисля, че в къщата няма никой.

Оказа се, че е точно така и момичетата се спогледаха объркано.

— Не знаая какво да правя — каза Анн. — Ако бях сигурна, че подносът е същият, който търсим, не бих имала нищо против да ги чакаме, докато се върнат. Но ако не е, ще стане много късно след това да ходим до Уесли Кийсън.

Дайана погледна към малкото квадратно прозорче над основата на къщата.

— Това е прозорчето на килера, сигурна съм — каза тя, — тъй като постройката е същата като на чичо Чарлз в Нюбридж, а при тях е така. Тук няма сенник, така че ако се качим на покрива на онази малка пристройка, ще можем да погледнем в килера и вероятно ще видим самия поднос. Мислиш ли, че има нещо лошо в това?

— Не, не мисля така — реши Анн след дълго колебание, — след като мотивът ни не е празно любопитство.

След като този важен от гледна точка на етиката проблем бе решен, Анн се приготви да се качи на споменатата вече пристройка, скована от дъски, островърха, в миналото използвана като помещение за патици. Дъщерите на Коп се отказаха от гледането на патици, „защото те всъщност са толкова неспретнати птици...“ и пристройката на практика почти не се използваше от няколко години, ако не се броят пет-шест кокошки-носачки. Макар да бе много прилежно боядисана, барачката бе вече доста разклатена и Анн се усети несигурна на покрива ѝ, след като се качи с помощта на едно малко буренце.

— Страх ме е, че няма да издържи на тежестта ми — каза тя, когато пристъпи предпазливо.

— Облегни се на перваза на прозорчето — посъветва я Дайана и момичето послушно се подчини.

За голяма радост на Анн, когато погледна в килера, тя видя точно такъв поднос, какъвто търсеха, той лежеше на рафта пред самия прозорец. Е, толкова успя да види, преди да последва катастрофалното ѝ пропадане. В радостта си Анн забрави за опасността, облегна се малко рязко на перваза и подскочи от удоволствие... в следващия миг пропадна в покрива чак до подмишниците, като така се заклеци, че почти не можеше да помръдне. Дайана се спусна към пристройката, сграбчи злощастната си приятелка за кръста и се опита да я измъкне.

— Ооо... недей — изпищя горката Анн. — Усещам как някакви дълги чепове се забиват в тялото ми. Виж дали не можеш да сложиш нещо под краката ми, за да стъпя, тогава може би ще успея да се дръпна малко нагоре.

Дайана хукна през глава да домъкне споменатото вече буренце. За Анн то бе достатъчно високо, за да ѝ позволи да стъпи, да облекчи малко болките и да ѝ позволи да се раздвижи. Но все още не можеше да се освободи.

— Дали ще мога да те издърпам, ако се покача и аз? — предложи Дайана.

Анн поклати безнадеждно глава:

— Не... чепове ме бодат страшно. Но ако намериш брадвичка, възможно е да ме освободиш. О, скъпа, аз наистина започвам да вярвам, че съм се родила под знака на злокобна звезда.

Дайана затършува трескаво, но не намери и следа от брадвичка.

— Налага се да потърся помощ — върна се тя при пленницата.

— Не, недей, да не си и посмяла — спря я Анн разпалено. — Ако го направиш, тази история ще се разнесе навсякъде и от срам няма да мога да покажа лицето си навън. Не, ние просто трябва да чакаме, докато сестрите Коп се върнат и да ги помолим да не казват на никого. Те ще трябва да знаят къде е брадвичката и ще ме освободят. Когато стоя напълно неподвижно, не ми е неудобно... искам да кажа, че не усещам неудобство за тялото. Мисля си дали сестрите Коп държат на тази пристройка. Аз ще заплатя за щетите, които им нанесох, няма да имам нищо против, стига да съм сигурна, че те ще разберат мотивите, с които се покачих на покрива и оглеждах килера им. Единственото ми утешение е, че подносът е точно такъв, какъвто искам, само да може мис Коп да ми го продаде, аз ще се примиря с всичко случило се досега.

— Ами ако сестрите не се върнат до вечерта... или чак до утре?
— допусна Дайана.

— Ако не се върнат до залез-слънце, тогава ще трябва да вървиш да търсиш помощ, предполагам — отговори Анн с горчивина в гласа, — но не бива да тръгваш преди наистина да ни се наложи. О, скъпа, това е изключително ужасно положение. Не бих имала нищо против негодите си, ако те бяха така романтични като при героините на мисис Морган. Но моите са все толкова смешни. Интересно ми е какво ли ще си помислят сестрите Коп, когато влязат в двора и видят от покрива на пристройката им да стърчат главата и раменете на едно момиче? Слушай... това тропот от кабриолет ли е? Не, Дайана, мисля, че е тътен от задаваща се буря.

Без съмнение беше тътен от буря. Дайана обиколи набързо къщата и се върна да съобщи, че на североизток набъбва със страшна скорост громен черен облак.

— Предполагам, че сега ще рукне пороен дъжд, придружен от гръмотевици — извика тя отчаяна. — О, Анн, какво да направим?

— Трябва да се приготвя — отговори Анн спокойно. За нея бурята изглеждаше дреболия в сравнение със случилото се покрай този поднос досега. — Най-добре ще е да подслониш двуколката и понито под онзи навес. За щастие чадърът ми е в двуколката. А, ето... вземи и шапката ми. Марила ми каза, че съм гъска, задето си слагам най-хубавата шапка, за да отида до Тори Роуд и беше права, както винаги.

Дайана отвърза понито и тъкмо когато първите тежки капки дъжд затупкаха по прашната земя, успя да го отведе под навеса. Остана там и наблюдаваше как дъждът се лее — толкова пороен, че едва успяваше да види Анн през плътната му пелена. Приятелката ѝ държеше храбро, почти наперено чадъра си. Гръмотевиците не бяха много, но за кажи-речи един час се изсипа огромно количество дъжд. От време на време Анн леко приповдигаше чадъра и махваше окуражително на Дайана, но да си говорят при тези условия и от такова разстояние беше невъзможно. Най-после дъждът отслабна, постепенно спря, слънцето се показа и Дайана пристъпи неуверено през локвите в двора.

— Намокри ли се много? — запита тя разтревожена.

— О, не — отвърна Анн весело. — Главата и раменете ми са почти сухи, полата ми е съвсем малко навлажнена там, където дъждът е пръскал през процепите между дъските. Не ме съжалявай, Дайана, тъй като аз изобщо не се разтревожих за себе си. Непрекъснато си мислех колко много е нужен този дъжд и колко ли му се радва моята градина, представях си какво ли са си помислили цветята и пъпките, когато започнаха да падат първите капки. И още си представих най-интересния диалог между астрите и уханните божури, между дивите канарчета и люляковите храсти, възродения дух на градината ми. Когато се върна у дома непременно ще го опиша. Де да имах молив и лист, за да го направя още сега, защото ме е страх да не забравя най-добрите моменти, докато се прибера.

Преданата Дайана се оказа, че има молив и намери парче хартия за опаковка в сандъка на двуколката. Анн прибра чадъра си, сложи си шапката, разгъна опаковъчната хартия върху тънката дъска, която ѝ подаде Дайана и описа въображаемата идилия в своята градина при такива условия, които едва ли биха могли да бъдат възприети като най-благоприятните за създаването на литература. Независимо от това резултатът беше доста добър и Дайана остана „очарована“, когато Анн ѝ прочете творението си.

— О, Анн, прелестно е... просто е прелестно. Непременно го изпрати на списанието „Канадска жена“.

Авторката обаче тръсна глава:

— О, не, то съвсем не подхожда за тях. Как да ти кажа, тук няма сюжет. Това просто е низ от хрумвания. Аз обичам да пиша такива

неща, но разбира се, нищо подобно не върви за публикация, защото редакторите настояват да има сюжет, както казва Присила. О, ето я мис Сара Коп. Моля те, Дайана, иди да ѝ обясниш ситуацията.

Мис Сара Коп бе дребна на ръст жена, облечена в избледняла черна рокля и с шапка, избрана съвсем не заради едната красота и възхищение, а заради качествата ѝ да приляга на собственичката си и да се носи удобно. Стопанката изглеждаше изумена, както можеше да се очаква, при вида на прелюбопитната картина в нейния двор, но когато чу обясненията на Дайана, се изпълни със съчувствие към момичетата. Тя се разбърза да отвори задната врата, взе бравичката и с няколко ловки удара освободи Анн. Младата пленничка на бараката, малко уморена и вцепенена от неподвижната, неудобна поза запристъпва неловко от крак на крак около затвора си и с благодарност се върна отново към свободния живот.

— Мис Коп — заговори тя чистосърдечно, — уверявам ви, че погледнах през прозореца на вашия килер единствено защото исках да разбра дали имате порцеланов поднос. Не съм търсила нищо друго... не съм оглеждала за нещо друго.

— Жива и здрава да си, всичко е наред — каза мис Сара любезно. — Не е трябвало да се безпокоиш — няма никакви вреди. Слава тебе господи, ние от семейство Коп поддържаме килера си във вид, винаги достоен за пред хората и не ни е грижа кой наднича в него. Колкото до онази стара пристройка за патици, аз се радвам, че покривът ѝ се е срутил и може би сега вече Марта ще се съгласи да я съборим. Тя никога не би се съгласила от страх, да не би да ни потрябва някога, а аз все трябваше да я белосвам всяка пролет. Но човек би могъл да спори с по-голям успех с пощата, отколкото с Марта. Тя замина днес за града, аз я закарах на гарата. Та вие искате да купите моя поднос. Ами какво ще дадете за него?

— Двайсет долара — каза Анн, която никога не би могла да се сравнява с една Коп в сделките, в противен случай не би казала предлаганата от нея цена в самото начало на деловия им разговор.

— Ами, ще си помисля — отговори мис Сара колебливо. — За щастие този поднос е мой, иначе не бих посмяла да го продам в отсъствието на Марта. Да го кажа както си е, тя би вдигнала голям шум, защото е истинската стопанка в това имение. Вече ми става ужасно непоносимо да живея под чехъла на друга жена. Но влезте,

влезте. Сигурно сте съвсем уморени и изгладнели. Ще направя каквото мога за вас, но ви предупреждавам да не очаквате нещо повече от чай, хляб с масло и малко краставици. Марта удари ключа на кашкавала, на кейка, на всички запаси, преди да замине. Тя винаги така прави, защото казва, че съм прекалено разточителна към гостите ни.

Момичетата бяха дотолкова изгладнели, че не можеха да бъдат придирчиви, към каквато и да е храна, предложена точно в този миг, затова си хапнаха с удоволствие от чудесния хляб, от маслото и от краставиците. Когато на масата не остана и една трохичка, мис Сара каза:

— Не зная дали да продавам подноса. Но той струва двайсет и пет долара. Той е старинен.

Дайана подритна леко краката на Анн под масата, искайки да ѝ внуши: „Не се съгласявай... тя ще го даде за двайсет, ако си настояща“. Но Анн нямаше никакво намерение да се пазари за скъпоценната вещ. Тя незабавно се съгласи да я купи за двайсет и пет долара, а лицето на мис Сара доби такова изражение, сякаш тя съжеляваше, че не е поискала трийсет.

— Е, тогава можеш да го вземеш. На мен парите са ми нужни точно сега, аз ги спестявам. Става въпрос за това, че — стопанката на изрядно подредената къща навире важно брадичката си и от гордост бледите ѝ страни дори поруменияха, — аз ще се омъжвам... за Лутър Уолас. Той ме искаше още преди двайсет години. Аз много го харесвах, но той беше тогава беден, затова баща ми го отпрати набързо по живо по здраво. Мисля, че не биваше да допускам Лутър да бъде такъв мекушав, но аз бях свенлива и изпитвах страх от баща си. Освен това не предполагах, че е възможно мъжете да са толкова плашливи.

Когато момичетата си тръгнаха най-после, Дайана взе поводите на понито, а Анн положи жадувания поднос в скута си и го хвана здраво. Зелената, освежена от дъжда самота на Тори Роуд се оживи от звънливия им смях.

— Аз ще развеселя твоята леля Джоузефин с „невероятната, изпълнена с перипетии порцеланена история“ от този следобед, когато отида утре в града. Преминахме през големи изпитания, но слава богу, те вече свършиха. Вече имам подноса, а и дъждът уталожи прахоляка хубавичко. Така че „всичко е добре, когато завършва добре“.

— Почакай, още не сме се прибрали — отговори Дайана доста угрижена. — Не се знае какво друго ще ни сполети, преди да пристигнем. Ти си момиче, на което всеки миг могат да се случат най-невероятните неща, Анн.

— За някои хора приключенията стават нещо обичайно — каза Анн ведро. — Човек или има таланта да предизвиква приключенията, или го няма.

ГЛАВА ДЕВЕТНАДЕСЕТА

ЕДИН ЩАСТЛИВ ДЕН

„В края на краищата — бе казала веднъж Анн на Марила, — аз си мисля, че най-добрите, най-приятните дни не са онези, в които се случва нещо изключително хубаво или великолепно, или вълнуващо, а дните, които идват тихо, спокойно и носят обикновени малки радости, следват един друг плавно, нижат се като перли в огърлица.“

Животът в „Зелените покриви“ беше изтъкан точно от такива дни, тъй като приключенията или нещастните случаи за Анн, както и за другите хора, не се струпваха наведнъж, а бяха пръснати из цялата година, с дълги периоди на безметежни, щастливи дни помежду им, изпълнени и с работа, и с мечти, и със смях, и с поуки. Тук ще стане дума за един такъв ден в края на август. Преди обяд Анн и Дайана повозиха на лодка по езерото възторжените близнаци, откараха ги на пясъчния бряг, за да наберат благоуханни треви, всичките цамбуркаха и пляскаха в плитката вода, над която вятърът шумеше и преповтаряше една стара лирична песен, научена от него още по времето, когато светът е бил млад.

Следобед Анн тръгна пеша към местността Ървинг, за да види Пол. Намери го проснат на тревистия бряг до гъстата елова горичка, която стигаше до къщата на север. Момчето бе погълнато от една книга с вълшебни приказки.

Когато я видя, то скочи пъргаво:

— О, така се радвам, че дойде, учителко — приветства я Пол радушно, — защото баба я няма. Нали ще останеш малко да пиеш чай с мене? Толкова ми е самотно да пия сам чая си. Нали знаеш, учителко. Вече сериозно си бях намислил да помоля младата Мери Джо да дойде и да закуси с мене, но реших, че баба не би одобрила поканата ми. Тя казва, че французите трябва да си знаят мястото. И наистина е доста трудно да се разговаря с младата Мери Джо. Тя непрекъснато се смее и казва: „Ами той бие всички хлапета аз знаела“. Под разговор аз не разбирам точно това.

— Разбира се, че ще остана за чая — съгласи се Анн весело. — Бях примряла в очакване да ме поканиш. Вече преглъщах често-често при мисълта за някое и друго парче в повече от оня вкусен сладкиш, който баба ти приготвя от маслено тесто. Откакто го опитах по време на онова угощение тук преди време, не мога да го забравя.

Лицето на Пол помръкна:

— Ако зависи от мен, учителко — каза той, застанал пред Анн с ръце в джобовете, а по малкото му красиво личице пробягаха сенки на неочаквана загриженост, — теб на драго сърце би трябвало да те почерпят със сладкиша. Но това зависи от Мери Джо. Чух веднъж баба да й казва, когато си тръгваше, че не бива да ми дава никакви сладки, защото те били прекалено питателни за стомаха на едно малко момче. Но може би Мери Джо ще ти отреже парченце, ако аз обещаю да не хапвам изобщо. Да се надяваме на най-доброто.

— Да, точно така — съгласи се Анн, на която тази забавна философия допадаше особено много. — И, ако Мери Джо се окаже коравосърдечна и не ми даде дори и парченце от маслено тестения сладкиш, това ни най-малко няма да е от значение, така че ти не бива да се тревожиш.

— Сигурна ли си, че няма да се обидиш, ако тя наистина не ти даде? — запита Пол развълнуван.

— Напълно съм сигурна, душице.

— Тогава няма да се притеснявам — каза Пол и въздъхна с облекчение. — Пък и си мисля, че Мери Джо ще се вслуша в гласа на здравия разум. Тя по природа не е неразумна, но опитът я е научил, че не бива да се противопоставя на заръките на баба. Моята баба е чудесна жена, само дето хората трябва да изпълняват точно каквото тя каже. Тази сутрин остана много доволна от мен, защото аз за пръв път успях да изям препълнена чиния с овесена каша. Струваше ми голямо усилие, но аз успях. Баба казва, че според нея тя все още може да направи от мене мъж. Но, учителко, искам да те попитам за нещо много важно. Ще ми отговориш искрено, нали?

— Ще се постарая — обеща Анн.

— Мислиш ли, че има нещо нередно в мозъка ми? — запита я Пол така, сякаш от отговора й зависеше целият му живот.

— За бога, Пол, не — възкликна Анн изумена. — В никакъв случай не. Какво те наведе на такава мисъл?

— Мери Джо... но тя не знаеше, че аз я чувам. Вероника, момичето, което мисис Питър Слоун нае на работа, дойде да види Мери Джо миналата вечер и аз чух двете да си говорят в кухнята точно тогава, когато минавах през коридора. Мери Джо каза: „Онзи Пол, ами той е смахнато малко момче. Говори ги едни врели-некипели. Мисля, че му хлопа дъската“. Не можах дълго да заспя миналата нощ, мислейки за това, чудех се дали Мери Джо е права. Не можех да се сдържа, исках да попитам баба, но реших да се обърна към тебе. Така се радвам, че ме приемаш като човек, на когото всичко си му е наред и не му хлопа дъската.

— Разбира се, че си наред. Мери Джо е глупаво, неграмотно момиче и ти не бива да се притесняваш от нейните приказки — каза Анн възмутена, а наум си мислеше как да направи дискретен намек на мисис Ървинг за необходимостта да озапти езика на Мери Джо.

— Оф, камък се смъкна от плещите ми — успокои се наистина Пол. — Сега съм напълно щастлив, учителко, благодаря ти. Никак не би било добре нещо да не е наред в главата ти, нали, учителко? Предполагам каква е причината, поради която Мери-Джо си е въобразила това: аз понякога ѝ казвам какво мисля за някои неща.

— Тази практика е особено опасна — отбеляза Анн, изхождайки от своя собствен дълбок опит.

— Ами тогава след малко аз ще ти кажа какви свои мисли споделих с Мери Джо и ти ще разбереш дали в тях има нещо смахнато. Но ще почакам малко да започне да се смрачава. Точно тогава мен нещо ме кара да разказвам на хората и когато наблизко няма никого, просто ми се налага неудържимо да го кажа на Мери Джо. Но след този случай аз вече няма да го правя, щом тя си въобразява, че ми хлопа дъската. Аз просто ще си копнея сам-самичък и ще тая мислите в себе си.

— И ако желанието ти да разказваш стане дотолкова неудържимо, че не можеш повече да се сдържиш, ела при мен в „Зелените покриви“, аз ще изслушам твоите размисли — предложи Анн с онази тържественост в гласа, която ѝ спечелваше любовта на всички деца, жадни да бъдат приемани сериозно.

— Добре, ще дойда. Но се надявам Дейви да не бъде тогава там, защото ми прави физиономии. Мене не ме е грижа много, защото той е малко момче, а аз съм доста голям, но все пак никак не е приятно да ти

правят муцуни. А и Дейви ги прави такива едни ужасни. Понякога се страхувам, че той никога няма да може да си възвърне нормалния облик. Прави ги дори тогава, когато съм в църквата и мислите ми, както подобава, са заети със свети неща. Докато Дора ме харесваше, аз също я харесвах, но не така, както преди, тя каза на Мини Мей Бари, че мисли да се омъжи за мен, когато порасна. Аз мога да се ожения, когато порасна, но още съм прекалено млад, за да си мисля за това, нали, учителко?

— Доста млад си — съгласи се учителката.

— Като заговорихме за женитба и се сетих за друго нещо, което ме тормози в последно време — продължи Пол. — Един ден през миналата седмица тук беше мисис Линд, дойде да пие чай с баба. По едно време баба ме накара да донеса портрета на мама... онзи, който татко ми изпрати като подарък за рождения ми ден. На мен не ми се искаше да го показвам точно на мисис Линд. Тя е добра жена, но не е от онези, на които ти се иска да покажеш портрета на майка си. Нали знаете, учителко. Но, разбира се, аз послушах баба. Мисис Линд каза, че мама е била много хубава, но много приличала на актриса и сигурно ще да е била ужасно по-млада от баща ми. След което каза: „Изглежда тия дни твойт татко ще се ожени отново. Как ще ти се хареса да имаш нова мама, мастър Пол?“ Да знаеш, учителко, от тази новина дъхът ми почти спря, но аз нямах намерение да позволя на мисис Линд да го забележи. Просто я погледнах право в лицето... ето така... и казах: „Мисис Линд, мойт баща е направил много хубаво като се е оженил за моята първа майка и аз мога да му вярвам, че ще избере също толкова добра майка и втори път“. Наистина мога да му се доверя, учителко. Но все пак се надявам, че ако той някога реши да ми доведе нова майка, ще ме попита какво мисля за нея, преди да е станало прекалено късно. Ето я Мери Джо, идва да ни извика за чая. Ще отида да се споразумея с нея за сладкиша от маслено тесто.

В резултат на „споразумението“ Мери Джо отрязва парче сладкиш и като добавка даже сипа в една чиния малко сладко, но за сметка на храната. Анн наля чая и двамата с Пол се нагостиха с чудесната закуска в мрачната, стара всекидневна стая, чиито прозорци бяха отворени за кроткия полъх на вятъра откъм залива. Учителката и ученикът си разказваха много „щуротии“, от които Мери Джо бе съвсем шокирана и на следващата вечер каза на Вероника, че

„училищната спожица“ била също така „смахната“, както и Пол. След чая Пол заведе Анн в своята стая, за да ѝ покаже портрета на майка си, който беше загадъчният подарък за рождения му ден, съхраняван доскоро от мисис Ървинг в сандъчето за книги. Малката, ниска таванска стаичка на Пол бе изпълнена с отблясъците на огнения залез (слънцето залязваше над морето), както и с танцуващите сенки на еловите дървета, които като че ли влизаха направо в къщата, прорасли току под вдадения навътре прозорец. Сред тази нежна светлина сияеше едно красиво девиче лице с нежни майчини очи. Портретът бе окачен на височината на леглото.

— Това е моята дребничка майка — каза Пол с горда обич. — Аз накарах баба да окачи нейния образ тука, за да я виждам още щом сутрин отворя очите си. Сега вече не ми прави впечатление, когато в стаята не светят лампите, защото за мене е достатъчно, че съм с моята мъничка майка. Татко е разбрал точно какво ми се искаше да имам като подарък за рождения ми ден, макар и да не ме попита. Не е ли чудесно колко много знаят наистина бащите?

— Твоята майка е била много красива, Пол, и ти малко приличаш на нея. Но нейните очи и косите ѝ са по-тъмни от твоите.

— Моите очи са същите като на баща ми — каза Пол и литна да събере всичките възглавнички от дивана и стола, за да ги струпа на широкия перваз на прозореца. — А косата на баща ми е сива. Буйна е, но е сива. Разбираш ли, баща ми е почти на петдесет години. Това вече е преклонна възраст, нали? Но той само отвънка е стар. Отвътре той е млад като никой друг. Сега, учителко, седни тука, моля те, а аз ще седна в краката ти. Мога ли да сложа главата си на коленете ти? Така обикновено сядахме с моята майка. О, това бе истинско щастие.

— А сега искам да чуя онези твои мисли, които Мери Джо намира за смахнати — каза Анн, поглаждайки кълбото от къдрици на коленете си.

Пол не се нуждаеше от повторна покана, за да разказва своите размисли... поне на сродните нему души.

— Хрумнаха ми една вечер в еловата горичка — заговори той замечтано. — Разбира се, аз не искам да кажа, че те са истински, но все пак напират в главата ми. Ти много добре знаеш, учителко. И после на мен така ми се искаше да ги кажа на някого, а освен Мери Джо друг

нямаше. Тя беше в килера и месеше хляб. Аз седнах на пейката до нея и казах:

„Мери Джо, знаеш ли какво си мисля? Мисля си, че Вечерницата е сияен дом в страната, където живеят феите.“ А Мери Джо отвърна: „Ама ти си бил много смахнат. Кви си ги измисляш, няма такива работи като феи“. Тя ме предизвика. Разбира се, аз зная, че няма феи, но това не пречи да си мисля, че ги има. Ти знаеш, учителко. Но аз все пак продължих да ѝ разказвам търпеливо: „Добре тогава, Мери Джо, знаеш ли какво мисля аз? Представам си как един ангел върви над света, след като слънцето залезе... един голям, висок, бял ангел със сребърни криле... той пее на цветята и птиците да заспят. И децата могат да го чуят, ако знаят как да слушат“. Тогава Мери Джо вдигна ръцете си над тестото и каза: „Ама ти наистина си смахнато малко момченце. Караш ме да се плаша от теб“. Така беше, изглеждаше изплашена. Тогава аз излязох и прошепнах останалите си мисли на градината. Там имаше малка бреза, но тя умря. Баба казва, че соленият влажен вятър е убил дървото, но аз си мисля друго — горската нимфа, която му принадлежеше, е била много глупава. Тя все се скиташе по света, уж за да го опознае, а всъщност загуби много. И малкото дръвче бе така самотно, че умря, защото сърцето му бе разбито.

— Но когато бедната, глупава, малка горска нимфа се умори от света и се върне при своето дърво, нейното сърце ще се стопи от мъка — каза Анн.

— Да, но щом горските нимфи са глупави, те трябва да понесат и последствията от своята глупост, точно като че ли са истински хора — реши Пол сериозно. — Знаеш ли, учителко, какво си мисля аз за новата луна? Мисля си, че тя е малка златна лодка, пълна със сънища.

— И когато се сблъска с облак, някои от тях се разплискват и се посипват в съня ти.

— Точно така, учителко. О, ти наистина знаеш. И още си мисля, че теменужките са мънички парченца от небето, които падат, когато ангелите изрязват дупчици за звездите. А лютичетата са направени от слънчеви лъчи, докато цветовете на граха са разноцветни пеперуди, полетели към небето. Е, учителко, според тебе как е, виждаш ли нещо налудничаво в тези мисли?

— Не, скъпо мое момче, те съвсем не са налудничави или чудати, те просто са необикновени и прекрасни мисли за едно малко момче.

Затова хората, които не могат да си представят нищо подобно, дори и да се опитват стотици години, ги смятат за смахнати. Но ти продължавай да си представяш така света, Пол... някой ден ще станеш поет, аз съм сигурна.

Когато Анн се върна в къщи, намери едно доста по-различно момче, което я очакваше, за да го пригответи за сън. Дейви се бе намусил и веднага щом Анн го съблече, той се търколи в леглото и зарови главата си във възглавницата.

— Дейви, ти забрави да си кажеш вечерната молитва — напомни му Анн с укор.

— Не, не съм забравил — отговори момчето решително, — но аз няма да казвам повече моите молитви. Вече се отказвам да бъда добър, щото няма значение колко съм добър, ти пак ще обичаш повече Пол Ървинг. Така че аз мога да си бъда пак лош и да ми е много забавно така.

— Не обичам Пол Ървинг повече от теб. Обичам те също толкова много, само че по различен начин — обясни Анн.

— Ама аз искам да ме обичаш по същия начин — нацупи се Дейви.

— Не може човек да обича различните хора по един и същи начин. Нали ти не обичаш Дора и мен по един и същи начин?

Дейви седна в леглото и се размисли:

— Нее — призна най-после той. — Обичам Дора, защото тя ми е сестра, а тебе, защото ти си ти.

— А аз обичам Пол, защото той е Пол и... Дейви, защото той е Дейви — отговори Анн весело.

— Ами тогава... някак си започнах да съжалявам, че не си казах молитвите — призна Дейви, убеден накрая от тази логика. — Но сега ще ми дойде прекалено много да ставам, за да ги казвам. Утре сутринта ще си наваксам и ще го направя два пъти, Анн. Не може ли да стане така?

Не, Анн бе сигурна и непреклонна, че така не може да стане. Така че Дейви трябваше да слезе на пода и да застане до нея на колене. Когато произнесе последните думи, момчето приседна на босите си петички и вдигна глава към нея:

— Анн, аз нали сега съм по-добър, отколкото бях преди малко?

— Да, наистина си по-добър, Дейви — Анн никога не се колебаеше да похвали децата тогава, когато те заслужаваха.

— Аз знам, че съм по-добър — успокои се Дейви, — и ще ти кажа как го разбрах. Днеска Марила ми даде две филии хляб, намазани със сладко, за Дора и за мен. Но едната беше доста по-голяма от другата, а Марила не ми каза коя е за мен. Тогава аз дадох по-голямото парче на Дора. Добра постъпка от моя страна, нали?

— Много добра и съвсем по мъжки, Дейви.

— Разбира се — потвърди сериозно Дейви. — Дора не беше много гладна и изяде само половината от своята филийка, а другата я даде на мен. Ама аз не знаех, че тя ще направи така, когато ѝ давах хляба. Така че аз бях добър, Анн.

На свечеряване Анн се спусна към Драйд Бабъл и видя Гилбърт Блайт да минава през мрачната гора на духовете Хаунтид Ууд. Тогава изведнъж прозря, че Гилбърт не беше вече момчето от училище. Какъв мъжествен вид имаше той сега — висок, широкоплещест момък с открито лице и чист, прям поглед. Анн го намираше за хубав, макар Гилбърт да не отговаряше на нейния идеал за мъж. Тя и Дайана отдавна си бяха избрали обожавания от тях тип кавалер и той бе абсолютно еднакъв и за двете. Мъжът на техните мечти трябваше да е много висок, изискан, със замечтан поглед, загадъчни очи и нежен омагьосващ глас. Докато физиономията на Гилбърт не излъчваше нито меланхолия, нито загадъчност, но за приятелството това нямаше никакво значение!

Гилбърт се излегна върху папратите и погледна с възхищение към Анн. Ако Гилбърт трябваше да даде описанието на идеалната за него жена, то би съвпаднало изцяло с описанието на Анн, включително и с онези седем лунички, чието присъствие все още продължаваше да я дразни. Гилбърт все още си оставаше момче, но това момче си имаше своите мечти, както останалите и в тях то винаги виждаше едно момиче с кристално ясни сини очи и с лице — нежно и свежо като цвете. Той бе направил своя избор и освен това смяташе, че неговото бъдеще трябва да е достойно за неговата богиня. Дори и в спокойния Ейвънли можеха да бъдат срещнати прекрасни изкушения. Младежите от Уайт Сандс бяха доста „отворени“, а Гилбърт привличаше вниманието, където и да отидеше. Но той бе решил да се държи както подобава, за да е достоен за приятелството на Анн, а след известно

време и за нейната любов може би. Така че премерваше всяка своя дума, контролираше дори мислите си — да не говорим за делата — така ревностно, сякаш го следеше и контролираше чистият поглед на самата Анна. Тя имаше над него такова неограничено влияние, каквото всяко момиче с възвишени и светли идеали има над своите приятели; влияние, което продължава дотогава, докато то е предано на тези идеали. И би могло да загуби доверието на приятелите си единствено, ако престане да изповядва най-чистите, най-благородните помисли. В очите на Гилбърт най-големият чар и достойнство на Анна беше фактът, че тя никога не се унижаваше с дребнави постъпки, както правеха толкова много момичета в Ейвънли — погубваха се с неуместна, непристойна ревност, с плитки хитрости и непрестанно съперничество, с очевидни усилия за превъзходство. Анна бе далеч от всичко това, не защото съзнателно отбягваше подобно поведение, а защото то бе напълно чуждо на нейния импулсивен характер — кристалночист, що се отнася до мотивите и предпочитанията на неговия еталон за идеална жена.

Но Гилбърт дори не правеше опит да изрази с думи мислите си, тъй като вече знаеше от опит много добре, че Анна безмилостно и хладно отрязва всички сантиментални възжелания още в зародиш... или просто им се надсмива, което бе десет пъти по-лошо.

— Ти приличаш на истинска горска нимфа под тази бреза — пошегува се той.

— Аз обичам брезите — Анна прислони лицето си към тънкото бяло стъбло с нежна сатенена кора с едно от онези грациозни движения, които ѝ бяха така присъщи.

— Тогава ще се зарадваш щом научиш, че мистър Спенсър е решил да посади покрай пътя пред своята ферма цяла редица от бели брези, за да окуражи по този начин организацията ни. Каза ми го днес. Майор Спенсър е най-прогресивният и социално ангажиран човек в Ейвънли. А мистър Уилям Бел възнамерява да посади жива ограда от смърчове по големия път пред къщата му и нагоре покрай пътеката. Нашето дружество се справя чудесно, Анна. То премина вече през фазата на изпитанието и това сега е факт. По-възрастните започват да гледат сериозно на него, хората и от Уайт Сандс са решили да си създадат също такова дружество. Дори Илайша Райт промени становището си от деня, в който американците от хотела му направиха

пикник на брега. Те похвалиха много зелените насаждения покрай пътищата и казаха, че никъде другаде на острова не е така хубаво, както тук. А когато след време и останалите фермери последват примера на мистър Спенсър и посадят покрай своите участъци дървета, и направят живи плетове, Ейвънли ще бъде най-красивото селище в района.

— Семейство Ейд твърдят, че ще наглеждат гробището — каза Анн. — Надявам се да стане така, за тази цел ще бъде направена подписка и дружеството ни няма да се занимава повече с него. Но семейство Ейд никога не би се намесило в цялата тази работа, ако дружеството не бе им внушило мисълта. Онези дръвчета, които посадихме край църквата, вече пораснаха, а членовете на училищното настоятелство ми обещаха, че ще посадят жив плет около сградата следващата година. Ако удържат на думата си, аз ще организирам трудов ден и всеки ученик ще посади по едно дръвче, в ъгъла край пътя пък ще направим градина.

— Постигнахме успех в кажи-речи всеки наш замисъл досега, с изключение на това, че не съумяхме да преместим къщата на стария Баултър — каза Гилбърт. — Вече се отчаях за нея. Леви не иска да я премести долу, само за да ни дразни. Във всички от семейство Баултър има един непреодолим инат, но в него той е изразен най-силно.

— Джулия Бел иска да изпрати при него още една делегация, но аз мисля, че най-доброто средство е да го оставим съвсем сам — предложи Анн мъдро.

— И да се надяваме на providението, както казва мисис Линд — усмихна се Гилбърт. — Да, в никакъв случай няма да пращаме повече никакви делегации. Те само го опълчват още повече срещу нас. Джулия Бел смята, че хората могат да постигнат всичко, стига само да имат организация от единомишленици, от личности, които да дръзнат да се наемат с желаните цели. Следващата пролет, Анн, трябва да започнем агитация за красиви, подредени поляни и дворове. Тази зима ще посеем семена от добри сортове. Имам брошура за създаването на поляни и скоро ще подготвя някои съвети на тази тема. Е, какво, ваканцията ни кажи-речи е към края си. Училището отваря врати в понеделник. Руби Джилис получила ли е разрешение да преподава в Кармоди Скул?

— Да. Присила ми писа, че тя самата е организидала свое надомно училище, така че настоятелството в Кармоди е приело на работа Руби. Съжалявам, че Присила няма да остане, но след като не може, се радвам, че Руби има тази възможност. Тя ще може да си идва за съботите и тогава сякаш всичко ще е както преди, ще бъдем заедно отново с Джейн и Дайана.

Марила се бе върнала малко преди Анн от гостуването си у мисис Линд и седеше на стъпалото на задната порта.

— Рейчъл и аз решихме да заминем утре за града — каза тя. — Мистър Линд тази седмица се чувства по-добре и Рейчъл иска да отидем преди той да изпадне отново в криза.

— Мисля утре да стана много рано, защото имам да върша доста работи — каза Анн. — Първо съм решила да подновя калъфките на старите си пухени завивки. Трябваше да го направя отдавна, но все отлагах... ужасна работа е. И освен това много е лош навикът да се отлагат неприятните задължения, затова аз никога повече няма да си го позволя, иначе не бих могла с чиста съвест да изисквам от учениците си да не го правят. Би било непростимо. След това искам да изпека кейк за мистър Харисън, да завърша бележките си за градините, за да ги разпространя сред членовете на дружеството ни, да пиша на Стела, да изпера и да колосам муселинената си рокля, а накрая да довърша новата престилка на Дора.

— Няма да смогнеш да свършиш и половината от изброеното — каза Марила недоверчиво. — Никога не съм си набелязвала толкова много работа, нещо все ме въздържаше да го правя.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТА

КАКТО ВИНАГИ СЕ СЛУЧВА...

Анн се събуди рано на следващата сутрин и радостно приветства новия ден, когато лъчите на изгрева огряха триумфално небето. „Зелените покриви“ бяха облени от слънце и тук-там танцуваха сенките на тополите и върбите. От другата страна на пътя бе пшеничената нива на мистър Харисън, огромно разлюляно от вятъра златисто море. Светът бе така прекрасен, че Анн прекара десет безкрайно блажени минути, бродейки безгрижно в градината, опивайки се от нейната красота.

След закуската Марила се приготви за своето пътуване. Дора щеше да отиде с нея, това очаквано удоволствие отдавна ѝ бе обещано.

— И така, Дейви, постарай се да бъдеш добро момче и недей да създаваш неприятности на Анн — предупреди го Марила направо. — Ако си послушен, аз ще ти донеса шарена захарна пръчица от града.

Уви, дори и тя бе придобила пагубния навик да подкупва хората, за да бъдат добри!

— Няма нарочно да правя белите, ама я си помисли, че злополуките пак ме намерят случайно? — искаше да знае все пак Дейви.

— Ще трябва да се пазиш от „случайните злополуки“ — наблегна на думите Марила. — Анн, ако мистър Шийрър дойде, докато ме няма, приготви печено месо. А ако не дойде, ще се наложи да заколиш за утре вечер една кокошка.

Анн кимна в знак на съгласие:

— И не мисля да си създавам работа, като готвя само за Дейви и за себе си. Пушеният бут ще ни е достатъчен за следобедната закуска, а за вас, когато се приберете вечерта, ще изпържа няколко бифтека.

— Ще отида до обяд да помогна на мистър Харисън да събира водорасли — каза Дейви. — Той ме помоли и мисля, че след това ще ме покани на обяд. Мистър Харисън е страхотно добър човек. Той наистина е много приятен мъж. Надявам се, като порасна да бъда като

него. Ама става въпрос, че ще правя като него... а не искам да приличам на него. Но предполагам, че такава опасност няма, щото, както казва мисис Линд, аз съм много красиво дете. Смяташ ли, че така ще е винаги, Анн? Искам да зная.

— Смея да кажа, че ще е така — отговори Анн тържествено. — Ти си красиво момче, Дейви — при тези нейни думи лицето на Марила доби крайно неодобрително изражение, — но ти трябва да се покажеш достоен за този образ и да се държиш така примерно и по джентълменски, както приляга на такова хубаво лице.

— Да, ама ти каза на Мини Мей Бари оня ден, когато я намери разплакана, щото някой я беше нарекъл грозотия, че ако тя е добра и прилежна, и обичлива, хората няма да обръщат внимание на нейния вид — разочарова се Дейви. — Струва ми се, че по никаква причина човек не може да избегне мъчението да се държи добре. Просто се налага да си примерен.

— Не искаш ли да си добър? — запита Марила, която с Анн се бе научила вече на доста неща, но все още не бе разбрала колко е безсмислено да се задават подобни въпроси.

— Да, искам да съм добър, но не прекалено много — каза Дейви неохотно. — Няма нужда да си много добър, за да станеш пастор на неделното църковно училище, като нашия мистър Бел. Да знаете, той е наистина лош човек.

— Съвсем не е такъв — гласът на Марила бе изпълнен с негодувание.

— Такъв е... той самият казва, че е такъв — заяви категорично Дейви. — Когато се молеше в църквата миналата неделя. Каза, че е долен червей и злощастен грешник, и че е виновен за най-черните низости. Какво толкова ужасно е направил той, Марила? Да не би да е убил някого? Или пък е откраднал колекция от монети? Искам да зная.

За щастие мисис Линд пристигна с кабриолета си точно в този момент и Марила се измъкна с усещането, че се изплъзва от мрежата на ловец на птици. Искаше ѝ се мистър Бел да не бе така високопарен по време на неделната си проповед, особено в присъствието на малки момченца, които винаги „искаха да знаят“.

Анн, останала сама в къщата, можеше да се разшета на спокойствие и по свое желание. Измете стаите, оправи леглата, нахрани кокошките, изпра муселинената си рокля и я простря да се

суши. После се приготви да сменя пуха във възглавниците и завивките. Качи се на тавана и измъкна първата стара рокля, която ѝ попадна под ръка... оказа се кашмирена рокля в морско синьо, която тя бе носила на четиринайсет години. Дрехата явно ѝ бе доста окъсяла и отесняла, като онази незабравима рокля от тънкия вълнено памучен плат, с която Анн се появи на първия си бал в „Зелените покриви“, но за работата с пуха и перата ставаше. Анн завърши премяната си като завърза на главата си голямата кърпа на Матю, която бе изпъстрена с бели и червени капки. И така готова, тя се отправи към кухнята, където заедно с Марила бе пренесла пухените постели.

На прозореца на кухнята имаше окачено пукнато огледало, в което Анн точно тогава за зла участ съзря лика си. Седемте лунички на носа ѝ изглеждаха повече от всякога неистово разцъфтели или така ѝ се стори на фона на ярката светлина от прозорците, на които нямаше сенник.

„Ооо, забравила съм да ги намажа с онзи лосион — помисли си момичето. — Най-добре ще е да изтичам до килера и да го направя сега.“

Анн се бе подлагала вече на доста мъчения, за да премахне тези лунички. Веднъж дори целият ѝ нос се обели от различните мазила, но луничките останаха непокътнати. Преди няколко дни тя бе намерила в едно списание специална рецепта за лосион против тази напаст. Имаше под ръка необходимите съставки и веднага приготви поредната избелваща отвара, което на Марила ѝ бе крайно неприятно, тъй като тя смяташе, че щом провидението е украсило с лунички нечий нос, то той трябва да се примири с товара си и да го понесе.

Анн се спусна към килера, който винаги беше сумрачен, защото голямата върба, израсла близо до прозореца, го засланияше, а сега от сенниците, спуснати, за да не влизат мухите, той бе почти тъмен. Момичето грабна бутилката с лосиона от рафта и обилно намаза носа си с една малка шпакличка, специално пригодена за целта. След като беше свършена и тази неотложна задача, тя се върна в кухнята и се зае с пухената постеля. Всеки, който някога е подновявал калъфите на възглавници и завивки, пълнени с пера, би могъл да си представи как изглеждаше Анн, след като работата ѝ приключи. Роклята ѝ бе побеляла от полепналите власинки, косата, която се виждаше изпод забрадката, бе заприличала на истински пухкав ангелски ореол. И

точно в този неблагоприятен момент някой почука на кухненската врата.

„Това ще да е мистър Шийрър — помисли си Анн. — Видът ми е ужасен, но трябва да изтичам и да му отворя, тъй като той винаги страшно бърза.“

Анн се спусна към кухненската врата, отвори припряно и... де да можеше подът на „Зелените покриви“ да бъде така благосклонен, че точно сега да се разтвори и да погълне това пухено момиче. Защото на прага стояха Присила Грант, окъпана в злато и сияние в копринената си празнична дреха; една нисичка, пълна, посивяла лейди, облечена в костюм от туид и още една друга лейди. Тя бе висока, изискана, роклята ѝ бе великолепна, по последната дума на модата; брадичката ѝ бе гордо повдигната, нейните теменужени очи ярко контрастираха на черния обрамчващ ги туш. За нея Анн доби „инстинктивното усещане“, че е мисис Шарлот Морган.

В този миг на пълно объркване една мисъл все пак изскочи в съзнанието на момичето и то се вкопчи в нея като удавник за сламка: всичките героини на мисис Морган „винаги се извисяваха над ситуацията“. Нямаше значение в какви затруднения са изпаднали, те винаги излизаха с достойнство от всеки объркан случай, проявяваха своето превъзходство, над който и да е неблагоприятен момент, на което и да е място и в каквато и да е обстановка. Така че Анн почувства като свое задължение „да се извиси над ситуацията“. И го направи.

По-късно Присила заяви, че никога не се е възхищавала така много на уменията на Анн Шърли, както в този момент. Колкото и да бе накърнено нейното самочувствие, Анн не се издаде. Поздрави с добре дошла Присила и я изчака с видимо спокойно изражение на лицето и дори в добро настроение тя да я представи на двете дами, сякаш бе облечена в пурпурна царствена одежда с най-фини дантели, а не в старата, окъсяла, отесняла рокля, а самата тя не бе покрита от главата до петите в бял пух. След което, трябва да признаем, че бе шокирана, когато разбра коя всъщност е мисис Морган. Оказа се, че това съвсем не е дамата, която тя инстинктивно бе приела за писателката. Красивата лейди бе неизвестната за нея мисис Пендекстър, докато нисичката, пълна жена с посивели коси бе бленуваната мисис Морган. Но нейното изумление от този факт остана

в сянката на голямото ѝ объркване от внезапната поява на гостенките. След миг Анн поведе към гостната писателката и мисис Пендекстър, където ги остави, за да помогне на Присила да разпрегне коня от кабриолета.

— Ужасно е, че дойдохме така ненадейно, зная — молеше я за прошка гласът на Присила, — но аз самата не знаех до миналата вечер, че ще идваме. Леля Шарлот в понеделник заминава и бе обещала на една своя приятелка в града да прекара днешния ден с нея. Снощи обаче нейната приятелка ѝ се обади по телефона да не идва, защото в дома им имало карантина заради заболяване от скарлатина. Тогава аз реших, че можем да дойдем тук, нали зная как ти се иска да видиш леля ми. Отбихме се в хотела на Уайт Сандс, за да вземем и мисис Пендекстър. Тя също е приятелка на леля, живее в Ню Йорк, съпругът ѝ е милионер. Не можем да останем дълго, тъй като мисис Пендекстър трябва да се върне в хотела преди пет часа.

На няколко пъти, докато двете разпрягаха и отвеждаха коня, Анн улови учудения, странен поглед на Присила.

„Не би трябвало да ме зяпа така — помисли си Анн малко засегната. — Ако не знае какво е да сменяш калъфките на пухени завивки, би могла да си го представи“.

Когато Присила се върна в гостната, а Анн тъкмо се канеше да се качи на втория етаж, се появи Дайана. Анн сграбчи за ръката ококорената от почудата си приятелка.

— Дайана Бари, кой мислиш, че е в нашата гостна точно в този момент? Мисис Шарлот Е. Морган... и съпругата на един нюйоркски милионер... докато аз съм ето в този вид, а в къщата няма нищичко за обяд, освен студено пушено месо, Дайана!

Междувременно на Анн ѝ направи впечатление, че Дайана от време на време я поглежда също така втренчено, както и Присила преди малко. Е, това беше вече прекалено.

— Ооо, Дайана, недей да ме гледаш така — заговори умоляващо Анн. — Ти поне знаеш, трябва да знаеш какво е да се сменят калъфките на пухените постели. Дори и най-спретнатият човек не може да остане чист след такава работа.

— Не... не... не става дума за п-п-полепналия пух — поколеба се Дайана. — Става дума... дума за твоя нос, Анн.

— Моят нос? О, Дайана, сигурно нищо му няма!

Анн се спусна към малкото огледало над умивалника. Един поглед ѝ бе достатъчен, за да разбере фаталната истина. Носът ѝ бе яркочервен!

Момичето се отпусна отчаяно на дивана, най-накрая несломимият ѝ иначе дух бе прекършен.

— Какво му е? — запита Дайана, любопитството ѝ надделя над деликатността.

— Помислих си, че съм го намазала с лосиона за премахване на луничките, но явно съм използвала вместо него червената боя на Марила, с която тя прави шарките по своите черги. Какво да правя? — отчая се съвсем Анн от тази последна капка, препълнила горчивата ѝ чаша.

— Ами измий тази боя — отговори разумно Дайана.

— Може и да не се измие. Веднъж боядисах с нея косата си, а сега носа си. Марила изряза преди време червените кичури, но това лечение едва ли би било практично в сегашния случай. Още едно наказание за суетата ми, но си го заслужавам... макар че така няма да мога да се утеша. Остава ми само да кажа лош късмет, макар мисис Линд да твърди, че няма нищо подобно, защото всичко е предопределено.

За щастие боята се изми лесно и Анн, малко поуспокоена, отиде в източното крило, докато Дайана побягна към дома си. Междувременно Анн слезе преоблечена, вече напълно възвърнала хладнокръвието си. Муселинената рокля, която така много ѝ се искаше да облече, все още не бе изсъхнала и тя бе принудена да се задоволи с черната си рокля. Момичето побърза да запали огъня и чайт бе вече заврял, когато Дайана се върна, поне тя облечена в своята муселинена рокля, но най-важното бе, че тя донесе един покрит поднос.

— Майка ми ти изпраща това — каза тя, повдигайки капака, за да разкрие пред радостния поглед на Анн хубаво изпечено нарязано пиле.

Към пилето двете момичета добавиха бял хляб, прясно масло и сирене, сладкиша, изпечен от Марила и купа със сладко от сливи, които плуваха в златист сироп и приличаха на прегорели есенни слънчеви лъчи. За украса на масата сложиха ваза с бели и розови хризантеми. Колко оскъден изглеждаше сега обядът, в сравнение с предишния, приготвен в очакване на мисис Морган.

Но на гладните гости на Анн дори и наум не им идваше, че нещо може да липсва и си хапваха с явно удоволствие от непретенциозната храна. След първите няколко минути Анн вече не си мислеше какво има или какво няма на масата. Мисис Морган, макар и в началото да я разочарова малко, което разбираха и признаваха дори и най-верните ѝ почитатели, се оказа изключителен компаньон, разказвач. Тя бе пътувала много по света и умееше да предаде ярко впечатленията си от видяното. Срещала се бе с много мъже и жени и успяваше да сумира наблюденията си за тях в кратки, остроумни изречения, както и епиграми, благодарение на които нейните слушатели се чувстваха като в компанията на сладкодумна героиня от някоя мъдра книга. Но заедно с цялата тази нейна острота на разума и наблюдателност се усещаше осезаемо и истинската ѝ женска мекота и доброта, която печелеше сърцата с такава лекота, с каквато предизвикваха възхищението на околните нейните прозрения. И въпреки това тя не се старееше да изпъква в разговора. Успяваше да предизвика и останалите да вземат участие в него, при това пълноценно, като самата нея. Анн и Дайана в един момент се усетиха, че се обръщат към нея, разказват ѝ своите истории с лекота.

Мисис Пендекстър говореше малко, хубавите ѝ очи и устни се усмихваха едва-едва. Тя хапваше от пилето, от плодовия кейк и от сладкото с божествена грация, сякаш отпиваше амброзия. След обяда Анн каза на Дайана, че жена с такава удивителна хубост, като мисис Пендекстър, няма нужда да приказва много, достатъчно бе само да присъства, за да е украсението на компанията.

Когато станаха от масата, всичките отидоха да се поразходят по Поляната на влюбените, по Долчинката с Теменужките и по Брезовата алея, след което се върнаха през Гората на Духовете откъм Хълма на Горските нимфи, където поседяха около половин час. Мисис Морган искаше да разбере как Гората на Духовете е получила своето име и се смя чак до сълзи, когато чу историята за зловещата среща на Анн през онази нейна паметна разходка след полунощ, в часа на вещиците.

— Това бе наистина празненство на разума и изблик на чувствата, нали Дайана? — обърна се Анн към приятелката си, когато двете останаха отново сами. — Не зная кое ми доставяше повече удоволствие — дали сладкодумните разкази на мисис Морган или красотата на мисис Пендекстър. Мисля, че така при тази ненадейна

среща прекарахме много по-добре, отколкото ако се бяхме подготвяли предварително за посещението им. Остани с мен за чая, Дайана, ще си поговорим още.

— Присила казва, че зълвата на мисис Пендекстър е омъжена за английски граф, но все пак нашата гостенка си взе втори път сладко от сливи — каза Дайана, сякаш двата факта бяха несъвместими.

— Смея да твърдя, че дори и един английски граф не би отвърнал аристократичния си нос от сладкото на Марила — отговори гордо приятелката ѝ.

Когато вечерта Анн разказваше на Марила за случилото се, тя не спомена нещастieto, сполетяло нейния нос. Но взе бутилката с лосиона против лунички и го изля през прозореца.

— Никога повече няма да използвам никакви средства за разкрасяване — заяви тя мрачно. — Те са за акуратни хора, не за такива като мен, които са склонни вечно да вършат безнадеждни грешки. И затова съдбата непрекъснато ги предизвиква.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЪРВА

ХУБАВАТА МИС ЛАВАНДЪР

Училището отвори врати и Анн се върна към своите занимания, с по-малко теории за преподаването, но сравнително по-опитна. Тази година имаше няколко нови ученика, шест и седем годишни, още плахи, нерешителни, с огромни, широко отворени очи за света на чудесата. Сред тях бяха Дейви и Дора. Дейви седеше с Милти Баултър, който бе вече втора година ученик и затова бе насъбрал доста житейски опит. Дора се бе сприятелила миналата неделя по време на църковната служба с Лили Слоун, но тя не дойде първия учебен ден и Дора временно седна с Мирабел Котън. Това момиче бе на десет години, възраст, която в очите на малката бе внушителна.

— Мисля, че училището е голяма смехория — започна да разказва Дейви на Марила, щом се върна вечерта у дома. — Ти каза, че ще ми бъде трудно да стоя мирен на едно място и наистина стана така... обикновено познаваш какво ще стане, забелязах го... Но човек може да си клати краката под чина и това му помага да изтърпи някои неща. Страхотно е, че има толкова много момчета, с които мога да си играя. Седя с Милти Баултър, той е готин. По-висок е от мен, но пък аз съм по-широкоплещест. Много е хубаво да седиш на последните чинове, ама не можеш да останеш там, докато краката ти станат толкова дълги, че да стигат до пода. Милти нарисува Анн на своята плочка, ужасно грозно. Аз му казах, че ако я нарисува пак така, ще го натупам, та чак синини ще му останат от моя удар. Отначало си помислих да го нарисувам и да му сложа рога и опашка, но се изплаших да не би така да засегна чувствата му. Анн казва, че човек никога не бива да засяга чувствата на другите. Май е ужасно нещо да ти се присмееят. По-добре е да фраснеш някое момче, отколкото да го засегнеш, ако трябва изобщо да правиш нещо. Милти каза, че изобщо не се страхува от мен, но се беше наканил да извика някой друг да ме натупа. После взе, че изтри името на Анн и написа под рисунката

името на Барбара Шоу. Милти не харесва Барбара, щото тя го нарича малко сладко момченце, а веднъж дори го погалила по главата.

Дора каза в началото, че училището ѝ харесва, но после съвсем се умълча — нещо, което не беше естествено дори за нея. Когато вечерта Марила я подкани да се качва в стаята и да си ляга, детето се повъртя нерешително и се разплака:

— Аз... аз се страхувам — подсмръкна тя. — Аз... не искам да отивам на горния етаж сама в тъмното.

— Какво ти влезе сега в главата? — изгледа я настойчиво Марила. — Много добре знай, че ти цяло лято се качваше в спалнята и се приготвяше да лягаш сама. И никога не си се страхувала.

Дора продължи да плаче и Анн я взе в прегръдките си, за да я успокои и да я попита тихичко:

— Кажи на Анн какво има, милото ми. От какво се страхуваш?

— От... от чичото на Мирабел Котън — изхълца Дора. — Мирабел ми разказа днес в училище всичко за своето семейство. Кажи-речи всеки един от него е умрял... всичките ѝ дядовци и баби, и още толкова много чичовци и лели. Те имали навика да умират, каза Мирабел. Тя страшно се гордее, че има толкова много мъртви роднини. Разказа ми за всичките, ама за всичките — от какво са умрели и как са изглеждали в своите ковчези. Мирабел ми каза още как един от нейните чичовци се разхождал около къщата, след като го погребали. Хората го видели. Майка ѝ го видяла. Не се страхувам от нищо друго, но не мога да не мисля непрекъснато за този неин чичо.

Анн се качи с Дора в спалнята и остана край леглото ѝ, докато момичето не заспа. На следващия ден отведе Мирабел Котън встрани от останалите деца и „внимателно, но настойчиво“ ѝ даде да разбере, че щом като те е сполетяло нещастieto да имаш чичо, който след като е бил погребан, вместо да си лежи в земята, се разхожда около къщите, не е възпитано да разказваш за този ексцентричен джентълмен на съученичката си, с която седиш на един чин и която е още невръстна. Мирабел намери забележката за много сурова. Семейство Котън нямаше с какво особено да се похвали. Тогава как щеше тя да поддържа реномето си сред останалите деца в училище, щом като ѝ бе забранено да прави капитал от семейния дух?

Златистите одеяния на дърветата през септември добиха през октомври бакъреночервен цвят. Една петъчна вечер в „Зелените

покриви“ се отби Дайана:

— Днес получих писмо от Ела Кимбъл, Анн. Кани и двете ни да отидем на чай утре следобед, по случай пристигането на братовчедка й Ирен Трент от града. Но понеже нашите коне утре ще са нужни за работа, не можем да вземем някой от тях, а твоето пони куца... изглежда няма да можем да отидем.

— А защо да не отидем пеша? — предложи Анн. — Ако вървим направо през горите, ще излезем точно на пътя Уест Графтън, недалеч от нивите на семейство Кимбъл. Минавала съм по тези места миналата зима и знам пътя. Не е по-дълъг от четири мили, пък и няма да ни се наложи да вървим пеша обратно, защото Оливър Кимбъл със сигурност ще ни докара. Той само ще се зарадва на такава възможност да се измъкне и да отиде на среща с Кари Слоун. Знам, че баща му не би се съгласил да даде коня, ако знае каква е истинската причина.

И така, както се разбраха, на следващия ден следобед двете момичета тръгнаха по пътеката през Поляната на Влюбените зад фермата на семейство Кътбърт и излязоха на широкия път, който прекосяваше обширния, облян от слънце бряг и яворовите гори, които на места бяха пламнали от чудния огън на есенните багри в яркочервено и златисто, а на места тънеха в удивителна бакъреночервена тишина и покой.

— Сякаш отиващата си година е коленичила за молитва в просторна катедрала, изпълнена от мека, с цвета на старо злато, светлина, нали? — заговори Анн замечтано. — Просто е грехота да преминем набързо през такава красота, не е ли така? Струва ми се непочтително, като да тичаш из църквата.

— Но ние трябва да побързаме — отговори Дайана, поглеждайки припряно часовника си. — Остана ни малко време.

— Е, добре, аз ще вървя бързо, но не питай нищо, не искам да приказвам — ускори крачките си Анн. — Искам само да пия от красотата на този ден... Чувствам тази красота така, сякаш е чаша искрящо вино до самите ми устни и аз отпивам от нея на всяка крачка.

Вероятно, точно защото бе така погълната да „отпива“ на глътки от красотата на деня, когато стигнаха до разклонението на пътя, Анн пое наляво, вместо надясно. Но когато и да си спомнеше за този случай по-късно, тя винаги си казваше, че е направила най-щастливата грешка в живота си. Най-накрая излязоха на пустия, затревен път, а в

далечината не се виждаше нищо друго, освен няколко редици от смърчови фиданки.

— О, боже, къде сме? — възкликна Дайана озадачена. — Това не е пътят за Уест Графтън.

— Не, ние сме на главната железопътна линия Мидъл Графтън — обясни Анн, видимо засрамена. — Сигурно съм завила в погрешна посока на разклонението. Не знам точно къде сме, но най-вероятно е да сме на около три мили от спиртната фабрика Кимбъл.

— Ами тогава няма да можем да стигнем там до пет часа, защото сега е четири и половина — каза Дайана, хвърляйки отчаян поглед към часовника си. — Ще пристигнем, след като те вече са приключили с чая и ще им се наложи отново да сервират заради нас.

— По-добре да се върнем обратно вкъщи — промълви Анн смирено.

Но Дайана, след като поразмисли малко, отхвърли това предложение.

— Не, по-добре е да отидем и да прекараме една чудесна вечер, щом като сме стигнали толкова далече.

След няколко ярда момичетата стигнаха отново до мястото, където пътят се разклоняваше.

— И по кой път да поемем сега? — запита Дайана колебливо.

— Не зная — тръсна глава Анн, — затова не можем да си позволим повече никакви грешки. Виждам една порта и пътека, която води през гората. Сигурна съм, че в другия ѝ край има къща. Хайде да отидем там и да попитаме.

— Каква романтична стара пътека — учуди се Дайана, докато двете вървяха по лъкатушешката из гората пътека.

И наистина тя минаваше под стари вековни ели, чиито клони се сплитаха по върховете, поради което долу цареше мрак, а сред него не можеше да вирее нищо друго, освен мъх. И от двете страни на пътя се редяха като стена кафявите стволове на дърветата, между които от време на време проблясваше по някой слънчев лъч. Цялата гора бе притихнала, потънала в тишина, като че ли грижите на света бяха безкрайно далече.

— Имам усещането, че вървя през омагьосана гора — промълви Анн съвсем тихо. — Мислиш ли, че някога отново ще намерим

обратния път към обикновения свят, Дайана? Ние сега ще стигнем до един дворец с някоя омагьосана принцеса, всичко си представям.

След още един завой момичетата се оказаха пред неочаквана гледка, не точно дворец, а малка къща, също толкова удивителна, колкото би бил и един дворец сред обичайните дървени къщи, всичките до една сходни в основни линии, като дружно поникнали гъби след дъжд. Анн спря изумена при вида на къщата, а Дайана възкликна:

— О, аз вече зная къде сме. Това е малката каменна къща, където живее мис Лавандър Луис... Мисля, че тя я нарича Къщата на Ехото. Често съм чувала за нея, но никога не бях я виждала. Не е ли романтично това място?

— Това е най-красивото, най-чаровното място, което съм виждала или съм си представяла — отговори Анн въодушевено. — То прилича на кътче от приказките или от сънищата.

Къщата бе нисичка, издигната от блокове неизмазан червен пясъчник, имаше островръх покрив с два големи комина и с два тавански прозореца, чиито дървени кепенци бяха също така необичайни като всичко останало. Цялата къща бе обвита с гъсто прорасъл бръшлян, който се бе прикрепил много добре за грубия пясъчник и сега бе оцветен в най-красивите багри на есента.

Пред къщата имаше елипсовидна градина с порта, пред която стояха момичетата. В единия ѝ край се издигаше каменна стена, така обрасла с мъх, трева и папрат, че приличаше на висок, зелен хълм. От дясната и от лявата страна на стената растяха високи тъмни ели, които простираха клоните си като ръце над нея, а под тях имаше малка полянка с люцерна втора реколта. Полянката се спускаше към брега на река Графтън. Наоколо не се виждаше друга къща или поляна... нищо, освен хълмове и долини, обрасли с разклонени млади ели.

— Питам се що за човек е мис Луис — разсъждаваше Дайана, докато отваряха портата към градината.

— Говори се, че е много странна.

— Ами тогава ще е интересна личност — реши веднага Анн. — Странните хора са винаги такива, независимо какви други качества имат или нямат. Не ти ли казвах, че ще стигнем до омагьосано място? Знаех си: феите не биха разпрострели магията си над горския път ей така за нищо.

— Но мис Лавандър едва ли може да бъде наречена омагьосана принцеса — прихна Дайана. — Тя е стара мома... на четирийсет и пет години, както съм чувала... съвсем е посивяла...

— О, та това е само част от магията — заяви Анн уверено. — По душа тя е все още млада и красива... само ако знаехме как да развалим магията, тя ще пристъпи пред нас отново лъчезарна и неотразима. Но ние не знаем как... винаги и единствено принцовете са онези, на които им е известно това, а принцът на мис Лавандър още не се е появил. Вероятно го е сполетяло някакво нещастие... макар това да е против правилата на вълшебните приказки.

— Страхувам се, че е бил тук преди хиляди години и си е отишъл — възрази й Дайана. — Казват, че тя е била сгодена за Стивън Ървинг... бащата на Пол... когато са били млади. Но се скарали и се разделили.

— Шшшт — предупреди я Анн. — Вратата е отворена.

Момичетата се спряха на входа под филизите на бръшляна и почукаха по отворената врата. Отвътре се чу тътрене на крака, след което се появи едно много странно малко създание... едно момиче на около четиринайсет години, с луничаво лице, чип нос и толкова широка уста, че изглеждаше наистина разтеглена „от едното ухо до другото“. Косата му бе светла, вързана на две дълги опашки, с невероятно големи сини панделки.

— В къщи ли е мис Луис? — запита Дайана.

— Да, спожо. Влезте, спожи... ето оттук, спожи... седнете, спожи. Ще кажа на мис Лавандър, че сте тук, спожи. Тя е на горния етаж, спожи.

След което малката прислужница изчезна от очите на двете момичета и те, останали сами, се спогледаха доволни. Подредбата в тази чудесна малка къща бе също толкова интересна, колкото и външният ѝ вид.

Стаята имаше нисък таван, два малки квадратни прозореца, които бяха заслонени с муселинени нахъдрени пердета. Всичките мебели бяха старовремски, но така добре запазени и поддържани, че стаята изглеждаше чудесно с тях. Трябваше все пак да се отбележи, че най-привлекателното нещо за двете момичета в добро здраве, момичета, които тъкмо бяха извървели четири мили на чистия есенен въздух, бе масата с бледосин порцеланов сервиз и изобилието от

лакомства по нея. А малките златисти клонки от папрат, пръснати по масата, ѝ придаваха онзи „тържествен вид“, както казваше Анн и който особено много ѝ допаднаше.

— Изглежда мис Лавандър очаква гости за чая — прошепна тя.

— Подредени са шест прибора. И какво странно малко момиче си има. Прилича ми на пратеничка от страната на самодивите. Предполагам, че тя би могла да ни каже кой е пътят, но аз съм много любопитна да видя мис Лавандър. Ама т-т-тя идва.

Анн още не бе успяла да довърши думите си, когато на прага на стаята се появи мис Лавандър Луис. Момичетата бяха така изумени, че съвсем забравиха добрите маниери и просто я гледаха зяпнали. Подсъзнателно те бяха очаквали да видят добре известния им тип възрастни стари моми, които до една си приличаха — кокалести, доста несклопосни особи с прави сиви коса и очила. А в случая пред тях стоеше мис Лавандър — такава, каквато те никога не биха могли да си я представят.

Тя бе лейди-миньон със снежнобяла, леко къдрава, гъста коса, подредена в прическа на букли и масури. Под тях се виждаше почти девиче лице с розови страни и изразителни устни, с големи меки, кафяви очи и с трапчинки... да, да, с трапчинки. Мис Лавандър бе облечена в много изискана муселинена рокля в кремав цвят и бледи розови цветове, пръснати по нея — рокля, която би изглеждала смехотворно младежка за повечето жени на нейната възраст, но която прилягаше на мис Лавандър идеално и никой никога не би си и помислил нещо по-различно.

— Шарлота Четвърта ми предаде, че сте искали да ме видите — заговори тя с глас, който напълно отговаряше и даваше цялостна картина на чудното видение.

— Искане да ви питаме за пътя до Уест Графтън — едва промълви Дайана. — Поканени сме на чай у мистър Кимбъл, но поехме по погрешен път през гората и излязохме на главната железопътна линия, вместо на пътя за Уест Графтън. Накъде трябва да завием, надясно или наляво след вашата порта?

— Наляво — отговори мис Лавандър и хвърли нерешителен поглед към масата, но веднага след това, въодушевена от някакво внезапно обзело я намерение, тя възкликна: — Но не бихте ли приели да ми направите компания за чая? Моля ви, останете. У мистър Кембъл

отдавна ще са приключили с чая, докато вие стигнете там. А и Шарлота Четвърта и аз ще бъдем много радостни, ако ни погостувате.

Дайана погледна безмълвно Анн, а тя заговори веднага, тъй като бе вече решила, че трябва да разбере нещо повече за тази удивителна мис Лавандър:

— С удоволствие бихме останали, ако не ви притесним. Но виждам, че вие очаквате други гости, не е ли така?

Мис Лавандър хвърли отново поглед към масата, на която бяха сервирани приборите за чай и порумения:

— Зная, че ще ме помислите за ужасно глупава. Аз наистина съм си глупава... и се срамувам, когато ме разкрият, но никога преди това. Трябва да ви кажа, че не очаквам никого... само се престорих, че ще имам гости. Разбирате ли... аз съм толкова самотна. А обичам да съм в компания... така си е, обичам хубавата компания... но толкова малко хора и така рядко се отбиват тук, защото къщата ми е много отдалечена от пътя... Шарлота Четвърта бе също самотна. И аз си наумих, че очаквам приятели за чай. Приготвих се, сготвих... подредих масата... украсих я, сложих порцелановия сервиз, който е от сватбата на майка ми и се облякох като за празник.

Дайана си помисли, че мис Лавандър е точно толкова странна, колкото хората я описваха. Доказваше го нейното хрумване да си играе на очакване на гости като някакво малко момиченце, а бе жена на четирийсет и пет години!

Но очите на Анн грееха, възбуденият ѝ глас трептеше от радостни нотки:

— Ах, вие също ли си фантазирате?

Това „също“ разкри сродната душа на мис Лавандър:

— О, да — призна си тя вече без притеснение. — Разбира се, това би прозвучало глупаво за човек на моите години. Но каква тогава е ползата да си независима стара мома, ако не можеш да направиш някоя щуротия, когато ти се прииска? Още повече, че тя не причинява вреда никому. Човек трябва да компенсира някои неща. Понякога си мисля, че няма да мога да живея, ако не си измислям разни ситуации. Много рядко могат да ме разкрият, пък и Шарлота Четвърта не казва нито дума. Но днес се радвам, че мога да бъда разкрита, защото вие дойдохте наистина и аз имам готов чай. Бихте ли отишли на горния етаж, за да си оставите шапките в килера? Бялата врата срещу

стълбището. Аз трябва да изтичам до кухнята, ще заръчам на Шарлота Четвърта да не позволява на водата да закипи. Шарлота Четвърта е много добро момиче, но тя обикновено оставя водата за чая да кипне.

Мис Лавандър се отправи към кухнята, изпълнена с гостоприемни мисли и намерения, а момичетата намериха килера — една стаичка толкова бяла отвътре, колкото и вратата ѝ. Слънчевите лъчи пробиваха слабо гъстата завеса от бръшлян и помещението според Анн изглеждаше като място, където се раждат щастливите мечти.

— Това си е истинско приключение, нали? — каза Дайана. — И не смяташ ли, че мис Лавандър е все пак мила, макар и да е малко странна? Тя съвсем не прилича на стара мома.

— Тя е олицетворение на прекрасна мелодия, така си мисля — отговори Анн.

Когато двете слязоха в гостната, мис Лавандър внасяше чайника, а зад нея вървеше, неизразимо доволна, Шарлота Четвърта с поднос горещи сладки.

— А сега ми кажете имената си — настоя мис Лавандър. — Толкова се радвам, че сте млади момичета. Обичам младите момичета. Когато съм с тях, ми е невероятно лесно да си представя, че и аз съм момиче. Страшно мразя — направи гримаса тя — да си мисля, че съм стара. Е, как се казвате, питам само, за да ни върви по-леко приказката. Дайана Бари? Анн Шърли? А мога ли да си представя, че ви познавам от сто години и да ви наричам просто Анн и Дайана?

— Можете — отговориха двете момичета в един глас.

— Тогава хайде да се настаним удобно и да си хапваме от всичко — каза мис Лавандър щастлива. — Шарлота, седни, учи се и си взимай от пилето. Цяло щастие е, че направих пандишпан и понички. Разбира се, глупаво бе от моя страна да го правя за въображаемите си гости... Зная, че Шарлота Четвърта мисли така, нали Шарлота? Но виждате какъв щастлив обрат доби всичко. Цялата тази храна със сигурност нямаше да отиде нахалост, защото Шарлота и аз щяхме да я изядем за известно време. Но пандишпанът не е от нещата, които могат да се запазят дълго.

Гощавката беше чудесна, премина в радостно настроение и остави незабравими спомени у момичетата. Когато станаха от масата, всички отидоха в градината, обляна в слънчева светлина.

— Мисля си съвсем сериозно, че вие имате най-хубавата къща — каза Дайана, оглеждайки местността с възхищение.

— А защо я нарекохте Къщата на Ехото? — заинтригува се Анн.

— Шарлота — обърна се мис Лавандър към момичето, — върви в къщата и ми донеси малкия тенекиен рог, който е окачен над часовника.

Шарлота Четвърта припна и се върна със споменатия рог.

— Надуй го, Шарлота — изкомандва мис Лавандър.

Шарлота съответно наду рога и от него се разнесе доста грубоват, пронизителен звук. После за миг настъпи тишина... и в отговор от гората над реката заплуваха множество чудесни звуци — нежни, загадъчни, сребърни, сякаш му отвърнаха всичките свирачи от „страната на духовете“ и отправиха мелодията си към залеза. Анн и Дайана възкликнаха от възхищение.

— А сега се засмей, Шарлота... смей се силно.

Шарлота, която вероятно би се подчинила на мис Лавандър дори, ако тя ѝ бе казала да застане на главата си, се покатери на каменната скамейка и започна да се смее силно и от сърце. Ехото отговори с глас на някакъв дух от страната на вълшебствата, той имитираше нейния смях в пурпурните горски селения и покрай еловите участъци.

— Хората винаги се захласват по моето ехо, харесват го много — каза мис Лавандър, сякаш ехото бе нейна собственост. — И аз го обичам. То ми е чудесна компания... стига малко да си въобразя, че е така. През свободните тихи вечери ние с Шарлота Четвърта често сядаме тук и се забавляваме с него. Шарлота, вземи рога и го окачи внимателно на мястото му.

— Защо я наричате Шарлота Четвърта? — запита Дайана, която изгаряше от любопитство да разбере точно това.

— Само за да не я объркам с останалите Шарлоти в моето съзнание — отговори мис Лавандър сериозно. — Те всичките си приличат толкова много, че човек не може да ги различи. Нейното име съвсем не е Шарлота. То е... как беше... да си спомня... Ама как беше? Мисля, че е Лионора... да, то е Лионора. Разбирате ли, случва се и така. Когато майка ми почина преди десет години, аз не можех да остана тук сама, а и не можех да плащам надница на някое голямо момиче. Така аз взех малката Шарлота Бауман да живее в моя дом, като ѝ осигурявах храна и дрехи. Нейното име наистина бе Шарлота...

тя бе Шарлота Първа. Бе едва на тринайсет години. Живя тук, докато навърши шестнайсет и после замина за Бостън, защото там щеше да ѝ е по-добре. След нейното заминаване дойде сестра ѝ. Казваше се Джулиет... Мисис Бауман е имала слабост към странните имена... но това момиченце толкова много приличаше на Шарлота, че аз непрекъснато го наричах така... и то нямаше нищо против. Така че аз просто се отказах да запомня неговото истинско име. То стана Шарлота Втора, а когато си замина, пристигна Евелин и стана Шарлота Трета. Сега си имам Шарлота Четвърта, но щом стане на шестнайсет години и това момиче ще поиска да отиде в Бостън. Какво ще правя тогава, умът ми не го побира. Шарлота Четвърта е последното момиче на семейство Бауман, последното и най-доброто. Останалите Шарлоти винаги ми даваха да разбера колко глупави им се струват моите измислици, но Шарлота Четвърта никога не прави така, няма значение какво си мисли всъщност. Мене не ме е грижа какво си мислят хората, щом не ми го показват.

— Е — започна Дайана, поглеждайки със съжаление залязващото слънце. — Мисля, че трябва да тръгваме, ако искаме да стигнем у мистър Кимбъл преди мръкване. Прекарахме тук с вас чудесно, мис Луис.

— Няма ли да дойдете отново да ме видите? — отправи към момичетата молбата си мис Лавандър.

Високата Анн прегърна през раменете миниатюрната лейди:

— Ще дойдем със сигурност — обеща тя. — Сега, след като ви открихме, ще отнесем в сърцата си горещата ви покана да ви посетим. Но сега трябва да тръгваме... „Ние трябва с мъка да се разделим с вас“, както казва Пол Ървинг винаги, когато дойде в „Зелените покриви“.

— Пол Ървинг ли? — изведнъж гласът на мис Лавандър се промени. — Кой е той? Не знаех, че в Ейвънли живее някой с това име.

Анн се ядоса на собственото си празноглавие. Тя бе забравила за романа на мис Лавандър, когато името на Пол се изплъзна от устата ѝ.

— Той е мой ученик, едно малко момче. Пристигна от Бостън миналата година и живее в дома на баба си, мисис Ървинг, нейната къща е на пътя край брега.

— Той син на Стивън Ървинг ли е? — запита мис Лавандър, навеждайки се над цветята, чието име носеше и лицето ѝ не можеше да

се види.

— Да.

— Момичета, искам да ви дам китка лаванда — изправи се мис Лавандър отново със сияйно лице, сякаш не бе чула отговора на своя въпрос. — Много са хубави цветовете ѝ, не мислите ли? Майка ми ги обичаше. Тя насади тези лехи отдавна. Баща ми ме нарекъл на името на това цвете, защото много го харесвал. Той видял за пръв път майка ми, когато дошъл веднъж в дома ѝ в Ийст Графтън с нейния брат. Влюбил се в мама от пръв поглед. Настанили го да пренощува в малката стая, чаршафите ухаели на лаванда и той останал буден цялата нощ и мислил за нея. Оттогава обикнал мириса на лавандата... и поради тази причина ме нарекъл така. Скъпи момичета, не забравяйте да дойдете и друг път. Ние ще ви очакваме с нетърпение, Шарлота Четвърта и аз.

При тези думи мис Лавандър отвори портата под елите, за да минат гостенките и сякаш за мигове остаря и се предаде на умората, светлината в очите ѝ, сиянието на лицето ѝ помръкнаха, само леката ѝ усмивка бе все така мила, защото бе израз на нейната неувяхваща младост. Но когато момичетата погледнаха назад от първия завой, видяха мис Лавандър да седи на старата каменна скамейка под сребристата тополя наред поляната, жената бе отпуснала тежко глава върху двете си ръце.

— Изглежда много самотна — гласът на Дайана прозвуча тъжно. — Трябва да идваме често да я навестяваме.

— Мисля, че нейните родители са ѝ дали единственото възможно и подходящо за нея име — каза Анн.

— Ако те биха били така слепи, че да я нарекат Елизабет или Нели, или Мюриъл, тя все пак щеше да получи истинското си име Лавандър. То навява нежност и стародавно изящество, „копринен полъх“. А от моето име ти замирисва на хляб и масло, на юргани от разноцветни парчета и кухненска работа.

— О, аз не смятам така. Твоето име, Анн, за мен е символ на величие, то е много внушително, като за кралица. Но щом става дума за тебе, аз бих харесала и името Керънхапъч. Мисля, че хората правят имената хубави или грозни със собствените си постъпки. Сега не мога да понасям имената Джоузи или Гърти, а преди да опозная момичетата на семейство Пай ги намирах наистина за чудесни.

— Чудесна мисъл, Дайана — въодушеви се Анн.

— Да живееш така, че ти да красиш своето име, дори ако в началото не ти се струва хубаво... да направиш така, че в мислите на хората то да поражда нещо приятно. Благодаря ти, Дайана.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ВТОРА

РАЗНИ ДРЕБНИ НЕЩА

— Значи си била на чай с Лавандър Луис в нейната каменна къща? — заинтригува се Марила по време на закуската на следващата сутрин. — Как изглежда тя сега? Изминаха повече от петнайсет години, откакто съм я виждала за последен път... беше една неделя в църквата на Графтън. Предполагам, че се е променила много. Дейви Кейт, когато искаш нещо от масата, не бива да се протягаш, помоли да ти го подадат и недей да се облягаш на масата така. Виждал ли си някога Пол Ървинг да прави това, когато е на масата у нас?

— Но ръцете на Пол са по-дълги от моите — промърмори недоволно Дейви. — Те са расли единайсет години, докато моите са само на седем години. Освен това аз помолих, но ти и Анн бяхте толкова заети в приказките си, че не ми обърнахте никакво внимание. И освен това Пол никога не е бил на масата ни за нещо повече от чай, много по-лесно е да си вежлив по време на някакъв чай, отколкото на закуска. Вие не сте и на половина толкова гладни, колкото аз. Между вечерята и закуската има ужасно дълго време. И виж, Анн, тази лъжица съвсем не е по-голяма от миналогодишната, а пък аз съм пораснал толкова много оттогава.

— Разбира се, аз не мога да зная как е изглеждала преди години мис Лавандър, но ми се струва, че не се е променила много — каза Анн, след като подаде на Дейви купичка с две пълни лъжици кленов сироп, за да го умиротвори. — Косата ѝ е снежнобяла, но лицето ѝ е свежо и кажи-речи девическо, а очите ѝ са най-милите кафяви очи, които съм виждала... такъв чудесен нюанс на дървесно кафяво с малки златисти жилчици в тях, а гласът ѝ те кара да си представяш искрящо бял сатен и ромолеща вода, както и празнични камбани.

— Тя минаваше за голяма хубавица, когато беше момиче — каза Марила. — Никога не съм я познавала много добре, но винаги съм я харесвала. Някои я смятаха за малко странна още тогава. Дейви, ако само още веднъж те уловя да правиш такива номера, ще те накарам да

чакаш всички други да се нахранят и тогава ще ти позволя да седнеш на масата, като някой французин.

Повечето разговори между Анн и Марила в присъствието на близнаците бяха прекъсвани често от подобни мъмрения, отправени към Дейви. В този момент Дейви, който отново не можеше да се държи прилично, се мъчеше да изгребе последните капки от сироп си, но това не му се удаваше и той просто вдигна купичката си, за да я оближе с малкото си розово езиче. Анн го изгледа с такива ужасени очи, че малкият грешник се изчерви и каза наполовина засрамен, наполовина защитавайки се:

— По такъв начин нищо не се прахосва.

— Хората, които по някакъв начин се отличават от другите, винаги получават прозвището „странни“ — каза Анн. — А мис Лавандър явно е по-различна, макар да е трудно да се каже, точно в какво се състои отликата. Може би е така, защото тя е от онези хора, които никога не остаряват.

— Човек би трябвало да остарява заедно със своето поколение — не се поколеба да изрази мнението си Марила. — Ако ли пък не, не може да си намери място никъде. Доколкото съм чувала, Лавандър Луис просто се е откъснала от всички, отказала се е от всякакви връзки. Тя живее в онова отдалечено място отдавна и всички са я забравили. Тази каменна къща е една от най-старите на острова. Стариат мистър Луис я построи преди осемдесет години, когато напусна Англия. Дейви, престани да ръчкаш лакътя на Дора. О, виждам те, бъди сигурен! Не се старай да си придаваш вид на вода ненапита. Но какво те кара да се държиш така тази сутрин?

— Може би съм станал от леглото с погрешния крак — предположи Дейви. — Милти Баултър казва, че ако направиш така, просто е закон нищо да не ти върви през целия ден. Неговата баба му го казала. Но коя е правилната страна? И какво трябва да правиш, щом като леглото ти е до стената? Искам да зная.

— Винаги съм се чудила какво лошо се е случило между Стивън Ървинг и Лавандър Луис — продължи Марила, без да обръща внимание на думите на Дейви.

— Те бяха сгодени преди дваисет и пет години, а след това изведнъж всичко се провали. Не зная каква беда се е случила, но

сигурно ще да е нещо ужасно, защото той замина за Съединените Щати и никога оттогава не се завърна в къщи.

— Може пък в края на краищата да не е било нещо чак толкова ужасно. Смятам, че дребните неща понякога причиняват повече неприятности, отколкото големите — каза Анн, осенена от едно от онези прозрения, на които не можеше да я научи дори опитът. — Марила, моля те, не казвай нищо на мисис Линд за моето гостуване у мис Лавандър. Защото непременно ще ми зададе поне сто въпроса, а на мен това някак си няма да ми се хареса... нито пък на мис Лавандър, ако разбере, сигурна съм.

— Рейчъл обезателно ще полюбопитства — съгласи се Марила, — макар да няма много време като преди да се занимава с хорските работи. Тя сега е все в къщи заради Томас и духът ѝ е много отпаднал, защото според мен е започнала да губи вяра, че той ще се оправи. Рейчъл ще остане съвсем сама, ако нещо му се случи. А децата им живеят твърде далеч, с изключение на Елайза, която е в града, а на всичкото отгоре Рейчъл не харесва съпруга ѝ.

От думите на Марила се разбираше, че тя омаловажава Елайза, която обичаше много своя съпруг.

— Рейчъл казва, че ако той успее да събере малко сили и прояви воля, ще се почувства по-добре. Но каква е ползата да молиш някое мекотело да се стегне? — продължи Марила. — Томас Линд никога не е имал ни най-малка воля. Майка му го напътстваше, допреди да се ожени, а след това го пое Рейчъл. Странно е дори, че е посмял да се разболе, без да помоли за разрешение от нея. И все пак, не би трябвало да приказвам така, Рейчъл му е добра жена. Той никога не би постигнал нищо без нейна помощ, спор няма. Роден е, за да бъде ръководен, добре стана, че попадна в ръцете на такъв умен и способен учител като Рейчъл. Той няма нищо против нея, никога не ѝ възразява. Това му спестява усилието да взима сам решение за каквото и да било. Дейви, престани веднага да се извиваш като змиорка!

— Нямам какво друго да правя — протестира момчето. — Не ми е позволено да ям повече, а да ви гледам теб и Анн как ядете никак не е забавно.

— Тогава вървете с Дора да дадете малко пшеница на кокошките — каза Марила. — И не се опитвай да откъснеш още пера от опашката на белия петел.

— Исках само няколко пера за индианското украшение за глава — каза Дейви намусен. — Милти Баултър си има екстра украшение, направено от пера, които неговата майка му е дала, когато заклали белия си пуяк. Можеше и да позволиш да си отскубна някое друго перо. Този, белият петел, си има толкова много, повече, отколкото са му нужни.

— Можеш да вземеш старата четка от пера за прах в килера — каза Анн. — А аз ще ги боядисам в зелено, червено и жълто.

— Ти ужасно глезиш това момче — каза Марила, когато Дейви се спусна след Дора със сияещо лице.

Превъзпитанието на Марила бе напреднало доста през последните шест години, но тя все още не можеше да се освободи от мисълта, че е много лошо за едно дете да се изпълняват почти всичките му желания.

— Всичките момчета от неговия клас си имат индиански украшения за глава, затова и Дейви иска — каза Анн. — Знам какво е това чувство... Никога няма да забравя как направо жадувах да си имам рокля с буфан ръкави, след като всички останали момичета си имаха. Така и Дейви не е разглезен. Той става все по-добър с всеки изминал ден. Помисли си само каква промяна има в него за една година, откакто е тука.

— Наистина той прави много по-малко бели от началото на учебната година — отбеляза Марила. — Предполагам, че се записва в играта с другите момчета и не се сеца за щуротии. Но за мен е странно, че не сме чували преди нищо за Ричард Кейт. Никога нито дума преди последния месец май.

— Мен ще ме е страх да получим вест от него — въздъхна Анн и започна да разтребва масата. — Ако пристигне писмо, ще ме е страх да го отворя, за да не би да се окаже, че иска да изпратим близнаците при него.

Месец след този разговор наистина пристигна писмо. Но то не бе от Ричард Кейт. Пишеше им един негов приятел, за да им съобщи, че Ричард Кейт е починал от туберкулоза преди две седмици. Авторът на писмото бе изпълнителят по завещанието на Ричард и съгласно волята на покойника сумата от две хиляди долара трябваше да бъде изпратена на мис Марила Кътбърт на съхранение, докато наследниците му Дейвид и Дора Кейт навършат пълнолетие или се задомят.

Междувременно лихвите от сумата да се използват за разходите по отглеждането им.

— Ужасно е човек да се радва на последствията от нечия смърт — каза Анн мрачно. — Жал ми е за горкия мистър Кейт, но се радвам неописуемо, че близнаците ще останат у нас.

— Много добре стана, че ни изпраща парите — отбеляза Марила практично. — Искаше ми се децата да са с нас, но не виждах как ще мога да ги гледам, особено когато пораснат. Рентата от фермата не стига за повече, освен за поддържането на къщата, а от твоите пари аз не искам да харча за близнаците и цент. Ти правиш прекалено много за тях. Дора например имаше нужда от тази нова шапка, която ти й купи, както котката има нужда от втора опашка. Но сега вече нещата са уредиха и децата са осигурени.

Дейви и Дора бяха много доволни, когато чуха, че вече ще живеят завинаги в „Зелените покриви“ „за добро“. Смъртта на чичото, когото те не бяха виждали никога, не можеше да вземе превес над радостната вест. Но Дора имаше едно лошо предчувствие:

— Чичо Ричард погребан ли е? — запита тя шепнешком Анн.

— Да, милото ми, разбира се.

— А той... той... нали не е като чичото на Мирабел Котън? — и продължи още по-развълнувана: — Той няма да се разхожда между къщите, след като е бил погребан, нали, Анн?

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ТРЕТА

РОМАНЪТ НА МИС ЛАВАНДЪР

— Мисля да се поразходя до Къщата на Ехото тази вечер — реши Анн един петъчен следобед през декември.

— Изглежда, че ще вали сняг — каза колебливо Марила.

— Аз ще стигна преди снегът да завали и освен това искам да остана там да ноцувам. Дайана не може да отиде, защото си има компания, а аз съм сигурна, че мис Лавандър с нетърпение ще ме очаква тази вечер. Изминаха две седмици, откакто бях там за последен път.

Анн посещава много пъти Къщата на Ехото от онзи паметен октомврийски ден, в който двете с Дайана се запознаха със стопанката на дома. Понякога двете момичета отиваха там с кабриолета по обиколния път, понякога вървяха пеша през горите. Когато Дайана не можеше да отиде, Анн се отправяше към каменния дом сама. Между нея и мис Лавандър се бе разгоряло такова пламенно, безкористно приятелство, каквото бе възможно единствено между жена, успяла да запази в сърцето и в душата си свежестта на младостта, а от другата страна — младо момиче, чието въображение и интуиция бяха в състояние да заместят опита.

Анн най-после бе открила истинска „сродна душа“, докато в самотния, отчужден от всички останали и изпълнен с въображаеми образи, живот на миниатюрната лейди, Анн и Дайана пристигнаха с цялата си момичешка радост и бодрост на останалия свят, който мис Лавандър отдавна се бе отказала да споделя с когото и да било. „Забравеният от света на забравата свят“ — както казваше мис Лавандър за себе си и за другите хора от острова. Но „светът на забравата“ сега идваше при нея с реалните образи на Анн и Дайана, които внасяха в малката каменна къща атмосферата на младостта и истински осезаемите взаимоотношения между хората. Шарлота Четвърта винаги ги посрещаше със своята извънредно широка усмивка... усмивките на Шарлота бяха страховито широки... тя ги

обичаше заради нейната обожаема стопанка и заради самите тях. Никога преди това в малката каменна къща не бе имало такива „шумни веселби“, както през тази красива, късна топла есен, когато ноември досущ повтори незабравимо чаровния октомври, та дори декември в началото все още пазеше силата на слънчевото сияние и маранята на лятото.

Но точно днес изглежда декември си припомни, че бе време да настъпи царството на зимата и внезапно се намръщи и разлюти, времето бе тихо и в тази тишина се разнесоха стъпките на зимата, на идващия сняг. Въпреки внезапната промяна, на Анн ѝ хареса да върви през обширните сиви гъсталаци-лабиринти покрай брега; макар и да бе сама, тя съвсем не изпитваше самота, защото нейното въображение пълнеше пътеките с весели компаньони. Така тя продължаваше своя вечен, забавен, измислен разговор, който бе изпълнен с остроумия и бе по-изумителен от всичките разговори в истинския живот, защото в него хората понякога се впускат, за най-голямо съжаление, в скучни разговори за насъщните проблеми. В нейната компания с девиза „накарай ги да повярват в чудесата“ — компания за избрани, сродни души, всеки има право да каже онова, което иска и така ти дава възможност и ти да кажеш точно това, което искаш да кажеш.

Съпроводена от тази невидима компания, Анн прекоси гората и стъпи на пътеката между елите тъкмо когато големите, пухкави снежинки започнаха меко да падат върху земята.

След първия завой тя се натъкна на мис Лавандър, която стоеше под една висока ела с широко разпрострени клони. Жената бе облечена в дебела, тъмночервена рокля, а главата и раменете ѝ бяха обвити в сребристосив копринен шал.

— Ти приличаш на кралицата на феите от еловите гори — провикна се Анн бодро.

— Помислих си, че ти непременно ще дойдеш тази вечер, Анн — спусна се към гостенката си мис Лавандър. — И съм двойно по-радостна от идването ти, защото Шарлота Четвърта я няма. Нейната майка е болна и момичето трябваше да си отиде за тази нощ. Аз щях да се чувствам много самотна, ако ти не беше дошла... дори и мечтанията ми, и ехото не биха били достатъчни, за да ме ободрят. О, Анн, колко си хубава — възкликна неочаквано мис Лавандър, оглеждайки от главата до петите тъничкото момиче с поруменелите от разходката

страни. — Колко си хубава и колко си млада! Какво удоволствие е да си на седемнайсет години, нали? Завиждам ти — заяви мис Лавандър откровено.

— Но ти по душа си само на седемнайсет години — усмихна се Анн.

— Не, аз съм стара... или по-скоро на средна възраст, което е още по-лошо — въздъхна тежко мис Лавандър. — Понякога мога да се преструвам, че не съм остаряла, но през останалото време осъзнавам ясно възрастта си. И не мога да се примиря с нея, както повечето жени успяват. Аз съм все така несломима, както и във времето, когато открих своя първи посивял косъм. Хайде, Анн, недей да гледаш така, сякаш се опитваш да разбереш. Седемнайсетгодишните не могат да разберат. Сега веднага ще се престоря, че съм на седемнайсет като тебе и мога да го направя. Сега, щом ти си тука. Ти винаги ми носиш в дар своята младост. Хайде, ще прекараме чудно хубава вечер. Първо чай... Какво ти се иска с мая? Ще си направим каквото душата ти поиска. Помисли си за нещо хубаво и трудносмилаемо...

Тази вечер веселите и буйните възгласи в малката каменна къща не стихнаха дълго. От приготвянето на вкусни гозби до празничното настроение, от изпичането на сладкишите до жизнерадостния смях и, разбира се, въображаемите истории — във всичко (и това бе самата истина) мис Лавандър и Анн се държаха по начин, който съвсем не подходеше на положението на една стара мома, която бе на четирийсет и пет години и на една сериозна учителка. А след като се умориха и седнаха на килимчето пред камината в гостната, осветена единствено от меката светлина на пламъците и изпълнена с лек аромат от отворената стъкленица на перваза на камината. Вятърът се бе усилил, стенеше и виеше около стряхата, а снегът удряше тихо стъклата на прозорците, сякаш хиляди пръски на някакво бурно море се мъчеха да превземат този въображаем бряг.

— Толкова се радвам, че си тук, Анн — каза мис Лавандър, хрупкайки бонбона си. — Ако не беше дошла, щях да съм тъжна... много тъжна... почти неизразимо тъжна. Мечтанията и измислиците са много занимателни през деня, на слънчева светлина, но когато падне мракът и завият бурите, те вече не са интересни. Тогава на човек му се искат истински неща. Но на теб тези чувства не са ти познати... седемнайсетгодишните никога не могат да ги изпитат. На седемнайсет

мечтите напълно удовлетворяват младите, защото вие си мислите, че истините ви очакват в другите възрасти. Когато аз бях на твоите години, Анн, съвсем не си мислех, че четирийсет и петгодишнината ми ще ме свари с побелели коси, като дребна стара мома не с нещо друго, а с мечти, които, запълват живота ми.

— Но ти не си стара мома — отговори Анн, поглеждайки с усмивка в тъжните кафяви очи на мис Лавандър. — Старите моми се раждат такива, момичетата не стават вследствие на това стари моми.

— Някои са се родили стари моми, други стигат до възрастта на старите моми, а някои направо вярват в това — пародира с насмешка думите ѝ мис Лавандър.

— Тогава ти си една от онези, които са достигнали до тази възраст — засмя се Анн. — И ти си я направила толкова красива, че ако всички стари моми бяха като тебе, те биха станали много модерни.

— Винаги обичам да правя нещата колкото е възможно по-добре — каза мис Лавандър замислено. — И след като съм стара мома, реших, че трябва да съм много добра. Хората казват, че съм странна, но то е защото аз се стремя да следвам моя собствен път дори когато съм стара мома и се отказвам да копирам традиционната представа. Анн, някой, някога казвал ли ти е нещо за Стивън Ървинг и мен?

— Да — отговори Анн откровено. — Чувала съм, че вие и той сте били сгодени много отдавна.

— Така беше... преди двайсет и пет години... преди цяла вечност. Трябваше да се оженим следващата пролет. Сватбената ми рокля беше готова, макар никой, освен моята майка и Стивън да не знаеха за нея. Ние бяхме сгодени, може да се каже почти през целия ни живот. Когато бяхме малки, майката на Стивън го довеждаше у нас, щом идваше на гости на мама. Спомням си как той дойде за втори път... беше на девет години, а аз на шест... играехме си в градината и той ми каза, че вече е взел окончателно решение да се ожени за мен, когато порасне. Спомням си, че му отговорих: „Благодаря ти“. После той си отиде, а аз казах на мама съвсем сериозно, че една грижа се е махнала от главата ми, защото вече не се страхувам от опасността да остана стара мома. Само как се смя бедната ми майка!

— А какво ви попречи? — запита Анн, останала почти без дъх от възлнение.

— Просто се скарахме съвсем глупаво, по детски, беше една най-обикновена караница. Толкова обикновена, че ако искаш ми вярвай, аз даже не мога да се сетя как започна тя. Трудно ми е да преценя кой беше по-виновен. Наистина Стивън подхвана кавгата, но аз го предизвиках със своята глупост. Виждаш ли... той имаше един-двама съперника. Бях празноглава, кокетирах пред него и все гледах да го подразня малко. А той бе доста раздразнителен, докачлив. Е, кипнахме и двамата, и се разделихме. Но си мисля, че всичко би свършило добре. И така щеше и да стане, ако Стивън не се бе върнал твърде скоро след кавгата ни. Анн, скъпа моя, съжалявам, но трябва да го кажа — мис Лавандър сниши гласа си, сякаш се канеше да признае за своя наклонност да убива хора, — че аз съм непоносимо злопаметен човек. О, недей да се усмихваш... това е самата истина. Аз съм злопаметна, а Стивън се върна преди ядът ми да е отминал. Аз дори не го и изслушах, не му простих и той си тръгна, може би така стана по-добре. Беше прекалено горд, за да дойде втори път. След което аз не се примирих с това, че той не ме потърси отново. Вероятно можех да му пратя вест да се срещнем, но не можех да се унижа до такава степен. Бях също толкова горда, колкото и той... Гордостта заедно с моята злопаметност се оказаха много лоша комбинация, Анн. Но не можех да обикна никой друг, не ме интересуваше никой друг. Знаех, че по-скоро бих останала стара мома хиляди години, отколкото да се омъжа за някого, който не беше Стивън Ървинг. Сега случилото се преди двайсет и пет години изглежда като сън. Как състрадателно ме гледаш, Анн... така, както само едно създание на седемнайсет години може да ме гледа. Но не бива да преувеличаваме драмата. Аз мога да кажа уверено, че независимо от разбитото ми сърце, съм много щастлива, една малка, доволна особа. Моето сърце се пръсна от мъка, ако е възможно да стане подобно нещо, когато разбрах, че Стивън няма да се върне. Но трябва да знаеш от мен, Анн, че разбитото сърце в истинския живот не е и наполовина така нещастно, както го описват в книгите. В най-лошия случай човек усеща нещо като зъбобол... макар ти да не приемаш такова сравнение за твърде романтично. То боли от време на време, понякога не ме оставя да мигна, така е сега, така беше и преди, но в промеждутъците все пак ме оставя да се радвам на живота и мечтите, на ехото, на фъстъчените бонбони, сякаш нищонищичко не се е случвало. И ти сега изглеждаш разочарована. Не ти се

вярва вече, че съм дори наполовина така интересна, както ти се струваше преди пет минути, когато вярваше, че съм винаги жертва на трагични възпоминания, храбро прикривани от лустросани усмивки. Това му е най-лошото... или най-хубавото... на истинския живот, Анн. Той няма да ти позволи да останеш нещастна. Той непрестанно се старае да те задоволи... и успява... дори и да си решила с всички сили на духа да си останеш нещастна и романтична. Не е ли този бонбон невероятно вкусен? Изядох вече доста повече, отколкото ми се полагат на моите години, но ще продължа безразсъдно да си хапвам от тях.

След минута мълчание мис Лавандър изведнъж каза неочаквано:

— Щом чух за сина на Стивън, през онзи първи ден на твоето гостуване, Анн, аз изпаднах в шок. От този момент все ми се иска да зная всичко за него, макар да не намирам сили да спомена името му. Що за момче е?

— Той е най-скъпото, най-милото момче, което познавам, мис Лавандър... момче, което също си измисля най-различни неща като теб и мен.

— Искан ми се да го видя — каза мис Лавандър тихо, сякаш приказвайки на себе си. — Опитвам се да си представя дали прилича поне малко на онова приказно момче, което живее тук с мене... моето малко приказно момче.

— Ако искаш да видиш Пол, аз ще го доведа някой път.

— Искан... но нека да не е много скоро. Трябва ми време, за да свикна с мисълта за неговото идване. Сигурно болката от това ще е по-голяма от удоволствието, ако той изглежда досущ като Стивън... или пък ако не прилича достатъчно на баща си. След един месец можеш да го доведеш.

Както се споразумяха, след един месец Анн и Пол се отправиха пеша през горите към каменната къща и срещнаха мис Лавандър на пътеката. Тя не ги очакваше и при внезапната им поява пребледня.

— Значи това е момчето на Стивън — проговори тя с приглушен глас, поемайки ръката на Пол и поглеждайки жадно момчето, което бе и красиво, и мъжествено, облечено в хубавото си кожено палто и наложило шапка на главата си. — Той... той много прилича на баща си.

— Всеки казва, че съм му одрал кожата — отбеляза Пол съвсем свободно.

Анн, която наблюдаваше сцената отстрани, си пое облекчено дъх. Тя видя, че мис Лавандър и Пол си допаднаха и помежду им няма напрежение и вцепенение. Мис Лавандър бе много чувствителен човек, независимо от своите мечтания и от романтизма си. Веднага след първоначалното си издайническо вълнение тя се овладя и заговори с Пол така естествено и с такава лекота, сякаш той не беше синът на Стивън, а на някой непознат. Тримата заедно прекараха чудесен следобед, при това се подкрепяха с такова огромно количество калорични ястия, които биха накарали старата мисис Ървинг да вдигне от ужас ръце, разтревожена, че храносмилането на Пол е нарушено веднъж завинаги.

— Ела пак, момчето ми — каза мис Лавандър, поемайки и двете ръце на гостенина си на прощаване.

— Вие можете да ме целунете, ако искате — подкани я Пол сериозно.

Мис Лавандър пристъпи и го целуна.

— Как разбра, че ми се иска да те целуна? — прошепна тя.

— Защото ме погледнахте точно така, както ме поглеждаше моята малка майчица, когато искаше да ме целуне. Аз не обичам да ме целуват, имам си правило. Момчетата не обичат това. Вие разбирате, мис Луис. Но си мисля, че ми хареса вашата ласка. И аз, разбира се, ще дойда да ви видя отново. Бих искал вие да сте мой изключителен приятел, ако не възразявате.

— Аз... аз не мисля да възразявам — смути се малко мис Лавандър.

След което тя се обърна и бързо се отдалечи, но след няколко мига се показва на прозореца усмихната и им помаха весело за довиждане.

— Мис Лавандър ми хареса — отбеляза Пол, когато вървяха с Анн из горите край брега. — Харесва ми начинът, по който ме гледа, харесва ми каменната къща, харесва ми и Шарлота Четвърта. Искане ми се баба да бе взела на работа Шарлота Четвърта, вместо Мери Джо. Сигурен съм, че Шарлота Четвърта не би ме смятала за смахнат, когато ѝ разказвам моите възвишени истории. Не беше ли чудесна тази среща на чай у мис Лавандър, учителко. Баба казва, че едно момче не бива да мисли какво ще получи за ядене, но то понякога не може да се сдържа, особено когато е много гладно. Вие ме разбирате, учителко. Мис

Лавандър не би накарала едно момче да яде на закуска свинско месо, ако не го обича. Тя би избрала за него онези ястия, които са му вкусни. Но, разбира се... — тук Пол не би бил самият той, ако не бе докрай справедлив, — това не би било много добре за него. Но понякога, хей така... за разнообразие е чудесно, учителко. Вие знаете.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ЧЕТВЪРТА

ПРОРОК В СОБСТВЕНОТО СИ СЕЛО

През един майски ден жителите на Ейвънли бяха малко развълнувани от някакви „Бележки за Ейвънли“, подписани с „Наблюдател“, които се появили в „Дейли Ентерпрайс“ в Шарлоттаун. Мълвата приписваше авторството отчасти на Чарли Слоун, защото споменатият Чарли в миналото си бе позволявал подобни литературни прояви и отчасти, защото насмешливият тон в една от дописките изглежда се целеше в Гилбърт Блайт. Младежкото общество в Ейвънли бе на мнение, от което не отстъпваше, че Гилбърт Блайт и Чарли Слоун са съперници за сърцето на една известна девойка със сиви очи и богато въображение.

Мълвата, както винаги, бе невярна. Гилбърт Блайт бе онзи, който, подпомогнат и насърчаван от Анн, написа дописките, споменавайки в една от тях за самия себе си като за слепец. Само две дописки имаха някакво отношение към тази история.

„Според клюките в нашето селище ще има сватба, когато разцъфнат маргаритките. Един непознат и високо уважаван гражданин щял да поведе към брачния олтар една от нашите най-известни лейди.

Чичо Ейб, нашият добре известен пророк за времето, предсказва силна буря с гръмотевици и светкавици на дваисет и трети май, които щели да започнат точно в седем часа вечерта. Бурята щяла да се разпространи над по-голямата част от провинцията. Хората, на които им се налага да пътуват в тази нощ, биха направили добре, ако си вземат чадъри и дъждобрани.“

— Чичо Ейб наистина бе познал за една от бурите тази пролет — каза Гилбърт, — но смяташ ли, че мистър Харисън навестява Изабел Андрюс?

— Не — отговори Анн, смеейки се. — Той отива у тях само за някоя и друга игра на дама с мистър Хърмън Андрюс, сигурна съм. Макар мисис Линд да твърди, че Изабел Андрюс непременно ще се омъжи скоро, тази пролет настроението ѝ било чудесно.

Горкият Чичо Ейб бе изпълнен с негодувание от тези дописки. Той подозираше, че този „Наблюдател“ се подиграва с него. Той гневно отхвърли клеветата да е споменавал някаква конкретна дата за предсказаната от него буря, но никой не му повярва.

Животът в Ейвънли продължаваше общо взето в своя обичаен ритъм. Идеята за „засаждането“ намирате своите привърженици, Подобрителите честваша Празника на труда. Всеки Подобрител посади или се постара да бъдат засадени пет декоративни дръвчета. Тъй като дружеството сега наброяваше четирийсет членове, това означаваше общо двеста млади дръвчета. Ранният овес се раззелени, ябълковите градини разпростряха големите си, отрупани с цвят, клони над фермерските постройки и Снежната Кралица се окичи като булка за пред съпруга си. Анн обичаше да спи на отворен прозорец и цяла нощ да усеща как уханието на черешовите дървета гали лицето ѝ — намираше това за много поетично. А Марила смяташе, че по този начин тя рискува живота си.

— Денят на Благодарността би трябвало да бъде честван през пролетта — каза Анн една вечер на Марила, когато двете седяха на стъпалата на входната врата и слушаха звънкия жабешки хор. — Мисля си, че така би било много по-добре, отколкото да го празнуваме през ноември, след като всички растения са измрели или заспали. Тогава човек би трябвало да изрази своята благодарност, през май човек не може да не е благодарен... поне за това, че растенията са живи, ако не за друго. Чувствам се точно така, както трябва да се е чувствала Ева в градината на Едем, преди да започнат нещастията. Трева ли е това в някакъв размазан зелен цвят или в златисто? Струва ми се, Марила, че един такъв изумителен като перла ден, в който дърветата са покрити с цвят, а ветровете са се спотаили и не могат да решат накъде да задухат, би трябвало хей така, заради чисто лудешко удоволствие да замести рая.

Марила изглеждаше шокирана и хвърли бърз поглед наоколо, искаше да се увери дали близнаците не са някъде наблизно, на разстояние, от което можеха да чуят еретичната реч на Анн.

Тъкмо в този момент те се показаха иззад ъгъла на къщата.

— Не ухае ли ужасно хубаво тая вечер? — подуши Дейви с малкото си носле, въртейки мотиката в калните си ръце.

Момчето бе работило в своята градина. Тази пролет Марила, в желанието си да насочи жаждата на Дейви да се въргаля в калта и глината към полезно начинание, бе отделила за него и за Дора едно малко парче земя за градина. И двамата настървено се хвърлиха да работят — всеки по характерния за него начин. Дора посади, започна да плеви и да полива растенията грижливо, системно и търпеливо. В крайна сметка нейната леха вече се зеленееше от първите, дружно поникнали, стройни, малки редици от зеленчуци и едногодишни растения. Докато Дейви работеше с много повече жар, отколкото грижовност. Той прекопаваше и гърлеше, разрохкваше и поливаше, садеше и пресаждаше своите растения така енергично, че те нямаха никакви шансове да поникнат.

— Как върви животът в твоята градина, Дейви? — запита го Анн.

— Слабовато — отговори Дейви с въздишка. — Не знам защо тия неща не израстват по-хубаво. Милти Баултър казва, че сигурно съм засадил моите растения скришом, на лунна светлина. Там е цялата работа. Той казва, че човек никога не трябва да засява или да убива прасе, или да се подстригва, когато луната не е във фазата си. Истина ли е това, Анн? Аз искам да зная.

— Може би, ако не беше изскубвал своите растения през ден, за да видиш как растат „от другата страна“, те щяха да пораснат — намеси се Марила саркастично.

— Аз измъкнах само шест от тях — протестира Дейви. — Искан да видя дали има червейчета по корените. Милти Баултър казва, че ако не е виновна луната, то сигурно са червеите. Но аз намерих само един. Беше един такъв голям, слузест и се гърчеше. Аз сложих червея на един камък, после взех друг камък и го размазах. Той правеше много смешни извивки, нали ви казах. Страшно съжалявах, че нямаше повече такива извиващи се... Градината на Дора е насадена по същия начин,

както и моята, но нейните неща си растат хубаво. Грешката не може да е в луната — реши най-после със замислен тон Дейви.

— Марила, погледни онази ябълка — каза Анн. — Та тя е като жив човек. Протяга дългите си ръце, за да привдигне изящно розовите си поли и ни подканя да ѝ се възхищаваме.

— Този сорт ябълки, „Жълт Дюшес“, винаги се отрупват с цветове — отбеляза Марила с равен глас. — Това дърво ще се прекърши от плодове тази година. Много се радвам наистина... те са чудесни за пай.

Но нито Марила, нито Анн, нито който и да е друг има щастието тази година да изпече пай от ябълките „Жълт Дюшес“.

Настъпи двайсет и трети май... невероятно топъл за сезона ден. Почувстваха го най-добре Анн и нейният малък рояк от ученици, които се потяха над синтаксиса и дробите в училището на Ейвънли. Цял предобед духа горещ бриз, но следобед той изведнъж замря и настъпи тежка тишина. В три и половина Анн дочу тих грохот от гръмотевица. Тя веднага реши да прекрати часовете, за да могат децата да се приберат по домовете си преди бурята да се е разразила.

Когато те наизлязоха на площадката за игра, Анн долови някаква прииждаща сянка и грохот, те сякаш бяха надвиснали над целия свят, въпреки че слънцето все още светеше ярко.

Анета Бел я хвана трескаво за ръката:

— О, учителко, погледнете онзи ужасен облак!

Анн погледна и нададе отчаян вик. От северозапад се бе задал огромен облак, какъвто тя никога преди не бе виждала. Облакът се движеше бързо към селището и бе черен като смъртта, само по парцаливите му краища проблясваше ужасяваща синкава белота. Имаше в него нещо неописуемо заплашително, когато се издигна и започна да расте на фона на ясносиньото небе. В този миг една светкавица разцепи облака наполовина, след това отново, а след тях се разнесе див тътен. Той изтрещя така ниско, сякаш докосна върховете на гористите хълмове.

По един от хълмовете се спусна със своя олюляващ се фургон мистър Хармън Андрюс, пришпорил двойката си сиви коне във възможно най-бързия бяг. Той дръпна юздите им и ги насочи към отсрещната страна на училището.

— Изглежда Чичо Ейб най-после улучи десетката на живота си, Анн — провикна се той. — Неговата буря идва малко преждевременно. Виждала ли си някога такъв облак? Хайде, всички вие, малчугани, които сте в моята посока, скачайте във фургона, а онези, които не са, бягайте към пощата и стойте там, докато бурята отмине.

Анн грабна Дейви и Дора за ръцете и полетя надолу по склона, по Брезовата Алея, през Долината на Виолетките и покрай Езерото с Плачещите върби. Бягаха толкова бързо, колкото можеха да се движат дебелиите краченца на децата. Стигнаха „Зелените покриви“ точно навреме и на вратата се сблъскаха с Марила, която вкарваше патиците и билетата под навеса. Когато влязоха на бегом в кухнята, над света изведнъж притъмня, като че ли някакво могъщо дихание изгаси небесната светлина. Страховитият облак бе закрил слънцето и селището потъна в мрак, подобен на здрача, преди да настъпи нощта. В същия този миг с ослепителния блясък на светкавицата и оглушителния грохот на гръмотевицата върхлетя ненадейна градушка, която обсипа земята с бялата си ярост.

През воя на бурята се чуваше трясък от чупещи се клони, които падаха по покривите на къщите и остър звук от разбити прозорци. Само за три минути всичките стъкла на западната и северната веранда бяха счупени и градушката заваля в стаите през отворите, покривайки подовите с ледени късове, най-малкото от които бе с големината на кокоше яйце. Четирийсет и пет минути вилня бурята с неотслабваща сила. Никой, който бе станал свидетел на това зрелище, не може да я забрави, че цял живот. Марила за пръв път изгуби самообладание, обзета от истински ужас тя бе коленичила до своя люлеещ се стол в един от ъглите на кухнята и отчаяно хленчеше в промеждутъците на оглушителните гръмотевици.

Анн, пребледняла като платно, дръпна дивана от прозореца и се сви на него заедно с децата от двете ѝ страни. При първия гръм Дейви бе проплакал: „Анн, Анн, това Страшният съд ли е? Анн, Анн, аз никога не съм бил нарочно непослушен“ — след което бе заровил лицето си в скута на Анн и остана така, треперейки. Дора, малко пребледняла, но кажи-речи хладнокръвна, седеше вкопчила ръце в едната ръка на Анн, момиченцето седеше умълчано и неподвижно. Сигурно дори земетресение не би накарало Дора да изпадне в паника.

Най-после, почти така неочаквано, както и започна, бурята утихна. Градушката спря, грохотът заглъхна някъде на изток и слънцето светна весело и лъчисто над света, който изглеждаше неузнаваем, абсурден след тази канонада от четирийсет и пет минути, невероятно бе за толкова малко време да бъдат причинени всичките тези щети.

Марила се изправи, останала без сили, разтреперана и се строполи на стола си. Лицето ѝ бе изпито, изглеждаше остаряло с десет години.

— Всички ли се измъкнахме от този ужас живи? — запита тя сериозно.

— Можеш да бъдеш сигурна — изчурулика Дейви радостно, добил отново своя мъжествен вид. — И аз съвсем не се изплаших... само малко в началото. Бурята връхлита върху човек така внезапно. Веднага си направих сметката бързо като стрела, че в понеделник няма да мога да се бия с Теди Слоун, както му обещах, но сега вероятно ще излезе на двубой. Кажи, Дора, ти изплаши ли се?

— Да, изплаших се малко — каза Дора откровено, — но се държах здраво за ръката на Анн и казвах отново и отново молитвите, които зная.

— Е, аз също бих си казал молитвите, ако се бях сетил за тях — заяви Дейви, — но — добави той триумфално, — ти виждаш, че аз се измъкнах невредим, както всички ние, без да казвам никакви молитви.

Анн наля на Марила пълна чаша от нейното силно вино... колко силно бе то, Анн знаеше още от детските си години. После излязоха от къщата, за да огледат тъжната картина след бурята.

Надлъж и нашир се бе разпрострял бял килим от ледени късове, които образуваха пласт с височина до човешко коляно, парчета от градушката се бяха натрупали също в улуците под стрехата и по стъпалата. Когато след три-четири дни леденият килим се разтопи, опустошенията, нанесени от него, се видяха ясно — всяка зеленинка в градините и по полето бе съсипана. Бурята не просто бе помела цветовете на ябълковите дървета, но бе прекършила и отнесла и дебелите им клони. По-голямата част от онези двеста дръвчета, посадени от Подобрителите, бе унищожена безвъзвратно.

— Може ли това да е онзи свят отпреди един час? — запита Анн смаяна. — Би трябвало да е минало много повече време, за да се

изправим сега срещу такава разруха.

— Буря като тази островите Принц Едуард никога не са виждали — каза Марила. — Никога. Помня от детските си години една буря, но тя не може и да се сравнява със сегашната. Можете да сте сигурни, че непременно ще чуем за ужасяващи разрушения.

— Надявам се никое от децата да не е попаднало под градушката — прошепна Анн разтревожена.

Както се разбра по-късно, нито едно дете не бе пострадало. Групичката, която бе послушала чудесния съвет на мистър Андрюс и бе потърсила убежище в сградата на пощата, също не бе пострадала.

— Джон Хенри Картър идва — каза Марила.

Джон Хенри стъпваше неуверено в дълбокия килим от ледени късове, усмивката му бе доста изплашена.

— О, мис Кътбърт, не е ли ужасно това? Мистър Харисън ме изпрати да видя дали сте невредими.

— Никой не е убит — отговори Марила с горчивина в гласа. — И нито една сграда не е пострадала. Надявам се да сте се отървали и невредими и вие.

— Да, спожо. Е, не много добре, спожо. Малко ни поочука градушката. Една гръмотевица събори комина на кухнята, той падна през тръбата, удари се в клетката на Джинджър, проби пода и се провали в мазето. Да, спожо.

— Джинджър ранен ли е? — запита Анн.

— Да, спожо. Той пострада много. Той умря.

По-късно Анн отиде у мистър Харисън, за да го утеши. Намери го седнал до масата да гали с трепереща ръка мъртвото тяло на веселия приживе папагал.

— Горкият Джинджър, вече няма да те нарича с различни прозвища, Анн — промълви скръбно мистър Харисън.

Анн никога не би могла да си представи, че ще се разплаче за Джинджър, но усети как сълзите ѝ напират.

— Той бе единствената компания, която имах, Анн, а сега е мъртъв. Анн, знаей, аз съм един стар глупак, щом страдам толкова много за един папагал. Ще се преструвам, че не ме е грижа. Знам, ти искаш да ми кажеш нещо утешително, когато престана да говоря, но недей. Ако го направиш, ще се разплача като пеленаче. Ужасна буря беше, нали? Мисля, че народът вече има да се смее над

пророкуванията на Чичо Ейб. Сякаш всички онези бури, които той бе предсказал и които не се сбъднаха, сега взеха, че се изсипаха наведнъж. Поразителното е как този човек позна деня, нали? Погледни каква развалина е моят дом. Трябва да разчистя, да намеря дъски и да закърня дупката в пода.

На следващия ден жителите на Ейвънли не правеха нищо друго, освен да обикалят къщите една по една, за да сравняват къде разрушенията са по-големи. Пътищата бяха непроходими от падналия град, затова те се предвижваха или пеша, или на коне. Пощата пристигна късно, новините от цялата провинция бяха лоши. Имаше съборени къщи, убити и ранени хора, цялата телефонна мрежа бе извадена от строя, всичките млади животни, които градушката бе заварила на пасището, бяха убити. Чичо Ейб пое още рано сутринта към ковачницата и остана там през целия ден. Сега удари неговият час на триумфа. Той му се радваше до насита. Би било несправедливо да се каже, че Чичо Ейб бе доволен от щетите, нанесени от бурята, но след като тя наистина се разрази, той бе радостен, че я предсказа... с точност чак до самия ден. Чичо Ейб забрави как се отмяташе от твърденията за деня на стихията, що се отнася до разликата от няколко часа, то това си беше чиста дреболия.

Гилбърт пристигна в „Зелените покриви“ същата вечер и намери Марила и Анн да заковават на рамките на прозорците мушама.

— Бог знае кога ще можем да поставим стъкла — обясни Марила. — Мистър Бари отиде този следобед в Кармоди, но не е могъл да вземе и едно стъкло, нито с добра дума, нито с повечко пари. Лоусън и Блеър до десет часа бяха пометени от хората на Кармоди. Бурята в Уайт Сандс причини ли много щети, Гилбърт?

— За съжаление, да. Мене тя ме свари в училище с всичките деца. Мислех си, че някое от тях ще се побърка от страх. Три деца припаднаха, две момичета изпаднаха в истерия, а Томи Блуит през цялото време, докато траеше бурята, крещя възможно най-силно.

— А аз изхленчих само веднъж — обади се Дейви гордо. — Моята градина бе сравнена със земята — продължи той скръбно, — но също и градината на Дора — добави той с тон, в който се долови утеха от факта, че все още има справедливост на тази земя.

Анн се спусна тичешком от западната мансарда:

— О, Гилбърт, чу ли новините? Старата къща на мистър Леви Баултър се събори и изгоря до основи. Нямам сили дори да се зарадвам, след като виждам толкова много разруха. Според мистър Баултър Подобрителите са онези, които са направили нарочно магия, за да се разрази бурята.

— Поне едно е сигурно — каза Гилбърт, смеейки се. — „Наблюдателят“ затвърди репутацията на Чичо Ейб като пророк на времето. „Бурята на Чичо Ейб“ ще влезе в местната история. Това е най-невероятното съвпадение, което се е случвало и се е сбъдвало, буквално на самия ден, както е според нашето предсказание. Изпитвам малко чувство на вина, като че ли наистина съм направил магия. Можем също така да се порадваме на срутването на старата къща, защото не можем да се радваме на унищожените ни дръвчета. Не са оцелели и десет от тях.

— Е, какво да се прави, просто ще трябва да посадим нови фиданки през следващата пролет — отговори Анн с философски тон в гласа. — Има едно хубаво нещо в този свят... сигурно е, че след зимата идва пролет.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ПЕТА

СКАНДАЛ В ЕЙВЪНЛИ

През една безгрижна юнска утрин, две седмици след бурята на Чичо Ейб, Ан се връщаше бавно в двора на „Зелените покриви“, идваше от градината и държеше в ръцете си два поразени стръка бели нарциси. Тъкмо в този момент Марила, която бе покрила прилежно косата си със забрадка на карета, се бе упътила към къщата в ръцете с едно оскубано пиле.

— Погледни, Марила — каза Анн жалостиво и вдигна цветята към очите на строгата лейди, — това са единствените пъпки, които бурята не е унищожила, но дори и те са засегнати. Така съжалявам... Искаше ми са да набера малко от тях за гроба на Матю. Той харесваше юнските лилии.

— Те липсват и на мен самата — отбеляза Марила, — макар да не ми се струва много редно да ги оплакваме, след като се случиха толкова много по-лоши неща... цялата реколта е съсипана, както и плодовете.

— Но хората отново засяха нивите си с овес — отговори Анн успокоително. — Според мистър Харисън, ако лятото е хубаво, той ще поникне благополучно, макар и да е закъснял. И моите едногодишни растения се възстановяват, но не, нищо не може да замести юнските лилии. Горката малка Хестър Грей също няма да получи нито едно цвете. Аз ходих миналата вечер пеша до нейната градина, но не намерих нищичко. Сигурна съм, че те ще й липсват.

— Не мисля, че е редно ти да казваш такива неща, Анн, наистина не мисля — реагира остро Марила. — Хестър Грей е мъртва от трийсет години и нейната душа е на небесата... надявам се.

— Да, аз вярвам, че тя още обича своята градина и си спомня за нея. Сигурна съм, без значение е колко дълго ще съм на небето, на мен би ми харесало, когато погледна към земята, да видя как някой слага цветя на моя гроб. Ако си имах градина тука, като тази на Хестър Грей,

щяха да са ми нужни повече от трийсет години дори на небесата, та да забравя да изпитвам от време на време носталгия по нея.

— И така да е, не позволявай на близнаците да те слушат, когато говориш това — протестира Марила меко и внесе пилето в къщата.

Анн втъкна нарцисите в косите си, поразходи се до портата към пътеката, където постоя и се погръна на яркото юнско слънце, преди да се заеме със съботните си сутрешни задължения. Светът отново ставаше хубав, Майката Природа правеше всичко възможно, за да заличи следите от бурята, макар да бе ясно, че няма да успее изцяло и за много луни, тя все пак правеше чудеса.

— Искаше ми се днес да нямам никаква работа — започна да обяснява Анн на една пойна птичка, чийто глас долиташе от клоните на върбата, — но госпожа учителката, която също така помага и е отговорна за възпитанието на близнаците, не може да си позволи да мързелува, птиче. Колко хубаво пееш, малка птичке. Ти просто изливаш моите чувства в песен, много по-добре, отколкото аз самата мога да се изразя. Я виж ти, кой идва насам?

По пътеката се зададе бърз фургон с двама пътници на предната седалка и един голям сандък отзад. Когато фургонът наближи, на Анн ѝ се стори, че разпозна файтонджията, беше синът на железничаря в Брайт Ривър, но неговият компаньон ѝ беше непознат... това беше жена, която скочи пъргаво до портата, преди още конят да бе спрял напълно. Тя бе много хубава, дребна на ръст, по-скоро около петдесетте, отколкото около четиридесетте, но с розови страни, с блестящи черни очи и с лъскава черна коса, събрана под едно чудесно, украсено с цветя и плодове, боне. Независимо от дългото пътуване, осем мили по прашния път, тя бе така спретната, сякаш току-що излязла от страниците на някой журнал.

— Тук ли живее мистър Джеймс А. Харисън? — поинтересува се тя чевръсто.

— Не, мистър Харисън живее хей там — отговори Анн, обзета от любопитство.

— Ами да, помислих си, че тази къща изглежда подредена... прекалено подредена за Джеймс, освен ако не се е променил коренно, откакто го познавам — изчурулика дребничката лейди. — Вярно ли е, че Джеймс се кани да се ожени за някаква жена от това селище?

— Не, о, не — възкликна Анн и почервения виновно, та непознатата я изгледа с любопитство, сякаш я заподозря до известна степен в брачни планове с мистър Харисън.

— Но аз видях съобщението в местния вестник — настоя красивата непозната. — Един приятел ми изпрати екземпляр с отбелязаното съобщение... приятелите винаги са готови да направят подобни неща.

— О, тази бележка бе само за шега — ахна Анн. — Мистър Харисън няма никакви намерения да се жени за която и да било. Уверявам ви, така е.

— Много се радвам да го чуя — каза дамата с розовите страни, скачайки отново пъргаво на мястото си във фургона, — защото той вече е женен. Аз съм неговата жена. О, вие може да сте много изненадана. Предполагам, че той се е замаскирал като ерген и разбива сърцата на нещастните жени наляво и надясно. Така, така, Джеймс — поклати тя заканително глава към продълговатата бяла къща, — свършиха се твоите забавления. Аз съм вече тука... макар и да не бих си направила труда да дойда, ако не знаех, че си попаднал в някоя каша. Предполагам — обърна се дамата към Анн, — онзи негов папагал си е все такъв профан?

— Неговият папагал... е мъртъв... така си мисля — зяпна бедната Анн, която след този разговор не беше сигурна дори в собственото си име.

— Мъртъв! Тогава всичко ще си дойде на мястото — извика с тържествуващ глас дамата с розовото лице.

— Аз мога да се справя с Джеймс, щом като онази птица вече не е на пътя ми.

След тази неясна за Анн закана, гостенката продължи радостно по пътя си, а момичето се спусна към кухнята, за да намери Марила.

— Ан, коя беше тази жена?

— Марила — запита Анн в отговор съвсем сериозно, но с неспокоен поглед, — изглеждам ли така, сякаш съм се побъркала?

— Не повече от всякога — каза Марила без ни най-малка сянка от желание да я вземе на подбив.

— Ами тогава, смяташ ли, че съм будна?

— Анн, каква муха ти е влязла в главата? Попитах те коя беше тази жена.

— Марила, ако не съм полудяла и не спя, тя не би могла да е някое създание от сънищата ми... тя ще да е истинска. Пък и аз не бих могла да си представя такава шапка. Тя казва, че е жената на мистър Харисън, Марила.

Марила зяпна на свой ред:

— Неговата жена! Анн Шърли! Тогава защо той се представяше толкова дълго време за неженен мъж?

— Не мисля, че е точно така — Анн се постара да бъде справедлива към него. — Никога не е казвал, че не е женен. Хората просто си мислеха, че това е нещо съвсем естествено. О, Марила, какво ли ще каже мисис Линд?

Двете разбраха какво ще каже мисис Линд, когато дойде още същата вечер. Мисис Линд не беше никак изненадана! Мисис Линд винаги бе очаквала нещо подобно! Мисис Линд винаги бе знаела, че има нещо не така около мистър Харисън!

— Да избяга от жена си, само си помислете! — каза тя, изпълнена с възмущение. — За подобно нещо човек може да прочете в Щатите, но кой би очаквал, че то ще се случи точно тук, в Ейвънли?

— Но ние не знаем дали той е избягал от нея — протестира Анн, уверена, че нейният приятел е невинен, докато не се докаже вината му. — Ние изобщо не знаем нищо за тях двамата като семейство.

— Е, тогава скоро ще узнаем. Аз отивам направо там — каза мисис Линд, която никога не се научи, че в речника има такава дума като деликатност. — Аз не мога да не узная нищичко за нейното пристигане, а мистър Харисън трябваше да донесе днес някои лекарства за Томас от Кармоди, така че си имам хубаво извинение. Аз ще разнищя цялата тази история и ще се върна да ви я разкажа.

Мисис Линд почти побягна натам, накъдето Анн се страхуваше дори да пристъпи. Нищо не би могло да накара момичето сега да отиде в къщата на мистър Харисън, но то също бе любопитно да узнае какво става и тайно се радваше, че мисис Линд отиде да разгадае мистерията. Анн и Марила зачакаха нетърпеливо завръщането на тази добра лейди, но очакването им беше напразно. Мисис Линд не дойде повторно в „Зелените покриви“ тази вечер.

Дейви, който се върна в къщи към девет часа, обясни каква е причината:

— Срегнах мисис Линд и една непозната жена в Холоу — каза той. — Само как хубаво си приказвах! Мисис Линд ми каза да ви предам, че съжалява много, но вече е късно да ви навестява. Анн, аз съм ужасно гладен. Ние пихме чай в четири часа у Милти и аз мисля, че мисис Баултър е наистина скръндза. Тя не ни даде никакво сладко или кейк... дори и хлябът беше малко.

— Дейви, когато си на гости, никога не бива да критикуваш каквото и да ти поднесат за ядене — обясни Анн сериозно. — Това е много лоша черта.

— Добре... аз само ще си го мисля — реши Дейви радостно. — Дай на човека нещо за вечеря, Анн.

Анн погледна Марила, която я последва към килера и затвори след себе си вратата прибързано.

— Можеш да му дадеш една филия със сладко, Анн. Знам какъв е чаят у семейство Леви Баултър.

Дейви пое филията си със сладко и въздъхна:

— Този свят много ме разочарова в последно време — отбеляза той. — Милти има котка, която припада... тя си припада всеки ден вече от три седмици. Милти казва, че е страшно забавно човек да я наблюдава. Отидох днеска нарочно да видя поне един припадък, но старата му кранта не припадна и веднъж, беше си все здрава. А ние с Милти обикаляхме край нея целия следобед и чакахме. Но нищо... — Дейви засия, когато усети на небцето си божествената сладост на сливовия сладкиш, душата му сякаш запя, — може би ще я видя някой друг път. Тя не може изведнъж хей така да се откаже от този навик, нали? Това сладко е страхотно вкусно.

Съботният ден се оказа дъждовен и хората не излизаха навън. Но до понеделник всеки вече беше чул по някаква версия за случая на Харисън. Училището жужеше като кошер от тях, така че Дейви се върна в къщи с много информация.

— Марила, мистър Харисън има нова жена... добре де, не точно нова, но те са престанали да бъдат женени от доста дълго време, така каза Милти. Винаги съм смятал, че щом като веднъж са започнали, хората трябва да продължат да са си женени, но Милти казва, че не е така, имало начини да се откажеш, ако нещо не ти харесва. Милти казва, че един от начините е просто да се ожениш и веднага да оставиш жена си, както е направил мистър Харисън. Милти казва, че

мистър Харисън е оставил жена си, защото тя го замеряла с разни неща... тежки неща... а пък Арти Слоун казва, че я оставил, защото тя не му давала да пуши, а Нед Клей казва, че той направил така, щото тя не се отказала от навика си да му се кара. Аз не бих оставил моята жена заради разни такива работи. Аз просто ще тупна с крак и ще кажа: „Мисис Дейви, ти трябва да правиш единствено онова, което на мен ми харесва, щото аз съм мъжът.“ Това набързо ще я усмири. Но Анета Клей казва, че тя е оставила него, защото той не си изстъргвал никога ботушите от калта, преди да влезе и затова Анета не обвинява нея. Аз отивам още сега у мистър Харисън да я видя каква е.

Дейви скоро се върна без настроение:

— Мистър Харисън излезе, пък тя е отишла с мисис Рейчъл в Кармоди, да купят тапети за гостната. Мистър Харисън каза Анн да се отбие у тях, щото той иска да си поприказва с нея. И каза, че подът е почистен. А пък мистър Харисън се е обръснал, макар че вчера нямаше служба в църквата.

Кухнята на мистър Харисън бе станала неузнаваема за Анн. Подът наистина бе почистен идеално, както и всичките мебели в стаята, печката бе излъскана до блясък, Анн вече можеше да се огледа в металната повърхност, стените бяха варосани, а прозорците светеха на слънцето. Край масата седеше мистър Харисън с работните си дрехи, които в петък имаха множество дупки и скъсани места, но сега бяха закъпени и почистени. Той бе наистина идеално избръснат и малкото коса, която имаше, бе грижливо сресана.

— Седни, Анн, седни — каза мистър Харисън с глас, който беше с два тона по-нисък от обичайния и с който хората в Ейвънли изпращаха своите мъртъвци в последния им път. — Емили отиде в Кармоди с Рейчъл Линд. Най-много ме поразява това как се променят жените точно в обратна насока. Е, Анн, моето безгрижно спокойно време си отиде... безвъзвратно. Отсега нататък до края на земните ми дни ме чака един живот... изряден, спретнат.

Мистър Харисън се стараеше с все сили да говори скръбно, но едно неудържимо пламъче в очите му го издаде.

— Мистър Харисън, вие се радвате, че жена ви се е върнала — извика Анн, размахвайки укорително пръст към него. — Не се преструвайте, че не е така, защото виждам много добре как се чувствате.

По лицето на мистър Харисън се разля самодоволна усмивка:

— Добре де, добре... вече свиквам с тази мисъл — призна си той. — Не мога да кажа, че ми беше неприятно да видя Емили. Един мъж наистина има нужда от помощ в общество като това, където не може да изиграе и партия дама със съседа си, без да бъде обвинен, че иска да се ожени за сестра му, при това да скрепи тази връзка на хартия.

— Никой не би ви заподозрял, че отивате там да видите Изабел Андрюс, ако не се бяхте престрували, че не сте женен — стрелна го Анн остро.

— Не съм се преструвал. Ако някой ме беше попитал дали съм женен, щях да му отговоря, че съм. Но всички го приеха като нещо естествено. А аз не си правех труда да говоря по този въпрос... На мен никак не ми беше приятно от случилото се. За мисис Рейчъл Линд щеше да има доста храна, ако тя бе разбрала, че жена ми ме е оставила. Не е ли така? Нали виждам.

— Но някои хора казват, че вие сте я напуснали.

— Тя започна всичко, Анн, тя започна. Ще ти разкажа цялата история, защото не искам да си мислиш за мен нещо по-лошо, отколкото заслужавам... нито пък за Емили. Но хайде да излезем на верандата. Всичко тук е така подредено като по конец, че предизвиква у мене носталгия по домашния уют и ще ми попречи на приказката. Мисля, че ще свикна с всичко, но по-лесно ми е да гледам двора. Емили все още нямаше време да го приведе в приличен вид.

Когато двамата се настаниха на верандата, мистър Харисън започна своята изповед.

— Аз живеях в Скотсфорд, Ню Брансуик, преди да дойда тук, Анн. Сестра ми се грижеше за къщата ми и с нея се погаждахме чудесно, тя бе къщовница в рамките на разумното и ме остави да си живея, както ми харесва, но ми повлия лошо... така казва Емили. Но преди три години тя се помина. Преди да умре тя много се безпокоеше какво ще стане с мене и най-накрая ме накара да обеща, че ще се ожена. Посъветва ме да взема Емили Скот, защото Емили си има собствени пари и е изрядна къщовница. А аз казах: „Та Емили Скот няма и да ме погледне“. „Помоли я и ще видиш“ — каза сестра ми. За да я успокоя, аз обещах да го направя... и го направих. Емили взе, че се съгласи. Никога през живота си не съм бил толкова изненадан,

Анн... една умна, хубава, мъничка жена като нея и един стар глупак като мене. Казвам ти, в началото си помислих, че съм късметлия. И така, ние се оженихме и предприехме малко сватбено пътешествие до остров Свети Джон за две седмици и се върнахме у дома. Пристигнахме в десет вечерта и аз ти се заклевам, Анн, че след половин час тази жена се зае да чисти къщата. О, аз много добре знаех какво мислиш ти по въпроса, че моята къща наистина има нужда от почистване... твоето лице е много изразително, Анн и мислите ти са изписани по него, но това никак не е лошо. Къщата ми наистина бе много неуредна през време на ергенския ми живот, но преди да се ожена аз наех прислужница да я изчисти и извърших дори значителни подобрения — ремонт, боядисване... Но казвам ти, Анн, ако въведеш Емили в съвършено нов бял мраморен палат, тя веднага ще измисли какво още трябва да се почисти, само да изнамери отнякъде някоя стара рокля. И така до един часа през нощта тя изчисти къщата, както ѝ се искаше, а в четири бе отново на крака и се зае отново с работа. И така продължи... доколкото виждам не е спирала. То не беше търкане, жулене, метене, чистене на прах... непрестанно вършеше всичко това, освен, слава богу, в неделя. Но пък тогава жадуваше да дойде по-скоро понеделник, за да започне отново. Това беше нейният начин да се забавлява и аз не бих имал в крайна сметка нищо против, стига да не ме закачаше мене. Но точно тук тя се престара. Може би щеше да ме приучи към нейния начин на забавление, но тя ме хвана, когато не бях вече млад. Нямах право да влизам в къщата, преди да съм си сменил ботушите с чехлите до вратата. Не смеех у дома да запаля лулата си, освен в обора. И още нещо, аз съм скаран с граматиката. Емили някога е била учителка и никога не би могла да се примири с моите пропуски. След това тя не можеше да ме понася, когато се хранех с ножа си. Така беше... непрекъснати и нескончаеми натяквания и заяждане. Но право да си кажа, аз бях също много опак. Изобщо не се стараех да се поправам. Ни се водех, ни се карах, ставах още по-раздражителен, когато тя ми хващаше кусурите. Веднъж ѝ казах, че не се е оплаквала от моята граматика, когато ѝ предложих да се оженим. Това беше много нетактично от моя страна. Една жена би простила по-скоро на мъжа, ако той я набие, но не би простила подмятането, че много ѝ се е искало да се ожени за него. И така живеехме в препирни и караници известно време. Вероятно бихме продължили да си живеем така, ако не

беше Джинджър. Джинджър стана най-накрая камъчето, което обърна колата. Емили не обича папагалите и не можеше да понася глупавите приказки на Джинджър. Аз бях привързан към тази птица, тъй като моят брат също я обичаше. Моят брат, морякът, бе най-любимият ми човек, бе любимата ми играчка в детските ни години. Той ми изпрати папагала си, когато усети, че ще умре. Не виждах никаква необходимост, а и не ми се струваше разумно да се старая да отуча папагала от ругатните. Няма нищо по-омразно за мен от човешката грубост и глупост, но думите, които папагалът изричаше, бяха чути от хората. Той ги повтаряше, без да разбира смисъла им, така както аз бих дърдорил китайски ругатни, без да ги разбирам. Извинение има. Но Емили не разбираше нещата така. Жените не разсъждават логично. Тя се опита да отучи Джинджър от псувните, но постигна също такъв успех, какъвто и с мене, стараейки се да ми забрани да казвам „тях неща“ и „разбираш ли ма“. Дори ми се струваше, че колкото повече тя се старая, толкова по-лош става Джинджър, също като мене.

Животът си течеше така, двамата ставахме все по-раздражителни, докато не настъпи кулминационната точка. Веднъж Емили покани на чай нашия свещеник и жена му, заедно с още един свещеник и той с жена си, пристигнали на гости у тях. Бях обещал да преместя Джинджър в някое отдалечено място, откъдето никой не би могъл да го чуе... Емили не би докоснала неговата клетка, ако ще и с помощта на дебела тояга... наистина исках да го направя, защото не ми се щеше свещеникът да чуе нещо непристойно в къщата ни. Както ми беше на ума, така ми се изплъзна... Емили така ме притесни с наставленията си за чистите яки и ръкави, за правилната граматика, че нищо чудно... А и аз изобщо не се сетих за този беден папагал, докато не седнахме на масата. И тъкмо когато свещеник номер едно се канеше да каже нещо умно, Джинджър, който беше на верандата, до прозореца на трапезарията, нададе гласчето си. Беше видял пуяка на двора, а пуякът действаше винаги много неприятно на Джинджър. Тогава той надмина себе си. Ти се усмихваш, Анн, аз също не отричам, че от време на време се смея на този случай, но в същия момент аз бях досущ като попарен, не по-малко от Емили. Излязох и занесох Джинджър в обора. Не мога обаче да кажа, че когато се върнах, хапнах с удоволствие. По погледа на Емили разбихах, че на Джинджър и Джеймс им предстоят големи неприятности. Когато гостите си

заминаха, аз се отправих при кравите. По пътя мислих много. Жал ми беше за Емили, за това, че не бях с нея внимателен, освен това се безпокоях да не би свещеникът да си помисли, че Джинджър е научил своя репертоар от мене. В крайна сметка реших жалостиво, че Джинджър трябва да получи заслужено наказание. Подкарах кравите към къщи и побързах да кажа новината на Емили. Но нея я нямаше, на масата беше оставена една бележка... точно както е описано в книгите. Емили ми бе написала, че аз трябва да избира между нея и Джинджър, а тя се бе върнала в своята къща и щяла да остане там, докато не отида да ѝ кажа, че съм се освободил от онзи папагал. Страшно се разлютих, Анн и си казах, че това ще стане на Куково лято. После събрах нейните неща и ѝ ги изпратих. След това се понесоха всевъзможни клюки... Скотсфорд по отношение на клюките е също като Ейвънли, а и всеки съчувстваше на Емили. Всичко това ме накара да си остана сърдит и инат, докато не разбрах, че трябва да се махна оттам, иначе за мене нямаше да има покой. Реших да дойда на острова. Бил съм тука като момче и го харесвах. Емили пък казваше, че за нищо на света не би живяла в селище, където хората се страхуват да се разхождат, след като се стъмни, за да не би да стигнат края на земята и да паднат във водата. Така, напук на нея, аз се преместих тук. И това е цялата история. Оттогава не бях чувал и дума за жена си и не бях получавал вест от нея, докато не се върнах от полето тази събота и не я намерих да търка пода, но след като бе сготвила както подобава обяда и беше го сервирала. Тогава тя ми проговори, каза ми да започвам да се храня... после поговорихме, от което си направих заключението, че бе научила някои неща по отношение на грижите към мъжа. Тя сега е тука и възнамерява да остане, виждайки, след като се увери, че Джинджър е мъртъв, а островът — малко по-голям, отколкото си го е представяла. А, ето ги двете с мисис Рейчъл Линд. Не, Анн, не си отивай. Остани и се запознай с Емили. Тя много се заинтригува от тебе в събота... искаше да знае кое е онова хубаво момиче от съседната къща.

Мисис Харисън приветства Анн сърдечно и настоя момичето да остане за чая.

— Джеймс ми каза всичко за вас и колко грижовна сте били към него, като сте му приготвяли кейк и други гозби. Искам да се запозная с всичките си нови съседи, колкото може по-скоро. Мисис Линд е чудесна жена, нали? Толкова е дружелюбна.

Когато Анн си тръгна в топлия юнски здрач, мисис Харисън я изпрати през полето, където светулките запалваха вече звездните си фенери.

— Предполагам, че Джеймс ви е разказал вече нашата история — каза спокойно мисис Харисън.

— Да.

— Тогава няма смисъл да ви казвам, че Джеймс е честен човек и винаги казва истината. Вината не е била единствено негова. Сега мога да го разбера. Едва се бях върнала в къщи и вече ми се искаше да не бях взимала такова прибързано решение, но не можех да надвия ината си. Ясно ми е, че съм очаквала прекалено много от един мъж. И наистина съм била глупава да обръщам внимание на неправилния му говор. Няма значение дали един мъж произнася грешно някои думи, щом като е добър стопанин и не тича час по час в килера да проверява колко захар съм изразходвала през седмицата. Чувствам, че Джеймс и аз отсега нататък ще бъдем щастливи. Много ми се иска да знам кой е този „Наблюдател“ от вестника, за да му благодаря. Много съм му задължена.

Анн запази тайната си и мисис Харисън никога не разбра, че нейните благодарности стигнаха до онзи, за когото бяха предназначени. Анн се чувстваше доста объркана от ефекта, който постигаха тези „дописки“. Те бяха събрали едно семейство и си бяха спечелили славата на пророчески дописки.

Анн завари мисис Линд в кухнята на „Зелените покриви“ да разказва цялата история на Марила.

— Е, как ти се нрави мисис Харисън?

— Много ми хареса. Мисля, че тя наистина е една хубава, малка женичка.

— Точно така е — съгласи се въодушевено мисис Рейчъл. — И както тъкмо казвах на Марила, ние всички сме задължени да си затваряме очите за някои особености на мисис Харисън, за да се почувства тя на острова като у дома си. Ами това е, аз трябва да се връщам. Томас ще се безпокои за мен. Излизам понякога, откакто Елайза дойде, а и той изглежда доста по-добре през последните дни. И все пак не обичам дълго време да съм далеч от него. Чух, че Гилбърт Блайт е напуснал Уайт Сандс. Предполагам, че ще учи по-нататък.

Мисис Рейчъл погледна изпитателно Анн, но тя тъкмо се бе навела над клюмация Дейви, който седеше на дивана и по лицето ѝ не можеше да се разбере нищо. Анн прегърна детето и го понесе към спалнята, нейното девиче лице бе опряно в къдравата руса главица на момчето. Когато Анн го понесе по стълбището, Дейви разпери сънено ръце, обви ги здраво около врата ѝ, а после я целуна:

— Ти си страхотно добра, Анн. Милти Баултър написа днес на своята плоча едно стихче и го показва на Джени Слоун: „Розите червени са, лилави теменужките, захарта е сладка, като тебе, дружке.“ Да знаеш, че то издава моите истински чувства към тебе, Анн.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ШЕСТА НА КРЪСТОПЪТ

Томас Линд си отиде от живота така кротко и незабележимо, както бе и живял. Жена му беше нежна, търпелива и неуморна негова медицинска сестра. Понякога Рейчъл бе малко твърдоглава към своя Томас по отношение на здравето му, в мигове, когато неговата отпуснатост и примиреност я дразнеха, но щом той заболя, тя нито глас му повиши, нито ръцете ѝ станаха по-малко състрадателни, нито стана по-нетърпелива в бдението си.

— Ти бе добра жена за мене, Рейчъл — каза с простишки думи веднъж той, когато тя седеше край него в тъмнината и държеше слабата му, бледа и остаряла ръка в своите загрубели от работа ръце. — Добра жена. Съжалявам, че не те оставям по-богата, но децата ще се грижат за тебе. Те са умни, способни, точно като майка си са. Една добра майка... една добра съпруга...

След това той заспа и на следващата сутрин, точно около разсъмване, когато зората се разстиляше над върховете на елите в долината, Марила влезе тихо в източната мансардна стая и събуди Анн.

— Анн, Томас Линд почина... ратайчето им току-що донесе вестта. Отивам направо при Рейчъл.

В деня след погребението на Томас Линд Марила се защура из „Зелените покриви“ със странно и замислено изражение на лицето. От време на време тя поглеждаше към Анн, като че ли искаше да ѝ каже нещо, след това тръсваше глава и стискаше здраво устни. След чая тя отиде отново да види мисис Рейчъл и когато се върна, влезе в източната мансардна стая, където Анн преглеждаше упражненията в ученическите тетрадки.

— Как е мисис Линд тази вечер? — запита я Анн.

— Чувства се по-спокойна и по-добре — отговори Марила, сядайки на ръба на леглото на Анн... една постъпка, която бе породена от някакво необикновено душевно вълнение, защото според етичните навици на Марила, да седнеш на вече оправено легло бе едно непростимо прегрешение. — Но тя е много самотна. Елайза трябва да се върне у дома днес... нейният син не е добре, а тя чувства, че не би могла да остане повече в онзи дом.

— Когато свърша с тези упражнения, ще изтичам до нея и ще си побъбрим за малко с мисис Линд — каза Анн. — Възнамерявах да уча някои латински съчинения тази вечер, но това може да почака.

— Предполагам, че Гилбърт Блайт ще отиде в колеж през есента — каза отривисто Марила. — Би ли искала да отидеш и ти също, Анн?

Анн я погледна учудено:

— Бих искала, разбира се, Марила. Но това не е възможно.

— Предполагам, че може да стане. Винаги съм чувствала, че ти ще отидеш в колеж. Никога не ми е било лесно да мисля, че всичките ти перспективи ще пропаднат заради мене.

— Но, Марила, никога не съм съжалявала, нито за миг, че си останах у дома. Бях толкова щастлива... О, през тези две години беше толкова хубаво!

— О, да, зная, че ти беше много доволна. Но не е там въпросът. Ти трябва да се заемеш с образованието си. Спести достатъчно, за да можеш да прекараш една година в Редмънд и парите от животните ще помогнат да прекараш и другата година... а има и училищни стипендии и много други неща, които ти можеш да спечелиш...

— Да, но не мога да замина, Марила. Твоите очи са по-добре, разбира се, но аз не мога да те оставя сама с близнаците. Те се нуждаят от толкова грижи...

— Няма да бъда сама с тях. За това исках да поговорим с тебе. Имах дълъг разговор с Рейчъл тази вечер. Анн, тя се чувства ужасно зле по много причини. Няма много средства. Като че ли са ипотекирали фермата преди осем години, за да дадат на най-малкото си момче тласък в живота, когато то е заминало на Запад... И никога не са могли да изплатят лихвата. Разбира се, и болестта на Томас имаше голяма вина за това по един или друг начин. Фермата ще трябва да бъде продадена и Рейчъл мисли, че ще ѝ бъде трудно, след като всички сметки се уредят. Тя казва, че трябва да замине, за да живее с Елайза и

сърцето ѝ се разкъсва, като си помисли, че ще трябва да напусне Ейвънли. Една жена на нейната възраст не може да създава нови приятелства и да възпитава нови интереси у себе си лесно. И докато тя ми разказваше всичко това, на мене ми хрумна мисълта, че бих могла да я помоля да дойде да живее при мене, но си помислих, че съм длъжна да говоря първо с тебе, преди да кажа каквото и да било на нея. Ако Рейчъл дойде да живее с мене, ти би могла да заминеш в колежа. Как ти се струва всичко това?

— Струва... ми... се, като че ли... някой... ми подава... луната... и аз... не зная... точно... какво да направя... с нея — каза Анн замаяна. — Но колкото до това да помолим мисис Линд да дойде и да живее тук, това ти трябва да решиш, Марила. Мислиш ли... сигурна ли си... че това би ти харесало? Мисис Линд е добра жена и любезна съседка, но... но...

— Но тя си има и грешните страни, искаш да кажеш... Е, има ги, разбира се, но бих предпочела да се справя с много по-страшни грешки, отколкото да видя, че Рейчъл напуска Ейвънли. Ще ми липсва ужасно. Тя е единствената ми близка приятелка тук и ще се чувствам загубена без нея. Ние сме съседки с нея от четирийсет и пет години и никога не сме се скарали... въпреки, че бяхме на косъм от кавгата през онези дни, когато тя те нарече грозничка и червенокоса. Спомняш ли си, Анн?

— Мисля, че си спомням — каза раздразнено Анн.

— Хората не забравят неща от този род. Как мразех бедната мисис Линд в този момент! И след това... онова „извинение“, което ти ѝ поднесе. Е, ти, честно казано, си беше недисциплинирано дете, Анн. Наистина се чувствах толкова озадачена и обърквана, че не знаех какво да правя с тебе. Матю те разбираше по-добре...

— Матю разбираше всичко — усмихна се нежно Анн, с онази усмивка, която озаряваше лицето ѝ винаги, когато говореше за него.

— Е, мисля, че бих могла да направя така, че ние с Рейчъл да не се нараним една друга в края на краищата. Винаги ми се е струвало, че две жени не могат да живеят под един покрив, защото не могат да споделят една и съща кухня и не могат да прощават схващанията и привичките си една на друга. Е, ако Рейчъл дойде тук, тя би могла да заеме северното крило за спалня и резервната стая за кухня, това би било най-добрият вариант, защо пък не, ние наистина не се нуждаем от

резервна стая изобщо. Тя би могла да постави печката си там и каквито мебели би искала да си запази... и би могла да се чувства удобно и да бъде независима. Ще има достатъчно средства, за да живее, разбира се... децата ѝ ще се грижат за това... така че всичко, което аз бих могла да ѝ дам, би било стаята в дома. Да, Анн, доколкото зависи от мене, аз бих се радвала това да стане...

— В такъв случай запитай я — каза Анн бързо. — Аз също бих съжалявала много, ако мисис Рейчъл си замине от Ейвънли.

— А ако тя дойде — продължи Марила, — ти можеш да отидеш в колежа, няма нищо по-хубаво от това. Ще си имам компания и Рейчъл ще направи за близнаците онова, което аз не мога, така че няма причина, поради която да не отидеш.

Анн се отпусна край прозореца и мисли много през цялата нощ. Радостта и съжалението се бореха за надмощие в сърцето ѝ. Най-накрая тя беше дошла... внезапно и неочаквано... до завоя на пътя, а колежът беше зад завоя, с неговите сто цветни дъги от надежди и представи, но Анн проумя, в края на краищата, че когато преминеше този завой, тя трябваше да остави зад себе си много мили неща... всичките си малки и простички задължения, всичките си интереси, които ѝ бяха станали толкова скъпи през последните две години и на които тя беше възхвалявала красотата и великолепието и с ентузиазъм беше им се отдавала. Тя трябваше да се откаже от училището... а тя обичаше всеки един от учениците си, дори глупавите и противните. Самата мисъл за Пол Ървинг я караше да се замисли дали Редмънд беше едно такова име, с което можеше да се направят чудеса в края на краищата.

— Пуснах много корени тук през изминалите две години — каза Анн на луната, — и когато ги изтръгна, ще ги заболи доста. Но по-добре е да отида, мисля си аз, така казва и Марила, защото няма достатъчно съществена причина да не отида. Трябва да извадя от скрина всичките си амбиции и да изтупам праха от тях...

Анн даде оставката си на следващия ден и мисис Рейчъл, след един сърдечен разговор с Марила, с благодарност прие предложението да остане в „Зелените покриви“. Тя реши да поддържа и собствения си дом до лятото, обаче, фермата не можеше да бъде продадена до началото на есента и много неща трябваше да се подготвят за тази продажба.

— Наистина никога не съм си мислила, че ще живея много далече от пътя за „Зелените покриви“ — въздъхна мисис Рейчъл. — Но наистина, „Зелените покриви“ не са края на света вече, както беше досега. Анна имаше много приятели и близнаците го оживяват много. Както и да е, по-скоро бих живяла на дъното на кладенеца, отколкото да напусна Ейвънли.

След като тези две жизнени решения добиха широка гласност надлъж и нашир, те изместиха клюката за пристигането на мисис Харисън. Мъдрите глави бяха поразени от безразсъдното решение на Марила да помоли мисис Рейчъл да остане да живее при нея. Хората мислеха, че те двете няма да могат да живеят заедно. И двете бяха „твърде особени по свой начин“, много предсказания се пуснаха в обръщение, нито едно от които не наруши с нищо двете половини на обекта на слуха. Те и двете разбираха много добре, че правата и задълженията на всяка от тях, които трябваше да съблюдават, бяха възможността, чрез която щяха да се справят.

— Няма да се бъркам в твоите работи, нито пък ти в моите — беше заявила решително мисис Рейчъл, — а колкото до близнаците, ще се радвам да правя всичко, което мога, за тях, но се отказвам да отговарям на въпросите на Дейви, ето какво. Не съм енциклопедия, нито съм някой филаделфийски адвокат. На тебе ще ти липсва много Анна в това отношение.

— Понякога отговорите на Анна бяха толкова ексцентрични, колкото и въпросите на Дейви — каза сухо Марила. — Близнаците ще ѝ липсват и в това не греша, но бъдещето ѝ не трябва да бъде пожертвано за жаждата на Дейви за знания. Когато той ми зададе въпрос, на който няма да мога да отговоря, аз просто ще му кажа, че децата трябва да гледат, а не да чуват. По този начин аз самата отраснах и не знаейки кое е по-добро при възпитанието на децата.

— Е, методите на Анна като че ли постигнаха голям ефект при Дейви — каза усмихната мисис Линд. — Той си промени характера, ето какво ще ти кажа...

— Не е лошо момче — съгласи се Марила. — Аз никога не съм очаквала да получа толкова нежност от тези малки деца, колкото наистина получавам. Дейви те грабва по някакъв начин, а Дора е едно хубаво дете, въпреки че тя е... един тип на... един тип на...

— Твърде монотонна? Точно така — добави мисис Рейчъл. — Като книга, в която всички страници са еднакви, ето какво... Дора ще стане добра и благовъзпитана жена, но никога няма да може да ти подпали кръвта. Е, хубаво е да си обградена от този тип хора, дори те да не са интересни толкова, колкото другия тип...

Гилбърт Блайт вероятно бе единственият човек, у когото новината за оставката на Анн предизвика съвсем определени чувства. Нейните ученици погледнаха на новината като на истинска катастрофа. Анета Бел изпадна в истерия, когато се върна у дома си. Антъни Пай проведе две люти и непредизвикани с нищо битки с другите момчета, за да се освободи от чувствата си. Барбара Шоу плака през цялата нощ. Пол Ървинг отчаяно заяви на баба си, че тя не трябва да очаква от него да яде кашата си цяла една седмица.

— Не мога да го направя, бабо — каза той. — Аз наистина не зная дали изобщо ще мога да ям каквото и да било. Чувствам, ме някаква ужасна буца е заседнала в гърлото ми. Бих плакал през целия път от училището до дома, ако Джейк Донъл не ме наблюдаваше. Мисля, че ще плача, след като си отида в леглото. Това няма да личи по очите ми утре, нали? А ще бъде такова облекчение. Но в никакъв случай няма да мога да си изям овесената каша. Ще имам нужда да събера всичката сила на ума си, за да понеса всичко това, бабо, и няма да мога да преглътна дори едно зрънце от кашата. О, бабо, не зная какво ще правя, когато моята хубава учителка замине. Милти Баултър казва, че може да се обзаложи, че в училището ще дойде Джейн Андрюс. Предполагам, че мис Андрюс е много хубава. Но зная, че тя няма да разбира нещата така, както ги разбираше мис Шърли.

Дайана погледна на цялата тази работа също много песимистично:

— Ще остана ужасно самотна тук през зимата — проплака тя една привечер, когато лунната светлина огря околността с „въздушното си сребро“ през клоните на черешите и изпълни източната мансардна стая с нежни лъчи, които заприличаха на двете разговарящи тихо момичета на съновидение. Анн седеше на своя люлеещ със стол до прозореца, а Дайана на отоманката.

— Ти и Гилбърт ще заминете... и семейство Алън също. Викат мистър Алън в Шарлоттаун и, разбира се, той ще приеме предложението. Това е много подло. Ние няма да имаме проповедник през цялата зима, предполагам, и ще трябва да прослушаме цял списък от кандидати... а половината от тях няма да са ни най-малко добри...

— Надявам се, че няма да призоват мистър Бакстър от Ийст Графтън тук, въпреки всичко — каза решително Анн. — Той очаква да го призоват, но неговите проповеди са толкова мрачни. Мистър Бел казва, че той е проповедник от старата школа, но мисис Линд добавя, че в него няма нищо друго, освен лошо храносмилане. По всичко личеше, че неговата жена не бе добра готвачка и мисис Линд казва, че когато един мъж яде клисав хляб две седмици в месеца, неговата теология е податлива към извращения в друга посока. Мисис Алън се чувства много зле от това, че ще трябва да замине. Тя казва, че всички са били много мили с нея от мига, в който тя е стъпила в Ейвънли като булка и има чувството, че ще напусне приятели, с които е живяла цял живот. Още повече, че гробчето на детето им е тук, знаеш това. Тя казва, че не вижда как би могла да замине и да го остави... то бе съвсем малко детенце, само на три месеца... на него ще му липсва майката, въпреки, че тя намира за по-добре да не казва нищо на мистър Алън. Сподели, че се е промъквала през брезовата горичка зад дома си почти всяка нощ, за да отиде до гробищата и да изпее приспивна песен на детето си. Разказа ми всичко това миналата вечер, когато отидох да положа онези ранни диви рози на гроба на Матю. Обещах ѝ, че докато съм в Ейвънли, ще поставям цветя на гробчето на бебето, а когато замина, ще бъде сигурна, че...

— Ще го правя аз — добави развълнувано Дайана. — Разбира се, че ще го правя. Ще поставям цветя и на гроба на Матю, заради тебе, Анн.

— О, благодаря ти. Възнамерявах да те помоля да правиш това, ако имаш желание. И на гроба на малката Хестър Грей също, нали?! Моля те, не забравяй нейния гроб. Знаеш ли, толкова си мислих и сънувах малката Хестър Грей, че тя по някакъв странен начин стана реалност за мене. Мисля за нея, виждам я там отзад, в нейната малка градинка, в хладния, тих и зелен кът... и си представям, че ако бих могла да се промъкна дотам някоя пролетна вечер, точно в онова магическо време, между светлината на деня и тъмнината на нощта... и

ако стъпвам на пръсти тихо по брезовия хълм, така че моите стъпки да не я изплашат, аз ще открия, че градината е такава, каквато си е била, цялата потънала в юнски лилии и ранни рози, с малката къщичка на отвъдната ѝ страна, цялата обвита с лози... и малката Хестър Грей ще е там, с нейните нежни очи, и вятърът ще къдри тъмната ѝ коса и, блуждаейки наоколо, Хестър ще докосва с върховете на пръстите си цветовете на лилиите и ще шепне тайни на розите... и бих отишла по-нататък, о, толкова нежно бих протегнала ръцете си, за да ѝ кажа: „Малка Хестър Грей, няма ли да ми позволиш да ти бъда приятелка в игрите, защото аз също обичам розите?“. И ние ще седнем на старата скамейка и ще си поговорим малко и ще помечтаем малко... или просто между нас ще цари една красива тишина. А след това луната ще се издигне и аз ще се огледам около себе си... и там няма да я има Хестър Грей, и няма да я има малката къщичка, обвита в лозите, и няма да ги има розите... само една стара, празна градина, сред тревите на която са разпръснати юнските лалета и вятърът въздиша... о, толкова жалостиво... в черешовите дървета. И аз няма да зная дали е било реалност или просто съм си въобразила всичко случило се...

Дайана се надигна, облегна гърба си на лицевата дъска на кревата: когато компаньонката ти от привечерния час ти е казала толкова страховити неща, най-добре е изобщо да не си представяш, че зад гърба ти има каквото и да било.

— Страхувам се, че Обществото на Подобрителите ще западне, когато ти и Гилбърт заминете и двамата — отбеляза горестно Дайана.

— Никак не се страхувай за това — каза отривисто Анн, връщайки се от страната на мечтите към практичните неща от живота. — То е доста солидно организирано, особено от мига, в който старите хора станаха толкова ентусиазирани в дейността му. Виж какво ще направят те през това лято с техните ливадки и полянки. Освен това, аз ще следя всичко, което става в Редмънд и ще ти пиша писма през зимата, и ще ти ги изпращам. Не започвай да гледаш толкова мрачно на нещата, Дайана. И не ми разваляй радостта и празненството в малкото останало време. По-късно, когато вече ще съм на път, аз няма да чувствам нищо друго, освен радост.

— Добре ще е за тебе да се чувстваш радостна... ти ще отидеш в колеж и ще прекарваш хубаво времето си и ще имаш купища нови приятели.

— Надявам се, че ще имам нови приятели — каза Анна замислено. — Възможността да създаваш нови приятелства прави живота очарователен. Но няма значение колко нови приятели ще имам, те няма да ми бъдат толкова скъпи, колкото са старите ми приятели... особено едно момиче с тъмни очи и трапчинки по бузите. Можеш ли да предположиш кое е то, Дайана?

— Но в Редмънд ще има толкова много умни момичета — въздъхна Дайана, — а аз съм само едно глупаво провинциално момиче, което казва понякога „разбирам“... въпреки че в действителност съм по-умна, когато спра да мисля. Е, разбира се, през изминалите две години животът беше прекалено хубав, за да продължи в същия ред. Знам един човек, който се радва, че ти ще отидеш в Редмънд, Анна, ще ти задам един въпрос... един сериозен въпрос. Не се дразни и ми отговори сериозно. Влюбена ли си малко в Гилбърт?

— Много... като в приятел и ни най-малко по начина, който ти имаш предвид — каза Анна спокойно и решително, при това тя си мислеше, че говори искрено.

Дайана въздъхна. На нея някак си ѝ се искаше Анна да бе ѝ отговорила по друг начин.

— Не възнамеряваш ли някога да се омъжиш, Анна?

— Вероятно... някой ден... когато срещна истинския... — каза Анна, усмихвайки се мечтателно, вдигнала глава към лунната светлина.

— Но как можеш да бъдеш сигурна, че срещаш истинския? — настоя Дайана.

— О, трябва да го позная... нещо трябва да ми подсказе. Ти знаеш какъв е моят идеал, Дайана.

— Но идеалите на хората се променят понякога.

— Моят няма да се промени. Аз не бих могла да се влюбя в човек, който не отговоря напълно на идеала ми.

— Какво ще стане, ако изобщо никога не го срещнеш?

— В такъв случай ще си умра като стара мома — отговори весело Анна. — Смяя да ти кажа, че не е най-тежката смърт въпреки всичко...

— О, предполагам, че да умреш би било достатъчно лесно, да живея като стара мома не бих искала — каза Дайана, без нотка на хумор в думите си. — Въпреки че не бих имала много нещо против да бъда стара, ако можех да бъда като мис Лавандър. Но аз никога не бих

могла да бъде като нея. Когато стана на четирийсет и пет години, ще бъде ужасно дебела. И докато една слабичка стара мома може да изживее някой роман, за дебелата стара мома това е невъзможно. О, представи си: Нелсън Аткинс направи предложение на Руби Гилис преди три седмици. Руби ми спомена за него. Тя казва, че никога не е имала намерение да приема предложение от него, защото всяка девойка, която се омъжи за Нелсън, ще трябва да живее с едни старци, но Руби казва, че той ѝ направил едно такова красиво и съвършено предложение, че просто я повдигнал на пръсти. Но тя не искаше да стори нищо прибързано, така че помолила за една седмица отсрочка, за да размисли, а два дни по-късно посети дома на майка му в Сюинг Съркъл и на масата в гостната на този дом лежала една книга със заглавие: „Пълен пътеводител в етиката“. Руби сподели, че просто не може да опише чувствата, които я обзели, когато видяла, че една от частите на книгата била озаглавена „Поведение при ухажване и женитба“, тя намерила същото предложение, което Нелсън ѝ бил направил в нея, дума по дума. Върнала се у дома и му написала съвършено унищожителен отказ. Тя казва още, че бащата и майката на Нелсън са го наблюдавали подред оттогава, страхувайки се да не се удави в реката, но Руби казва, че те няма защо да се страхуват, тъй като в „Поведение при ухажване и женитба“ е описано как един отхвърлен любовник трябва да се държи и нямало нищо в написаното, което би могло да се превърне в причина за удавяне. Тя казва още, че Уилбър Блеър е буквално откачен по нея, но тя е съвършено безпомощна да му помогне.

Анн се раздвижи неспокойно.

— Мразя да казвам, че... изглежда толкова нелоялно... но, е, аз вече не харесвам Руби Гилис. Харесвах я, когато ходехме на училище и в Куинс заедно... въпреки, че не я харесвах толкова, колкото тебе и Джейн, разбира се. Но изминалата година в Кармоди тя като че ли беше се променила... така че... така че...

— Зная — кимна Дайана. — Семейство Гилис се проявява в нея... тя не може да направи нищо против кръвта си. Мисис Линд казва, че дори някое от момичетата на фамилия Гилис да помисли за нещо друго, освен за момчета, тя не го показва по време на разходка или в разговор. Руби Гилис говори само за момчета и за това какъв комплимент са ѝ направили и колко са луди по нея в Кармоди. И

странното е, че те наистина са луди по нея... — призна Дайана с известно негодувание. — Миналата вечер, когато я видях в магазина на мистър Блеър, тя ми прошепна, че току-що се сдобила с нов обожател. Аз не я запитах кой е той, защото зная, че тя умираше да я запitam. Е, това е всичко, предполагам, което Руби винаги иска. Ти дори си спомняш като малка, тя винаги казваше, че възнамерява да има дузина ухажори, когато порасне и да си прекарва много весело, преди да си седне на задника. Толкова е по-различна от Джейн, нали? Джейн е толкова хубава, чувствителна, тя е истинска лейди.

— Скъпата ни Джейн е едно бижу — съгласи се Анн, — но — добави тя след миг, привеждайки се напред, за да потупа нежно пухкавата ръчичка, която висеше над възглавницата ѝ — няма подобна на нашата мила Дайана, в края на краищата. Спомняш ли си онази вечер, когато за първи път се видяхме с тебе, Дайана, и се заклехме във вечно приятелство във вашата градина? Мисля, че ние удържаме на нашата „клетва“... ние никога не сме се карали, нито за миг отношенията ни не са охладнявали дори. Никога няма да забравя трепета, който ме обзе в деня, в който ти ми каза, че ме обичаш. Аз бях толкова самотна тогава, сърцето ми жадуваше през цялото ми детство. Едва сега започвам да разбирам колко жадна съм била за приятелство и колко самотна съм била, наистина, тогава. Никой не ме обичаше и не искаше да се занимава с мене. Трябва да съм била много нещастна, ако не беше тази моя странна малка мечта за живот, в която си представях всички приятели и любовта, която жадувах. Но когато дойдох в „Зелените покриви“, всичко се промени. А след това те срещнах теб. Не знаеш какво означава за мене твоето приятелство. Искam да ти благодаря тук и сега, скъпа, за топлината и искреното вълнение, с което винаги си ме дарявала.

— Ти винаги, винаги ще го имаш — разрида се Дайана. — Аз никога няма да обичам друго... друго момиче, както обичам тебе. И ако аз някога се омъжа и си имам едно мое малко момиченце, ще го кръстя Ани.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И СЕДМА

ЕДИН СЛЕДОБЕД В СТОУН ХАУЗ

— Накъде си се запътила така облечена, Анн? — поиска да узнае Дейви. — Изглеждаш върха с тази рокля.

Анн беше слязла на долния етаж за обяд, облечена в новата си рокля от бледо зелен муселин... първата цветна дреха, която бе облекла след смъртта на Матю. Тя подчертаваше съвършено всички нюанси на лицето ѝ, чиято мекота можеше да се оприличи с тоновете на някое нежно цвете, както и блясъка и лъскавината на косите ѝ.

— Дейви, колко пъти съм ти казвала, че не трябва да използваш тази дума — смъмри го тя. — Ще ходя в Икоу Лодж.

— Вземи ме и мене — замоли я настоятелно Дейви.

— Щях да те взема, ако бях с кола. Но аз ще ходя пеша, а мястото е доста далече за твоите осемгодишни крачета. Освен това, Пол ще дойде с мене и се страхувам, че ти няма да харесаш неговата компания.

— О, аз обичам вече Пол много повече, отколкото го обичах преди — каза Дейви, започвайки да прави страхливи набези в пудинга си. — Откакто аз самият станах много добър, нямам нищо против той да е по-добър от мене. Ако продължа така, някой ден ще мога да се премеря с него, и в краката, и в добротата. Освен това, Пол наистина е добър за нас, първокласниците в училището. Той не позволява на другите момчета да ни закачат и ни показва много игри...

— Как се случи така, че Пол падна в потока вчера по обяд? — запита Анн. — Срегнах го на игрището, от него течеше вода и затова го изпратих бързо вкъщи, за да си изсуши дрехите и дори не изчаках да разбере какво се е случило.

— Е, това донякъде беше случайно — обясни Дейви. — Той си бутна главата нарочно, но останалата част от него падна случайно. Ние всички бяхме долу на потока и Прили Роджърс полудя за нещо срещу Пол... тя е ужасно подла и противна въпреки всичко, макар и да е хубава, каза, че неговата баба всяка нощ му навива косите на парцалчета, за да ги накъдри. Пол не би имал нищо против това, което

се каза, предполагам, но Грейси Андрюс се разсмя и Пол почервения ужасно, щото Грейси е неговото момиче, разбираш, нали... Той изцяло си е пада по нея... носи ѝ цветя и мъкне книгите ѝ чак до крайбрежния път. Той почервения като цвекло и каза, че неговата баба не прави изобщо такива неща, а косата си му е къдрава по рождение. И след това легна на брега и мушна главата си точно в извора, за да им покаже. О, това не беше изворът, от който пием вода — Дейви забеляза ужасеното лице на Марила. — Онова е друго изворче, което се намира малко по-надолу. Но брегът е ужасно хлъзгав и Пол просто се шмугна в извора. Казвам ти, направи едно прекрасно плъосване във водата. О, Анн, аз не исках да кажа точно това... исках да кажа... то просто ми се изплъзна от устата, преди да бях помислил. Но той изглеждаше толкова странно, когато изплъзга от водата, целият беше в кал и вода. Момичетата се разсмяха така, както не бяха се смели никога досега, но Грейси не се смя. Тя изглежда съжаляваше. Грейси е хубаво момиче, но има чип нос. Когато порасна достатъчно, за да си имам момиче, няма да го избирам с чип нос... Ще си подбера едно момиче с красив нос като твоя, Анн.

— Едно момче, което си размазва сироп по цялото лице, когато яде пудинга си, никога няма да бъде погледнато от нито едно момиче — каза сурово Марила.

— Но аз ще си измия лицето, преди да тръгна да я ухажвам — протестира Дейви, опитвайки се да промени нещата, като започна да търка петната от сладко по лицето си с опакото на ръката. — И ще се измия и зад ушите също, без да ми казвате. Не пропуснах да го направя тази сутрин, Марила. Вече не забравям и половината от онова, което забравях. Но... — Дейви въздъхна... — има толкова много сложни положения, от които човек трябва да излезе, че е ужасно трудно да си ги спомниш всичките. Е, ако аз не мога да отида до мис Лавандър, ще отида да видя мисис Харисън. Мисис Харисън е една ужасно добра жена, да ви кажа. Тя има един буркан със сладко в килера си, който е предназначен за малки момчета и тя винаги ми дава остатъците от тавата, в която приготвява кейка със сливи. Много сливи полепват по стените на таблата, разбираете, нали... Мистър Харисън беше винаги един много добър мъж, но той е два пъти по-добър, откакто се ожени отново. Предполагам, че женитбите правят хората по-добри. Защо ти не се омъжиш, Марила? Искам да знам...

Темата за благословеното безбрачие на Марила никога не бе гореща точка в нейното съзнание, така че тя отговори дружелюбно на Дейви, след като си размениха с Анн многозначителни погледи. Нейното предположение за така стеклите се обстоятелства беше просто — никой не бе й поискал ръката.

— Но може би ти никога не си помолила никого да ти я поиска — протестира Дейви.

— О, Дейви — каза Дора, ужасена от онова, което бе изречено, без да бе необходимо да бъде изречено. — Мъжът е този, който трябва да поиска ръката...

— Не зная защо мъжете трябва винаги да го правят — избухна Дейви. — Като че ли всичко е струпано в този свят върху мъжете. Може ли да си взема още малко пудинг, Марила?

— Ти си взе толкова, колкото ти е необходимо — каза Марила, но все пак му подаде едно умерено по големина парче сладкиш.

— Бих искал хората да можеха да се препитават с пудинг. Защо не могат да се препитават с пудинг, Марила? Искам да знам.

— Защото много скоро ще се уморят да ядат пудинг.

— Бих искал да опитам това върху себе си — каза, изпълнен с недоверие Дейви. — Предполагам, че е по-добре да ти поднесат пудинг върху риба, когато си на гости, отколкото да няма пудинг изобщо. В дома на мистър Баултър никога няма пудинг. Милти казва, че когато идват гости, майка му им предлага сирене и им го нарязва сама... по едно малко парченце... и по още едно колкото да не е без нищо...

— Ако Милти Баултър говори по този начин за своята майка, ти поне няма нужда да говориш така — каза със суров глас Марила.

— Бога ми! — Дейви беше заел този израз от мистър Харисън и го използваше с голямо удоволствие. — Милти го разказва това като един комплимент. Той страшно се гордее с майка си, защото хората казват, че тя може да ти изкара прехраната и от една скала.

— Аз... аз предполагам, че тези досадни кокошки са в лехата ми с теменугите отново — извика Марила, надигна се от мястото си и излезе бързо навън.

Оклеветените кокошки ги нямаше изобщо около лехата с теменужки и Марила дори не погледна в тази посока. Вместо това, тя

приседна на капака на мазето и се смя, докато не я досрамя от самата себе си.

Когато Анн и Пол стигнаха до каменната къща през същия следобед, намериха мис Лавандър и Шарлота Четвърта в градината да чистят бурените. Те подравняваха пръстта, подкастрияха клоните и оправяха лехите отчаяно. Самата мис Лавандър, която бе обсипана с любимите си финтифлюшки и дантели, отпусна своите градинарски ножици и се втурна радостно да посрещне гостите си, докато Шарлота Четвърта се смееше весело.

— Добре дошла, Анн. Аз си мислех, че ще дойдеш днес. Лъчезарна си също като този следобед. Нещата, които си приличат, сигурно се търсят едно друго. Колко много неприятности биха си спестили хората, ако знаеха това. Но те не го знаят... и така те си прахосват енергията, движейки се между небесата и земята, за да събират неща, които не си схождат. А ти, Пол... о, колко си порасъл! Ти си с една глава по-висок от онзи път, когато идва тук.

— Да, започнах да раста като куча лобода през нощта, както се изразява мисис Линд — каза Пол, изпълнен със задоволство от същия факт. — Баба ми мисли, че това е от овесената каша. Вероятно е така. Бог знае как е... — въздъхна дълбоко Пол. — Изял съм такова количество овесена каша, от което биха пораснали всички. Наистина се надявам, че вече започнах да раста, ще продължа да раста, докато не стана висок, колкото е баща ми. Той е висок шест стъпки, мис Лавандър...

Да, мис Лавандър наистина знаеше този факт, червенината върху хубавите ѝ бузи се сгъсти малко, тя пое с едната си ръка Пол, а с другата Анн и ги повлече мълчаливо към дома.

— Днес добър ден ли е за ехо, мис Лавандър? — запита развълнувано Пол.

Денят, в който беше дошъл за първи път тук, бе прекалено ветровит за ехо и Пол се бе почувствал малко разочарован.

— Да, това е най-добрият ден — отговори мис Лавандър, отърсвайки се от замислеността си. — Но първо ще отидем да хапнем нещо. Знам, че и двамата не сте изминали целия този път през брезовата горичка, без да огладнеете, а Шарлота Четвърта и аз можем

да ядем по всяко време на деня... ние имаме такъв добър апетит. Така че ще нападнем килера. За щастие той е пълен и си го бива. Предчувствах, че ще си имам компания днес и двете с Шарлота се подготвихме.

— Мисля, ме вие сте една от онези жени, които винаги имат хубави неща в кухненските килери — заяви Пол. — На баба ми са същите. Но тя не одобрява леките закуски между обедите и вечерите. Чудя се — добави той замислено, — дали аз трябва да ги ям извън дома, след като зная, че тя не ги одобрява.

— О, не мисли, че тя не би одобрила, след като ти си направил толкова дълга разходка. Това е доста различно — каза мис Лавандър и размени весели погледи с Анн, над кафявите къдрици на момчето. — Предполагам, че закуските са изключително нездравословни. Това е така, защото толкова често закусваме в Икоу Лодж. Ние... Шарлота Четвърта и аз... живеем с предизвикателство срещу всички познати закони за диетите. Ядем всички видове несмилаеми неща, когато и да ни се случи да си помислим за тях само, било то през деня или през нощта и затова разцъфтяваме като зелени лаврови дървета. Винаги имаме намерение да се променим. Когато четем някоя статия във вестника, която ни предупреждава да не употребяваме нещо, което ние много харесваме, ние я изрязваме и я забождаме на кухненската стена, така че да ни напомня за предупреждението. Но никога не можем да си го спомним, до мига, в който вече не сме изяли същото нещо. Все още нищо не ни е убило, но Шарлота Четвърта вече знае, че сънува лоши сънища, след като, преди да си отиде в леглото, се е нахранила с понички и пай с кайма, и с плодове кейк...

— Баба ми позволява чаша мляко и една филийка хляб, намазан с масло, преди да си отиде в леглото, а в неделя вечер тя ми намазва и конфитюр върху хляба — каза Пол. — Толкова се радвам винаги, когато дойде неделната вечер... по много причини, не само заради това. Неделята е много дълъг ден за крайбрежната улица. Баба казва, че за нея тя е прекалено къса и че баща ми никога не е мислил, че неделите са уморителни, когато е бил малко момче. Не би ми изглеждала неделята толкова дълга, ако можех да се виждам с моите хора от скалата, но аз никога не мога да направя това, защото баба не одобрява да се срещам с тях в неделя. Аз мисля много, но се страхувам, че мислите ми са много земни. Баба казва, че ние никога не

трябва да мислим за нещо друго, освен за религиозните неща в неделя. Но учителката ми каза веднъж, че всяка наистина хубава мисъл е религиозна, без значение за какво се отнася тя или в кой ден ти е хрумнала. Чувствам, че баба ми наистина мисли, че литургиите и уроците в неделното училище са единствените неща, които могат да те изпълнят само с религиозни мисли. И когато се стигне до разлика в гледищата между баба ми и учителката, аз не знаая какво да правя — Пол положи ръка на гърдите си и вдигна сините си сериозни очи към внезапно изпълнителя се със съчувствие лице на мис Лавандър. — Аз съм съгласен с учителката. Но в такъв случай, разбирате ли, баба ми е отгледала баща ми по свой собствен начин и е постигнала великолепен успех с него. А учителката не е отгледала никого все още, въпреки че тя помага на Дейви и Дора. Но човек не може да каже какви ще станат те, когато пораснат. Затова понякога чувствам, че трябва да се придържам към мнението на баба ми.

— И аз мисля, че така трябва — съгласи се тържествено Анн. — Във всеки случай, смея да кажа, че ако твоята баба и аз разгледаме онези неща, които наистина имаме предвид и се изразяваме по свой собствен и различен начин, ще открием, че и двете имаме предвид едно и също нещо. Ти по-добре следвай нейния опит, след като той има такива добри постижения. Ще трябва да почакаме, да видим какви ще се окажат близнаците, за да можем да кажем, че моят начин е толкова добър, колкото е нейният.

След закуската те се върнаха в градината, където Пол с удоволствие и възхищение се запозна с ехото, докато Анн и мис Лавандър седяха на каменната скамейка под тополата и си приказваха.

— И така, ти ще заминеш през есента? — мис Лавандър погледна към Анн замислено. — Трябва да се радвам за тебе, Анн, но аз ужасно, егоистично... съжалявам. Ще ми липсваш толкова много. О, понякога аз мисля, че не си струва да завързваш приятелства. Те просто си отиват от живота ти и ти оставят по-голяма болка от онази, която празнотата, преди те да са се появили, ти е създавала.

— Това звучи като че ли го е казала мис Елайза Андрюс, а не мис Лавандър — възпротиви се Анн. — Нищо не е по-болезнено от празнотата... пък и аз не си отивам от вашия живот завинаги. Има такива изобретения на човека като писмата и ваканциите. Скъпа моя, лейди, страхувам се, че изглеждаш бледа и уморена.

— О-хо-хоу! — Пол продължаваше да вика от дигата, където гласът му звучеше най-ясно, невинно много мелодичен по време на напъните му, но възвръщащ се, превърнат от феите алхимици край реката в истински златни и сребърни звуци.

Мис Лавандър раздвижи малко нетърпеливо ръцете си:

— Уморявам се просто от всичко... дори и от ехото. Няма нищо в моя живот, освен ехо... ехото, това са загубени надежди, мечти и радости. Те са хубави, но са подигравателни. О, Анн, ужасно е от моя страна да говоря така, след като си имам компания. Това е така, защото просто остарявам и това не ми харесва твърде. Зная, че ще бъда ужасно свадлива жена, когато стана на шейсет. Но вероятно всичко, от което се нужда, са онези сини хапчета...

В този момент Шарлота Четвърта, която беше изчезнала някъде след закуската, се върна и обяви, че североизточният край на пасището на мистър Джон Кимбал се е зачервило от зрели ягоди и запита не би ли искала мис Шърли да отиде и да си набере от тях.

— Ранни ягоди за чая! — възкликна мис Лавандър. — Не съм толкова стара, колкото си мисля... и няма нужда от никакви сини хапчета! Момичета, когато се върнете с ягодите, ще пием чай тук, под сребърната тополя. Ще приготвя всичко, ще има и домашно приготвен крем.

Анн и Шарлота Четвърта се отправиха към пасището на мистър Джон Кимбал, едно отдалечено място, цялото в зеленина, където въздухът бе мек като кадифе, уханен като лека с виолетки, и златист като кехлибар.

— О, не е ли хубаво и свежо тук отзад? — пое си дълбоко дъх Анн. — Просто се чувствам пияна от слънчевата светлина...

— Да, мадам, така се чувствам и аз. Точно така се чувствам и самата аз, мадам — обяви Шарлота Четвърта, която би казала точно същото нещо, дори Анн да беше обявила, че се чувства като пеликан сред пустинята.

След всяко гостуване на Анн в Икоу Лодж Шарлота Четвърта се качваше в малката си стая, която се намираше над кухнята и се опитваше пред огледалото си да говори, да оглежда света и да се движи като Анн. Самата Шарлота не можеше да се похвали, че е успяла в тези си усилия, но с онези неща, които бе научила в училището, тя се справяше перфектно и горещо се надяваше, че след

време ще усвои магията на това изящно повдигане на брадичката, този остър, припламващ блясък в очите, този начин на ходене, при който ти се струва, че си един клон от дървото, който се полюшва на вятъра. Всичко това изглеждаше толкова лесно, когато наблюдаваше Анн.

Шарлота Четвърта се възхищаваше от Анн от цялото си сърце. Но това не бе съвсем така, защото тя си мислеше, че Анн е някаква голяма красавица. А красотата на Дайана Бари, с нейните румени бузи и черни къдрици, беше много по-близка до вкуса на Шарлота Четвърта, отколкото лунният чар на Анн с нейните лимоненосиви очи и бледо, винаги променящо розовия си цвят, лице.

— Но по-хубаво да изглеждам като тебе, отколкото да бъда красива — беше казала тя съвсем искрено на Анн.

Анн се засмя, отпи меда от халбата и изхвърли жилото от нея. Често приемаше комплиментите с всевъзможни примеси в тях. Обществото никога не беше на същото мнение, на което бе самата Анн. Хората, които бяха чули, че е красива, когато я срещнеха, се разочароваха. Хората, които бяха чули, че не е нищо особено, когато я видеха, се чудеха къде са били очите на онези, които не са я оценили заслужено. Самата Анн никога не би повярвала, че може да има претенции за красавица.

Когато се оглеждаше в огледалото, онова, което виждаше, бе едно леко бледо лице със седем лунички по носа. Нейното огледало никога не ѝ разкриваше неуловимата, винаги променяща се игра на чувства, които осеняваха или освобождаваха чертите ѝ, припламвайки с розов оттенък, нито пък разкриваше чара, който проблясваше в големите ѝ очи с магията на мечтателността или със силата на смеха.

Макар и Анн да не беше красива в онзи твърде банален смисъл на думата, тя притежаваше едно наистина неуловимо и променливо очарование, което оставаше у хората приятното усещане на задоволство от девическата ѝ закръгленост с всичките ѝ потенциални възможности. Онези, които познаваха Анн, най-добре бяха почувствали, без да осъзнават чувството си, че най-голямата привлекателна сила на Анн беше аурата от възможности, които тя излъчваше... силата на бъдещото ѝ развитие, което си бе заложено у нея. Тя като че носеше атмосферата на нещата, които щяха да се случат.

След като набраха ягодите, Шарлота Четвърта довери на Анн страховете си за мис Лавандър. Сърдечната дребничка прислужница беше искрено разтревожена за състоянието на обожаваната от нея господарка.

— Мис Лавандър не е добре, мис Шърли. Сигурна съм, че не е добре, въпреки че не се оплаква. Тя не изглежда на себе си от много отдавна, мадам... от онзи ден, в който вие и Пол идвахте миналия път. Аз чувствам, че тя е настинала през онази вечер, мадам. След като вие и Пол си отидохте, тя излезе в градината и се разхожда дълго по здрач, без да си бе наметнала нещо, освен един малък шал. Имаше много сняг по пътеките и аз съм сигурна, че тя е настинала, мадам. Оттогава насам забелязах, че движенията ѝ са уморени и тя се чувства някак си самотна. Не проявява интерес към нищо, мадам. Тя не иска дори да има гости, нито се подготвя за тях, мадам. Само когато вие дойдете, тя се оживява малко. А най-лошият знак от всичко, мис Шърли — Шарлота Четвърта понижи гласа си, като че ли се готвеше да каже нещо извънредно съдбовно и ужасно симптоматично, — е това, че тя не се ядосва, когато аз счупя нещо. Е, мис Шърли, вчера счупих нейната купа, онази, която е в зелено и жълто и винаги стои на библиотеката. Нейната баба я е донесла от Англия и мис Лавандър много я пазеше. Аз бърсех праха много грижливо, мис Шърли, но... тя се изхлузи от ръцете ми... и преди да мога да я задържа... се разби на четирийсет милиона парчета. Казвам ви, така се изплаших... Мислех, че мис Лавандър ще ме наругае страхотно, мадам, и аз предпочитах да го направя, отколкото да се отнесе по начина, по който тя се отнесе. Тя просто влезе в стаята, погледна парчетата уморено и рече: „Няма значение, Шарлота. Вдигни парчетата и ги изхвърли навън!“ Само това, мис Шърли... „Събери парчетата и ги изхвърли навън!“, като че ли нейната баба не беше донесла тази купа от Англия. О, тя не е добре и аз се чувствам ужасно зле от това. Не позволява на никой друг да се грижи за нея, освен на мене...

Очите на Шарлота Четвърта се изпълниха със сълзи.

Анн потупа съчувствено малката кафява ръка, която държеше напуканата розова купичка:

— Мисля, че мис Лавандър се нуждае от промяна, Шарлота. Тя прекалено дълго остава тук сама. Не можем ли да я накараме да замине на малко пътешествие?

Шарлота поклати глава неутешимо и разлюля яростно панделките си:

— Не мисля така, мис Шърли. Мис Лавандър мрази да ходи по гости. Тя поддържа връзка само с трима души, които винаги посещава и казва, че отива само, за да ги навести от чисто семейно задължение. Миналия път, когато се върна у дома, каза, че няма да ходи вече на гости, защото няма повече семейни задължения. „Аз се върнах у дома от любов към самотата, Шарлота! — каза ми тя, — и никога не бих искала да се отделя от моите лози и от моите смокинови дървета. Моите родните се опитват да направят от мен една стара лейди и това ми се отрази много зле.“ — точно така каза, мис Шърли. „Това ми се отрази много зле.“ Затова ми се струва, че никой няма да може да я склони да тръгне по гости...

— Трябва да видим какво може да се направи — каза Анн решително, когато постави последната ягода в розовата си купичка. — Още щом изляза във ваканция, ще намина и ще прекарам тук цяла седмица с вас. Ще си правим пикници всеки ден, ще правим куп интересни неща и ще видим дали мис Лавандър няма да се ободри.

— Това ще бъде най-хубавото нещо, което може да се направи, мис Шърли — възкликна Шарлота Четвърта възбудено. Тя се радваше заради мис Лавандър и за самата себе си също. Ако имаше възможност цяла седмица да наблюдава постоянно Анн, можеше да бъде сигурна, че ще научи как да се движи и как да се държи пред хората.

Когато момичетата се върнаха в Икоу Лодж, те откриха, че мис Лавандър и Пол бяха изнесли една квадратна маса от кухнята в градината и бяха подредили всичко за чая. Нищо не можеше да се сравни по вкус с ягодите и крема, изядени под голямото синьо небе, в което се носеха пухкави, малки и бели облачета, и край дългите сенки на дърветата, които шумоляха тихо в тишината.

След чая Анн помогна на Шарлота да измие чиниите в кухнята, докато мис Лавандър продължи да седи на каменната скамейка с Пол и да слуша неговия разказ за хората от скалата. Тя беше добър слушател, тази мила мис Лавандър, но в един миг и Пол усети, че тя загуби внезапно интерес към моряците близнаци.

— Мис Лавандър, защо ме гледате така? — запита той мрачно.

— Как те гледам, Пол?

— Като че ли просто гледате през мене към някого, за когото съм ви припомнил — каза Пол, у който от време навреме проблясваха такива вътрешни изблици на тайнственост, че не беше никак възможно човек да опази тайна, ако той беше някъде наблизо.

— Ти ми напомняш за някого, когото познавах преди много години — каза мис Лавандър замечтано.

— Когато сте била млада?

— Да, когато бях млада. Много стара ли ти изглеждам, Пол?

— Знаете ли, аз не мога да реша това — каза Пол доверително. — Вашите коси изглеждат стари... никога не съм познавал млада жена с бели коси. Но когато се засмеете, вашите очи са толкова млади и толкова хубави, колкото са и очите на учителката. Вижте какво ще ви кажа, мис Лавандър — гласът на Пол и изражението на лицето му изразяваха съдийска тържественост. — Мисля, че вие бихте могли да бъдете една много добра майка. Вие имате точно такива очи и такъв вид... такъв беше образът винаги и на моята майка. Мисля, че е жалко, че си нямате собствени момчета...

— Аз си имам едно малко момче от сънищата, Пол.

— О, наистина ли си имате? Колко е голямо то?

— Мисля, че е горе-долу на твоята възраст. Той трябва да е малко по-голям, защото аз го сънувах много преди ти да се родиш. Но аз никога не ще му позволя да порасне и да стане на повече от единайсет или дванайсет години, защото, ако му позволя един ден, той може да порасне много и аз ще го загубя...

— Зная — разтърси глава Пол. — Това е красотата на мечтателните хора... те остават на онази възраст, на която ти се иска да останат. Вие и моята хубава учителка, и самият аз сме единствените в света, които си имат хора на мечтата. Не е ли странно и хубаво, че се познаваме един друг? Но предполагам, че този тип хора винаги се откриват взаимно. Баба ми никога не си е имала хора на мечтата, а Мери Джо мисли, че съм превъртял, защото аз си имам хора на мечтата. Но аз мисля, че е великолепно да ги има човек. Вие знаете това, мис Лавандър. Разкажете ми всичко за вашето малко момче на мечтата.

— То има сини очи и къдрави коси. Промъква се при мене и ме буди с целувка всяка сутрин. След това през целия ден си играе тук в градината... играе си и с мене. На тези игри, които аз зная. Ние се

надбягваме и си говорим за ехото... и аз му разказвам приказки. А когато припадне здрачът...

— Зная — прекъсна я оживено Пол. — То идва и сяда край вас... така... защото, разбира се на дванайсет то ще бъде прекалено голямо, за да се изкачи на коленете ви... и да положи главата си на вашето рамо... така... и вие го обгръщате с ръце и го притискате, притискате, и докосвате лицето си до главата му... да, това става точно така. О, вие наистина знаете, мис Лавандър.

Анн ги завари двамата на скамейката, когато самата излезе от каменния дом и нещо в лицето на мис Лавандър не ѝ позволи да прекъсне идилията им.

— Страхувам се, че трябва да тръгваме, Пол, ако искаме да стигнем у дома, преди да се е стъмнило. Мис Лавандър, много скоро ще дойда да ви погостувам в Икоу Лодж цяла седмица.

— Ако се решиш да останеш цяла седмица, аз ще те задържа две — заплаши я ласкаво мис Лавандър.

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ОСМА

ПРИНЦЪТ СЕ ВРЪЩА В ОМАГЪОСАНИЯ ДВОРЕЦ

Последният училищен ден дойде и отмина. Триумфалният ѝ полугодишен изпит беше издържан, учениците на Анн се справиха с него чудесно. Накрая те я оградиха с вниманието си и ѝ подариха един от чиновете. Всички момичета и дами, които присъстваха на тържеството, плакаха, а някои от момчетата, които се появиха край тях по-късно, също плакаха, въпреки, че след време отрекоха това.

Мисис Хармън Андрюс, мисис Питър Слоун и мисис Уилям Бел се прибраха по домовете си заедно и разговаряха за случилото се.

— Наистина мисля, че е много жалко дето Анн ни напуска, след като децата толкова се привързаха към нея — въздъхна мисис Питър Слоун, която имаше навика да въздиша за всичко и дори завършваше шегите си с въздишка. — Естествено — добави бързо тя — всички ние знаем, че ще имаме добра учителка за другата година...

— Джейн ще си изпълни задълженията, не се съмнявам — каза мисис Андрюс доста сковано. — Но не мисля, че тя ще разказва на децата толкова много приказки или че ще прекарва толкова много време, водейки ги със себе си на разходка в гората. Но името ѝ се произнася с уважение в Аналите на честта и в Списъка на Инспекторите и хората от Нюбридж ужасно съжаляват, че тя ще ги напусне.

— Аз наистина се радвам, че Анн отива в колеж — каза мисис Бел. — Тя винаги е искала да отиде и това ще бъде чудесно за нея.

— Е, не зная — мисис Андрюс бе решила предварително да не се съгласява напълно с никого този ден.

— Не мисля, че Анн се нуждае от повече образование. Тя вероятно ще се омъжи за Гилбърт Блайт, ако обаянието му я държи, докато той завърши колежа си... какво толкова добро ще види от

латинския и гръцкия? Ако те научат в колежа как се води за носа един мъж, в такъв случай може би има някакъв смисъл да се отиде...

Мисис Хармън Андрюс, така говореха клюките на Ейвънли, никога не беше се научила как да води за носа своя „мъж“ и в резултат на това домакинството на Андрюс не беше модел на истинско домашно щастие в пълния смисъл на думата.

— Разбрах, че поканата на Шарлоттаун към мистър Алън е представен пред Екзархията — каза мисис Бел. — Това означава, че ние ще го загубим скоро, така си мисля аз...

— Те няма да заминат преди септември — каза мисис Слоун. — Това ще бъде голяма загуба за общността ни... макар винаги да съм си мислила, че мисис Алън се облича прекалено светски за жена на един проповедник. Но никой от нас не е съвършен. Забелязахте ли колко спретнат и чист изглеждаше днес мистър Харисън? Никога не съм виждала толкова променен мъж. Той ходи на църква всяка неделя и си даде църковната лепта.

— Не е ли пораснал много Пол Ървинг напоследък? — обади се мисис Андрюс. — Той беше такъв дребосък за възрастта си, когато дойде тук. Кълна се, че едва го познах днес. Заприличал е много на баща си.

— Той е умно момче — каза мисис Бел.

— Достатъчно е умен, но... — мисис Андрюс понижи гласа си. — Мисля, че разказва много чудати истории. Грейси се върна от училище един ден през миналата седмица и ни повери една твърде несвързана история, която той й разказал... за някакви хора, които живеели долу на брега... история, в която няма и капка истина, разбирате ли. Казах на Грейси да не му вярва, а тя ми отвърна, че Пол изобщо не държал тя да му повярва. Но ако не е възнамерявал, защо й я е разказал в такъв случай?

— Анн твърди, че Пол е гений — каза мисис Слоун.

— Може и да е. Човек никога не знае какво може да се очаква от американците — каза мисис Андрюс. Мисис Андрюс знаеше думичката „гений“ само като синоним на съставната част от баналния израз, „ексцентрична личност“. Тя, както и Мери Джо, вероятно си мислеше, че това означава личност с нещо сбъркано в главата...

Анн седеше в задната част на класната стая сама край своя чин, така, както беше седяла и през първия ден в училището преди две години и бе опряла лице на едната си ръка, навлажнените ѝ очи се рееха замислено през прозореца по посока на Езерото на Блестящите Води. Сърцето ѝ беше толкова разбито от мисълта за предстоящата раздяла с учениците, че идеята за колежа беше загубила очарованието си. Тя все още чувстваше допира на ръцете на Анета Бел около шията си и чуваше детския плач: „Аз никога няма да обичам никоя учителка повече от теб, мис Шърли, никога, никога...“

Две години тя бе работила сериозно и с вяра в целта си, беше направила много грешки и се бе поучила от тях. Беше получила наградата си. Научила бе учениците си на нещо, но чувстваше, че те са я научили самата нея на повече... бяха ѝ дали уроци по нежност, по самоконтрол, по невинна мъдрост, това бяха уроците на детските сърца. По всяка вероятност тя не беше успяла да „внедри“ големи амбиции у учениците си, но тя ги беше научила, повечето благодарение на собствената си симпатична личност, отколкото на грижливо спазваните си правила, че в годините, които им предстоят да изживеят, трябва да бъдат достойни и благородни, да се насочват бързо към истината, към любезността и добротата, да стоят надалече от всичко, което намирисваше на фалш, подлост и вулгарност. Те, по всяка вероятност, не бяха научили всички уроци, но другото щяха да го запомнят и да го ползват дълго, след като вече са забравили столицата на Афганистан и датите на Войната на Розите.

— Още една глава от моя живот е приключена — каза Анн на глас, оглеждайки чина си. Тя наистина се чувстваше много тъжна от всичко това, романтичната нотка в мисълта за тази „приключена страница“ не я изпълваше със задоволство ни най-малко.

Анн преживя четиринайсет дни в Икоу Лодж в началото на ваканцията си и всички прекараха чудесно.

Тя отведе мис Лавандър на пазарна експедиция до града и я убеди да си купи една нова рокля от органдин, след това преживяха преправянето ѝ заедно, докато Шарлота Четвърта щастлива събираше и измиташе изрезките. Мис Лавандър беше се оплакала, че не може да

изпита интерес към нищо, но искрата на вълнението се върна в очите ѝ при вида на новата хубава рокля.

— Колко глупава, лекомислена личност съм била — въздъхна тя. — Хваща ме голям срам, когато си помисля, че една нова рокля... макар и тя да е от незабравимия ми муселин... ще ме възбуди толкова, след като една чиста съвест и една допълнителна подкрепа от страна на Чуждестранната мисия не може да постигне това...

Някъде в средата на своето гостуване Анн отскочи до „Зелените покриви“ за един ден, за да закърпи чорапите на близнаците и да задоволи насъбралите се купища въпроси на Дейви. Вечерта отиде надолу по брега, за да види Пол Ървинг. Когато минаваше край ниския, квадратен прозорец на дневната стая на семейство Ървинг, зърна Пол да седи на нечий колене, но в следващия момент той политна през коридора.

— О, мис Шърли — извика възбудено Пол, — вие не може и да си представите какво се случи! Нещо толкова възхитително. Татко ми е тук... само си помислете за това! Баща ми е тук! Направо влизайте! Татко, това е моята хубава учителка. Ти знаеш за нея, татко...

Стивън Ървинг излезе напред, за да посрещне Анн и се усмихна. Той беше висок, красив мъж на средна възраст, с метално сива коса, дълбоки тъмносини очи и волево, тъжно на вид лице, великолепно оформено около брадичката и веждите. Точен образ на лице от романите, помисли си Анн с напрегнат трепет на задоволство. Толкова беше отчайващо да срещнеш някого, който можеше да мине за герой и в същото време да е плешив и прегърбен или да е грозен в някакво друго отношение. Анн би си помислила, че е ужасно, ако мъжът на мечтите на мис Лавандър не е изглеждал добре.

— Така значи, това е „красивата учителка“ на моя син, за която съм слушал толкова много — каза мистър Ървинг и стисна сърдечно ръката ѝ. — Писмата на Пол бяха изпълнени с мисли за вас, мис Шърли, така че аз като че ли вече много добре ви познавам. Искам да ви благодаря за всичко, което сте направили за Пол. Мисля, че вашето обаяние е било точно това, от което той се нуждаеше. Майка ми е една от най-добрите жени на света, но нейният грубоват, шотландски здрав разум невинаги може да пасне на темперамента на моето момче. Онова, което ѝ липсва, вие го добавихте. Между нас казано, аз мисля,

че обучението на Пол през изминалите две години е било почти съвършено за едно момче останало без майка.

На всеки му се иска да бъде оценен високо. След фразата на мистър Ървинг лицето на Анна разцъфна като „взрив на розов цвят“, а едрият, уморен от света мъж, погледна към нея и си помисли, че никога не е виждал по-хубава девойка сред жителите на „Нова Англия“ от тази малка учителка с червените коси и чудесните очи...

Пол застана между двама им щастлив до немай-къде.

— Никога не съм и сънувал, че баща ми ще си дойде — каза разпалено той. — Дори баба не знаеше. Това беше една голяма изненада. Нещо много голямо — Пол разтърси кафявите си къдрици смутено. — Не обичам да ме изненадват. Човек губи цялото очарование на очакването на нещата, когато е изненадан. Но в случай като този, това е много хубаво. Татко си дойде снощи, след като вече си бях легнал. И след като баба и Мери Джо преодоляха изненадата си, той и баба се качиха на горния етаж, за да ме видят, без да имат намерението да ме събуждат до сутринта. Но аз се събудих веднага и видях татко. Казвам ти, учителко, за направо скочих върху него.

— С една мечешка прегръдка — добави мистър Ървинг и усмихнат обгърна раменете на Пол с ръката си. — Едва познах моето момче, то е израсло толкова голямо и здраво и така е загоряло от слънцето...

— Не знаех кой повече се радваше да види баща ми, баба или аз — продължи Пол. — Баба беше в кухнята през целия ден, за да приготи нещата, които баща ми обича да яде. Тя не се доверява на Мери Джо за тях, така казва. Има си свой начин да покаже радостта си. Аз най-много обичам да седя и да си говоря с баща ми. Но ще трябва да ви оставя за малко сега, ако ме извините. Трябва да поема кравите от Мери Джо. Това е едно от моите всекидневни задължения.

Когато Пол вече беше изскочил навън, за да изпълни своето „всекидневно задължение“, мистър Ървинг си поговори с Анна за различни неща. Но Анна чувстваше, че той си мислеше за нещо друго през цялото време. В един миг нещото излезе на повърхността.

— В последното писмо на Пол се говори, че вие сте ходили с него на гости у една стара... моя приятелка... Мис Лавандър от каменния дом в Графтън. Познавате ли я добре?

— Да, разбира се, тя също е много скъпа моя приятелка — отговори сдържано Анн и не даде ни най-малко да се разбере, че от главата до петите ѝ премина тръпка, породена от въпроса на мистър Ървинг. Анн почувства „инстинктивно“, че любовният роман надничаше към нея иззад ъгъла.

Мистър Ървинг се изправи, отиде до прозореца и се загледа в огромното, златисто и ревящо под напъните на вятъра море, който разораваше вълните му. За няколко мига настъпи мълчание в малката стаичка с тъмните стени. След това той се обърна и погледна надолу към милото лице на Анн и се усмихна. В усмивката му своенравността се смесваше с нежност.

— Мисля си колко ли добре я познавате — каза той.

— Аз зная всичко — отговори бързо Анн. — Разбирате нали — започна да обяснява задъхано тя. — Мис Лавандър и аз сме много близки... Тя нямаше да ми разкаже в противен случай неща, толкова съкровени. Ние сме сродни души...

— Да, мисля, че сте сродни души. Е, аз ще трябва да ви помоля да ми направите една услуга. Бих искал да отида и да видя мис Лавандър, ако тя ми позволи. Бихте ли я запитали, ако склоните да отидете до нея?

Защо не? О, разбира се, че ще отиде! Да, това беше любовният роман, истинският, реалното нещо, с целия му чар на химн, на приказка и на сън. Беше малко позакъснял, вероятно, беше разцъфнал като розов цвят през октомври, след като е трябвало да разцъфне през юли, но въпреки всичко беше роза, с цялата ѝ сладост, и аромат, с блясъка на златото в сърцевината ѝ. Никога досега краката на Анн не бяха я носили с такъв порив да изпълни задача, с какъвто я носеха на следващата сутрин през брезовата горичка по пътя за Графтън. Тя намери мис Лавандър в градината.

Анн беше страшно възбудена. Ръцете ѝ се бяха вледенили и гласът ѝ трепереше.

— Мис Лавандър, имам нещо за вас... нещо много важно. Можете ли да предположите какво е то?

Анн никога не можеше да предположи, че мис Лавандър би могла да познае, но лицето на мис Лавандър пребледня силно и тя каза с тих, спокоен глас, в който онзи цвят и онази живина, които обикновено го красяха, бяха увехнали:

— Стивън Ървинг си е у дома?

— Как познахте? Кой ви каза? — извика Анн отчаяно, ядосана, че собственото ѝ голямо откритие е било предчувствано и очаквано.

— Никой. Знаех, че това трябва да е, от начина, по който заговори.

— Той желае да дойде и да ви види — каза Анн. — Мога ли да му предам, че е възможно?

— Защо, разбира се — потръпна мис Лавандър. — Няма причина да не дойде. Той просто ще дойде, както може да дойде всеки стар приятел.

Анн имаше свое собствено мнение за всичко това, когато се втурна в къщата, за да напише бележката на бюрото на мис Лавандър.

— О, прекрасно е да живееш в приказка — помисли си тя весело. — Всичко ще приключи добре, разбира се... трябва да е така... и Пол ще си има майка, която ще се грижи за сърцето му и всички ще бъдат щастливи. Но мистър Ървинг ще отведе мис Лавандър далече... и господ знаеше какво щеше да се случи с малкия каменен дом... и така, нещата имаха две страни, както изобщо всички неща по божия свят...

Важната бележка беше написана и самата Анн я занесе до пощенския клон Графтън, където лично я предаде на пощенския куриер и го помоли да я остави в пощенския клон на Ейвънли.

— Това е много важно нещо — увери го Анн развълнувано.

Пощенският куриер беше един доста намусен стар тип, който дори не погледна съобщението на Купидон и Анн не беше много сигурна, че на паметта му може да се има доверие. Но човекът каза, че ще направи всичко възможно да си спомни и тя трябва да е доволна от това положение.

Шарлота Четвърта почувства същата мистерия, която проникна в каменния дом този следобед... една мистерия, която тя не можеше да приеме. Мис Лавандър блуждаеше из градината като обезумяла. В Анн също като че ли се бе вселил някакъв демон на неспокойствието и непрекъснато я караше да се движи насам-натам, нагоре и надолу. Шарлота Четвърта понесе търпеливо всичко, докато не почувства в един миг, че търпението вече не можеше да се нарече добродетел,

тогава тя се изправи пред Анн в мига, в който тази романтична млада личност за трети път се отправяше на пътешествие към кухнята.

— Моля, мис Шърли — каза Шарлота Четвърта и отхвърли с възмущение сините си панделки, — ясно е, че вие и мис Лавандър си имате някаква тайна и аз мисля да ви помоля за извинение, ако съм много напориста, мис Шърли, наистина е много подло да не ми кажете, след като ние с вас бяхме приятелки...

— О, Шарлота, скъпа, аз бих ти казала всичко, ако това беше моя тайна... но това е тайна на мис Лавандър, разбери. Въпреки това, аз ще ти кажа всичко... и ако нищо не излезе от него, ти трябва да мълчиш, да не издаваш и дума пред никоя жива душа. Разбираш ли, Очарователният Принц пристига тази вечер. Той е пристигнал много отдавна, но в един глупав момент се запилял нанякъде и се е отдалечил много... и е забравил тайната на магическата пътечка до омагьосаната кула, където принцесата изплаква своето предано сърце по него. Но най-накрая той си спомня пътечката отново и принцесата го очаква все още... защото никой, освен нейния собствен принц, не може да я спечели.

— О, мис Шърли, разкажете го в проза? — зейна озадачената Шарлота.

Анн се засмя:

— В прозата това означава, че един стар приятел на мис Лавандър пристига при нея тази вечер.

— Имате предвид стар неин ухажор? — запита буквалната Шарлота.

— Вероятно това е, което исках да кажа... в проза — отговори остро Анн. — Това е бащата на Пол... Стивън Ървинг. И богините не знаят какво ще произлезе от всичко това, но ние трябва да се надяваме на най-доброто, Шарлота.

— Надявам се, че той ще се ожени за мис Лавандър — беше недвусмисленият отговор на Шарлота. — Някои жени са си нарочени от началото да си бъдат стари моми и се страхувам, че аз съм една от тях, мис Шърли, защото аз съм ужасно малко търпелива с мъжете. Но мис Лавандър никога не е била като мене. И ужасно се тревожа, когато си помисля какво, за бога, ще стане, когато аз порасна достатъчно и ще трябва да замина за Бостън. Няма да има повече момичета в моята фамилия и бог знае какво ще прави тя, ако вземе някоя чужденка, която

може да ѝ се смее на капризите и да не пипа нищо из къщата, и която тя не може да нарече Шарлота Четвърта. Тя може и да си вземе някоя, която да не се чувства толкова нещастна като мене, когато чупя някоя от чиниите, но тя никога няма да може да си намери някоя, която да я обича повече от мене...

И преданата малка прислужница се втурна към вратата, подсмърчайки.

Както обикновено в Икоу Лодж поднесоха чай същата вечер, но никой не вкуси нищо. След чая мис Лавандър си отиде в стаята и си облече новата муселинена рокля-незабравка, а Анн ѝ направи прическата. И двете бяха ужасно развълнувани, но мис Лавандър се преструваше, че е много спокойна и равнодушна.

— Трябва утре наистина да закърпя тази дупка в завесите — каза разтревожена тя, наблюдавайки материята на пердетата така, като че ли дупката беше единственото важно нещо в този момент. — Тези пердета все още не са износени дотолкова, че да ги махна, като се има предвид цената, която платих за тях. Скъпа моя, Шарлота отново беше забравила да избърше праха по парапетите на стълбището. Аз наистина трябва да говоря с нея за това.

Анн седеше на стъпалата на верандата, когато Стивън Ървинг се зададе по алеята и пресече градината.

— Това е единственото място, където времето си е останало спокойно — каза той, оглеждайки с очи, изпълнени със задоволство, пространството около себе си. — Нищо не се е променило в този дом и в градината откакто аз бях тук преди двайсет и пет години. Това ме кара отново да се чувствам млад.

— Вие знаете, че времето винаги запазва спокойствие в един омагьосан дворец — каза съвсем сериозно Анн. — Само когато принцът дойде, започват да се случват някои неща.

Мистър Ървинг се усмихна малко тъжничко и се вгледа в леко повдигнатото ѝ лице, цялото озарено от искрите на младостта.

— Понякога принцът идва твърде късно — каза той.

Стивън Ървинг не помоли Анн да преведе думите си в проза. Както всички сродни души, той ги „проумя“.

— О, не, не и ако той е истински принц, който идва при истинската принцеса — каза Анн, разтърсвайки червеникавата си глава решително в мига, в който отвори вратата на гостната. Когато гостът

влезе, тя затвори вратата плътно зад гърба му и се обърна, за да пресрещне Шарлота Четвърта, която беше в коридора и се бе превърнала в същество, което постоянно ръкомахаше, кимаше с глава и се смееше.

— О, мис Шърли — дишаше тежко тя. — Аз надникнах от кухненския прозорец... и... той е ужасно красив... и по възраст точно отговаря на мис Лавандър. И, мис Шърли, мислите ли, че е много вредно да се подслуша мъничко на вратата?

— Би било ужасно, Шарлота — каза Анн твърдо, — така че излизай оттук заедно с мене и стой по-далече от изкушението.

— Не мога да направя нищо, а е ужасно да висиш така и просто да очакваш — въздъхна Шарлота. — Какво ще стане, ако той не ѝ предложи в края на краищата, мис Шърли? Никога не можеш да бъдеш сигурна в мъжете. Моята по-голяма сестра, Шарлота Пета си мислеше, че е сгодена за един веднъж. Но се оказа, че той бил на различно мнение и тя казва, че вече никога няма да вярва на никого. А веднъж чух как един мъж си мислел, че желае страшно много едно момиче, а всъщност винаги пожелавал сестра ѝ. Когато един мъж не познава собствения си ум, мис Шърли, как една бедна жена да бъде сигурна?

— Ние ще отидем в кухнята и ще изчистим сребърните лъжици — каза Анн. — Това е една задача, за която не се изисква много мислене за щастие... защото аз не бих могла да мисля тази вечер. А така ще мине времето.

Измина един час. След това, точно когато Анн положи на масата и последната сребърна лъжица, двете с Шарлота чуха да се затваря предната врата. Двете се спогледаха страхливо и потърсиха подкрепа една в друга.

— О, мис Шърли — задъха се Шарлота, — ако той си е отишъл толкова рано, значи нищо не се е случило и няма да се случи...

Те литнаха към прозореца. Мистър Ървинг нямаше намерение да си отива. Той и мис Лавандър се разхождаха бавно надолу по пътеката сред полянката и се отправяха към каменната скамейка.

— О, мис Шърли, той е положил ръката си на кръста ѝ — прошепна Шарлота Четвърта с велико задоволство. — Сигурно ѝ е направил предложението, в противен случай тя не би го позволила...

Анн сграбчи Шарлота Четвърта за собствената ѝ закръглена талия и двете танцуваха из кухнята, докато не останаха без дъх.

— О, Шарлота — извика весело Анн след миг, — аз не съм нито пророчица, нито дъщеря на пророчица, но мога да направя едно предсказание. Ще има сватба в този стар каменен дом преди листата на явора да почервенеят. Искаш ли да ти превода това в проза, Шарлота?

— Не, мога да го разбера — каза Шарлота. — Сватбата не означава поезия. Защо, мис Шърли, плачете? За какво?

— О, защото всичко е толкова хубаво... и като в приказка... една романтична... и тъжна... приказка — каза Анн, изтривайки сълзите от очите си. — Всичко е толкова свършено хубаво... но има малко тъга в него също... като че ли...

— О, разбира се, има риск в женитбата за всеки — обобщава казаното Шарлота Четвърта, — но когато всичко е казано и направено, мис Шърли, има много по-лоши неща от един съпруг...

ГЛАВА ДВАДЕСЕТ И ДЕВЕТА

ПОЕЗИЯ И ПРОЗА

Следващия месец Анн преживя в нещо, което в Ейвънли наричаха вихрушка от вълнения. Подготовката за собственото ѝ скромно облекло, с което трябваше да се появи в Редмънт беше на второ място. Мис Лавандър се подготвяше за сватбата си и Каменният Дом беше се превърнал в сцена на безкрайни консултации, планировки и обсъждания с Шарлота Четвърта, която кръжеше навсякъде и над всичко, възбудена от задоволство и удивление. След това се появи шивачката и се вдигна голяма олелия при избора на моделите и при тяхното изпълнение. Анн и Дайана прекарваха половината от времето си в Икоу Лодж и понякога нощем Анн не можеше да заспи от мисли по това, дали е направила добре, когато е посъветвала мис Лавандър да избере кафявото, а не морско синьото за роклята, с която щеше да пътува и да подбере сивата коприна, която подхожда на една преуспяла принцеса.

Всички считаха, че историята на мис Лавандър е много щастлива. Пол Ървинг изтича до „Зелените покриви“ да разкаже новините на Анн, още, щом като баща му ги бе споделил с него.

— Знаех, че един ден баща ми ще ми избере хубава и мила втора майка — каза горделиво той. — Хубаво е да имаш баща, на когото можеш да разчиташ, учителко. Аз наистина обичам мис Лавандър. Баба ми също много е доволна. Тя казва, че наистина се радва на това, че баща ми не е избрал някоя американка за своя втора жена. Защото, въпреки че на първо време това би могло да бъде за добро, вероятно щастието не може да се повтори. Мисис Линд казва, че тя изобщо не одобрява връзка с американци и мисли, че по всяка вероятност мис Лавандър ще прояви своите най-добри възможности и ще бъде като другите хора, когато се омъжи. И аз се надявам, че тя ще прояви своите най-добри възможности, и вярвам в тях, но аз не искам тя да бъде като другите хора. Има толкова много други хора около нас. Знаеш това, учителко.

Шарлота Четвърта беше другата лъчезарна личност:

— О, мис Шърли, всичко се оказа толкова хубаво. Когато мистър Ървинг и мис Лавандър се върнат от тяхното пътешествие, аз ще отида да живея с тях в Бостън... при това аз съм само на шестнайсет години, а другите момичета никога няма да имат такъв шанс, дори когато станат и на седемнайсет години. Не е ли великолепен мистър Ървинг? Той просто боготвори земята, но която тя стъпва и това ме кара да се чувствам толкова радостна понякога, когато виждам израза на очите му в мига, в който той я наблюдава. Това плаче за описание, мис Шърли. Страшно съм благодарна, че те толкова се обичат. Това е най-хубавото, което можеше да се случи, въпреки че някои хора не могат да го приемат. Имам една леля, която се е женила три пъти, та тя казва, че първия път се е омъжила по любов, а другите два пъти заради добрия бизнес и беше щастлива и с тримата си съпрузи, с изключение по време на погребенията им. Но аз мисля, че тя поема рискове, мис Шърли...

— О, това е толкова романтично — прошепна Анн на Марила същата вечер. — Ако бях поела по грешен път онзи ден, щях да отида у семейство Кимбъл и никога нямаше да се запозная с мис Лавандър, а ако не я бях срещнала, нямаше да отведе Пол в дома й... и той никога нямаше да напише писмото до баща си, в което е разказал за посещението ни у мис Лавандър и което мистър Ървинг е получил точно в мига, в който е тръгвал към Сан Франциско. Мистър Ървинг казва, че когато получил писмото, взел решение да изпрати своя партньор в Сан Франциско, а той самият да дойде тук. Не е чувал нищо за мис Лавандър от петнайсет години. Някой му бил казал тогава, че тя се омъжила и той си помислил, че това наистина е така и оттогава не запитал никого отново за нея. Сега всичко се оправи. И аз имам пръст в цялата тази работа. Вероятно, както мисис Линд казва, всичко е било предопределено и е трябвало така да се случи в края на краищата. Но дори така да е, хубаво е човек да си мисли, че е взел участие в сбъдването на предопределеността. Да, наистина, това е толкова романтично.

— Не мога да видя какво толкова романтично има във всичко това — каза Марила доста остро. Марила си бе помислила, че Анн се бе отдала прекалено много на случилото се, според нея тя трябваше да се заеме с подготовката си за отиването в колежа, а не от три дни два

да прекарва в Икоу Лодж, където помагаше на мис Лавандър. — Първо двама луди-млади се скарват и се разсърдват един на друг, след това Стивън Ървинг отива в Щатите и след известно време се жени там и е напълно щастлив, както казват всички. По-късно жена му умира и след едно благоприлично време той се замисля, че би могъл да се върне у дома и да види дали първата му изгора ще го приеме. Междувременно, тя е живяла самотна, вероятно защото никой, достатъчно добър, не е минал, за да я поиска... и те се срещат и се съгласяват да се оженят в края на краищата. Е, къде му е романтиката във всичко това?

— О, няма да има, след като ти гледаш така на нещата — задъха се Анн от негодувание, сякаш някой я бе полял с вряла вода. — Предполагам, че това изглежда така в проза. Но всъщност е много по-различно, ако го погледнеш през очите на поезията... а аз мисля, че това е по-добрият начин... — Анн се поуспокои и очите ѝ заблестяха, а бузите ѝ пламнаха. — Да погледнеш на случилото се с очите на поезията...

Марила хвърли поглед към младото лъчезарно лице и се въздържа от допълнителни саркастични коментари.

Вероятно нещо ѝ подсказа, че в края на краищата човек трябва да погледне на нещата така, както Анн гледаше, „въпрос на виждане и на божествена дарба“... тези дарове, които светът не можеше да отхвърли или да ограби... да погледнеш на живота така, че да го видиш преобразен... или да го разкриеш по този начин... едно пространство, в което всичко изглежда обвито в тържествена светлина, обгърнато в слава и свежест, невидими за всеки, който гледа на нещата само с очите на прозата. Като самата Марила и Шарлота Четвърта.

— Кога ще бъде сватбата? — запита Марила след минута мълчание.

— Последния четвъртък на август. Те ще се оженят в градината, под клоните на Ореховото Нокътче... най-хубавото място, където мистър Ървинг ѝ е направил предложение преди двацет и пет години. Там не трябва да има други хора, освен мисис Ървинг и Пол, Гилбърт и Дайана... и аз, и братовчедките на мис Лавандър. И те ще заминат в шест часа с влака на пътешествие към брега на Тихия океан. Когато се върнат през есента, Пол и Шарлота Четвърта ще отидат да живеят с тях в Бостън. Но Икоу Лодж ще си остане така, както си е... те само ще продадат, разбира се, кокошките и кравата, и ще наковат прозорците с

дъски... и всяко лято ще се връщат, за да живеят в него. Толкова се радвам. Много ще ми е болно през зимата в Редмънд, когато си помисля за този скъп каменен дом, целият накован с дъски и пуст, за празните му стаи... но още по-лошо ще е да си представя, че в него живеят други хора. Аз не мисля за това сега обаче, виждам го такъв, какъвто е бил и очаквам през лятото отново животът и смехът да се върнат в него.

Освен любовния роман, в страниците на който попаднаха любовниците на средна възраст от Каменния Дом, нищо подобно повече не се случи. Анн за малко не се спъна една вечер, когато бе ходила до Орчард Слоуп през гората напърно и бе навлязла в градината на семейство Бари. Дайана Бари и Фред Райт седяха един до друг под голямата върба. Дайана се бе облегла на сивия ствол на дървото, клепачите ѝ бяха притворени над зачервените ѝ бузи. Фред държеше едната ѝ ръка и бе обърнал лицето си към нея, шепнейки ѝ нещо с нисък и сериозен тон. Нямаше никого край тях в този магичен момент и никой от тях двамата не забеляза Анн, която, след като ги изгледа замаяна и проумя състоянието им, се обърна и забърза безшумно обратно през смърчовата горичка и не се спря, докато не стигна до своята мансардна стаичка, където седна, останала без дъх край прозореца, и се опита да събере рояка на мислите си.

— Дайана и Фред се обичат — въздъхна шумно тя. — О, това наистина изглежда толкова... толкова... толкова безнадеждно напреднало...

Анн напоследък бе преживяла съмненията, че Дайана се държи престорено меланхолично като байроновия герой от ранните си мечти. Но сега, когато „и нещата вече изглеждаха много по-шокиращи, отколкото онези, които бе долавяла“ или бе подозирала, мисълта, че всичко наистина ѝ се бе случило, почти я връхлетя с ужаса на изненадата. След това я връхлетя едно особено, неуловимо чувство за самота... като че ли по някакъв начин Дайана беше пристъпила в един нов свят и бе затворила някаква врата зад себе си, оставяйки Анн зад нея.

— Нещата се променят толкова бързо и почти ме плашат — помисли си Анн с малко тъга. — Страхувам се, че нищо не може да се направи, за да се промени вече разликата между Дайана и самата мен. Сигурна съм, че вече не мога да ѝ поверявам всичките си тайни след

това, което се случи... тя може да ги сподели с Фред. И какво успя да види тя във Фред? Той е много добър и весел, но просто си е Фред Райт...

Този въпрос криеше много загадки... какво някой може да открие в другия край себе си? Е, след като съдбата, в края на краищата, бе това, което е, нищо не можеше да се промени. Защото, ако всеки виждаше в ближния си подобен на себе си, би се получило както в пословицата на старите индианци, които в такъв случай обичат да казват „Всеки би искал моята индианка!“ Беше съвсем ясно, че Дайана вижда нещо у Фред Райт, което Анн не можеше да види.

Дайана дойде в „Зелените покриви“ на другата вечер — една замислена, млада лейди — и разказа на Анн цялата история в притъмнялата самотност на източното крило на дома. Двете момичета плакаха, целуваха се и се смяха.

— Толкова съм щастлива — каза Дайана, — но не е ли глупаво, когато човек си помисли, че съм сгодена...

— Какво всъщност е да бъдеш сгодена? — запита я, изгаряща от любопитство, Анн.

— Е, това зависи от онзи, за когото си сгодена — отговори Дайана с онова вбесяващо сетивата чувство за превъзходство, което изпитват онези, които са сгодени, когато разговарят с онези, които не са. — Толкова е хубаво да си сгодена за Фред... но аз мисля, че би било ужасно да си сгодена за някой друг.

— На нас, които не сме сгодени за единствения Фред, не ни остават много удоволствия на този свят — засмя се Анн.

— О, Анн, ти не ме разбра — каза Дайана разгневена. — Не исках да кажа това... толкова е трудно да се обясни. Няма значение, ти ще разбереш някога, когато дойде и твоят ред...

— Благословена да си, скъпа моя Дайана, аз и сега разбирам. За какво ми е въображението, ако не мога да надзърна, за да видя живота през очите на другия?

— Ти трябва да ми бъдеш шаферка, разбираш ли, Анн. Обещай ми, че където и да се намираш, когато аз се заженя...

— Ще дойда от края на земята, ако е необходимо — обеща тържествено Анн.

— Разбира се, то няма да е след много време — каза Дайана, изчервявайки се. — Най-малко след три години, защото още съм само

на осемнайсет, а майка ми казва, че нито една от дъщерите ѝ няма да се ожени, преди да е навършила двайсет и една години. Освен това бащата на Фреди ще купува фермата на Ейбрахъм Флетчър за него и той казва, че трябва да изплати две трети от нея предварително и след това баща му ще я препише на негово име. Но три години не са много време, за да се подготвиш за едно домакинство, защото аз все още не съм направила и един сантиметър от бродериите си. Но ще започна да плета на една кука покривчици от утре. Майра Гилис имаше трийсет и седем покривчици, когато се омъжи, аз съм решила твърдо, че няма да имам по-малко от нея.

— Предполагам, че ще бъде свършено невъзможно да поддържаш дом само с трийсет и шест покривчици — обобщи Анн със сериозно и тържествено лице, но очите ѝ се останаха игриви.

Дайана изглеждаше обидена.

— Не мислех, че можеш да ми се присмиваш, Анн — отвърна тя с укор в гласа.

— Скъпа моя, аз не ти се присмивах — извика разкаяно Анн. — Само реших да те подразня малко. Аз мисля, че от тебе ще стане най-добрата малка домакиня в света. Ужасно е хубаво от твоя страна да си планираш вече дома на мечтите.

Анн току-що бе произнесла фразата „дома на мечтите“, когато фантазията ѝ я връхлетя и започна да бълва своите собствени мечти. Нейният дом на мечтите, разбира се, беше обитаван от един идеален господар, тъмен, горд и меланхоличен, но странно защо, Гилбърт Блайт някак си се натрапваше около всичко това, помагайки ѝ да си подреди картините, да засади градината и да свърши всевъзможни други задачи, които един горд и меланхоличен герой очевидно считаше под своето достойнство. Анн се опита да пропъди образа на Гилбърт от своята испанска крепост по някакъв начин, но той продължи да витае около нея, така че ѝ се наложи с бързо усилие да проследи архитектурата на крепостта си с такъв успех, с какъвто и нейният „дом на мечтите“ бе построен и мебелиран, преди Дайана да проговори отново.

— Предполагам, Анн, че ти сигурно си мислиш за странно това, че мога да харесвам Фред толкова много, след като той е толкова различен от онзи тип мъж, за когото аз винаги съм казвала, че ще се омъжа? Но някак си... не ми се иска Фред да е висок и строен...

защото, нали разбираш, той тогава няма да е Фред. Разбира се — допълни Дайана доста опечалена, — ние ще бъдем доста пълничка двойка. Но в края на краищата така е по-добре, отколкото единият от нас да си остане нисък и дебел, а другият висок и слаб, като Морган Слоун и неговата жена. Мис Линд казва, че винаги мисли за тяхната разлика във височината, щом ги види заедно.

— Е — помисли си Анн същата вечер, докато разчесваше косите си пред огледалото на стената, — радвам се, че Дайана е толкова щастлива и доволна. Но когато моят ред дойде... ако изобщо дойде някога... аз наистина се надявам да има нещо по-вълнуващо във всичко. Но нали и Дайана си е мислила така някога. Чувала съм я да казва неведнъж, че никога няма да се сгоди по такъв обидно обикновен начин, годеникът ѝ трябваше да бъде нещо величествено, за да спечели сърцето ѝ. Но тя се е променила. Вероятно и аз ще се променя. Но аз няма... аз съм твърдо решена да не се променям чак толкова. О, мисля, че тези годежи ужасно разбъркват нещата, когато дойдат до главата на близките ти приятели.

ГЛАВА ТРИДЕСЕТА

ВЕНЧАВКА В КАМЕННИЯ ДОМ

Последната седмица на август дойде. Мис Лавандър вече трябваше да се омъжи. Две седмици по-късно Анн и Гилбърт щяха да заминат за „Редмънд Колидж“. След още една седмица мисис Рейчъл Линд щеше да се премести в „Зелените покриви“ и да разположи домашните си богове в някогашната резервна стая, която вече беше подготвена за нея. Тя беше разпродала вече всичките си ненужни домакински принадлежности на търг и беше се заела да помага на семейство Алън да си опакова багажа. Мистър Алън трябваше да изнесе своята прощална литургия в неделя. Старата традиция беше променена бързо, за да направи място на новата, и Анн почувства, че лека горчивина се промъква във вълнението ѝ, породено от щастливия ход на събитията.

— Промените не са изцяло радостни, но те са много хубаво нещо — каза мистър Харисън, който бе настроен философски по въпроса. — Две години е достатъчно много време, за да могат нещата да си останат същите. Ако те не се променят дълго време, мухлясват...

Мистър Харисън пушеше на своята веранда. Неговата жена самопожертвователно му бе казала, че той може да пуши в къщата, само ако седи до отворен прозорец. Мистър Харисън възнагради тази отстъпка като започна да излиза винаги, когато времето бе хубаво, навън, за да изпуши лулата си и по този начин възцари взаимното добро разположение на духовете.

Анн беше прескочила, за да помоли мистър Харисън да ѝ даде съвет за гергините. Тя и Дайана бяха преминали през Икоу Лодж същата вечер, за да помогнат на мис Лавандър и на Шарлота Четвърта в техните финални подготовки за утрешната венчавка.

Самата мис Лавандър никога не беше имала гергини, тя не ги обичаше и те не биха подхождали на финото уединение на нейната старомодна градина. Но цветята от всички видове бяха оскъдни в Ейвънли и съседните райони през това лято, благодарение на бурята на

чичо Ейб и Анн и Дайана си помислиха, че една стара кремава на цвят каменна саксия, в която винаги бяха поставяли понички и която бе обрамчена с жълти гергини, би била точно онова нещо, което трябва да бъде поставено в сумрачния ъгъл край стълбището на каменния дом, точно срещу тъмния фон на червените тапети в коридора.

— Предполагам, че ще заминеш за колежа след четиринайсет дни — продължи мистър Харисън. — Е, ще ни липсваш ужасно много, на Емили и на мене. Естествено, мисис Линд ще те замести. По-добър заместник не може и да се намери...

Иронията в тона на мистър Харисън изобщо е невъзможно да бъде описана на белия лист. За разлика от собствената си жена, която беше в близки отношения с мисис Линд, най-доброто, което можеше да се каже за дружеските връзки на мистър Харисън с мисис Линд, дори при новите условия, беше, че той поддържаше с нея един въоръжен неутралитет.

— Да, аз ще замина — каза Анн. — Разумът ми се радва много... но сърцето ми скърби...

— Предполагам, че ще спечелиш всичките нераздадени отличия в Редмънд.

— Мога да се опитам да спечеля едно или две от тях — призна Анн, — но вече не ме вълнуват онези неща, които ме вълнуваха преди две години. Онова, което искам да спечеля в курса на този колеж, е малко знания от най-добро качество за истинския живот и да ги използвам по най-добрия начин. Искам да се науча да разбирам другите хора, да помогна на тях и на себе си.

Мистър Харисън поклати глава:

— Точно това е идеята. Затова трябва да съществува колежът. Не да ти пълни главата с излишни книжни знания, без да ти оставя празно пространство за нищо друго. Ти си права. Колежът няма да може да ти навреди много, така смятам аз...

Дайана и Анн прескочиха до Икоу Лодж след чая, взимайки със себе си всичките цветя, които бяха награбили от предишните няколко хищнически експедиции в собствените си градини и в градините на съседите. Те намериха каменния дом пламнал от възторг. Шарлота Четвърта хвърчеше наоколо с такава енергия и оживление, че сините й панделки като че ли бяха навсякъде в едно и също време. Подобно

шлема на Навара, сините панделки на Шарлота се развяваха в най-гъстия сблъсък на олелията.

— Хвала на боговете, че дойдохте — каза тя благоговейно, — защото има купища неща, които трябва да се свършат... и захарната глазура на този кейк не иска да се втвърди... и толкова сребърни прибори трябва да се изтъркат... и сандъкът с багажа трябва да се подреди... и петлите за пилешката салата все още тичат зад курника и кудкудякат, мис Шърли. А мис Лавандър не може да свърши нищо. Аз съм благодарна, че мистър Ървинг дойде преди няколко минути и я отведе на разходка в гората. Ухажването в този дом върви по мед и масло, мис Шърли, но ако се опитате да го смесите с готвенето и с търкането, всичко ще пропадне. Това е моето мнение, мис Шърли.

Анн и Дайана взеха работата толкова присърце, че в десет часа дори Шарлота Четвърта изглеждаше задоволена. Тя пристегна косите си на безбройни плитчици и понесе уморените си малки кости към леглото.

— Но съм сигурна, че няма и да мигна, мис Шърли, защото ме е страх, че нещо лошо ще се случи в последната минута... или кремът няма да се разбие... или мистър Ървинг ще получи удар и няма да може да дойде...

— Той няма навика да получава удари, нали? — запита Дайана, трапчинките в ъглите на устните ѝ потръпнаха. За Дайана Шарлота Четвърта беше, ако не нещо като образец на красота, то поне една всевечна радост.

— Това не са неща, които се случват по навик — каза Шарлота Четвърта с достойнство. — Те просто се случват... и ето ти на тебе... Всеки може да получи удар. Не ви трябва да знаете как става това. Мистър Ървинг прилича точно на един мой чичо, който веднъж получи удар така, както си седеше край масата на обяд. Но може би всичко ще върви добре. В този свят човек просто трябва да се надява на най-доброто и да се подготвя за най-лошото... и да приема онова, което Бог му изпраща.

— Единственото нещо, от което се страхувам, е, че утре няма да е хубаво времето — каза Дайана. — Чичо Ейб предвижда дъжд в средата на седмицата и откакто преживяхме онази буря, аз не мога да не мисля, че има нещо вярно в онова, което предсказва чичо Ейб.

Анн, която знаеше по-добре от Дайана колко общо има чичо Ейб с бурята, не беше разтревожена от този факт. Тя спа блажено и дълбоко и се събуди по никое време от шума, който вдигаше Шарлота Четвърта.

— О, мис Шърли, ужасно е, че ви будя толкова рано — промъкна се воят ѝ през дупката на ключалката, — но има толкова неща да се свършат все още и... о, мис Шърли, страхувам се много, че ще вали и бих искала да станете и да ми кажете дали наистина ще вали...

Анн се втурна към прозореца, надявайки се, че думите на Шарлота Четвърта са продиктувани от намерението ѝ по-бързо да я вдигне от леглото. Но уви, сутринта наистина изглеждаше неблагоприятна към събитието. Под прозореца в градината на мис Лавандър, който би трябвало да искри от бледата утринна светлина на слънцето, се беше наслоил мрак и нямаше никакъв вятър. Небето над елите беше тъмно и покрито с мрачни облаци.

— Не е ли много подло! — извика Дайана.

— Трябва да се надяваме на най-доброто — каза решително Анн. — В случай, че не завали, един хладен перленосив ден, като този, който се задава, би бил наистина нещо по-добро, отколкото една слънчева горещина...

— Но ще вали — проплака Шарлота, която се промъкна в този миг в стаята. Множеството ѝ панделки кръжаха около главата ѝ, краищата им бяха завързани с бели конци, които стърчаха във всички посоки. — То ще се задържи до последната минута и след това ще рукне като из ведро. И целият народ ще подгизне от вода... и калта ще се разнесе из цялата къща... и те няма да могат да се оженят под Орловото Нокътче... и това е ужасен кутсузлук да няма слънце на една сватба, говорете си каквото си щете, мис Шърли. Аз знаех, че нещата вървят прекалено добре, за да продължат в същия ред...

Шарлота Четвърта, като че ли действително бе заприличала изцяло на мис Елайза Андрюс.

Не валя, въпреки че небето изглеждаше навъсено, като че ли всеки миг щеше да прокапе. По обяд стаите вече бяха украсени, масата беше подредена изящно и стълбището очакваше булката, „нагласена за своя съпруг“.

— Ти наистина изглеждаш чудесно — възкликна пламенно Анн.

— Хубава сте — поде думите и Дайана.

— Всичко е готово, мис Шърли, и все още нищо ужасно не се е случило — изчурулика Шарлота весело в мига, в който самата се понесе към малката си стая в задната част на дома, за да се облече. Когато се появи, всичките ѝ плитчици и буйни джуфки по главата бяха сплетени в две опашки и бяха завързани, този път фльонгите не бяха две, а четири, край тях в добавка блестеше яркосиня и една чисто нова панделка. От горните две фльонги човек добиваше впечатлението, че от шията на Шарлота са израсли две крила, които наподобяваха донякъде на ангелчетата на Рафаело, но Шарлота Четвърта си мислеше, че те са много хубави и след като прошумоля насам-натам с бялата си рокля, която беше толкова силно колосана, че можеше да остане права и без момичето да е в нея, тя се огледа в огледалото си с велико задоволство... задоволство, което лицето ѝ изразяваше до мига, в който тя излезе в коридора и зърна през вратата на една от стаите една висока девойка, която бе облечена в тясно прилепнала до тялото ѝ рокля и в гладките вълни на червеникавата ѝ коса бе забодена като цвете една бяла звезда.

— О, аз никога няма да мога да изглеждам като мис Шърли — помисли си отчаяно бедната Шарлота. — Човек трябва да си е роден такъв, предполагам... и като че ли никакви усилия няма да ти помогнат да изглеждаш по този начин.

В един часа гостите бяха се събрали, включително и мисис и мистър Алън, защото мистър Алън трябваше да замести проповедника, който беше излязъл в отпуска и да изнесе литургията в Графтън. Нямаше никакви формалности при сключването на брака. Мис Лавандър слезе до подножието на стълбището, за да посрещне годеника си и когато той пое ръката ѝ, тя вдигна големите си кафяви очи към неговите с поглед, който накара Шарлота Четвърта, която улови всичко, да се почувства по-весела от когато и да било. Двамата годеници излязоха и отидоха под Орловото Нокътче край градинската беседка, където мистър Алън ги очакваше. Гостите са струпаха около тях. Анн и Дайана застанаха край старата каменна скамейка, а Шарлота Четвърта се промуши помежду им, яростно стискайки ръцете им с нейните студени, треперещи малки ръчички.

Мистър Алън отвори своята синя книга и церемонията започна. Точно когато мис Лавандър и мистър Ървинг бяха обявени за мъж и жена, се случи нещо много красиво и символично. Слънцето внезапно

проби сивото и мрачно небе и обля с поток лъчи щастливата младоженка. В същия миг градината се оживи от танцуващите сенки на проблясващите светлини.

— Какво прекрасно предзнаменование — помисли си Анн в мига, в който се спусна да целуне булката. След това трите момичета оставиха останалите гости да се смеят шумно около младоженците и изтичаха в къщата, за да проверят дали всичко е подготвено за празника.

— Благодаря на боговете, всичко е свършено, мис Шърли — пое си дълбоко дъх Шарлота Четвърта, — и те се ожениха по живо-по здраво, вече няма значение какво ще се случи оттук нататък. Кесиите с ориза са в килера, мадам, старите обувки са зад вратата, а кремът за разбиване е на стъпалата, които водят към мазето...

В два и половина мисис и мистър Ървинг заминаха и всички отидоха до Брайт Ривър, за да ги изпратят със следобедния влак. Когато мис Лавандър... пардон, мисис Ървинг, пристъпи прага, за да напусне своя стар дом, Гилбърт и девойките хвърлиха ориза, а Шарлота Четвърта метна една стара обувка. Тя се премери толкова добре, че успя да удари мистър Алън точно по главата. Но на Пол се падна да изрази най-хубавото изпращане. Той изхвъркна от верандата, размахвайки един огромен стар меден звънец, който служеше да призовава за вечеря и обяд и красеше винаги полицата в трапезарията. Единственият мотив на Пол беше да създаде колкото се може повече шум, но когато дрънченето на звънеца затихна, от върха и откъм завоя на хълма, прекосявайки течението на реката, долетя звънът на приказните венчални камбани, те звъняха чисто, сладостно и заглъхваха постепенно, като че ли любимото ехо на мис Лавандър се сбогуваше с нея и я поздравяваше на раздяла. И така, сред този благослов от звуци мис Лавандър напусна стария живот на мечтите и надеждите и се отправи към пълноценния живот на реалността в забързания свят, който се отваряше пред нея.

Два часа по-късно Анн и Шарлота Четвърта слязоха отново по алеята. Гилбърт беше отишъл в Уест Графтън с някаква задача, а Дайана беше заета с нещо у дома си. Анн и Шарлота се бяха върнали, за да подредят някои неща и да заключат малкия каменен дом.

Градината беше залята от златистата светлина на слънцето, пеперуди прехвърчаха и пчели жужаха из нея, но малката къща вече се беше предала на пустотата, която винаги следваше по петите на всеки голям празник.

— О, скъпа моя, не изглежда ли много самотно? — подсмъркна Шарлота Четвърта, която беше плакала по целия път от гарата до дома. — Една женитба не е нещо много по-весело от едно погребение в края на краищата... когато всичко е свършило, мис Шърли...

Последва една много напрегната вечер. Трябваше да се свалят украсите, да се измият чиниите, неизядените деликатеси трябваше да бъдат събрани в една кошница, за да бъдат предоставени на малките братчета на Шарлота Четвърта. Анн нямаше да си даде нито минута покой, докато всичко не си отидеше на мястото. След като Шарлота си беше отишла у дома с богатата плячка, Анн обиколи отново празните стаи и се почувства като човек, който е останал в един коридор сам-самичък след някакъв голям гуляй и спусна транспарантите. След това заключи вратата и седна под клоните на сребърната топола, за да дочака Гилбърт, чувствайки се много уморена, но все още позволявайки в съзнанието ѝ да проникват „протяжни, протяжни мисли“.

— За какво мислиш, Анн? — запита я Гилбърт, който се зададе по пътеката. Той беше оставил кабриолета си на пътя.

— За мис Лавандър и мистър Ървинг — отговори замечтано Анн. — Не е ли хубаво да си мислиш колко хубаво премина всичко... как те се събраха отново след всичките тези години раздяла и неразбирателство?

— Да, хубаво е — каза Гилбърт, свеждайки решително поглед към леко повдигнатото лице на Анн, — но нямаше ли да е още по-хубаво, Анн, ако изобщо не беше имало раздяла и неразбирателство, ако те бяха извървели ръка за ръка целия си жизнен път, без да оставят други спомени зад себе си, освен онези, които принадлежат само на двама им?

За миг сърцето на Анн запърха весело и за първи път нейните очи примигаха смутено под погледа на Гилбърт и розов пламък оцвети бледото ѝ до този миг лице. Като че ли някакъв воал, който бе висял пред очите на душата ѝ, се повдигна и ѝ позволи да усети неподозирани до този миг чувства и реалности. Вероятно, в края на

краищата, любовният роман не идваше в живота на човек с гръм и трясък, като весел рицар на кон, вероятно той се промъкваше в душата на човек като стар приятел, минал по тихи пътища, вероятно той се разкриваше само привидно в проза, докато в един миг внезапно воалът на светлината отскача от него и разкрива неговите страници, изпълнени с ритъм и музика. Вероятно, вероятно... любовта се ражда естествено от красивото приятелство, както розата със златното сърце се разпуква от сърцевината на зелената си обвивка...

След това воалът припадна отново, но Анн, която крачеше по зелената полянка в тъмното, не беше съвсем същата Анн, която беше дошла на същото това място, като весело и безгрижно момиче предишната вечер. Страницата на моминството се беше обърнала, някакъв невидим пръст я бе прелистил и светът на жената се бе появил пред нея с всичките си очарования и мистерии, с всичките си болки и радости.

Гилбърт не промълви нито дума повече, но в мълчанието си той четеше историята на следващите пет години в светлината на онази руменина, която бе избуяла по страните на Анн тази вечер. Четири години на упорита и успешна работа... и след това наградата за успешно усвоените знания и сладката победа на сърцето.

Зад гърба им в градината малкият каменен дом потъна в мрачината на сенките. Той беше самотен, но не и изоставен. Той не беше се наситил все още на мечти и смях, на радостта от живота. Малкият каменен дом щеше да посреща бъдещите лета, затова можеше да си позволи да изчака известно време. А в пурпурното си пленничество отвъд реката ехото огласи, че тяхното време бе вече дошло.

По неизвестни причини издателството обявява тази книга за втора част на „Анн от «Зелените покриви»“ — дори в издателското каре е вписано, че оригиналното име на книгата е „Ann of Green Gables“ — а всъщност това е книгата „Анн от Авонлий“. Позволих си да заменя оригиналното име в издателското каре с истинското.

Бел.ел.кор.

Издание:

Луси М. Монтгомъри. Анн от „Зелените покриви“. Втора част
Канадска. Първо издание
ИК „Нов Златорог“, София, 1996
Редактор: Кирил Кадийски
ISBN: 954-492-093-5

ЗАСЛУГИ

Имате удоволствието да четете тази книга благодарение на *Моята библиотека* и нейните всеотдайни помощници.

МОЯТА БИБЛИОТЕКА

<http://chitanka.info>

Вие също можете да помогнете за обогатяването на *Моята библиотека*. Посетете **работното ателие**, за да научите повече.